

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

รายงานหลัก

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลด
และใช้ประโยชน์ของเสีย (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา)

ISBN 974-9879-27-9

กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ISBN 974-9879-27-9

สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย

เล่มที่ 1/2

กรมควบคุมมลพิษ

ธันวาคม 2548

รายงานหลัก โครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
(ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา)

ดำเนินการศึกษาโดย สักงานทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่ตั้ง สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่

จังหวัดสงขลา 90110

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์และมีลิขสิทธิ์ในเอกสารฉบับนี้

คำนำ

จากข้อมูลการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในปี 2546 ของกรมควบคุมมลพิษ พบว่ามี การนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้เพียงร้อยละ 19 หรือประมาณ 2.8 ล้านตัน ซึ่งนับว่ามีอัตรา ที่ต่ำ เมื่อเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ทั้งหมดมี ประมาณ 12.5 ล้านตัน โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) ได้ กำหนดเป้าหมายให้มีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ภายในปี พ.ศ. 2549 ดังนั้นหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องพยายามที่จะลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย

กรมควบคุมมลพิษ ในฐานะหน่วยงานกลางซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการ ที่เหมาะสมในการลดปริมาณของเสียและการนำกลับมาใช้ใหม่ จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ ของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา) ขึ้น โดยเน้นการมีส่วนร่วม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียที่เป็น ระบบ และนำไปสู่การปฏิบัติโดยการประยุกต์รูปแบบการใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยจากการศึกษาที่ผ่าน มาในพื้นที่กรุงเทพฯ ปริมณฑล และพื้นที่ลุ่มน้ำปิง เป็นแนวทางการส่งเสริมให้ท้องถิ่นดำเนินการ คัดแยกและใช้ประโยชน์ของเสีย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำ ทะเลสาบสงขลาอย่างมีประสิทธิภาพ

หากท่านมีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรายงานนี้ ท่านสามารถติดต่อสำนักจัดการ กากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ โทรศัพท์ 0 2298 2409-11

สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย
กรมควบคุมมลพิษ
ธันวาคม 2548

กิตติกรรมประกาศ

สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นที่ปรึกษารับผิดชอบดำเนินงาน “โครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา)” ขอขอบพระคุณ กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ที่ได้ริเริ่มโครงการและให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในการดำเนินโครงการนี้

ขณะที่ปรึกษาโครงการ ขอขอบคุณ นายกเทศมนตรี เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลควนเนียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา เทศบาลตำบลแม่ขรี อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยของหน่วยงาน และอนุญาตให้ใช้พื้นที่เพื่อทำการสาธิตทดลองกิจกรรมการติดตามและประเมินผล ตามแผนปฏิบัติการลดและใช้ประโยชน์ของเสียที่ทางเทศบาลได้จัดทำร่วมกับคณะที่ปรึกษา นอกจากนี้คณะที่ปรึกษาโครงการขอขอบคุณกลุ่มแกนนำอาสาสมัครดำเนินกิจกรรม ประชาชน พ่อค้า-แม่ค้า ทั้งในพื้นที่เทศบาลตำบลควนเนียงและเทศบาลตำบลแม่ขรี ที่ได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของโครงการเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ท้ายที่สุดคณะที่ปรึกษาโครงการ ขอขอบขอบคุณเจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือประสานงานโครงการ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการดำเนินโครงการและการจัดทำรายงานฉบับต่าง ๆ มาโดยตลอด จนโครงการประสบผลสำเร็จโดยสมบูรณ์ คือ

1. นายรังสรรค์	ปิ่นทอง	ผู้อำนวยการกองแผนและประมวลผล
2. นางสาวณิชาพันธ์	ทองนาค	รักษาการผู้อำนวยการส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
3. นางสาววานิช	สวาโย	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว
4. นายมโนรัตน์	ฤทธิ์เต็ม	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว
5. นายไชยา	บุญชิต	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 5
6. นายวิจารณ์	อินทรกำแหง	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 5
7. นางสาวจิราภรณ์	นวลทอง	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	I
กิตติกรรมประกาศ	II
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-2
1.3 เป้าหมาย	1-2
1.4 ขอบเขตการดำเนินงาน	1-2
1.5 พื้นที่ศึกษา	1-4
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1-4
บทที่ 2 แนวทางและวิธีการศึกษา	
2.1 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่ศึกษา	2-1
2.2 การจัดทำเกณฑ์การคัดเลือกหน่วยงานเข้าร่วมโครงการ	2-4
2.3 การประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ	2-4
2.4 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน	2-5
2.5 การคัดเลือกหน่วยงานและทำข้อตกลงการเข้าร่วมโครงการ	2-7
2.6 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1	2-7
2.7 การนำแผนปฏิบัติงานไปปฏิบัติในพื้นที่	2-8
2.8 การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน	2-8
2.9 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 2	2-11
2.10 การวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	2-11
2.11 การจัดสัมมนา	2-12

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานพื้นที่ศึกษา	
3.1 ข้อมูลพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	3-1
3.2 ข้อมูลสถานการณ์และการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	3-11
บทที่ 4 การประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการและการจัดทำแผนปฏิบัติการ	
4.1 การประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ	4-1
4.2 การประชุมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ	4-18
บทที่ 5 การคัดเลือกหน่วยงานและการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 1	
5.1 ข้อมูลหน่วยงาน	5-1
5.1.1 เทศบาลเมืองสะเดา	5-3
5.1.2 เทศบาลตำบลปริง	5-5
5.1.3 เทศบาลตำบลพังงา	5-7
5.1.4 เทศบาลนครหาดใหญ่	5-9
5.1.5 เทศบาลตำบลคลองแห	5-11
5.1.6 องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม	5-13
5.1.7 องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง	5-15
5.1.8 เทศบาลตำบลควนเนียง	5-18
5.1.9 เทศบาลตำบลแม่ขี	5-20
5.1.10 เทศบาลตำบลควนขนุน	5-22
5.1.11 เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ	5-24
5.1.12 องค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง	5-26
5.1.13 องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย	5-28
5.1.14 เทศบาลตำบลบ่อตรุ	5-30
5.2 แผนปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย	5-32
5.3 การคัดเลือกหน่วยงานเป็นพื้นที่นำร่อง	5-46
5.4 การทำข้อตกลงกับพื้นที่ศักยภาพนำร่องโครงการ	5-51
5.5 การคาดการณ์ปริมาณขยะมูลฝอยในการทำกิจกรรม ในพื้นที่ศักยภาพนำร่อง	5-56

บทที่ 6 การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

ในพื้นที่นาร่อง

6.1	คำนำ	6-1
6.2	การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1	6-1
6.3	ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ในพื้นที่นาร่อง	6-10
6.4	การติดตามตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ	6-27
6.5	การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 2	6-35

บทที่ 7 สรุปผลการศึกษา การประเมินผลโครงการปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

7.1	สรุปผลการศึกษา	7-1
7.2	รูปแบบกลไกการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่นาร่อง	7-3
7.3	การประเมินผลโครงการ	7-7
7.4	ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเฉพาะพื้นที่	7-16
7.5	ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการ	7-18
7.6	ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติของหน่วยงานที่เข้าร่วม จัดทำแผนปฏิบัติการลดและใช้ประโยชน์ของเสียที่ไม่ได้รับพิจารณา เป็นพื้นที่ศักยภาพนาร่องโครงการ	7-20

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	รายละเอียดแบบสอบถามหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาคผนวก ข	ข้อมูลพื้นที่ ประชากร ระดับชั้นหน่วยงานเทศบาลและองค์การบริหาร- ส่วนตำบลในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
ภาคผนวก ค	หนังสือเชิญประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ
ภาคผนวก ง	หนังสือเชิญเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน
ภาคผนวก จ	แผนการปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
ภาคผนวก ฉ	ตารางเกณฑ์การพิจารณาการจัดลำดับพื้นที่ศักยภาพนาร่อง
ภาคผนวก ช	ข้อตกลงพื้นที่นาร่องโครงการ
ภาคผนวก ซ	ผลการสำรวจทัศนคติชุมชนของเทศบาลตำบลควนเนียง
ภาคผนวก ฅ	ผลการสำรวจทัศนคติชุมชนของเทศบาลตำบลแม่ขี
ภาคผนวก ฎ	สรุปรายงานการประชุมสัมมนา

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1-1 จำนวนประชากร ครั้วเรือน และขนาดครั้วเรือน ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ปี พ.ศ. 2546 จำแนกเป็นรายจังหวัด	3-9
ตารางที่ 3.2-1 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นและปริมาณขยะมูลฝอย ที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ในเขตเทศบาลต่าง ๆ ในจังหวัดพัทลุง	3-12
ตารางที่ 3.2-2 ปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต่าง ๆ ในจังหวัดพัทลุง	3-15
ตารางที่ 3.2-3 ปริมาณการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ตามรายการกิจกรรม ของเทศบาลต่าง ๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	3-19
ตารางที่ 3.2-4 รายชื่อร้านรับซื้อของเก่าในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในจังหวัดพัทลุง	3-21
ตารางที่ 3.2-5 ข้อมูลการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลต่าง ๆ ในจังหวัดพัทลุง	3-22
ตารางที่ 3.2-6 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นและปริมาณขยะมูลฝอย ที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ของเทศบาลต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา	3-24
ตารางที่ 3.2-7 ปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา	3-25
ตารางที่ 3.2-8 รายชื่อร้านรับซื้อของเก่าในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	3-32
ตารางที่ 3.2-9 ข้อมูลการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา	3-36
ตารางที่ 3.2-10 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น และปริมาณขยะมูลฝอย ที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ของเทศบาลต่าง ๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช	3-40
ตารางที่ 3.2-11 ปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต่าง ๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช	3-41
ตารางที่ 3.2-12 ข้อมูลการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลต่าง ๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช	3-42
ตารางที่ 5.2-1 แผนปฏิบัติการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย แยกตามรายกลุ่ม	5-33
ตารางที่ 5.5-1 การคาดการณ์ปริมาณมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ ของเทศบาลตำบลควนเนียง	5-56
ตารางที่ 5.5-2 การคาดการณ์ปริมาณมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ ของเทศบาลตำบลแม่ขี	5-56
ตารางที่ 6.3-1 ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำมาใช้ประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรม ของเทศบาลตำบลควนเนียง	6-20

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 6.3-2 ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำมาใช้ประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรม ของเทศบาลตำบลแม่ขี้	6-27
ตารางที่ 7.3-1 ผลการประเมินทางด้านเศรษฐศาสตร์ของกิจกรรม ในพื้นที่เทศบาลตำบลควนเนียง	7-10
ตารางที่ 7.3-2 ผลการประเมินทางด้านเศรษฐศาสตร์ของกิจกรรม ในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ขี้	7-14

สารบัญรูป

	หน้า	
รูปที่ 2-1	ขั้นตอนการดำเนินงาน	2-2
รูปที่ 3.1-1	การแบ่งพื้นที่ทะเลสาบสงขลาตามระบบนิเวศวิทยา	3-3
รูปที่ 3.1-2	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	3-7
รูปที่ 3.2-1	ร้อยละองค์ประกอบขยะมูลฝอยของเทศบาลในจังหวัดพัทลุง	3-14
รูปที่ 3.2-2	ร้อยละองค์ประกอบขยะมูลฝอยของ 15 เทศบาลในจังหวัดสงขลา	3-29
รูปที่ 3.2-3	ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของจังหวัดสงขลา	3-31
รูปที่ 3.2-4	ร้อยละองค์ประกอบขยะมูลฝอยของจังหวัดนครศรีธรรมราช	2-38
รูปที่ 4.1-1	การประชุมสัมมนาเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ	4-12
รูปที่ 4.1-2	สรุปปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	4-15
รูปที่ 4.2-1	การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน ระหว่างวันที่ 28-29 พ.ค. 2548	4-28
รูปที่ 5.1-1	แผนที่แสดงที่ตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ที่มีแผนปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย	5-2
รูปที่ 5.3-1	แผนที่เทศบาลตำบลควนเนียง จังหวัดสงขลา	5-52
รูปที่ 5.3-1	สภาพทั่วไปของเทศบาลควนเนียง จังหวัดสงขลา	5-53
รูปที่ 5.3-2	แผนที่เทศบาลตำบลแม่ชรี จังหวัดพัทลุง	5-54
รูปที่ 5.3-2	สภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลแม่ชรี จังหวัดพัทลุง	5-55
รูปที่ 6.2-1	การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 ของเทศบาลตำบลควนเนียง วันที่ 9 กรกฎาคม 2548	6-3
รูปที่ 6.2-2	การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 ของเทศบาลตำบลควนเนียง วันที่ 13 กรกฎาคม 2548	6-4
รูปที่ 6.2-3	การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 ของเทศบาลตำบลแม่ชรี วันที่ 14 มิถุนายน 2548	6-5
รูปที่ 6.2-4	การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 ของเทศบาลตำบลแม่ชรี วันที่ 10 กรกฎาคม 2548	6-7
รูปที่ 6.2-5	การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 ของเทศบาลตำบลแม่ชรี วันที่ 20 กรกฎาคม 2548	6-8

สารบัญรูป (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 6.2-6 การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 ของเทศบาลตำบลแม่ขรี วันที่ 21 กรกฎาคม 2548	6-9
รูปที่ 6.3-1 เครื่องทำความสะอาดถุงพลาสติกของเทศบาลตำบลควนเนียง	6-12
รูปที่ 6.3-2 แสดงกิจกรรมการจัดตั้งศูนย์รีไซเคิลของเทศบาลตำบลควนเนียง	6-13
รูปที่ 6.3-3 แสดงกิจกรรมการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพจากขยะมูลฝอยอินทรีย์ ของเทศบาลควนเนียง	6-16
รูปที่ 6.3-4 แสดงกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์ในเขตเทศบาลตำบลควนเนียง	6-18
รูปที่ 6.3-5 แสดงกิจกรรมการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลควนเนียง	6-19
รูปที่ 6.3-6 แสดงกิจกรรมส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ ของเทศบาลตำบลแม่ขรี	6-23
รูปที่ 6.3-7 แสดงกิจกรรมทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลแม่ขรี	6-24
รูปที่ 6.3-8 แสดงกิจกรรมซื้อขายวัสดุรีไซเคิลในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ขรี	6-25
รูปที่ 6.3-9 แสดงกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์ในเขตเทศบาลตำบลแม่ขรี	6-26
รูปที่ 6.4-1 แสดงการชั่งน้ำหนักขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลควนเนียง	6-32
รูปที่ 6.5-1 การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อย ครั้งที่ 2 เทศบาลตำบลควนเนียง วันที่ 5 กันยายน 2548	6-37
รูปที่ 6.5-2 การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อย ครั้งที่ 2 เทศบาลตำบลแม่ขรี วันที่ 31 สิงหาคม 2548	6-39
รูปที่ 7.2-1 กลไกการดำเนินงานของเทศบาลตำบลควนเนียง อ.ควนเนียง จ.สงขลา	7-4
รูปที่ 7.2-2 กลไกการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแม่ขรี อ.ป่าบอน จ.พัทลุง	7-6

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) และแผนการจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญกับการลดปริมาณขยะมูลฝอยและการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมากขึ้น โดยได้กำหนดเป้าหมายให้มีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ภายในปี พ.ศ. 2549 ซึ่งที่ผ่านมาในปี พ.ศ.2546 มีการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ได้เพียงร้อยละ 19 (หรือประมาณ 2.8 ล้านตัน) ซึ่งนับว่าเป็นอัตราที่ต่ำ เมื่อเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ใหม่ทั้งหมดที่มีประมาณ 12.5 ล้านตัน ทำให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องพยายามที่จะลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย โดยการจัดทำโครงการ /กิจกรรมในการลดและใช้ประโยชน์ของเสียเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินโครงการสาธิตระบบการทิ้งขยะแยกประเภทและกลไกการเรียกคืนซากบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และในปีงบประมาณ พ.ศ.2547 ได้ดำเนินโครงการสนับสนุนการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำปิง (กิจกรรมเสริมสร้างขีดความสามารถของท้องถิ่นในการคัดแยกและใช้ประโยชน์ของเสีย) ผลการดำเนินงานจากทั้งสองโครงการ พบว่าปริมาณการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในพื้นที่เป้าหมายเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามการดำเนินโครงการในลักษณะดังกล่าวยังจำเป็นต้องมีการดำเนินการแบบต่อเนื่องและในหลายพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานมีความยั่งยืน

กรมควบคุมมลพิษ ในฐานะหน่วยงานกลางซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมในการลดปริมาณของเสียและการนำกลับมาใช้ใหม่ จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา) ขึ้น โดยเน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียที่เป็นระบบ และนำไปสู่การปฏิบัติโดยการประยุกต์รูปแบบการใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยจากการศึกษาที่ผ่านมาในพื้นที่กรุงเทพฯ ปริมณฑล และพื้นที่ลุ่มน้ำปิง เป็นแนวทางการส่งเสริมให้ท้องถิ่นดำเนินการคัดแยกและใช้ประโยชน์ของเสีย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการสามารถดำเนินการลดและใช้ประโยชน์ของเสียอย่างเป็นระบบตั้งแต่การจัดทำแผนปฏิบัติการจนถึงการปฏิบัติอย่างยั่งยืน

1.2.2 เพื่อเพิ่มปริมาณการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่และลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำไปกำจัดอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น

1.3 เป้าหมาย

1.3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย 2 แห่ง มีแผนปฏิบัติงานและกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย และมีการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ในแต่ละพื้นที่

1.3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมประชุมอย่างน้อย 10 แห่ง มีแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

1.4 ขอบเขตการดำเนินงาน

1.4.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมือง เทศบาลนคร เทศบาลตำบล องค์กรการบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ครอบคลุมจังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง และจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ (Primary Data) ที่จำเป็นด้วยวิธีการซึ่งยอมรับทางสถิติว่ามีนัยสำคัญและ/หรือโดยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานราชการว่าเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน สามารถใช้อ้างอิงได้อย่างเหมาะสมในการศึกษานี้ ได้แก่ ลักษณะพื้นที่ ข้อมูลด้านการปกครอง ข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอย ข้อมูลปริมาณการใช้ประโยชน์ของเสีย และข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินโครงการ เป็นต้น

1.4.2 จัดทำเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ที่จะเข้าร่วมโครงการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย โดยเกณฑ์อย่างน้อยต้องประกอบไปด้วย ลักษณะชุมชน การจัดการขยะมูลฝอย การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและประชาชน ปัญหาและความรุนแรงในการจัดการขยะมูลฝอย เป็นต้น ทั้งนี้เกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมควบคุมมลพิษ

1.4.3 จัดประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 วัน โดยผู้เข้าร่วมประชุมต้องประกอบด้วยผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างน้อย 40 แห่ง

1.4.4 จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 วัน โดยแผนปฏิบัติงานฯ อย่างน้อยต้องประกอบด้วย หลักการและเหตุผล สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน เป้าหมายการลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย ปัญหาอุปสรรค กลยุทธ์/มาตรการและแนวทางปฏิบัติ เป็นต้น ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างน้อย 10 แห่ง ต้องมีแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

1.4.5 คัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียในข้อ 1.4.4 เพื่อเข้าร่วมโครงการอย่างน้อย 2 แห่ง โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ในข้อ 1.4.2 พร้อมทั้งจัดทำข้อตกลงการเข้าร่วมโครงการ โดยเนื้อหาอย่างน้อยต้องประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน และระยะเวลาในการดำเนินงาน เป็นต้น ทั้งนี้ที่ปรึกษาต้องเสนอแนะแนวทางวิธีการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติการ อาทิ งบประมาณ บุคลากร และระยะเวลา เป็นต้น สำหรับพื้นที่ที่ไม่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ

1.4.6 จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการในข้อ 1.4.5 เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 วัน เพื่อเสนอแนะเทคนิควิชาการและแนวทางการลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาของท้องถิ่นนั้นๆ และสอดคล้องกับแผนฯที่จัดทำขึ้น

1.4.7 ร่วมกับท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการ นำแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ดังกล่าวไปประยุกต์ในพื้นที่เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 60 วัน

1.4.8 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ โดยให้มีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ในแต่ละพื้นที่

1.4.9 ประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 2 กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการในข้อ 1.4.5 เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 วัน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานและจัดหาแนวทางการแก้ไขปัญหา/อุปสรรคที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของโครงการ รวมทั้งแนวทางการดำเนินงานที่ยั่งยืน

1.4.10 วิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรคที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ แนวทางการแก้ไขปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมทั้งกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสียที่สามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืน

1.4.11 จัดสัมมนา รวบรวมรายงานฉบับสมบูรณ์เพื่อเสนอผลการดำเนินงานของโครงการฯ เป็นระยะเวลา 1 วัน โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 50 คน

1.5 พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ประกอบด้วยจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา

1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนปฏิบัติงานและกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียอย่างยั่งยืน

1.6.2 ขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

บทที่ 2

แนวทางและวิธีการศึกษา

เพื่อให้การศึกษาสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ จำเป็นต้องกำหนดแนวทางและวิธีการศึกษาให้ครอบคลุมขอบเขตการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดการศึกษา (Term of Reference: TOR) โดยแนวความคิดการดำเนินงานจะครอบคลุมรายละเอียดการจัดทำกรอบแนวคิดและแผนการดำเนินการศึกษาในแต่ละส่วนที่สำคัญ ดังนี้ (ดูรูปที่ 2-1 ประกอบ)

2.1 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่ศึกษา

2.1.1 คำนำ

ในการที่จะกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานในภาพรวมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น จำเป็นต้องมีการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนการศึกษาในขั้นต่อไป โดยข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่ศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

- 1) ข้อมูลระดับลุ่มน้ำ ได้แก่ ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา)
- 2) ข้อมูลระดับหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลทุกระดับ องค์การบริหารส่วนตำบล

ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่ศึกษา แบ่งข้อมูลเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) และข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)

2.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)

ในเบื้องต้นทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงาน และข้อมูลทุติยภูมิอื่นๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่สุดและเป็นที่ยอมรับจากหน่วยราชการ สามารถอ้างอิงได้อย่างเหมาะสม เช่น บรรยายสรุปและเอกสารเผยแพร่ของจังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้แก่ จังหวัดสงขลา นครศรีธรรมราช และพัทลุง ข้อมูลจากกรมการปกครอง สำนักงานสถิติแห่งชาติ กรมควบคุมมลพิษ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค เป็นต้น

รูปที่ 2-1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

2.1.3 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)

หากข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมได้ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะข้อมูลที่มีความจำเป็นในการวิเคราะห์และประกอบโครงการ จะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ด้วยวิธีการที่เป็นที่ยอมรับทางสถิติว่ามีนัยสำคัญ เช่น ข้อมูลด้านพื้นที่ ข้อมูลการปกครอง ข้อมูลประชากร ข้อมูลสถานการณ์และการจัดการขยะมูลฝอยของท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะใช้วิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามไปยังหน่วยงานท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล (ทน. ทม. ทต.) และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โดยจะดำเนินการไปพร้อมกับการออกหนังสือเชิญเพื่อประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการให้กับผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (รายละเอียดแบบสอบถามหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น แสดงไว้ในภาคผนวก ก)

2.1.4 ลักษณะข้อมูลพื้นฐานที่ศึกษาและรวบรวมในพื้นที่ศึกษา

1) ข้อมูลพื้นฐานของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ข้อมูลพื้นฐานของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เช่น สภาพทางภูมิศาสตร์ ลักษณะที่ตั้งอาณาเขตและพื้นที่ สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ระบบคมนาคม การใช้ที่ดิน แหล่งน้ำ ธรณีวิทยา ประชากร ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่ได้จากข้อมูลพื้นฐานของแต่ละจังหวัด และผลการศึกษาในโครงการต่างๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

2) ข้อมูลทางการเมืองการปกครอง

ข้อมูลทางการเมืองการปกครอง ได้แก่ การแบ่งเขตการปกครอง ทั้งการปกครองในระดับภูมิภาค และการปกครองในระดับส่วนท้องถิ่น รายชื่อและประเภทของหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

3) ข้อมูลประชากร พื้นที่ และความหนาแน่น

ได้แก่ จำนวนประชากร พื้นที่ และความหนาแน่น ทั้งพื้นที่ลุ่มน้ำ และแยกรายจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4) ข้อมูลสถานการณ์มูลฝอยและการจัดการมูลฝอยของหน่วยงานในพื้นที่ลุ่มน้ำ

รวบรวมข้อมูลสถานการณ์มูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยเบื้องต้นของหน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา รวมถึงข้อมูลการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ ปัญหาอุปสรรค ตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหาและแนวโน้มด้านการจัดการขยะมูลฝอยในอนาคต

2.2 การจัดทำเกณฑ์การคัดเลือกหน่วยงานเข้าร่วมโครงการ

การคัดเลือกหน่วยงานเพื่อเป็นพื้นที่นำร่องเพื่อปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงาน (Action plan) จะประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เพื่อหาพื้นที่ศักยภาพด้วยวิธีแบบจำลองแบบหลายเกณฑ์ (Multi criteria model) ซึ่งแบบจำลองนี้ มีการนำไปประยุกต์ใช้ในหลายๆ กรณีที่เกี่ยวข้องกับการหาพื้นที่ศักยภาพหรือหาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในด้านต่างๆ เช่น การหาพื้นที่ศักยภาพในการจัดตั้งศูนย์กำจัดมูลฝอย การหาพื้นที่ที่เหมาะสมในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม รวมทั้งการหาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเป็นศูนย์การสาธิตและทดลองการคัดแยกมูลฝอย การคัดเลือกเพื่อหาพื้นที่นำร่องในโครงการสาธิตและทดลองต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

สมการของแบบจำลองแบบหลายเกณฑ์มีดังนี้

$$S = W_1 R_{1-j} + W_2 R_{2-j} + \dots + W_n R_{n-j}$$

เมื่อ S คือ ระดับคะแนนรวมของปัจจัยที่ทำให้พื้นที่มีศักยภาพ

W_1 ถึง W_n คือ ค่าน้ำหนักคะแนน (Weighting) ที่ทำให้พื้นที่มีศักยภาพของแต่ละปัจจัย

R_{1-j} ถึง R_{n-j} คือ ค่าน้ำหนักคะแนน (Rating) ที่ทำให้พื้นที่มีศักยภาพแต่ละระดับปัจจัยของปัจจัยที่ n

ซึ่งค่า Weighting และ Rating เป็นค่าคะแนนที่กำหนดขึ้นตามความสำคัญของผลกระทบหรืออิทธิพลที่จะทำให้พื้นที่นั้นมีศักยภาพ ปัจจุบันยังไม่มีค่ามาตรฐานใดๆ ที่กำหนดค่าคะแนนของแต่ละปัจจัยไว้ทั้งนี้แต่ละปัจจัยจะมีความสำคัญแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการหาศักยภาพหรือความเหมาะสม ซึ่งการให้ค่าถ่วงน้ำหนักของค่า Weighting และค่าระดับคะแนนของค่า Rating ในขั้นตอนการศึกษาจะมีการประชุมผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องเพื่อหาค่าที่เหมาะสมต่อไป สำหรับค่าปัจจัยหรือเกณฑ์ที่จะนำมาใช้วิเคราะห์ในการศึกษาค้นคว้านี้ อย่างน้อยจะประกอบด้วยลักษณะชุมชน การจัดการขยะมูลฝอย การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและประชาชน ปัญหาและความรุนแรงในการจัดการขยะมูลฝอย เป็นต้น

2.3 การประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ

การประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ จะดำเนินการภายหลังที่รายงานการศึกษาเบื้องต้นได้รับความเห็นชอบจากกรมควบคุมมลพิษแล้วไม่เกิน 15 วัน เป็นระยะเวลา 1 วัน ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย คณะที่ปรึกษา คณะกรรมการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของที่ปรึกษาจากกรมควบคุมมลพิษ ผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา) ได้แก่ ผู้แทนจากองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนจากเทศบาล

และผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล โดยผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมประชุม จะมีไม่น้อยกว่า 40 แห่ง นอกจากนี้ จะเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นที่มีบทบาทในการลดและใช้ประโยชน์ของเสียและการจัดการขยะมูลฝอย เช่น ผู้ประกอบการรับซื้อของเก่า ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดินในพื้นที่ เป็นต้น

การเชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงโครงการ จะใช้วิธีการทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ส่งไปยังหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พร้อมกับแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของหน่วยงาน โดยในหนังสือเชิญจะระบุถึงชื่อโครงการ หน่วยงานเจ้าของโครงการ ความเป็นมาของโครงการ หลักการและเหตุผลของการจัดประชุม วัตถุประสงค์ กำหนดการประชุม และแบบตอบรับการเข้าร่วมประชุม

2.4 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน

หลังจากที่ได้มีการจัดประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการแล้ว จะจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work shop) เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน (Action plan) ด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ให้กับหน่วยงานที่เสนอเข้าร่วมจัดทำแผนฯ เป็นระยะเวลา 2 วัน โดยคาดว่าจะดำเนินการหลังจากจัดประชุม ชี้แจงรายละเอียดโครงการแล้วไม่เกิน 30 วัน หรือไม่เกิน 45 วัน หลังจากที่รายงานการศึกษาเบื้องต้นได้รับความเห็นชอบจากกรมควบคุมมลพิษแล้ว โดยหน่วยงานท้องถิ่นที่เข้าร่วมประชุมเพื่อจัดทำแผนฯ อย่างน้อย 10 แห่ง จะต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

สถานที่จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานจะใช้ห้องประชุมภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตสงขลา) หรือห้องประชุมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา โดยผู้เข้าร่วมประชุมฯ ประกอบด้วยตัวแทนหน่วยงานท้องถิ่น (หน่วยงานละ 2-3 คน) ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ คณะที่ปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ อาทิ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำแผน ผู้เชี่ยวชาญด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสาดิตและฝึกรอบรม และผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม เป็นต้น

แผนปฏิบัติงาน (Action plan) ด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

2.4.1 หลักการและเหตุผลของการจัดทำแผนปฏิบัติงาน

ระบุความเป็นมา ความจำเป็นของการจัดทำแผนฯ ด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

2.4.2 สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยและปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของหน่วยงาน

ระบุปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงาน ปัญหาและสาเหตุของการจัดการขยะมูลฝอยของหน่วยงานที่กำลังเผชิญอยู่ ศักยภาพของขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับไปใช้ประโยชน์ ปริมาณการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ โดยแสดงข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีสถิติตัวเลขประกอบการบรรยายสภาพปัญหา รวมทั้งแนวโน้มของผลกระทบของปัญหาว่าจะมีความรุนแรงในระดับมากน้อยเพียงใด หากปัญหาต่างๆ ไม่ได้รับการแก้ไข

นอกจากนี้ ยังระบุถึงผลการดำเนินการและการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยของหน่วยงานที่ผ่านมาและในปัจจุบัน ว่าสามารถแก้ไขได้มากน้อยเพียงใด ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานเป็นอย่างไร

2.4.3 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนปฏิบัติงาน

จะระบุถึงวัตถุประสงค์ของแผนฯ ในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยโดยการลดและนำกลับมาใช้ประโยชน์อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยของหน่วยงาน

2.4.4 เป้าหมายของการจัดทำแผนปฏิบัติงาน

จะกำหนดเป้าหมายของการดำเนินการจัดทำแผนฯ ว่าจะสามารถแก้ไขและจัดการปัญหาขยะมูลฝอยของหน่วยงานโดยการลดและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ได้อย่างน้อยเท่าไร เมื่อสิ้นสุดการทดลองปฏิบัติงานตามแผนหรืออย่างน้อย 60 วัน ตามข้อกำหนดการศึกษา รวมทั้งแผนฯ จะต้องมีเป้าหมายให้มีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เพิ่มขึ้นจากเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ด้วย

2.4.5 มาตรการ/แนวทาง/กลยุทธ์ในการปฏิบัติด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

จะระบุมาตรการ/แนวทาง/กลยุทธ์ในการแก้ไขการปฏิบัติด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจมีหลายแนวทางหรือหลายวิธี ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของปัจจัยในด้านต่างๆ เช่น สภาพพื้นที่ องค์ประกอบของขยะมูลฝอย แหล่งกำเนิด ความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ ความร่วมมือของชุมชน องค์กร และสถาบันต่างๆ ในท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตาม แนวทาง/มาตรการ/กลยุทธ์จะต้องสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสามารถปฏิบัติได้ทันที ไม่มีความซับซ้อนและยุ่งยากในการปฏิบัติ

2.4.6 แผนงานและโครงการ

แผนปฏิบัติการฯ จะต้องมีแผนงานและโครงการเป็นองค์ประกอบ โดยในแต่ละแผนงานจะประกอบด้วยโครงการต่าง ๆ ซึ่งจะพิจารณาจากแนวทาง/มาตรการ/กลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.5 การคัดเลือกหน่วยงานและทำข้อตกลงการเข้าร่วมโครงการ

หลังจากจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานท้องถิ่นแล้ว จะได้แผนปฏิบัติงาน (Action plan) ด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียของหน่วยงาน จำนวนไม่น้อยกว่า 10 แห่ง ซึ่งขั้นตอนดำเนินงานต่อไป คณะที่ปรึกษาจะคัดเลือกหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อเข้าร่วมโครงการทดลองปฏิบัติจริงตามแผนฯ เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 60 วัน จำนวนอย่างน้อย 2 แห่ง โดยการคัดเลือกจะใช้เกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้แล้วในข้อ 2.2 และจะแจ้งผลการคัดเลือกให้กับหน่วยงานหลังจากเสร็จสิ้นการประชุมเชิงปฏิบัติการและได้รับแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานแล้วไม่เกิน 7 วัน โดยการแจ้งเป็นรายลักษณะอักษรถึงทุกหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมฯ โดยหน่วยงานที่ได้รับการคัดเลือกจะต้องตอบรับความพร้อมการเข้าร่วม รวมทั้งทำข้อตกลงการเข้าร่วมโครงการภายใน 5 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้ง หากหน่วยงานที่ได้รับการคัดเลือกไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ จะทำการเลือกหน่วยงานในลำดับถัดไปแทน

การทำข้อตกลงโครงการจะประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ บทบาทและหน้าที่ของแต่ละฝ่าย และระยะเวลาการดำเนินงาน ซึ่งอย่างน้อยจะต้องไม่ต่ำกว่า 60 วัน

สำหรับหน่วยงานที่เข้าร่วมจัดทำแผนปฏิบัติงานที่ไม่ได้รับการคัดเลือก จะเสนอแนะแนวทางวิธีการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติต่อไป โดยจะทำการเป็นเอกสารส่งถึงทุกหน่วยงานภายในระยะเวลา 1 เดือน หลังจากสิ้นการประชุมเชิงปฏิบัติการและได้รับแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานแล้ว

2.6 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 จะดำเนินการหลังจากที่ได้คัดเลือกหน่วยงานเพื่อการประยุกต์ปฏิบัติจริงแล้ว โดยจะจัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ณ สถานที่จัดประชุมของหน่วยงานท้องถิ่นที่ได้คัดเลือก ระยะเวลาการจัดประชุมอย่างน้อยหน่วยงานละ 1 วัน โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 นี้ เป็นการเสนอแนะการแปลงแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานไปสู่การปฏิบัติ โดยที่ปรึกษาจะเสนอแนะเทคนิคและวิธีการทางวิชาการ แนวทางการลดและ

ใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อให้ท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาของท้องถิ่นนั้นๆ และสอดคล้องกับแผนฯ ที่ได้จัดทำขึ้น

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 จะดำเนินการภายหลังได้ทำข้อตกลงการเข้าร่วมโครงการกับหน่วยงานแล้วไม่เกิน 7 วัน โดยผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย คณะที่ปรึกษา ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ วิทยากรและผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย หน่วยงานและบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการที่กำหนดไว้ในแผนฯ ตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียกับการดำเนินโครงการ เช่น ผู้รับซื้อของเก่า ผู้เก็บและหาของเก่า ตัวแทนแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ ผู้นำชุมชน เกษตรกร นักเรียนนักศึกษา พระสงฆ์ สามเณร/นักบวช/ผู้นำศาสนาต่างๆ และประชาชนผู้สนใจ เป็นต้น

2.7 การนำแผนปฏิบัติงานไปปฏิบัติในพื้นที่

เมื่อได้จัดให้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 ร่วมกับหน่วยงานแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นที่ได้คัดเลือกเข้าร่วมโครงการนำแผนปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียไปประยุกต์ปฏิบัติในพื้นที่ เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 60 วัน โดยในระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนฯ จะมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานเป็นระยะ หากพบปัญหาและอุปสรรคใดจะดำเนินการแก้ไขให้สามารถดำเนินงานไปได้ตามแผนฯ รวมทั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนฯ ด้วย ทั้งนี้ เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงานตามแผนฯ จะต้องสามารถนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของแต่ละพื้นที่

2.8 การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

หลังจากที่ได้ร่วมกับองค์กรส่วนปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำแผนปฏิบัติงานไปประยุกต์ปฏิบัติจริงในพื้นที่แล้วในช่วงการดำเนินกิจกรรม คณะผู้ศึกษาจะดำเนินการติดตามตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ เป็นระยะ ดังนี้

2.8.1 ด้านเศรษฐศาสตร์

การประเมินด้านเศรษฐศาสตร์จากการดำเนินกิจกรรม จะพิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้

1) ความคุ้มค่าในการดำเนินงาน

จะดำเนินการประเมินโดยการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของโครงการเพื่อวิเคราะห์ว่ารูปแบบกิจกรรมที่ใช้ในการดำเนินงานจะก่อให้เกิดรายได้ที่คุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายต่างๆ และมีอัตราผลตอบแทนที่ดีหรือไม่ ซึ่งจะสามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จะดำเนินโครงการหรือสนใจที่จะร่วมโครงการ ซึ่งดัชนีที่จะนำมาใช้ในการประเมินความคุ้มค่าของโครงการ มีดังนี้

(1) อัตราผลตอบแทนโครงการ (Internal Rate of Return : IRR) จะใช้สำหรับพิจารณา ผลตอบแทนจากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการว่าเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ ซึ่งหากโครงการได้อัตราผลตอบแทนโครงการในสัดส่วนที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในธนาคารจะถือว่าการลงทุนในโครงการมีความคุ้มค่ากว่าการฝากเงินในธนาคาร

(2) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio : B/C) จะพิจารณามูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนและมูลค่าปัจจุบันของต้นทุน เพื่อใช้ในการตัดสินใจลงทุนในโครงการที่ให้ผลตอบแทนที่มากกว่ามูลค่าปัจจุบันของต้นทุน กล่าวคือ มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนมากกว่า 1 ทั้งนี้หากโครงการให้ผลตอบแทนต่อต้นทุนต่ำกว่า 1 จะหมายถึงโครงการมีต้นทุนสูงกว่ามูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน ทำให้ไม่คุ้มค่าในการลงทุน

(3) จุดคุ้มทุนในการดำเนินโครงการ (Break Even Point :BEP) เป็นการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนคงที่ ต้นทุนแปรผัน รายรับจากการขาย และกำไร ซึ่งจุดคุ้มทุนจะช่วยวิเคราะห์และกำหนดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในเรื่อง ต้นทุน ปริมาณการผลิต และราคาที่มีผลต่อกำไร

2) ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

เนื่องจากกิจกรรมที่ดำเนินการจะส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะมูลฝอย บรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้ เพื่อนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ทั้งด้านการใช้ซ้ำ (Reuse) และแปรรูปใช้ใหม่ (Recycling) ซึ่งจากการคัดแยก รวบรวม และซื้อขายขยะมูลฝอยดังกล่าวจะเป็นการเพิ่มมูลค่าของขยะมูลฝอย ก่อให้เกิดรายได้และมูลค่าเพิ่มในสินค้าและบริการอีกจำนวนมาก

2.8.2 ด้านสังคม

ผลกระทบด้านสังคมอาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามกิจกรรมหรือระบบที่จัดวางไว้ เนื่องจากอาจมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะการดำเนินชีวิตในสังคมของประชาชน อาทิ พฤติกรรมการบริโภคและการทิ้งขยะมูลฝอยของประชาชน ซึ่งผลกระทบด้านสังคมจะประเมินตามประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) ประชาชนตื่นตัวในการร่วมกันแยกขยะ จะวิเคราะห์และประเมินจากปริมาณขยะมูลฝอยที่มีการคัดแยก การซื้อขายและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ทั้งก่อนดำเนินงานและหลังการดำเนินงาน รวมทั้งการออกแบบสอบถามถึงทัศนคติการยอมรับและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว

2) ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในชุมชนและท้องถิ่น เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมการคัดแยกและใช้ประโยชน์ของเสีย จะทำให้ประชาชนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการคัดแยกและจัดเก็บขยะมูลฝอยเพื่อขายหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้สภาพแวดล้อมในท้องถิ่นดีขึ้น ซึ่งประเมินได้จากการสังเกตสภาพของท้องถิ่นก่อนและหลังการ

ดำเนินงาน ท้องถิ่นที่มีการแยกขยะอย่างเป็นระเบียบ ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในบริเวณที่ทิ้งขยะมูลฝอย เป็นต้น

3) ก่อให้เกิดความร่วมมือในท้องถิ่น โดยวัดได้จากการรวมกลุ่มเพื่อคัดแยก ขี้อาหาร ขยะมูลฝอย การรวมกลุ่มเพื่อทำผลิตภัณฑ์จากขยะมูลฝอย การจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์รับซื้อขยะมูลฝอย และการรวมตัวของกลุ่มผู้รับซื้อของเก่าเพื่อรับซื้อขยะมูลฝอยที่รวบรวมได้จากชุมชน การจัดตั้งทีมเฉพาะกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

4) การเปลี่ยนแปลงลักษณะการดำเนินชีวิต ซึ่งพิจารณาจากพฤติกรรมการบริโภค และการทิ้งขยะมูลฝอยของประชาชน ทั้งก่อนและหลังการดำเนินโครงการ

2.8.3 ด้านสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดจากการดำเนินงานโครงการจะพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้

1) การลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องนำไปกำจัด กระบวนการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จะสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องนำไปกำจัดลงได้ ซึ่งสามารถประเมินได้จากปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25) ภายหลังจากการดำเนินงานตามโครงการแล้วเสร็จ

2) ลดปริมาณมลพิษสิ่งแวดล้อม มลพิษบางชนิดเป็นวัตถุที่สลายตัวยากและเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม เช่น โฟมบรรจุอาหาร ถุงพลาสติก กระจุกยาฆ่าแมลง ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาต่อระบบจัดการขยะมูลฝอยของท้องถิ่นนั้น แต่หากมีการคัดแยกทิ้งมูลฝอยอย่างเป็นระบบก็จะทำให้มูลฝอยในส่วนนี้ถูกคัดแยกและนำไปกำจัดแยกต่างหากจากระบบกำจัดมูลฝอยทั่วไปทำให้สามารถลดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งในการประเมินจะมีการสังเกตปริมาณและการแยกทิ้งมูลฝอยประเภทดังกล่าวภายหลังจากโครงการแล้วเสร็จ

3) ประหยัดทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน โดยที่การคัดแยกและนำขนมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ จะเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ลดการตัดไม้เพื่อเป็นกระดาษหรือเชื้อเพลิง ลดการขุดทรายธรรมชาติขึ้นมาใช้ในกระบวนการผลิตแก้วและลดการขุดสินแร่ธรรมชาติจำพวกเหล็ก ทองแดงและอลูมิเนียมหรือโลหะอื่นๆ นอกจากนี้ การนำวัสดุใช้แล้วกลับมาแปรรูปใช้ใหม่จะใช้พลังงานในกระบวนการผลิตน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้วัตถุดิบใหม่

2.8.4 ด้านองค์กรในชุมชน

ผลกระทบด้านองค์กรที่เกิดขึ้นจากการทดลองปฏิบัติการนำร่องจะสามารถวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

- 1) องค์กรภาคประชาชนหรือผู้บริโภคนจะได้รับความรู้ในด้านสิ่งแวดล้อม การคัดแยกมูลฝอยและการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ที่ถูกต้อง มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคและการทิ้งขยะมูลฝอย เป็นต้น
- 2) หน่วยราชการท้องถิ่น จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บมูลฝอยลดปริมาณมูลฝอยที่ต้องนำไปกำจัด ทำให้ประหยัดงบประมาณที่เกี่ยวข้อง
- 3) ผู้ประกอบอาชีพเก็บและรับซื้อของเก่า จะมีผลประโยชน์ทางด้านธุรกิจจากการนำไปรับซื้อมูลฝอยที่คัดแยกไว้ในชุมชน เกิดระบบการซื้อขายขยะรีไซเคิลแบบใหม่จากการจัดตั้งตลาดนัดขยะรีไซเคิลหรือกิจกรรมอื่นๆ
- 4) ผู้ประกอบการค้าปลีก-ส่ง จะมีภาพลักษณ์ที่ดีในด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมจากการเรียกคืนบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้ มีรายได้เสริมจากการขายขยะรีไซเคิลได้ รวมทั้งลดค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลฝอยได้อีกด้วย
- 5) ประชาชนในภาคเกษตรสามารถประหยัดค่าใช้จ่าย ลดการใช้สารเคมี จากการนำมูลฝอยอินทรีย์มาทำเป็นปุ๋ยหมัก/หรือน้ำสกัดชีวภาพ เพื่อใช้ในพื้นที่เกษตรของตน นอกจากนี้ยังสามารถนำเศษผักผลไม้และเศษอาหารไปใช้ในการเลี้ยงสัตว์เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายอีกทางหนึ่งด้วย

2.9 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 2

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงานตามแผนฯ จะจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 2 เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น แนวทางการแก้ปัญหา ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสียที่สามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหลายฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในแต่ละท้องถิ่น

การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 2 จะจัด ณ ห้องประชุมของหน่วยงานท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการ เป็นระยะเวลาอย่างน้อยหน่วยงานละ 1 วัน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมเช่นเดียวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1

2.10 การวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

เมื่อการทดลองปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานครบ 60 วัน และได้จัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 2 แล้ว จะนำผลการปฏิบัติงาน ผลการประชุมกลุ่มย่อย รวมทั้ง ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของทุกฝ่ายมาทำการวิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรคในภาพรวมของการดำเนินโครงการอีกครั้ง หลังจากนั้นจะเสนอแนะแนวทางต่างๆ เพื่อการดำเนินงานให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานต่อไป

2.11 การจัดสัมมนา

หลังจากการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานเสร็จสิ้นและได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 2 แล้ว ที่ปรึกษาจะจัดทำร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ (Draft final report) ให้กรมควบคุมมลพิษพิจารณา และจะจัดให้มีการสัมมนาภายใน 20 วัน นับจากวันที่ส่งร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โดยจะจัดเป็นระยะเวลา 1 วัน สถานที่จัดคาดว่าจะใช้หอประชุมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตหาดใหญ่) หรือ หอประชุมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจากกรมควบคุมมลพิษ และหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 50 คน (ทั้งนี้จะต้องเสนอเพื่อให้ได้รับความเห็นชอบจาก กรมควบคุมมลพิษก่อน) การสัมมนามีวัตถุประสงค์เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อผลการ ดำเนินโครงการตามร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ หลังจากนั้น จะได้รวบรวมผลที่ได้จากการประชุมสัมมนา ตลอดจนข้อเสนอแนะจากกรมควบคุมมลพิษไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อไป

3.1 ข้อมูลพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ข้อมูลพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ส่วนใหญ่ได้จากการทบทวนเอกสารของโครงการศึกษาในพื้นที่ ได้แก่ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศึกษาโดยบริษัท แอสตีคอน คอร์ปอเรชั่น จำกัด และบริษัท พรีเมา เทคมาร์ค จำกัด และข้อมูลจากการศึกษาของกรมควบคุมมลพิษในโครงการต่างๆ ข้อมูลดังกล่าวจะมีความทันสมัยและค่อนข้างเป็นปัจจุบัน ซึ่งรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่สำคัญ เป็นดังนี้

3.1.1 ข้อมูลทั่วไป

1) สภาพทางภูมิศาสตร์

ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาตั้งอยู่บนชายฝั่งด้านตะวันออกของภาคใต้ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 9,807 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด ดังนี้

- (1) จังหวัดพัทลุงทั้งจังหวัด จำนวน 11 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองพัทลุง กงหรา เขาชัยสน ตะโหมด ควนขนุน ปากพะยูน ศรีบรรพต ป่าบอน บางแก้ว ป่าพะยอม และกิ่งอำเภอ ศรีนครินทร์
- (2) จังหวัดสงขลา จำนวน 12 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสงขลา หาดใหญ่ สะเดา รัตภูมิ ระโนด สทิงพระ สิงหนคร กระแสสินธุ์ ควนเนียง นาหม่อม บางกล่ำ และอำเภอ คลองหอยโข่ง
- (3) จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 2 อำเภอ คือ อำเภอชะอวด และหัวไทร

พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่เป็นพื้นดิน มีเนื้อที่ประมาณ 8,761 ตารางกิโลเมตร และส่วนที่เป็นพื้นน้ำมีความกว้างจากทิศตะวันออกประมาณ 20 กิโลเมตร ส่วนความยาวจากทิศเหนือไปทิศใต้ประมาณ 75 กิโลเมตร คือ ทะเลสาบสงขลา ครอบคลุมพื้นที่ 2 จังหวัด คือ จังหวัดสงขลาและพัทลุง มีเนื้อที่ประมาณ 1,046 ตารางกิโลเมตร (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พฤศจิกายน 2547)

2) ลักษณะภูมิประเทศ

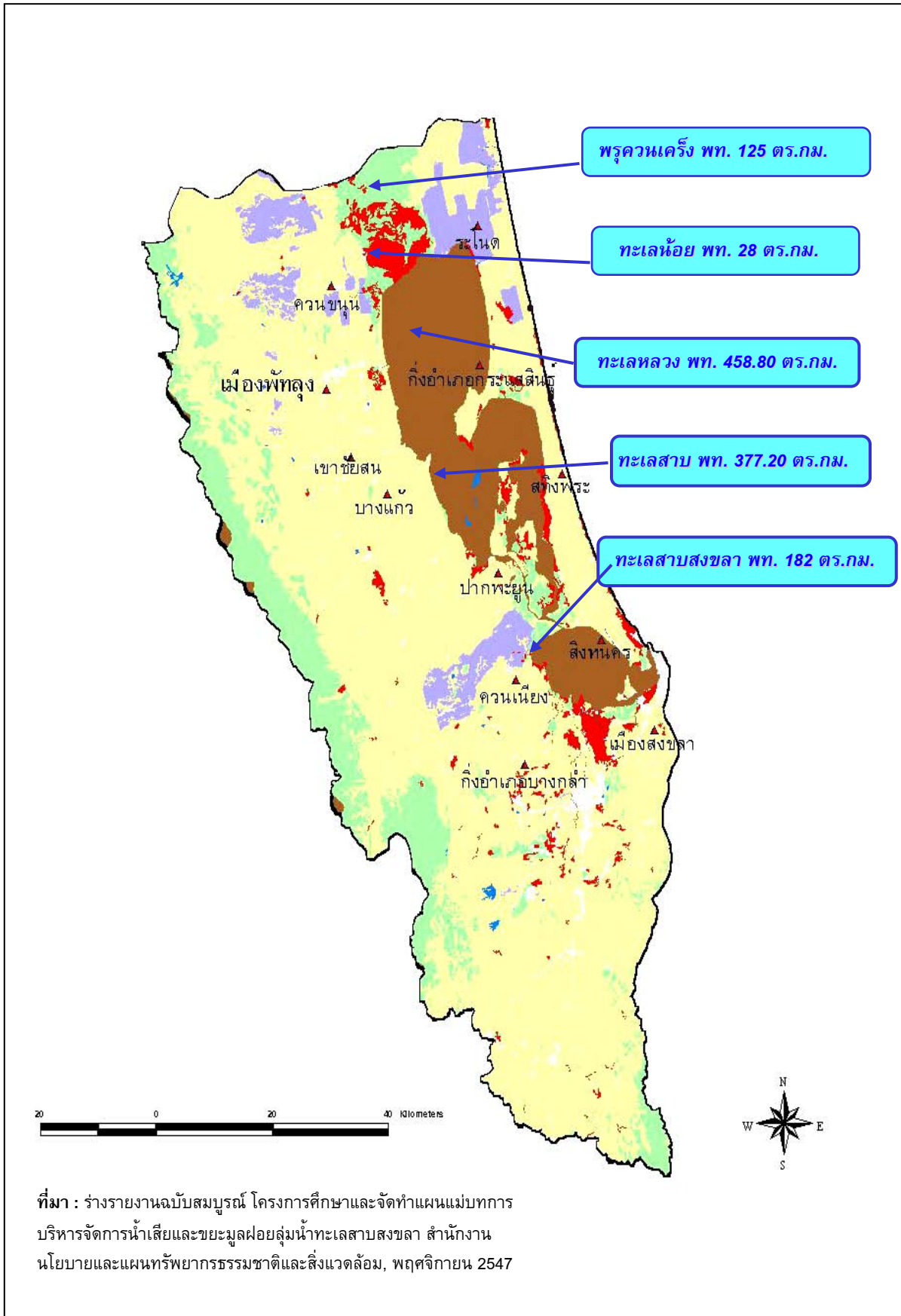
ลักษณะภูมิประเทศของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาสูงบริเวณทิศตะวันตกและทิศใต้ของลุ่มน้ำ โดยด้านทิศตะวันตกเป็นแนวเทือกเขาบรรทัดที่ทอดตัวยาวเป็นสันปันน้ำในแนวเหนือ-ใต้ ตั้งแต่รอยต่อระหว่างจังหวัดพัทลุงกับจังหวัดตรังลงมาถึงรอยต่อระหว่างจังหวัดสงขลา กับจังหวัดสตูล ส่วนทางด้านทิศใต้เป็นแนวเทือกเขาสันกาลาคีรีบางส่วน พื้นที่ภูเขาสูงนี้ปกคลุมด้วยป่าที่บ่อนอกผสมสมบูรณ์ จึงเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญที่ไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลา

ถัดจากภูเขาเป็นที่ราบลูกคลื่น (Rolling Plain) ประกอบด้วยเนินเขาเตี้ยๆ สลับที่ราบเริ่มตั้งแต่ตอนเหนือขนานกับแนวเทือกเขาบรรทัดไปจนถึงตอนใต้ของพื้นที่ลุ่มน้ำ ส่วนพื้นที่ที่อยู่ถัดเข้ามาบริเวณล้อมรอบทะเลสาบสงขลา ด้านตะวันตกและด้านใต้ของทะเลสาบสงขลา เป็นที่ราบขนาดใหญ่ (Plain) ที่เกิดจากการทับถมของตะกอนจากลำน้ำต่างๆ ที่ไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลา สำหรับบริเวณด้านทิศเหนือและด้านตะวันออกของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นที่ราบชายฝั่งทะเล (Coastal Plain) ที่เกิดจากการทับถมของตะกอนทะเล ดังนั้น บริเวณพื้นที่ราบและที่ราบชายฝั่งทะเล จึงกลายเป็นแหล่งที่ตั้งชุมชน และแหล่งผลิตผลทางการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์) โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พฤศจิกายน 2547)

3.1.2 สภาพทางนิเวศวิทยา

ทะเลสาบสงขลาเป็นที่ไหลรวมจากต้นน้ำลำคลองเล็กๆ กว่าร้อยสาย อีกทั้งยังมีทางออกสู่ทะเลอ่าวไทย จึงทำให้มีสภาพทางนิเวศวิทยาที่หลากหลาย ปริมาณและสภาพน้ำในทะเลสาบขึ้นอยู่กับน้ำจืดที่ไหลลงมาและน้ำเค็มจากทะเลหนุน กล่าวคือ ในฤดูน้ำหลากประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม จะมีน้ำจืดไหลลงสู่ทะเลสาบเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะช่วยผลักดันน้ำเค็มออกสู่อ่าวไทย ในช่วงนี้ น้ำในทะเลสาบจะขุ่นและเป็นน้ำจืด แต่เมื่อถึงฤดูแล้งปริมาณน้ำจืดที่ไหลลงสู่ทะเลสาบจะมีน้อย น้ำเค็มจะไหลเข้ามาแทนที่ ในช่วงนี้ น้ำในทะเลสาบจะกร่อย

โดยทั่วไปแล้วสามารถแบ่งทะเลสาบสงขลาตามระบบนิเวศวิทยาออกได้เป็น 4 ตอนใหญ่ๆ (รูปที่ 3.1-1) โดยมีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องของพื้นที่ป่าพรุควนเคร็งกับระบบทะเลสาบสงขลา ดังนี้ (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พฤศจิกายน 2547)

รูปที่ 3.1-1 การแบ่งพื้นที่ทะเลสาบสงขลาตามระบบนิเวศวิทยา

1) พรุควนเคร็ง อยู่ทางตอนเหนือของทะเลสาบสงขลา เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำขนาดใหญ่มีขนาดพื้นที่ประมาณ 98 ตารางกิโลเมตร เป็นแหล่งน้ำที่มีความสัมพันธ์กับระบบนิเวศอื่นๆ หลายแห่ง คือ ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ลุ่มน้ำปากพนัง โดยรับน้ำจากเทือกเขาบรรทัดทางทิศตะวันตก และเทือกเขาบริเวณอำเภอร่อนพิบูลย์และอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช พรุควนเคร็งเปรียบเสมือนจุดรับน้ำ กรองตะกอน (ด้วยป่าธรรมชาติ) ก่อนที่จะไหลลงสู่ทะเลน้อยและทะเลสาบสงขลาในที่สุด และระบายลงสู่คลองควนซึ่งเชื่อมต่อไปยังแม่น้ำปากพนังซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของลุ่มน้ำปากพนัง และคลองแดนซึ่งไหลลงสู่ทะเลอ่าวไทย

2) ทะเลน้อย อยู่ตอนบนสุด มีพื้นที่ประมาณ 28 ตารางกิโลเมตร ความลึกเฉลี่ยประมาณ 1.5 เมตร เป็นทะเลสาบน้ำจืด โดยแยกส่วนกับทะเลสาบแต่มีคลองนางเรียงเชื่อมต่อแหล่งน้ำทั้งสองเข้าด้วยกัน ทะเลน้อยมีความหลากหลายของพืชพรรณที่พบเห็นได้ทั่วไปโดยรอบ ได้แก่ ป่าพรุขนาดใหญ่ กก จูด วัชพืชพวกผักตบชวา นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งนกน้ำนานาพันธุ์ ทั้งที่ประจำถิ่นและที่อพยพมาจากแหล่งอื่น

3) ทะเลหลวง (ทะเลสาบสงขลาตอนบน) เป็นส่วนบนของทะเลสาบสงขลาถัดจากทะเลน้อยลงมาถึงเกาะใหญ่ อำเภอกระแสดิน มีพื้นที่ประมาณ 459 ตารางกิโลเมตร ความลึกประมาณ 2 เมตร ทะเลหลวงส่วนนี้ในอดีตเป็นท้องน้ำจืดขนาดใหญ่ แต่ในบางปีพบว่ามีกรรูกตัวของน้ำเค็มค่อนข้างสูง

4) ทะเลสาบ (ทะเลสาบสงขลาตอนกลาง) อยู่ถัดจากทะเลหลวงลงมา ตั้งแต่บริเวณแนวเกาะใหญ่ทางใต้ไปบรรจบกับเขตอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง อำเภอสิงหนคร จนถึงบริเวณปากอ่าว อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ประมาณ 377 ตารางกิโลเมตร ความลึกประมาณ 2 เมตร เป็นส่วนของทะเลสาบที่มีเกาะมากมาย อาทิ เกาะสี่เกาะห้า (ซึ่งเป็นเกาะที่เป็นสัมปทานรังนก) เกาะหมาก เกาะนางคำ พื้นที่ทะเลสาบส่วนนี้เป็นการผสมผสานของน้ำเค็มและน้ำจืด จึงมีระบบนิเวศเป็นทั้งน้ำจืดและน้ำกร่อย ในช่วงที่เป็นน้ำจืดจะมีพืชน้ำปกคลุมโดยทั่วไป

5) ทะเลสาบสงขลา (ทะเลสาบสงขลาตอนล่าง) เป็นส่วนของทะเลสาบส่วนนอกสุดที่เชื่อมต่อกับอ่าวไทย มีพื้นที่ประมาณ 182 ตารางกิโลเมตร ความลึกประมาณ 1.5 เมตร ยกเว้นช่องแคบที่ติดต่อกับทะเลอ่าวไทย ซึ่งเป็นช่องเดินเรือ มีความลึกประมาณ 12-14 เมตร ทะเลสาบส่วนนี้เป็นบริเวณที่มีน้ำเค็ม และได้รับอิทธิพลจากน้ำขึ้นลงบริเวณทางตอนใต้ มีพื้นที่ป่าชายเลนปกคลุมโดยทั่วไป แต่ปัจจุบันถูกเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้ง

3.1.3 แหล่งน้ำ

แม่น้ำลำคลองสายสำคัญที่ไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลา ที่สำคัญมีดังนี้ (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พฤศจิกายน 2547)

- 1) คลองป่าพะยอม มีความยาวประมาณ 33 กิโลเมตร ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาบรรทัด ไหลผ่านเขตอำเภอป่าพะยอม อำเภอกวนขนุนจังหวัดพัทลุงลงสู่พรุควนเคร็ง จังหวัดพัทลุง และจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2) คลองท่าแนะหรือควนขนุน มีความยาวประมาณ 38 กิโลเมตร ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาบรรทัด ไหลผ่านเขตอำเภอกวนขนุนจังหวัดพัทลุงลงสู่ทะเลน้อยที่บ้านประเหนือ ตำบลพนางตุง อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง
- 3) คลองนาท่อม มีความยาวประมาณ 42 กิโลเมตร ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาบรรทัด ไหลผ่านเขตอำเภอเมือง ลงสู่ทะเลหลวงที่บ้านลำป่า ตำบลลำป่า อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
- 4) คลองท่าเชียด มีความยาวประมาณ 42 กิโลเมตร ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาบรรทัด ไหลผ่านเขตอำเภอตะโหมด และอำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุงลงสู่ทะเลสาบที่บ้านบางแก้ว ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน และบ้านปากพล ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
- 5) คลองป่าบอน มีความยาวประมาณ 40 กิโลเมตร ต้นน้ำมาจากเทือกเขาบรรทัด ไหลผ่านเขตอำเภอป่าบอน และอำเภอปากพะยูน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง ลงสู่ทะเลสาบที่บ้านพระเกิด ตำบลฝาละมี อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง
- 6) คลองพรุพ้อ มีความยาวประมาณ 36 กิโลเมตร ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาบรรทัด เป็นคลองที่แบ่งเขตพื้นที่ระหว่างจังหวัดพัทลุงกับจังหวัดสงขลา ลงสู่ทะเลสาบที่บ้านปากจำ ตำบลควนโส อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา
- 7) คลองรัตภูมิ มีความยาวประมาณ 63 กิโลเมตร ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาบรรทัด ไหลผ่านอำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ลงสู่ทะเลสาบสงขลา ที่บ้านปากบาง ตำบลรัตภูมิ อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา
- 8) คลองอู่ตะเภา มีความยาวประมาณ 68 กิโลเมตร มีคลองเล็กๆ หลายสายไหลมารวมกัน ได้แก่ คลองวาด ซึ่งมีต้นน้ำจากเทือกเขาบรรทัด คลองตำ คลองจำไทร คลองหอยโข่ง คลองสะเดา ซึ่งมีต้นน้ำจากเทือกเขาสันกาลาศีรี คลองอู่ตะเภา โดยไหลผ่านเขตอำเภอสะเดา และเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาและไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลาที่บ้านแหลมโพธิ์ ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 9) คลองบางกล้า มีความยาวประมาณ 15 กิโลเมตร ไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลา ที่บ้านบางเหรียง ตำบลบางเหรียง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา
- 10) คลองบางโหนด มีความยาวประมาณ 7 กิโลเมตร ไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลา ที่บ้านบางโหนด ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 11) คลองพะวง มีความยาวประมาณ 8 กิโลเมตร ไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลาที่ตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
- 12) คลองสำโรง มีความยาวประมาณ 5 กิโลเมตร เป็นคลองสำคัญที่ไหลผ่านชุมชนในเขตเทศบาลนครสงขลา ไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลา ที่บ้านเตาอิฐ ตำบลบ่อหย่าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

13) คลองขวาง มีความยาวประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นคลองสำคัญที่ไหลผ่านย่านการค้าในเขตเทศบาลนครสงขลา โดยไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลา ที่ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา

14) คลองโรง มีความยาวประมาณ 11 กิโลเมตร ไหลลงสู่ทะเลหลวง ที่บ้านโรง ตำบลโรง อำเภอกระเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา

15) คลองระโนด มีความยาวประมาณ 26 กิโลเมตร ไหลลงสู่ทะเลหลวง ที่บ้านกลาง ตำบลระโนด อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

16) คลองตะเครียะ มีความยาวประมาณ 14 กิโลเมตร ไหลลงสู่ทะเลหลวง ที่บ้านปากบาง ตำบลตะเครียะ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

3.1.4 การใช้ที่ดิน

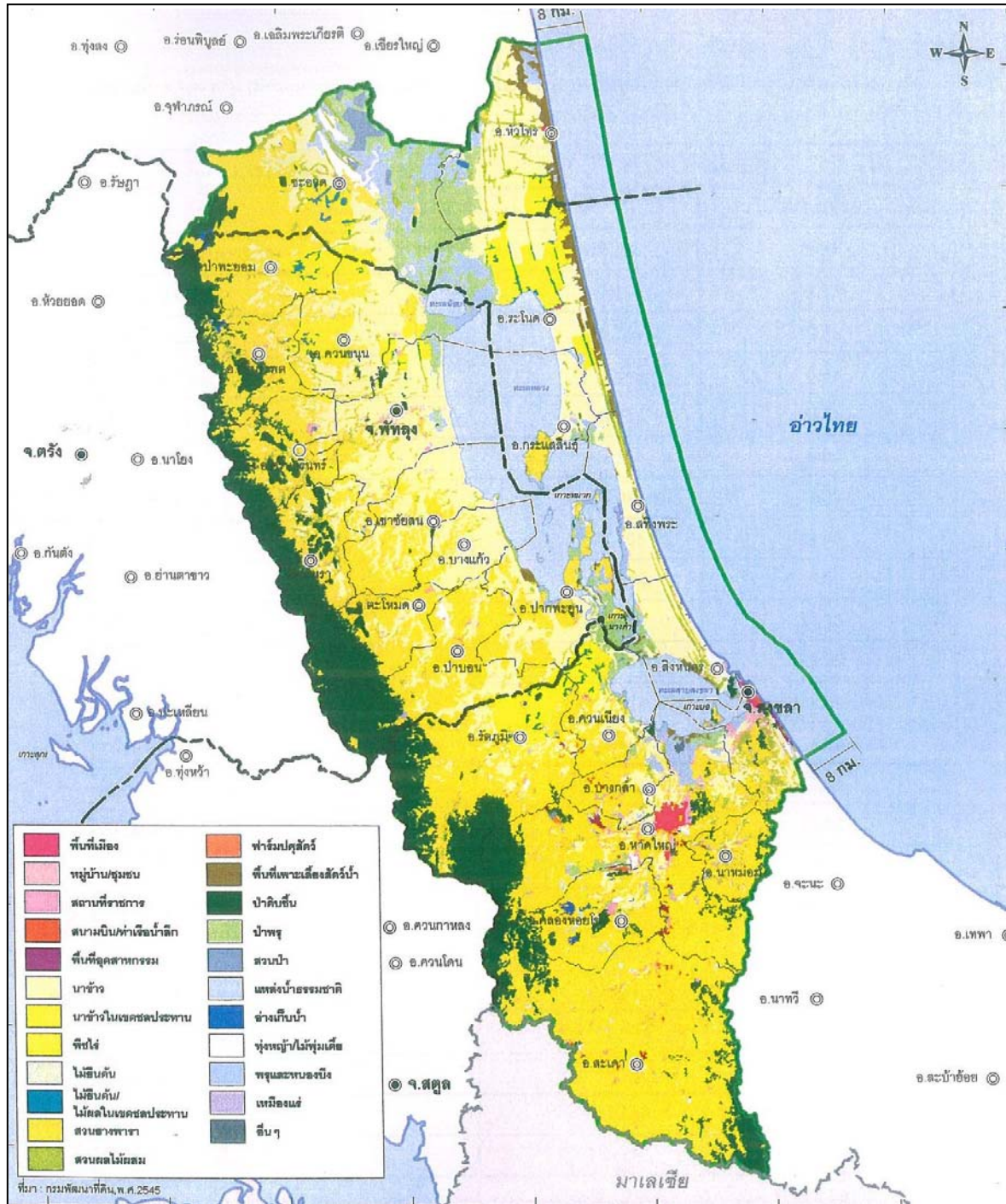
การแบ่งประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่บริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ของกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2545 สามารถจำแนกได้เป็น 5 กลุ่มหลักๆ (รูปที่ 3.1-2) ดังนี้ (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พฤศจิกายน 2547)

1) พื้นที่อยู่อาศัย

การใช้ที่ดินประเภทนี้มีประมาณร้อยละ 1.88 ของพื้นที่ลุ่มน้ำ ประกอบด้วยบริเวณที่เป็นชุมชนเมือง ย่านการค้า หมู่บ้านต่างๆ รวมทั้งสถานที่ราชการ สถานศึกษาคณะสงฆ์ และสถานที่อื่นๆ พบได้ในเขตที่ราบรอบทะเลสาบสงขลา พื้นที่บริเวณนี้เป็นที่ตั้งของชุมชนเมืองขนาดใหญ่ ได้แก่ เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลเมืองสงขลา เทศบาลเมืองพัทลุง ตลอดจนชุมชนชนบท ส่วนการใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมจะรวมตัวอยู่ในบริเวณชุมชนเมือง โดยเฉพาะในเขตอำเภอหาดใหญ่และอำเภอเมืองสงขลา

2) พื้นที่เกษตรกรรม

การใช้ที่ดินประเภทนี้มีประมาณร้อยละ 67.71 ของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ประกอบด้วยพื้นที่สวนยางพารา พื้นที่นาข้าว สวนผลไม้ ปาล์มน้ำมัน และนาทุ่ง ซึ่งพื้นที่ปลูกข้าวจะอยู่บริเวณที่ราบกับบริเวณที่ราบลุ่มรอบๆ ทะเลสาบ ส่วนบริเวณที่ราบเชิงเขาระหว่างที่ราบกับเทือกเขาจะเป็นพื้นที่สำหรับปลูกยางพารา สำหรับสวนผลไม้จะกระจายอยู่ทั่วไปบริเวณรอบๆ ที่อยู่อาศัยของชุมชนในชนบท ส่วนพื้นที่นาทุ่ง จะอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลตอนบนของพื้นที่ลุ่มน้ำ ได้แก่ อำเภอหัวไทร และอำเภอระโนด รวมทั้งบริเวณรอบทะเลสาบสงขลาตอนกลางและตอนล่าง

ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอย ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พฤศจิกายน 2547

รูปที่ 3.1-2 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

3) พื้นที่ป่าไม้

พื้นที่ป่าไม้ทั้งในลักษณะของป่าบกและป่าพรุหรือป่าบึงน้ำจืด มีอยู่ประมาณร้อยละ 15.41 ของพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยเป็นพื้นที่ป่าบกประมาณ 5 ส่วน และพื้นที่ป่าพรุหรือป่าบึงน้ำจืดประมาณ 1 ส่วน โดยพื้นที่ป่าบริเวณลุ่มน้ำเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารในลักษณะเป็นป่าอุทยานแห่งชาติวนอุทยาน และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พื้นที่ป่าส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นป่าดงดิบชื้น เนื่องจากอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบมรสุม จึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมอย่างเต็มที่ตลอดทั้งปี

4) พื้นที่แหล่งน้ำ

พื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำ ทั้งแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีอยู่ประมาณร้อยละ 10.66 ของพื้นที่ลุ่มน้ำ

5) พื้นที่อื่น ๆ

พื้นที่อื่น ๆ ได้แก่ บริเวณที่เป็นทุ่งหญ้า ไม้พุ่มเตี้ย บริเวณที่ลุ่มชื้นและบริเวณที่ลุ่มน้ำขัง และบริเวณเหมืองร้าง จะมีอยู่ประมาณร้อยละ 4.34 ของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

3.1.5 ประชากร

จากข้อมูลจำนวนประชากรของสำนักบริหารการทะเบียน สามารถสรุปจำนวนประชากรในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในปัจจุบันได้ ดังนี้ (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พฤศจิกายน 2547)

- 1) จังหวัดพัทลุง ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวนประชากรรวม 504,597 คน
- 2) จังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวนประชากรรวม 1,016,302 คน
- 3) จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวนประชากรรวม 156,217 คน

ทั้งนี้ จำนวนประชากรในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาใน พ.ศ. 2546 มีทั้งสิ้น 1,677,116 คน เป็นชาย 882,578 คน หญิง 854,538 คน (ร้อยละ 49.05 และ 50.95 ตามลำดับ) มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 457,826 ครัวเรือน โดยมีขนาดครัวเรือนเฉลี่ย 3.66 คน/ครัวเรือน โดยจังหวัดนครศรีธรรมราชมีขนาดครัวเรือนใหญ่ที่สุด ประมาณ 3.86 คน/ครัวเรือน

ประชากรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.60) อยู่ในเขตจังหวัดสงขลา ส่วนที่เหลืออยู่ในเขตจังหวัดพัทลุงและนครศรีธรรมราช คิดเป็นร้อยละ 30.09 และ 9.31 ตามลำดับ (ตารางที่ 3.1-1)

ตารางที่ 3.1-1 จำนวนประชากร ครั้วเรือน และขนาดครั้วเรือนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ปี พ.ศ. 2546 จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ประชากร (คน)				จำนวน (ครั้วเรือน)	ขนาดครั้วเรือน (คน/ครั้วเรือน)
	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ		
พื้นที่โครงการ	822,578	854,538	1,677,116	100.00	457,826	3.66
จังหวัดพัทลุง	248,709	255,888	504,597	30.09	134,264	3.76
จังหวัดสงขลา	496,196	520,106	1,016,302	60.60	283,098	3.59
จังหวัดนครศรีธรรมราช	77,673	78,544	156,217	9.31	40,464	3.86

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน (2546) อ้างโดย ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาและจัดทำแผนแม่บท การบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พฤศจิกายน 2547

3.1.6 สภาพเศรษฐกิจสังคม

1) สภาพเศรษฐกิจ

การพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดในพื้นที่โครงการยังคงเป็นแบบพึ่งพาภาคเกษตรสูงกว่าทุกภาค และมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตน้อยที่สุด กล่าวคือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในปี พ.ศ. 2532-2537 ยังเป็นของภาคเกษตรถึงร้อยละ 33-40 โดยรายได้ที่สำคัญจะมาจากการปลูกยางพาราและการประมง สำหรับภาคอุตสาหกรรมที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นมาจากฐานการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ได้แก่ การแปรรูปสัตว์น้ำและปศุสัตว์ ตลอดจนการแปรรูปพืชประเภทยางพาราและปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของท้องถิ่นในจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในช่วงปี พ.ศ. 2538 – 2545 มีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นปีที่เกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ซึ่งในปัจจุบัน (ปี 2545) มีมูลค่ารวมประมาณ 202,786 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 39.53 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคใต้ (GRP) และร้อยละ 3.72 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ผลิตภัณฑ์ที่สำคัญมาจากสาขาเกษตรกรรม รองลงมาคือ การบริการ การค้าส่งและการค้าปลีก

ในปี พ.ศ.2545 มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัวของจังหวัดต่างๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีดังนี้ คือ จังหวัดพัทลุง 31,832 บาท/คน จังหวัดสงขลา 78,354 บาท/คน และจังหวัดนครศรีธรรมราช 47,866 บาท/คน ซึ่งต่ำกว่ามูลค่าเฉลี่ยของประเทศ (85,951 บาท/คน) และยิ่งต่ำกว่ามูลค่าเฉลี่ยของภาคใต้ (60,299 บาท/คน) ยกเว้นจังหวัดสงขลาที่มีมูลค่าเฉลี่ยสูงกว่า

(ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอย ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2547)

2) สภาพสังคม

(1) การศึกษา

ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่โครงการจะได้รับการศึกษามากกว่าร้อยละ 69 และมีสัดส่วนของระดับการศึกษาใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ประชากรส่วนใหญ่จะได้รับการศึกษามากกว่าระดับมัธยมศึกษา (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสีย และขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พุทธศักราช 2547)

ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีจำนวนโรงเรียน (ปีการศึกษา 2545) รวมกันทั้งสิ้น 904 แห่ง จำแนกเป็นโรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษา 73 แห่ง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 654 แห่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 111 แห่ง สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น 16 แห่ง และอื่นๆ 50 แห่ง ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50.77) อยู่ในเขตจังหวัดสงขลา มีครูทั้งหมดจำนวน 16,953 คน มีนักเรียน 317,450 คน โดยมีสัดส่วนระหว่างครู 1 คนต่อนักเรียน 19 คน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษาที่กำหนดเป้าหมายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ครู 1 คนต่อนักเรียน 25 คน)

(2) ศาสนา

ในปี 2545 ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีศาสนสถานจำนวน 906 แห่ง จำแนกเป็น วัด 603 แห่ง สำนักสงฆ์ 67 แห่ง โบสถ์คริสต์ 16 แห่ง และ มัสยิด 220 แห่ง ประชากรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 นับถือศาสนาพุทธ (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พุทธศักราช 2547)

3.1.7 องค์การปกครองท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรายชื่อ ดังนี้

1) จังหวัดพัทลุง

- (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง
- (2) เทศบาลมีจำนวนทั้งสิ้น 9 แห่ง
- (3) องค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนทั้งสิ้น 64 แห่ง

2) จังหวัดสงขลา

- (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
- (2) เทศบาลมีจำนวนทั้งสิ้น 18 แห่ง
- (3) องค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนทั้งสิ้น 78 แห่ง

3) จังหวัดนครศรีธรรมราช

- (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช
- (2) เทศบาลมีจำนวนทั้งสิ้น 2 แห่ง
- (3) องค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนทั้งสิ้น 20 แห่ง

รายละเอียดข้อมูลพื้นที่ ประชากร ระดับชั้นหน่วยงานเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา แสดงในภาคผนวก ข

3.2 ข้อมูลสถานการณ์และการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

3.2.1 สภาพปัจจุบันด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในเขตพื้นที่ศึกษาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีการดำเนินงานโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 กลุ่มหลัก คือ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โดยพื้นที่เทศบาลซึ่งส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองประสบปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่าพื้นที่ อบต. เกือบทั้งหมดมีลักษณะเป็นชุมชนเกษตรกรรมและมีความหนาแน่นของประชากรต่ำ ปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลส่วนหนึ่งเกิดจากการให้บริการ การ

เก็บขน และการกำจัดที่ยังไม่มีประสิทธิภาพและทั่วถึง โดยเฉพาะในเขตเทศบาลขนาดเล็ก ทำให้มีขยะมูลฝอยตกค้างอยู่ในสถานที่ต่าง ๆ โดยไม่ได้รับการจัดการที่ถูกต้อง ประกอบกับการนำขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ อันได้แก่ ขยะอินทรีย์ และขยะรีไซเคิลยังมีอยู่ในปริมาณที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่ไม่ได้มีการคัดแยกก่อนทิ้ง ทำให้ขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เกิดการปนเปื้อนและสกปรกมาก จนไม่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้หรือได้แต่มีคุณภาพต่ำ และต้องเสียค่าใช้จ่ายในการทำความสะดวกก่อนข้างสูง นอกจากนี้ การกำจัดขยะมูลฝอยส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น การเทกองบนพื้น การเผาในที่โล่งแจ้ง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการปนเปื้อนเป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม และปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พฤศจิกายน 2547)

สำหรับรายละเอียดข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีดังต่อไปนี้

1) การจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดพัทลุง

ปริมาณขยะมูลฝอยในส่วนของเทศบาลต่างๆ ในเขตจังหวัดพัทลุงมีประมาณ 48 ตัน/วัน โดยเทศบาลเมืองพัทลุงมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นสูงสุดประมาณ 28.5 ตัน/วัน หรือร้อยละ 59 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลทั้งหมด รองลงมาคือ เทศบาลตำบลแม่ขรี เทศบาลตำบลป่าบอน และเทศบาลตำบลตะโหมด มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้น 4.53, 3.09 และ 2.67 ตัน/วัน ตามลำดับ ส่วนเทศบาลตำบลเขาชัยสน เทศบาลตำบลควนขนุน เทศบาลตำบลปากพะยูน และเทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 2 ตัน/วัน ทั้งนี้ อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของเทศบาลในจังหวัดพัทลุง ซึ่งพิจารณาจากปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นโดยไม่รวมปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกคัดแยกไปใช้ประโยชน์อยู่ในช่วง 0.43-0.91 กก./คน/วัน และคิดเป็นอัตราการเกิดขยะมูลฝอยเฉลี่ยในเขตเทศบาลทั้งหมดประมาณ 0.67 กก./คน/วัน รายละเอียดดังตารางที่ 3.2-1

ตารางที่ 3.2-1

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นและปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ในเขตเทศบาลต่าง ๆ ในจังหวัดพัทลุง

ชื่อเทศบาล	พื้นที่ (ตร./กม.)	ประชากร ¹⁾ (คน)	ขยะมูลฝอย ²⁾ ที่เก็บขนได้ (ตัน/วัน)	ประสิทธิภาพ ³⁾ การเก็บขน (ร้อยละ)	ปริมาณขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้น (ตัน/วัน)	อัตราการผลิต ขยะมูลฝอย (กก./คน-วัน)	ปริมาณขยะมูลฝอย ⁴⁾ ที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ (ตัน/วัน)	ร้อยละของ การนำขยะมูลฝอย มาใช้ประโยชน์
1. ทม.พัทลุง	13.34	40,989	22.80	80	28.50	0.70	2.745	9.00
2. ทต.ตะโหมด	13.00	4,295	2.00	75	2.67	0.62	0.303	10.00
3. ทต.แม่ขรี	4.00	5,423	3.17	70	4.53	0.84	1.373	28.00
4. ทต.ปากพะยูน	1.50	3,422	1.80	95	1.89	0.55	-	-
5. ทต.ท่ามะเดื่อ	2.00	4,370	1.50	80	1.88	0.43	0.510	21.00
6. ทต.เขาชัยสน	1.50	2,932	1.60	80	2.00	0.68	-	-
7. ทต.ควนขนุน	0.90	2,109	1.58	82	1.93	0.91	0.400	17.00
8. ทต.มะกอกเหนือ	1.20	2,380	1.00	85	1.18	0.50	0.658	58.00
9. ทต.ป่าบอน	8.25	3,743	2.38	77	3.09	0.83	0.539	15.00
รวม/เฉลี่ย	45.69	69,663	37.83	80.4	47.67	0.67	6.528	12.00

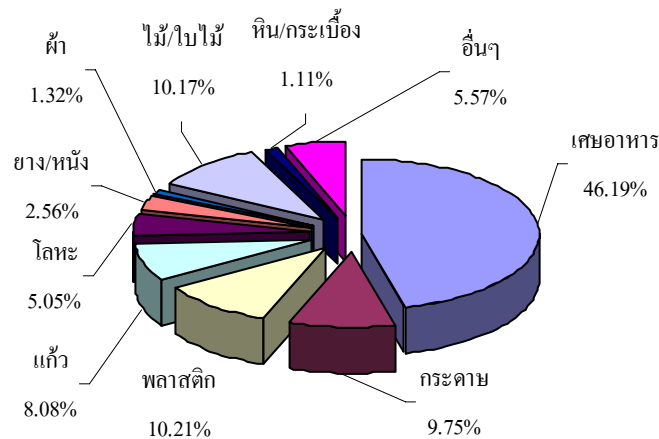
หมายเหตุ :

- * อัตราการผลิตขยะมูลฝอยคำนวณจากปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นโดยไม่รวมปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์
- ** ร้อยละของการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์คำนวณจากปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นรวมกับปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์
- 1) กรมการปกครอง, 2547 (ประชากร ณ สิ้นปี พ.ศ. 2546)
- 2) ค่าเฉลี่ยจากการชั่งน้ำหนัก/คาดประมาณจากข้อมูลรถและจำนวนเที่ยวเก็บขนขยะมูลฝอย
- 3) แบบสอบถามข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล, กรมควบคุมมลพิษ 2546 / การประสานกับเทศบาลในพื้นที่
- 4) รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำฐานข้อมูลการลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาล, กรมควบคุมมลพิษ 2547

ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2547

สำหรับปริมาณขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่ อบต. ซึ่งเป็นพื้นที่นอกเขตเทศบาล ประเมินโดยใช้ค่าอัตราการผลิตขยะมูลฝอย 0.4 กก./คน/วัน ตามผลการศึกษา ของกรมควบคุมมลพิษ ในโครงการศึกษาเปรียบเทียบความเหมาะสมของวิธีกำจัดขยะมูลฝอย โดยผลจากการประเมินพบปริมาณขยะมูลฝอยสูงสุดในอำเภอเมืองพัทลุง จำนวนรวม 33 ตัน/วัน รองมา ได้แก่ อำเภอควนขนุน จำนวนรวม 31 ตัน/วัน และอำเภอปากพะยูน จำนวนรวม 19 ตัน/วัน สำหรับพื้นที่อำเภออื่นๆ ได้แก่ อำเภอเขาชัยสน อำเภอป่าบอน อำเภอป่าพะยอม อำเภอกงหรา กิ่งอำเภอศรีนครินทร์ อำเภอบางแก้ว อำเภอตะโหมด และอำเภอศรีบรรพต มีปริมาณขยะมูลฝอยนอกเขตเทศบาลรวม 17, 16, 13, 14, 10, 8, 7 และ 7 ตัน/วัน ตามลำดับ ดังตารางที่ 3.2-2 ทั้งนี้ มีอบต. เพียง 9 แห่ง ที่ดำเนินการเก็บขนขยะมูลฝอยในเขตชุมชนหนาแน่นของ อบต. ได้แก่ อบต. เขาเจ็ยก และ อบต.ตำนาค อำเภอเมืองพัทลุง อบต. คลองเฉลิม อำเภอกงหรา อบต. ทะเลน้อย อบต. แหลมโตนด และ อบต. พนางตุง อำเภอควนขนุน อบต.เขาปู่ อำเภอศรีบรรพต อบต.ป่าพะยอม และ อบต.บ้านพร้าว อำเภอป่าพะยอม

องค์ประกอบของขยะมูลฝอยในจังหวัดพัทลุง ประกอบด้วย เศษอาหารมากที่สุด ประมาณร้อยละ 26-66 หรือเฉลี่ยร้อยละ 46.19 โดยเทศบาลเมืองพัทลุง มีปริมาณเศษอาหารสูงสุด ประมาณร้อยละ 66.29 สำหรับองค์ประกอบขยะมูลฝอยของจังหวัดพัทลุงซึ่งพบรองลงมาเป็นพลาสติก ไม้/ใบไม้ และกระดาษ ประมาณร้อยละ 10.21, 10.17 และ 9.75 ตามลำดับ องค์ประกอบประเภทแก้ว โลหะ ยาง/หนัง มีประมาณร้อยละ 8.08, 5.05 และ 2.56 ตามลำดับ ส่วนที่เหลือเป็นขยะมูลฝอยประเภทอื่นๆ ประมาณร้อยละ 5.57 ดังรูปที่ 3.2-1

รูปที่ 3.2-1 ร้อยละองค์ประกอบขยะมูลฝอยของเทศบาลในจังหวัดพัทลุง

ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พฤศจิกายน 2547

ตารางที่ 3.2-2

ปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต่าง ๆ ในจังหวัดพัทลุง

อำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	ประชากร (คน)	ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน/วัน)
อำเภอเมืองพัทลุง	1. อบต. เขาเจ็ยก	3,498	1
	2. อบต. ท่ามิหรำ	6,104	2
	3. อบต. โคกชะงาย	5,038	2
	4. อบต. นาท่อม	4,355	2
	5. อบต. ปรางหมู่	4,892	2
	6. อบต. ท่าแค	7,443	3
	7. อบต. ลำปำ	5,870	2
	8. อบต. ตำนาน	7,333	3
	9. อบต. ควนมะพร้าว	10,480	4
	10. อบต. ร่มเมือง	5,146	2
	11. อบต. ชัยบุรี	8,361	3
	12. อบต. นาโหนด	8,003	3
	13. อบต. พญาขัน	5,242	2
รวม		81,765	33
อำเภอกงหรา	1. อบต. กงหรา	3,988	2
	2. อบต. ชะร็ด	6,723	3
	3. อบต. คลองเจลิ้ม	11,893	5
	4. อบต. คลองทรายขาว	7,351	3
	5. อบต. สมหวัง	4,483	2
รวม		34,438	14
อำเภอเขาชัยสน	1. อบต. เขาชัยสน	10,926	4
	2. อบต. ควนขนุน	8,465	3
	3. อบต. จองถนน	3,690	1
	4. อบต. หานโพธิ์	8,753	4
	5. อบต. โศกม่วง	9,623	4
รวม		41,457	17

ตารางที่ 3.2-2 (ต่อ)

ปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต่าง ๆ ในจังหวัดพัทลุง

อำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	ประชากร (คน)	ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน/วัน)
อำเภอตะโหมด	1. อบต. แม่ขรี	6,207	2
	2. อบต. ตะโหมด	6,491	3
	3. อบต. คลองใหญ่	5,739	2
รวม		18,437	7
อำเภอกวนขนุน	1. อบต. กวนขนุน	6,302	3
	2. อบต. ทะเลน้อย	6,847	3
	3. อบต. นาขยาด	8,078	3
	4. อบต. พนมวังก์	5,969	2
	5. อบต. แหลมโตนด	5,005	2
	6. อบต. ปันแต	6,168	2
	7. อบต. โตนดด้วน	6,006	2
	8. อบต. ดอนทราย	5,355	2
	9. อบต. มะกอกเหนือ	5,207	2
	10. อบต. พนางตุง	10,228	4
	11. อบต. ชะมวง	7,699	3
	12. อบต. แพรกหา	5,720	2
รวม		78,584	31
อำเภอปากพะยูน	1. อบต. ปากพะยูน	4,919	2
	2. อบต. ดอนประดู่	6,453	3
	3. อบต. เกาะนางคำ	5,487	2
	4. อบต. เกาะหมาก	6,924	3
	5. อบต. ฝาละมี	10,897	4
	6. อบต. ทารเทา	9,656	4
	7. อบต. ดอนทราย	2,459	1
รวม		46,795	19

ตารางที่ 3.2-2 (ต่อ)

ปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต่าง ๆ ในจังหวัดพัทลุง

อำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	ประชากร (คน)	ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน/วัน)
อำเภอศรีบรรพต	1. อบต. เขาย่า	6,493	3
	2. อบต. เขาปู่	5,141	2
	3. อบต. ตะแพน	4,874	2
รวม		16,508	7
อำเภอป่าบอน	1. อบต. ป่าบอน	8,418	3
	2. อบต. โดกทราย	9,982	4
	3. อบต. หนงรง	7,389	3
	4. อบต. หุ่นารี	8,420	3
	5. อบต. วังใหม่	5,579	2
รวม		39,788	16
อำเภอบางแก้ว	1. อบต. ท่ามะเดื่อ	3,768	2
	2. อบต. นาปะขอ	9,840	4
	3. อบต. โดกสัก	6,806	3
รวม		20,414	8
อำเภอป่าพะยอม	1. อบต. ป่าพะยอม	5,923	2
	2. อบต. ลานข่อย	7,411	3
	3. อบต. เกาะเต่า	11,016	4
	4. อบต. บ้านพร้าว	7,245	3
รวม		31,595	13
กิ่งอำเภอศรีนครินทร์	1. อบต. ชุมพล	8,297	3
	2. อบต. บ้านนา	7,078	3
	3. อบต. อ่างทอง	4,196	2
	4. อบต. ลำสินธุ์	5,582	2
รวม		25,153	10
รวมจังหวัดพัทลุง		434,934	174

หมายเหตุ : 1. ข้อมูลประชากร ณ สิ้นปี พ.ศ. 2546

2. ปริมาณขยะมูลฝอย คิดจาก อัตราการผลิตขยะมูลฝอย 0.4 กก./คน-วัน

ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและมูลฝอย ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2547

การคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของเทศบาลในจังหวัดพัทลุง มีปริมาณประมาณ 6.5 ตันวัน โดยรูปแบบการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จะผ่านกระบวนการรับซื้อ-ขาย โดยชาเล้ง/ร้านรับซื้อของเก่าเท่านั้น ส่วนกิจกรรมอื่นๆ อาทิ ศูนย์วัสดุรีไซเคิล ชุมชน การทำปุ๋ยหมัก การทำปุ๋ยน้ำ ธนาคารขยะ ขยะแลกรับของ ผ้าป่ารีไซเคิล สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้และกิจกรรมอื่นๆ นั้น ไม่พบแต่อย่างใด (ตารางที่ 3.2-3) สำหรับจำนวนร้านรับซื้อ-ขายของเก่าในจังหวัดพัทลุง ทั้ง 9 เทศบาล มีจำนวนทั้งหมดประมาณ 12 แห่ง โดยมีรายชื่อและปริมาณการซื้อ-ขายวัสดุรีไซเคิล ดังแสดงในตารางที่ 3.2-4 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาร้อยละของการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์แยกตามรายเทศบาล พบว่า เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ มีอัตราการนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์มากที่สุด คือ ร้อยละ 58 รองลงมาได้แก่ เทศบาลตำบลแม่ขรี เทศบาลตำบลท่ามะเตี๋ย เทศบาลตำบลควนขนุน และเทศบาลตำบลป่าบอน มีอัตราการร้อยละ 28, 21, 17 และ 15 ตามลำดับ (ดูตารางที่ 3.1-1 ประกอบ)

ในส่วนของการจัดเก็บและขนส่งขยะมูลฝอย พบว่า ประสิทธิภาพการจัดเก็บและขนส่งขยะมูลฝอยของเทศบาลในจังหวัดพัทลุงมีค่าอยู่ในช่วงประมาณร้อยละ 70 - 95 หรือเฉลี่ยร้อยละ 80 โดยเทศบาลตำบลปากพะยูนี่มีประสิทธิภาพการจัดเก็บขยะมูลฝอยสูงสุด สำหรับการกำจัดขยะมูลฝอย พบว่า มีเพียงเทศบาลเมืองพัทลุงแห่งเดียวที่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล โดยมีเทศบาลตำบลเขาชัยสน และเทศบาลตำบลปากพะยูนี่ร่วมให้บริการ สำหรับเทศบาลอื่นๆ มีการกำจัดขยะมูลฝอยแบบไม่ถูกหลักสุขาภิบาล โดยใช้วิธีการเทกองกลางแจ้ง การเผากลางแจ้ง การฝังในหลุม เป็นต้น ข้อมูลการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลต่างๆ แสดงดังตารางที่ 3.2-5

ตารางที่ 3.2-3 (ต่อ)

ปริมาณการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ตามรายการกิจกรรมของเทศบาลต่าง ๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

จังหวัด	ปริมาณการใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยและสถานที่สำหรับใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย (ตัน/วัน)									รวม (ตัน/วัน)
	ร้านรับ ซื้อ*ของเก่า	ศูนย์วัสดุ รีไซเคิล	ทำปุ๋ย หมัก	ทำปุ๋ยน้ำ	ธนาคาร ขยะ/วัสดุ	ขยะ แลก*ไข่/ รีไซเคิล	ผ้าป่า** รีไซเคิล	สิ่งประดิษฐ์ จากวัสดุ	อื่น ๆ***	
7. ทต.ปริก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. ทต.พังลา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. ทต.ระโนด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10. ทต.ปอดตุรุ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11. ทต.กำแพงเพชร	-	-	0.200	0.089	1.000	-	-	0.030	-	1.319
12. ทต.นาสีทอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13. ทต.สทิงพระ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14. ทต.ควนเนียง	0.561	-	-	-	-	-	-	0.015	-	0.576
15. ทต.สิงหนคร	3.228	-	-	-	-	-	-	-	-	3.228
รวม	68.341	0.075	2.655	1.159	3.770	0.270	0.060	0.165	1.010	77.505
นครศรีธรรมราช										
1. ทต.ชะอวด	0.245	-	-	-	-	-	-	-	-	0.245
2. ทต.หัวไทร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	0.245	-	-	-	-	-	-	-	-	0.245
รวม 26 เทศบาล	75.114	0.075	2.655	1.159	3.770	0.270	0.060	0.165	1.010	84.278

หมายเหตุ : * นับรวมวัสดุที่รับซื้อจากกิจกรรมอื่นด้วย

**เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเป็นครั้งคราวไม่ต่อเนื่อง

***กิจกรรมอื่นๆ เช่น ใช้เป็นอาหารสัตว์

ที่มา : รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำฐานข้อมูลการลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาล, กรมควบคุมมลพิษ 2547

ตารางที่ 3.2-4

รายชื่อร้านรับซื้อของเก่าในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในจังหวัดพัทลุง

เทศบาล	ชื่อร้าน	ปริมาณการรับซื้อสินค้า (ตัน/วัน)								รวม (ตัน/วัน)
		กระดาษ	พลาสติก	แก้ว	อลูมิเนียม	ทองแดง	ทองเหลือง	เหล็ก	อื่นๆ	
ทน.พัทลุง	อยู่เติกหววน	0.433	0.42	-	-	-	-	-	-	0.853
	รินทร์	0.667	0.667	-	-	-	-	-	-	1.334
	****	0.357	0.095	-	0.003	0.003	-	0.100	-	0.558
ทต.ป่าบอน	หลี่ 2	0.514	-	-	0.006	0.006	0.002	0.011	-	0.539
ทต.แม่ขรี	****	-	-	0.100	0.030	-	-	0.250	-	0.380
	หาดใหญ่โต๊ะกั้ง	0.228	0.147	-	0.008	0.008	-	0.092	-	0.483
	****	-	-	-	-	-	-	0.035	-	0.035
	สวัสดิ์	0.24	0.171	-	-	-	-	0.064	-	0.475
ทต. มะกอกเหนือ	****	0.26	0.12	0.150	0.008	0.010	0.010	0.100	-	0.658
ทต. ควนขนุน	นิวพร	0.25	0.15	-	-	-	-	-	-	0.400
ทต.ท่ามะเตี๋ย	ร้านรับซื้อของเก่า	0.35	0.16	-	-	-	-	-	-	0.510
ทต.ตะโหมด	****	0.13	0.073	0.100	-	-	-	-	-	0.303
รวม		3.429	2.003	0.350	0.055	0.027	0.012	0.652	-	6.528

หมายเหตุ : **** หมายถึงไม่แจ้งชื่อร้าน

อื่นๆ หมายถึง แบตเตอรี่เก่า ท่อพีวีซี สายยาง โฟม สังกะสี นุ่น เศษปูน เศษอวน โลหะ

ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม,

ตารางที่ 3.2-5

ข้อมูลการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา : จังหวัดพัทลุง

อำเภอ/เทศบาล	วิธีการกำจัด	ขนาดพื้นที่ (ไร่)	ที่ตั้ง	เจ้าของที่ดิน	ปีที่เริ่มใช้งาน	ความสามารถในการรองรับขยะมูลฝอย	ระยะห่างจากแหล่งน้ำ	แนวโน้มความรุนแรงของปัญหา
อำเภอเมืองพัทลุง								
เทศบาลเมืองพัทลุง	ฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	95	บ.โพธิ์หมอม ม. 6 ต.ลำปำ อ.เมือง	กรมธนารักษ์	พ.ศ. 2543	15 ปี	500 ม.	ไม่รุนแรง
อำเภอตะโหมด								
เทศบาลตำบลตะโหมด	เทกองกลางแจ้ง เผาเป็นครั้งคราว	5	ม. 3 ต.ตะโหมด อ.ตะโหมด	ที่ราชพัสดุ	พ.ศ. 2536	1 ปี	5 กม.	รุนแรงปานกลาง
เทศบาลตำบลแม่ขรี	เทกองกลางแจ้ง เผาเป็นครั้งคราว	2	ม. 8 ต.แม่ขรี อ.ตะโหมด	เอกชน	พ.ศ. 2536	3 ปี	2 กม.	รุนแรง
อำเภอปากพะยูน								
เทศบาลตำบลปากพะยูน	ฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	←	ใช้ร่วมกับเทศบาลเมืองพัทลุง					→
อำเภอบางแก้ว								
เทศบาลตำบลท่ามะเตี๋ย	เทกองกลางแจ้ง ฝังกลบ เผาเป็นครั้งคราว	13	ม. 3 ต.นาปะขอ อ.บางแก้ว	เทศบาล	พ.ศ. 2538	2 ปี	2 กม.	รุนแรง
อำเภอเขาชัยสน								
เทศบาลตำบลเขาชัยสน	ฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	←	ใช้ร่วมกับเทศบาลเมืองพัทลุง					→
อำเภอควนขนุน								
เทศบาลตำบลควนขนุน	เทกอง	13	ต.ชะมวง อ.ควนขนุน	เทศบาล	พ.ศ. 2538	10 ปี	6 กม.	รุนแรงปานกลาง
เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ	เทกองกลางแจ้ง เผาเป็นครั้งคราว ฝังในหลุม	3	ม. 1 ต.มะกอกเหนือ อ.ควนขนุน	เทศบาล	พ.ศ. 2532	2 ปี	200 ม.	รุนแรง
อำเภอป่าบอน								
เทศบาลตำบลป่าบอน	เทกองกลางแจ้ง	9	ม.3 ต.หนองธง อ.ป่าบอน			10 ปี	2 กม.	รุนแรง

หมายเหตุ : แบบสำรวจข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลทั่วประเทศ, กรมควบคุมมลพิษ 2546 สำรวจภาคสนามระหว่างวันที่ 26 กุมภาพันธ์ - 21 มีนาคม 2547

ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2547

2) การจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดสงขลา

ปริมาณขยะมูลฝอยในเขตจังหวัดสงขลา (เฉพาะในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา) มีประมาณ 467 ตัน/วัน โดยเทศบาลนครหาดใหญ่มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นสูงสุดประมาณ 241 ตัน/วัน หรือร้อยละ 52 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลทั้งหมด รองลงมา คือ เทศบาลนครสงขลา มีปริมาณขยะมูลฝอยประมาณ 80 ตัน/วัน สำหรับเทศบาลที่มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นน้อยที่สุด คือ เทศบาลตำบลนาสีทอง 2.0 ตัน/วัน ทั้งนี้ อัตราการเกิดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลของจังหวัดสงขลา ซึ่งพิจารณาจากขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นโดยไม่รวมปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกคัดแยกไปใช้ประโยชน์ มีค่าพิสัยเฉลี่ยประมาณ 0.30-1.51 กก./คน/วัน หรือเฉลี่ย 0.80 กก./คน/วัน โดยเทศบาลนครหาดใหญ่มีอัตราการเกิดขยะมูลฝอยมากที่สุด ส่วนเทศบาลตำบลสิงหนคร มีอัตราการเกิดขยะมูลฝอยน้อยที่สุด (ตารางที่ 3.2-6)

สำหรับขยะมูลฝอยในเขต อบต. ซึ่งเป็นพื้นที่นอกเขตเทศบาลพบปริมาณสูงสุดในอำเภอเมืองสงขลา 32 ตัน/วัน รองลงมาได้แก่ อำเภอหาดใหญ่ 27 ตัน/วัน อำเภอสะเดา 25 ตัน/วัน อำเภอรัตนบุรี 24 ตัน/วัน อำเภอระโนด 24 ตัน/วัน อำเภอสทิงพระ 19 ตัน/วัน อำเภอสิงหนคร 18 ตัน/วัน สำหรับอำเภอควนเนียง อำเภอบางกล่ำ อำเภอลงขัน อำเภอนาหม่อม และอำเภอกระแสสินธุ์ มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้น จำนวน 12, 11, 9, 8 และ 7 ตัน/วัน ตามลำดับ (ตารางที่ 3.2-7) ทั้งนี้มี อบต. 13 แห่ง ที่ดำเนินการเก็บขยะมูลฝอยให้กับครัวเรือนในเขตรับผิดชอบ ได้แก่ อบต.เขารูปช้าง อบต.เกาะแก้ว อบต.พะวง และ อบต.เกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา อบต.ปากแตระ อำเภอระโนด อบต.ท่าชะมวง และ อบต.ควนรู อำเภอรัตภูมิ อบต.ปรึก อบต.ท่าโพธิ์ อบต.สำนักขาม และ อบต.เขามี่เกียรติ อำเภอสะเดา อบต.ทุ่งตำเสา อบต.บ้านพรุ และ อบต.พะตง อำเภอหาดใหญ่

องค์ประกอบของขยะมูลฝอยของเทศบาลในเขตจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย เศษอาหารมากที่สุด ประมาณ 20-70 หรือเฉลี่ยร้อยละ 37.83 โดยเทศบาลซึ่งมีเศษอาหารเป็นองค์ประกอบของขยะมูลฝอยสูงมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ เทศบาลเมืองสะเดา (ร้อยละ 70.07) เทศบาลนครหาดใหญ่ (ร้อยละ 55.90) และเทศบาลนครสงขลา (ร้อยละ 52.78) ทั้งนี้ องค์ประกอบดังกล่าวมีค่าสอดคล้องกับผลการสำรวจในภาคสนามของโครงการสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลทั่วประเทศของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งพบว่าขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสะเดา เทศบาลนครหาดใหญ่ และเทศบาลนครสงขลา มีองค์ประกอบของเศษอาหารและสารอินทรีย์ ร้อยละ 70.07, 60.99 และ 55.10 และร้อยละ 65.28, 55.90 และ 52.78 ในช่วงการสำรวจเดือนมิถุนายน – สิงหาคม และช่วงการสำรวจเดือนกันยายน – ตุลาคม 2546 ตามลำดับ สำหรับองค์ประกอบของขยะมูลฝอยของจังหวัดสงขลา ซึ่งพบรองลงมาเป็นพลาสติก และกระดาษ ประมาณร้อยละ 14.07 และ 11.56 ตามลำดับ องค์ประกอบประเภทแก้ว โลหะ หิน/กระเบื้อง มีประมาณร้อยละ 10.07, 3.96 และ 2.80 ตามลำดับ ส่วนที่เหลือเป็นขยะมูลฝอยประเภทอื่นๆ ประมาณร้อยละ 7.19 ดังรูปที่ 3.2-2

ตารางที่ 3.2-6

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นและปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ของเทศบาลต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา

ชื่อเทศบาล	พื้นที่ (ตร./กม.)	ประชากร ¹⁾ (คน)	ขยะมูลฝอย ²⁾ ที่เก็บขนได้ (ตัน/วัน)	ประสิทธิภาพ ³⁾ การเก็บขน (ร้อยละ)	ปริมาณขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้น (ตัน/วัน)	อัตราการเกิด ขยะมูลฝอย (กก./คน-วัน)	ปริมาณขยะมูลฝอย ⁴⁾ ที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ (ตัน/วัน)	ร้อยละของ การนำขยะมูลฝอย มาใช้ประโยชน์
1. ทน.สงขลา	9.27	82,161	71.58	90	79.53	0.97	15.749	17
2. ทน.หาดใหญ่	21.00	159,706	216.62	90	240.69	1.51	43.669	15
3. ทม.บ้านพรุ	17.97	17,844	8.13	80	10.16	0.57	9.948	49
4. ทต.พะตง	6.68	7,084	7.61	95	8.01	1.13	0.699	8
5. ทต.คอหงส์	34.57	40,577	11.43	72	15.88	0.39	-	-
6. ทต.ควนลัง	66.76	33,333	15.00	92	16.30	0.49	-	-
7. ทต. คลองแห	24.50	21,993	8.71	40	21.80	0.99	-	-
8. ทม.สะเดา	47.00	18,318	14.10	86	16.40	0.90	2.317	12
9. ทต.ป่าดงเบขาร์	11.22	11,934	12.54	95	13.20	1.11	-	-
10. ทต.ปรีก	4.80	5,914	1.65	33	5.00	0.85	-	-
11. ทต.พังงา	5.30	8,120	3.76	80	4.70	0.58	-	-
12. ทต.ระโนด	1.87	5,424	2.87	80	3.59	0.66	-	-
13. ทต.บ่อตรุ	12.87	12,429	4.06	40	10.14	0.82	-	-
14. ทต.กำแพงเพชร	4.80	4,604	1.89	80	2.36	0.51	1.319	36
15. ทต.นาสีทอง	6.00	2,654	2.00	100	2.00	0.75	-	-
16. ทต.สทิงพระ	1.80	2,953	1.10	50	2.20	0.75	-	-
17. ทต.ควนเนียง	1.99	3,880	3.96	90	4.40	1.13	0.576	12
18. ทต.สิงหนคร	33.90	35,218	6.42	60	10.70	0.30	3.228	27
รวม/เฉลี่ย	312.30	474,146.00	393.43	75	467.06	0.80	77.505	14

หมายเหตุ :

* อัตราการผลิตขยะมูลฝอยคำนวณจากปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นโดยไม่รวมปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

** ร้อยละของการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์คำนวณจากปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นรวมกับปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

1) กรมการปกครอง, 2547 (ประชากร ณ สิ้นปี พ.ศ. 2546)

2) ค่าเฉลี่ยจากการชั่งน้ำหนัก/คาดประมาณจากข้อมูลรถและจำนวนเที่ยวเก็บขนขยะมูลฝอย

3) แบบสอบถามข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล, กรมควบคุมมลพิษ 2546 / การประสานกับเทศบาลในพื้นที่

4) รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการจัดทำฐานข้อมูลการลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาล, กรมควบคุมมลพิษ 2547

ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2547

ตารางที่ 3.2-7

ปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา

อำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	ประชากร (คน)	ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน/วัน)
อำเภอเมืองสงขลา	1. อบต. เขารูปช้าง	38,308	15
	2. อบต. เกาะแต้ว	10,138	4
	3. อบต. พะวง	20,732	8
	4. อบต. หุ้งหวัง	10,249	4
	5. อบต. เกาะยอ	4,264	2
รวม		83,691	33
อำเภอสทิงพระ	1. อบต. จะทิ้งพระ	3,881	2
	2. อบต. กระดังงา	4,698	2
	3. อบต. สนามชัย	3,982	2
	4. อบต. ดีหลวง	3,660	1
	5. อบต. ชุมพล	5,724	2
	6. อบต. คลองรี	3,786	2
	7. อบต. คุชูด	5,771	2
	8. อบต. ท่าหิน	4,413	2
	9. อบต. วัดจันทร์	3,775	2
	10. อบต. บ่อแดง	4,802	2
	11. อบต. บ่อดาน	3,717	1
รวม		48,209	19
อำเภอระโนด	1. อบต. ระโนด	8,898	4
	2. อบต. คลองแดน	3,932	2
	3. อบต. ตะเคี๋ยะ	4,688	2
	4. อบต. ท่าบอน	9,564	4
	5. อบต. บ้านใหม่	4,718	2
	6. อบต. ปากแตระ	5,886	2
	7. อบต. พังยาง	3,792	2

ตารางที่ 3.2-7

ปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา (ต่อ-1)

อำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	ประชากร (คน)	ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน/วัน)
อำเภอระโนด	8. อบต. ระวะ	5,877	2
	9. อบต. วัดสน	1,901	1
	10. อบต. บ้านขาว	4,861	2
	11. อบต. แदनสงวน	2,910	1
รวม		57,027	24
อำเภอกระแสสินธุ์	1. อบต. เกาะใหญ่	6,939	3
	2. อบต. โรง	3,087	1
	3. อบต. เชิงแส	3,063	1
	4. อบต. กระแสสินธุ์	4,471	2
รวม		17,560	7
อำเภอรัตนภูมิ	1. อบต. กำแพงเพชร	14,719	6
	2. อบต. ท่าชะมวง	15,366	6
	3. อบต. คูหาใต้	11,466	5
	4. อบต. ควนรู	6,137	2
	5. อบต. เขาพระ	12,246	5
รวม		59,934	24
อำเภอสะเดา	1. อบต. ปริก	12,237	5
	2. อบต. พังลา	4,434	2
	3. อบต. สำนักแต้ว	11,721	5
	4. อบต. ทุ้งหมอ	6,961	3
	5. อบต. ท่าโพธิ์	6,249	2
	6. อบต. ปาดังเบซาร์	8,835	4
	7. อบต. สำนักขาม	8,467	3
	8. อบต. เขามีเกียรติ	4,657	2
รวม		63,561	25

ตารางที่ 3.2-7

ปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา (ต่อ-2)

อำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	ประชากร (คน)	ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน/วัน)
อำเภอหาดใหญ่	1. อบต. คูเต่า	10,332	4
	2. อบต. คลองอู่ตะเภา	2,218	1
	3. อบต. ฉลุง	6,288	3
	4. อบต. ทุ้งใหญ่	4,382	2
	5. อบต. ทุ้งตำเสา	14,281	6
	6. อบต. ท่าข้าม	7,670	3
	7. อบต. น้ำน้อย	12,363	5
	8. อบต. บ้านพรุ	4,800	2
	9. อบต. พะตัง	5,648	2
รวม		67,982	27
อำเภอนาหม่อม	1. อบต. นาหม่อม	7,700	3
	2. อบต. พิจิตร	4,296	2
	3. อบต. ทุ้งขมิ้น	4,883	2
	4. อบต. คลองหรั่ง	3,959	2
รวม		20,838	8
อำเภอกวนเนียง	1. อบต. รัตภูมิ	10,264	4
	2. อบต. ควนโส	5,675	2
	3. อบต. ห้วยลึก	4,923	2
	4. อบต. บางเหรียง	8,763	4
รวม		29,625	12
อำเภอบางกล่ำ	1. อบต. บางกล่ำ	3,812	2
	2. อบต. ท่าช้าง	17,213	7
	3. อบต. แม่ทอม	2,245	1
	4. อบต. บ้านหาร	3,346	1
รวม		26,616	11

ตารางที่ 3.2-7

ปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา (ต่อ-3)

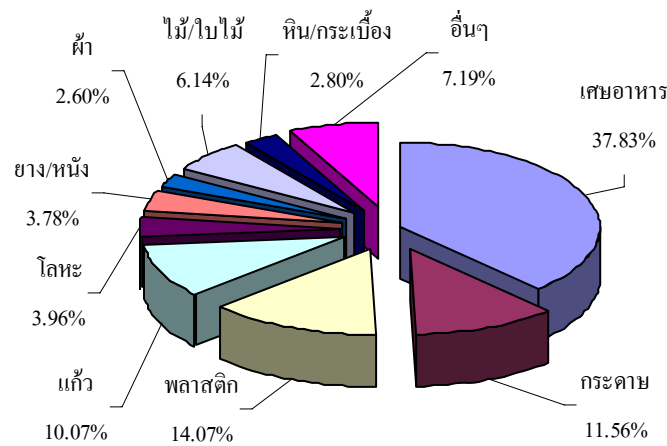
อำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	ประชากร (คน)	ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน/วัน)
อำเภอสิงหนคร	1. อบต. ชิงโค	5,164	2
	2. อบต. ทำนบ	4,300	2
	3. อบต. รำแดง	2,692	1
	4. อบต. วัดขนุน	9,168	4
	5. อบต. ชะแล้	2,833	1
	6. อบต. ปากร่อ	2,514	1
	7. อบต. ป่าขาด	2,793	1
	8. อบต. บางเขียด	3,471	1
	9. อบต. ม่วงงาม	11,364	5
รวม		44,299	18
อำเภอคลองหอยโข่ง	1. อบต. คลองหอยโข่ง	5,499	2
	2. อบต. หุ่งลาน	5,929	2
	3. อบต. โคมม่วง	6,896	3
	4. อบต. คลองหลา	4,490	2
รวม		22,814	9
รวมจังหวัดสงขลา		542,156	217

หมายเหตุ : 1. ข้อมูลประชากร ณ สิ้นปี พ.ศ. 2546

2. ปริมาณขยะมูลฝอย คิดจาก อัตราการผลิตขยะมูลฝอย 0.4 กก./คน-วัน

ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2547

รูปที่ 3.2-2 ร้อยละองค์ประกอบขยะมูลฝอยของ 15 เทศบาลในจังหวัดสงขลา

ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พฤศจิกายน 2547

จังหวัดสงขลาเป็นพื้นที่ที่มีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มากที่สุด ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยมีปริมาณการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ประมาณ 80 ตัน/วัน โดยเทศบาลนครหาดใหญ่มีรายงานการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มากที่สุด ประมาณ 44 ตัน/วัน รองลงมาได้แก่ เทศบาลนครสงขลา และเทศบาลเมืองบ้านพรุ ประมาณ 16 และ 10 ตัน/วัน ตามลำดับ ในขณะที่อีก 10 เทศบาล คือ เทศบาลตำบลปาดังเบซาร์ เทศบาลตำบลปรีก เทศบาลตำบลพังลา เทศบาลตำบลระโนด เทศบาลตำบลบ่อตรุ เทศบาลตำบลนาสีทอง เทศบาลตำบลสทิงพระ เทศบาลตำบลคอกหงส์ เทศบาลตำบลควนลัง และเทศบาลตำบลคลองแห ไม่มีรายงานการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วปริมาณการใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลโดยเฉลี่ยทั่วประเทศ จะมีค่าอยู่ระหว่างร้อยละ 17-20 (กรมควบคุมมลพิษ, 2546) แต่จากการสำรวจในรายเทศบาลของจังหวัดสงขลา เช่น เทศบาลเมืองบ้านพรุ และเทศบาลตำบลกำแพงเพชร มีปริมาณการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ที่สูงถึงร้อยละ 36-49 นั้น เนื่องจากในเทศบาลเมืองบ้านพรุมีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากการรับซื้อ-ขายของเก่าเพียงอย่างเดียว และมีการรับซื้อ-ขายของเก่าจากชุมชนใกล้เคียง จึงทำให้ปริมาณใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยมีค่าสูงเมื่อเทียบกับปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด ในขณะที่เทศบาลเมืองกำแพงเพชรมีปริมาณขยะมูลฝอยประมาณ 2.36 ตัน ซึ่งมีปริมาณที่น้อยเมื่อเทียบกับเทศบาลอื่นที่มีขนาดประชากรใกล้เคียงกัน ประกอบกับการดำเนินกิจกรรมธนาคารขยะในโรงเรียนมีค่าสูงถึงวันละ 1 ตัน จึงทำให้ปริมาณการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในเทศบาลดังกล่าวมีค่าสูงเมื่อเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมด สำหรับรูปแบบการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์จะผ่านขบวนการซื้อ-ขายโดยชาเล้ง/ร้านรับซื้อของเก่าเป็นส่วนใหญ่ และมีเพียง 3 เทศบาลเท่านั้น คือ เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลตำบลกำแพงเพชร และเทศบาลตำบล

ควนเนียง ที่มีรูปแบบกิจกรรมการใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยที่หลากหลาย เช่น ศูนย์วัสดุรีไซเคิล ทำปุ๋ยหมัก ทำปุ๋ยน้ำ ธนาคารขยะ ขยะแลงสิ่งของ ผ้าปารีไซเคิล สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ เป็นต้น สำหรับกิจกรรมรูปแบบอื่นๆ ได้แก่ การใช้เป็นอาหารเลี้ยงสัตว์ การใช้ทำสื่อการสอนและทำถุงเพาะต้นไม้ เป็นต้น

รูปแบบกิจกรรมการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของเทศบาล 15 แห่ง ในจังหวัดสงขลาสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

(1) ร้านรับซื้อของเก่า

จำนวนร้านรับซื้อของเก่าใน 15 เขตเทศบาลของจังหวัดสงขลาที่อยู่ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีจำนวนทั้งหมดประมาณ 69 แห่ง และมีปริมาณการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลรวมเท่ากับ 77.51 ตัน/วัน

(2) ศูนย์วัสดุรีไซเคิลชุมชน

ในจังหวัดสงขลามีพื้นที่ที่ตั้งศูนย์วัสดุรีไซเคิลชุมชนจำนวน 1 แห่ง คือ ที่เทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งสามารถรวบรวมขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการรีไซเคิลได้วันละ 0.10 ตัน/วัน

(3) การทำปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยน้ำ

สำหรับการทำปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยน้ำ มีเพียง 2 เทศบาลเท่านั้นที่มีการดำเนินการ คือ เทศบาลนครหาดใหญ่ และเทศบาลตำบลกำแพงเพชร โดยสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายได้วันละ 3.81 ตัน

(4) ธนาคารขยะ/วัสดุเหลือใช้

การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยทำกิจกรรมธนาคารขยะ มีเพียง 2 เทศบาล คือ เทศบาลนครหาดใหญ่ และเทศบาลตำบลกำแพงเพชร สามารถนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้เท่ากับ 3.77 ตัน/วัน

(5) สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้

กิจกรรมสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ มี 3 เทศบาลที่ดำเนินการ คือ เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลตำบลกำแพงเพชร และเทศบาลควนเนียง โดยสามารถนำขยะมูลฝอยมาใช้ประดิษฐ์เป็นสิ่งของต่างๆ ได้วันละ 0.17 ตัน

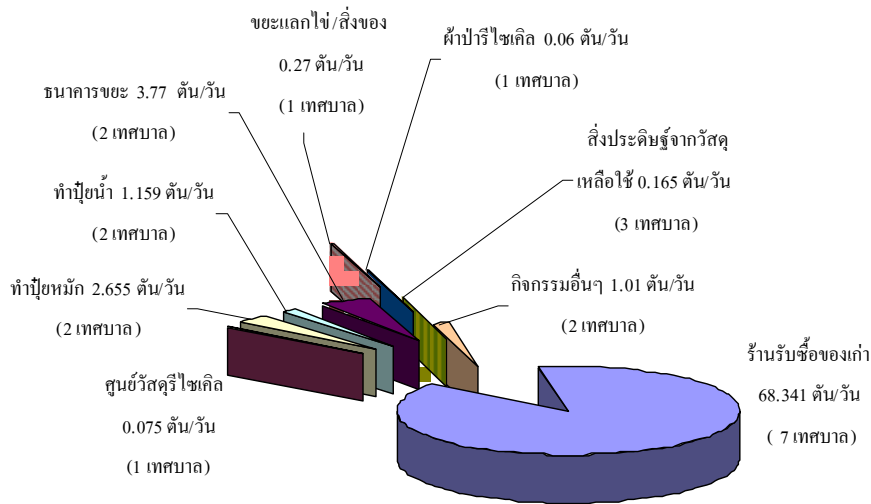
(6) ขยะแลง/ผ้าปารีไซเคิล

การดำเนินกิจกรรมขยะแลงและผ้าปารีไซเคิล มีเพียงพื้นที่เดียวที่ดำเนินการ คือ เทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งสามารถลดขยะได้วันละ 0.33 ตัน อย่างไรก็ตาม กิจกรรมในส่วนนี้มีการดำเนินการเพียงครั้งคราวเท่านั้น มิได้ดำเนินการต่อเนื่องตลอดทั้งปี

(7) การดำเนินกิจกรรมอื่นๆ

ปริมาณการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์โดยผ่านกิจกรรมอื่นๆ ในเทศบาลนครสงขลา เทศบาลนครหาดใหญ่ และเทศบาลตำบลควนเนียง มีปริมาณ 1.03 ตันต่อวัน โดยผ่าน

กิจกรรม การใช้เป็นอาหารสัตว์ การใช้ทำสื่อการสอน และทำถุเพาะต้นไม้ ปริมาณขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลในจังหวัดสงขลาที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ แสดงในรูปที่ 3.2-3 และได้แสดงไว้แล้วในตารางที่ 3.2-3 และสำหรับจำนวนและรายชื่อร้านรับซื้อของเก่าพร้อมกับปริมาณที่ได้มีการรับซื้อต่อวัน แสดงไว้ในตารางที่ 3.2-8

รูปที่ 3.2-3 ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของจังหวัดสงขลา

ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พฤศจิกายน 2547

ประสิทธิภาพการจัดเก็บและขนส่งขยะมูลฝอยของเทศบาลในจังหวัดสงขลาจะอยู่ที่ร้อยละ 40-100 เฉลี่ยร้อยละ 75 โดยเทศบาลตำบลนาสีทองมีประสิทธิภาพการจัดเก็บขยะมูลฝอยสูงสุด คือ ร้อยละ 100 และเทศบาลตำบลปรึกมีประสิทธิภาพการจัดเก็บขยะมูลฝอยต่ำสุด คือ ร้อยละ 30 ในส่วนของการกำจัดขยะมูลฝอย พบว่า เทศบาลที่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล ได้แก่ เทศบาลนครสงขลา เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลเมืองบ้านพรุ และเทศบาลเมืองสะเดา โดยมีเทศบาลตำบลพะตง และเทศบาลตำบลคอหงส์ใช้สถานที่กำจัดร่วมกับเทศบาลเมืองบ้านพรุ และเทศบาลตำบลสิงหนคร ใช้สถานที่กำจัดร่วมกับเทศบาลนครสงขลา สำหรับเทศบาลอื่นๆ ซึ่งยังมีการกำจัดขยะมูลฝอยแบบไม่ถูกหลักสุขาภิบาล ประกอบด้วย เทศบาลตำบลพังงา และเทศบาลตำบลบ่อตรุ กำจัดโดยวิธีการฝังกลบ ส่วนเทศบาลที่เหลือ ได้แก่ เทศบาลตำบลควนลัง เทศบาลตำบลคลองแห เทศบาลตำบลปรึก เทศบาลตำบลระโนด เทศบาลตำบลสทิงพระ และเทศบาลตำบลควนเนียง กำจัดโดยวิธีการเทกอง เผา และไถกลบครั้งคราว รายละเอียดดังตารางที่ 3.2-9

ตารางที่ 3.2-8

รายชื่อร้านรับซื้อของเก่าในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในจังหวัดสงขลา

จังหวัด	ชื่อร้าน	ปริมาณการรับซื้อสินค้า (ตัน/วัน)								รวม (ตันต่อวัน)
		กระดาษ	พลาสติก	แก้ว	อลูมิเนียม	ทองแดง	ทองเหลือง	เหล็ก	อื่นๆ	
ทน.สงขลา	ร้านทรัพย์เจริญ	0.120	0.060	0.075	0.020	0.020	0.020	0.110	-	0.425
	****	0.100	-	0.120	-	-	-	-	-	0.220
	สมานทอง	-	-	0.250	-	-	0.010	0.200		0.460
	น้ำเจริญ	0.133	0.015	-	0.007	0.007	-	0.750	1.750	2.662
	ร้านสหไทย	0.700	-	0.360	0.030	0.020	-	0.500	0.320	1.930
	ร้านนานา	0.800	0.800	-	-	-	-	0.400	-	2.000
	ร้านบำรุงชัย	0.200	0.033	-	-	0.100	-	0.217	-	0.550
	ร้านเสริมมิตร	-	-	-	-	-	-	1.200	-	1.200
	หจก.เพิ่มพูนพานิชโลหะกิจ	-	0.033	-	-	-	-	1.685	-	1.718
	ร้านบุญสิน	0.181		0.093	0.008	-	-	0.130	-	0.411
	โลหะกิจ	0.360	0.414	0.019		-	-	0.250	-	1.043
	ร้านเหล็กทุ่งใหญ่	-	-	-	-	-	-	0.700	-	0.700
	บ. มิตรทอง จำกัด	0.320	0.370	-	-	-	-	0.230	-	0.920
	บ. อินไทยยูเนียน จำกัด	-	-	0.115	0.035	0.050	0.050	0.140	-	0.390
	ร้านเจริญรัตน์	0.180	0.200	-	-	-	-	-	-	0.380
	ร้านโจเจริญทรัพย์	0.250	0.290	-	-	-	-	0.190	-	0.730

ตารางที่ 3.2-8

รายชื่อร้านรับซื้อของเก่าในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในจังหวัดสงขลา (ต่อ-1)

จังหวัด	ชื่อร้าน	ปริมาณการรับซื้อสินค้า (ตัน/วัน)								รวม (ตันต่อวัน)
		กระดาษ	พลาสติก	แก้ว	อลูมิเนียม	ทองแดง	ทองเหลือง	เหล็ก	อื่นๆ	
ทต.สิงหนคร	****	-	-	-	-	0.330	-	0.330	-	0.660
	****	0.130	0.130	0.130	0.130	0.130	0.130	-	0.130	0.910
	****	-	-	-	0.330	-	0.050	-	-	0.380
	****	-	-	-	-	-	-	0.013	-	0.013
	ชาญชัยพานิช	0.489	-	0.550	0.021	0.014	-	0.191	-	1.265
ทต.ควนเนียง	สุปราณี	-	-	0.400	0.054	0.002	0.005	0.100	-	0.561
ทต.สะเดา	****	0.140	0.110	0.200	-	-	0.010	-	-	0.460
	ว่องวิทย์เจริญ	0.350	-	-	-	-	-	0.013	-	0.363
	ไพรินทร์	0.181	-	0.093	0.008	0.005	-	-	-	0.287
	ช.การค้า	0.540	-	0.279	-	-	-	0.388	-	1.207
ทน.หาดใหญ่	หาดใหญ่เหล็กสยาม	-	-	-	0.010	-	0.100	-	-	0.110
	บริษัท ภาคใต้พลาสติก	-	6.667	-	-	-	-	-	-	6.667
	ฟูไทย	0.720	0.191	-	0.005	0.005	0.001	0.072	-	0.994
	สรุ่งเรือง	0.150	-	0.300	-	-	-	0.550	-	1.000
	****	0.100	0.070	0.125	0.001	0.001	0.005	0.320	-	0.622
	****	-	0.100	0.250	-	-	-	0.290	-	0.640
	โรงล้างขวดหาดใหญ่	-	-	0.400	-	-	-	-	-	0.400
	เซียง	2.000	-	-	-	-	-	-	-	2.000
	****	0.100	-	-	0.090	0.005	0.003	0.150	-	0.348

ตารางที่ 3.2-8

รายชื่อร้านรับซื้อของเก่าในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในจังหวัดสงขลา (ต่อ-2)

จังหวัด	ชื่อร้าน	ปริมาณการรับซื้อสินค้า (ตัน/วัน)								รวม (ตันต่อวัน)
		กระดาษ	พลาสติก	แก้ว	อลูมิเนียม	ทองแดง	ทองเหลือง	เหล็ก	อื่นๆ	
ทน.หาดใหญ่ (ต่อ)	เซงพานิช	0.550							-	0.550
	****	-	0.500	-	-	-	0.020	-	-	0.520
	หจก.กั้งไฮ้หาดใหญ่	10.000	-	-	-	-	-	-	-	10.000
	วีรยา	0.092	0.007	-	0.003	0.002	0.001	0.029	-	0.134
	ทวีสินค้าของเก่า	0.095	0.020	0.110	0.001	0.001	0.001	0.111	-	0.339
	อิวลิวง	1.833	0.050	-	-	-	-	-	-	1.883
	เพื่อนของเก่า	0.550	0.200	0.750	-	-	-	-	-	1.500
	****	-	-	-	-	-	-	0.100	-	0.100
	****	0.070	0.040	0.090	0.010	0.010	0.020	0.085	0.014	0.339
	****	-	-	-	-	-	0.010	0.100	-	0.110
	****	-	-	0.100	-	-	0.100	-	-	0.200
	ต.สุธีรศักดิ์	0.065	0.007	-	0.003	0.003	-	0.366	-	0.444
	สินทวีทรัพย์	0.095	-	-	0.050	0.050	-	-	-	0.195
	ไทยเจริญ	0.090	0.010	-	-	-	-	0.535	-	0.635
	เซียมฮวด	0.035	0.003	0.050	0.001	0.001	-	0.050	-	0.140
	พลาสติก	-	1.050	-	-	-	-	-	0.050	1.100
	ลิ้ไคว่งเฮง	0.655	0.120	0.340	0.030	0.020	0.020	0.469	-	1.654
	เหล็กสยาม	-	2.500	-	-	-	-	-	-	2.500
	อิวสง	0.326	-	0.167	-	-	-	0.233	-	0.726

ตารางที่ 3.2-8

รายชื่อร้านรับซื้อของเก่าในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในจังหวัดสงขลา (ต่อ-3)

จังหวัด	ชื่อร้าน	ปริมาณการรับซื้อสินค้า (ตัน/วัน)								รวม (ตันต่อวัน)
		กระดาษ	พลาสติก	แก้ว	อลูมิเนียม	ทองแดง	ทองเหลือง	เหล็ก	อื่นๆ	
ทม.บ้านพรุ	นำเจริญค้าของเก่า	0.471	-	0.242	0.020	0.010	-	0.336	-	1.079
	วิโรจน์การค้า	0.362	0.250	0.180	-	-	-	-	-	0.792
	ภาณุวัฒน์การค้า	0.217	-	0.111	-	-	-	0.155	-	0.483
	ชู่ยง่วนจั้น	0.145	-	0.076	-	-	-	-	-	0.221
	ไทยบำรุง	0.290	0.331	0.149	-	-	-	-	-	0.770
	หลิมเจียม	0.033	-	0.020	-	-	-	0.023	-	0.076
	หาดใหญ่ค้าของเก่า	0.725	0.800	0.370	0.031	0.021	-	0.510	-	2.457
	นันทพงษ์ค้าของเก่า	0.580	0.640	0.025	0.020	-	-	0.415	-	1.680
	เซซงพาณิชย์	0.032	0.030	0.017	-	-	-	-	-	0.079
	ร้านเอกวัชร	0.480	-	0.252	-	-	-	0.340	-	1.072
	ร้านจสมประสงค์	0.180	-	0.090	-	-	-	-	-	0.270
	ร้าน ส.สิริ	0.170	-	-	-	-	-	0.119	-	0.289
	****	0.095	0.055	0.150	0.080	-	0.200	0.100	-	0.680
ทต.พะตง	****	0.205	0.094	0.180	0.010	-	-	-	-	0.489
	****	-	-	-	0.100	-	-	0.110	-	0.210
รวม	65 ร้าน	26.685	16.190	7.228	1.108	0.807	0.756	13.305	2.264	68.341

หมายเหตุ: **** หมายถึง ไม่แจ้งชื่อร้าน และอื่น ๆ หมายถึง แบตเตอรี่เก่า ท่อพีวีซี สายยาง โฟม สังกะสี หนู เศษปูน เศษอวน โลหะ

ที่มา : ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2547

ตารางที่ 3.2-9

ข้อมูลการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา

อำเภอ/เทศบาล	วิธีการกำจัด	ขนาดพื้นที่ (ไร่)	ที่ตั้ง	เจ้าของที่ดิน	ปีที่เริ่มใช้งาน	ความสามารถในการรองรับขยะมูลฝอย	ระยะห่างจากแหล่งน้ำ	แนวโน้ม ความรุนแรงของปัญหา
อำเภอเมืองสงขลา								
เทศบาลนครสงขลา	ฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	200	ม. 8 บ้านบ่ออิฐ ต.เกาะแก้ว อ.เมือง	ที่ดินสาธารณะ	พ.ศ. 2530	12 ปี	200 ม.	ไม่รุนแรง
อำเภอหาดใหญ่								
เทศบาลนครหาดใหญ่	ฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	135	ม. 3 ต.ควนลัง อ.หาดใหญ่	เทศบาล		<1 ปี	>5 กม.	รุนแรง
เทศบาลเมืองบ้านพรุ	ฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	107	ม. 5 ต.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่	เทศบาล	พ.ศ. 2542	7 ปี	-	ไม่รุนแรง
เทศบาลตำบลพะตง	ฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล							
เทศบาลตำบลคลองสียัด	ฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล							
เทศบาลตำบลควนลัง	เทกอง เผา ฝังกลบเป็นครั้งคราว	1.7	ม. 1 ต.ควนลัง อ.หาดใหญ่	เทศบาล		1 ปี	1 กม.	รุนแรงปานกลาง
เทศบาลตำบลคลองแห	เทกอง ฝังกลบเป็นครั้งคราว							
อำเภอสะเดา								
เทศบาลเมืองสะเดา	ฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	96	ม. 3 ต.สะเดา อ.สะเดา	เทศบาล	พ.ศ. 2543	11 ปี	1 กม.	ไม่รุนแรง
เทศบาลตำบลปาดังเบซาร์	กองบนพื้น ฝังกลบ	15	ม. 4 ต.ปาดังเบซาร์ อ.สะเดา	ที่สาธารณะ	พ.ศ. 2521	10 ปี	500 ม.	รุนแรงปานกลาง
เทศบาลตำบลปรีก	เทกองกลางแจ้ง	8	ม. 4 ต.ปรีก อ.สะเดา	เทศบาล	พ.ศ. 2538	1 ปี	3 กม.	รุนแรงปานกลาง
เทศบาลตำบลพังงา	ฝังกลบ	6	ม. 6 ต.ท่าโพธิ์ อ.สะเดา	เทศบาล	พ.ศ. 2536	1 ปี	1.5 กม.	รุนแรงปานกลาง
อำเภอระโนด								
เทศบาลตำบลระโนด	ฝังกลบ เทกองกลางแจ้ง เผา	7	ม. 1 ต.บ้านใหม่ อ.ระโนด	เทศบาล	พ.ศ. 2530	1 ปี	20 ม.	รุนแรง
เทศบาลตำบลบ่อตรุ	เทกอง เผา ฝังกลบ	40	ม. 4 ต.บ่อตรุ อ.ระโนด	เทศบาล	พ.ศ. 2539	13 ปี	900 ม.	รุนแรงปานกลาง

ตารางที่ 3.2-9 (ต่อ)

ข้อมูลการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา

อำเภอ/เทศบาล	วิธีการกำจัด	ขนาดพื้นที่ (ไร่)	ที่ตั้ง	เจ้าของที่ดิน	ปีที่เริ่มใช้งาน	ความสามารถในการรองรับขยะมูลฝอย	ระยะห่างจากแหล่งน้ำ	แนวโน้ม ความรุนแรงของปัญหา
อำเภอรัตภูมิ								
เทศบาลตำบลกำแพงเพชร	ฝังกลบ	10	ม. 2 ต.กำแพงเพชร อ.รัตภูมิ	เทศบาล	พ.ศ. 2534	8 ปี	1 กม.	รุนแรงปานกลาง
เทศบาลตำบลนาสีทอง	เทกอง เผา ไถกลบครั้งคราว	4	ม. 1 ต.เขาพระ อ. รัตภูมิ		พ.ศ. 2536	1 ปี	ติดคลอง	รุนแรง
อำเภอสทิงพระ								
เทศบาลตำบลสทิงพระ	เทกอง เผา ไถกลบครั้งคราว	11	ม. 3 ต.จะทิงพระ อ.สทิงพระ	เทศบาล	พ.ศ. 2529	5 ปี	300 ม.	รุนแรง
อำเภอควนเนียง								
เทศบาลตำบลควนเนียง	เทกอง เผา ไถกลบครั้งคราว	2	ม. 5 ต.ควนรู อ.รัตภูมิ	เทศบาล	พ.ศ. 2525	< 1 ปี	1 กม.	รุนแรง
อำเภอสิงหนคร								
เทศบาลตำบลสิงหนคร	ฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	← ใช้ร่วมกับ ทน. สงขลา →						

หมายเหตุ : แบบสำรวจข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลทั่วประเทศ, กรมควบคุมมลพิษ 2546 สํารวจภาคสนามระหว่างวันที่ 26 กุมภาพันธ์ - 21 มีนาคม 2547

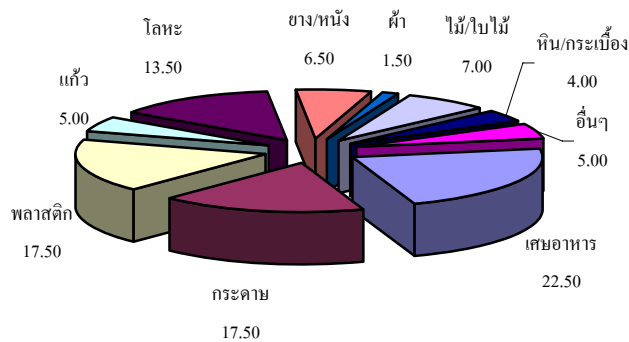
ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2547

3) การจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดนครศรีธรรมราช

อำเภอชะอวดและอำเภอหัวไทร ซึ่งเป็นพื้นที่เขตจังหวัดนครศรีธรรมราชที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลามีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นรวมประมาณ 67 ตัน/วัน โดยเป็นขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลประมาณ 8 ตัน/วัน (ร้อยละ 12) และขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขต อบต. ซึ่งเป็นพื้นที่นอกเขตเทศบาลประมาณ 59 ตัน/วัน (ร้อยละ 88) ทั้งนี้เทศบาลตำบลชะอวด อำเภอชะอวด และเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นใกล้เคียงกัน คือ 3.96 และ 4.29 ตัน/วัน (ตารางที่ 3.2-10)

สำหรับปริมาณขยะมูลฝอยนอกเขตเทศบาลในอำเภอชะอวดและอำเภอหัวไทร มีปริมาณ 32 และ 27 ตัน/วัน ตามลำดับ (ตารางที่ 3.2-11)

องค์ประกอบของขยะมูลฝอยของทั้ง 2 เทศบาล ประกอบด้วย เศษอาหาร ประมาณร้อยละ 22.50 รองลงมาเป็นกระดาษและพลาสติก ซึ่งมีปริมาณเท่ากัน คือ ร้อยละ 17.50 ส่วนขยะมูลฝอยประเภทโลหะ แก้ว มีประมาณร้อยละ 13.50 และ 5 ตามลำดับ ดังรูปที่ 3.2-4

รูปที่ 3.2-4 ร้อยละองค์ประกอบขยะมูลฝอยของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พฤศจิกายน 2547

สำหรับการคัดแยกและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยของ 2 เทศบาลในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช มีอัตราร้อยละ 3 หรือประมาณ 0.25 ตันต่อวัน ซึ่งมีอัตราการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์น้อยที่สุดในพื้นที่ศึกษาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เนื่องจากมีพื้นที่ครอบคลุมเพียง 2 เขตเทศบาลของจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ เทศบาลชะอวด และเทศบาลตำบลหัวไทร สำหรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีเพียงร้านรับซื้อของเก่า ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลชะอวดแห่งเดียว ส่วนกิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยน้ำ ธนาคารขยะ/วัสดุเหลือใช้ ขยะแลกไข่/สิ่งของ นำมาเป็นสิ่งประดิษฐ์ หรือนำไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมอื่นๆ ไม่พบข้อมูลการสำรวจและรวบรวม

ประสิทธิภาพการจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลหัวไทร และเทศบาลตำบลชะอวด มีรายงานไว้ที่ประมาณร้อยละ 80 สำหรับการกำจัดขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้นั้นเทศบาลตำบลชะอวด และเทศบาลตำบลหัวไทร มีการกำจัดขยะมูลฝอยโดยการเทในหลุม เผา และไถกลบเป็นครั้งคราว (ตารางที่ 3.2-12)

ตารางที่ 3.2-10

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น และปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ของเทศบาลต่าง ๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

จังหวัด ชื่อเทศบาล	พื้นที่ (ตร./กม.)	ประชากร ¹⁾ (คน)	ขยะมูลฝอย ²⁾ ที่เก็บขนได้ (ตัน/วัน)	ประสิทธิภาพ ³⁾ การเก็บขน (ร้อยละ)	ปริมาณขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้น (ตัน/วัน)	อัตราการเกิด ขยะมูลฝอย (กก./คน-วัน)	ปริมาณขยะมูลฝอย ⁴⁾ ที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ (ตัน/วัน)	ร้อยละของ การนำขยะมูลฝอย มาใช้ประโยชน์
1. ทต.ชะอวด	0.50	4,483	3.17	80	3.96	0.88	0.245	6
2. ทต.หัวไทร	1.86	4,616	3.43	80	4.29	0.93	-	-
รวม	2.36	9,099	6.60	80	8.25	0.91	0.245	3

หมายเหตุ :

* อัตราการผลิตขยะมูลฝอยคำนวณจากปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นโดยไม่รวมปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

** ร้อยละของการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์คำนวณจากปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นรวมกับปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

1) กรมการปกครอง, 2547 (ประชากร ณ สิ้นปี พ.ศ. 2546)

2) ค่าเฉลี่ยจากการชั่งน้ำหนัก/คาดประมาณจากข้อมูลรถและจำนวนเที่ยวเก็บขนขยะมูลฝอย

3) แบบสอบถามข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล, กรมควบคุมมลพิษ 2546 / การประสานกับเทศบาลในพื้นที่

4) รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการจัดทำฐานข้อมูลการลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาล, กรมควบคุมมลพิษ 2547

ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2547

ตารางที่ 3.2-11

ปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต่าง ๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

อำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	ประชากร (คน)	ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน/วัน)
อำเภอชะอวด	1. อบต. ชะอวด	9,997	4
	2. อบต. ท่าเสม็ด	4,733	2
	3. อบต. ท่าประจะ	6,069	2
	4. อบต. เกร็ง	7,724	3
	5. อบต. วังอ่าง	9,238	4
	6. อบต. บ้านตุล	6,923	3
	7. อบต. ขอนหาด	6,321	3
	8. อบต. เกาะขันธุ์	8,964	4
	9. อบต. ควนหนองหงษ์	6,700	3
	10. อบต. เขาพระทอง	7,127	3
	11. อบต. นางหลง	6,550	3
รวม		80,346	32
อำเภอหัวไทร	1. อบต. หัวไทร	9,222	4
	2. อบต. หน้าสตน	9,081	4
	3. อบต. ทรายขาว	8,289	3
	4. อบต. แหลม	7,006	3
	5. อบต. เขาพังไกร	7,873	3
	6. อบต. บ้านราม	3,984	2
	7. อบต. บางนบ	2,320	1
	8. อบต. ท่าชอม	3,489	1
	9. อบต. ควนชะลิก	5,713	2
	10. อบต. รามแก้ว	2,750	1
	11. อบต. เกาะเพชร	7,558	3
รวม		67,285	27
รวมจังหวัดนครศรีธรรมราช		147,631	59

หมายเหตุ : 1. ประชากร ณ สิ้นปี พ.ศ. 2546

2. ปริมาณขยะมูลฝอย คำนวณจากอัตราการผลิตขยะมูลฝอย 0.4 กก./คน-วัน

ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและมูลฝอย สุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2547

ตารางที่ 3.2-11

ปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต่าง ๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

อำเภอ	องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	ประชากร (คน)	ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน/วัน)
อำเภอชะอวด	1. อบต. ชะอวด	9,997	4
	2. อบต. ท่าเสม็ด	4,733	2
	3. อบต. ท่าประจะ	6,069	2
	4. อบต. เกร็ง	7,724	3
	5. อบต. วังอ่าง	9,238	4
	6. อบต. บ้านตุล	6,923	3
	7. อบต. ขอนหาด	6,321	3
	8. อบต. เกาะขันธุ์	8,964	4
	9. อบต. ควนหนองหงษ์	6,700	3
	10. อบต. เขาพระทอง	7,127	3
	11. อบต. นางหลง	6,550	3
รวม		80,346	32
อำเภอหัวไทร	1. อบต. หัวไทร	9,222	4
	2. อบต. หน้าสตน	9,081	4
	3. อบต. ทรายขาว	8,289	3
	4. อบต. แหลม	7,006	3
	5. อบต. เขาพังไกร	7,873	3
	6. อบต. บ้านราม	3,984	2
	7. อบต. บางนบ	2,320	1
	8. อบต. ท่าชอม	3,489	1
	9. อบต. ควนชะลิก	5,713	2
	10. อบต. รามแก้ว	2,750	1
	11. อบต. เกาะเพชร	7,558	3
รวม		67,285	27
รวมจังหวัดนครศรีธรรมราช		147,631	59

หมายเหตุ : 1. ประชากร ณ สิ้นปี พ.ศ. 2546

2. ปริมาณขยะมูลฝอย คำนวณจากอัตราการผลิตขยะมูลฝอย 0.4 กก./คน-วัน

ที่มา : ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและมูลฝอย สุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2547

3.2.2 สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะทางการจัดการขยะมูลฝอยของโครงการศึกษาที่ผ่านมา

ผลการศึกษาในโครงการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอยลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยบริษัท แอสตีคอน คอร์ปอเรชั่น จำกัด และบริษัท ปริมา เทคมาร์ค จำกัด (ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์, พฤศจิกายน 2547) มีข้อสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ไว้ดังนี้

การจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในส่วนใหญ่นั้นจะมีปัญหาในพื้นที่ชุมชนเมือง โดยเฉพาะเทศบาลต่างๆ ซึ่งมีอยู่จำนวน 29 แห่ง โดยมีเทศบาลเพียง 14 แห่ง เท่านั้นที่มีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาลในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ซึ่งมีอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จำนวน 5 แห่ง (เทศบาลเมืองพัทลุง เทศบาลนครสงขลา เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลเมืองบ้านพรุ และเทศบาลเมืองสะเดา) ส่วนเทศบาล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหลือใช้วิธีการกำจัดแบบเทกองกลางแจ้ง การเผา การฝังในหลุมดิน และสำหรับการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยนั้นยังมีการให้บริการเก็บไม่ครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่ โดยเฉพาะเทศบาลขนาดเล็ก นอกจากนี้การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำไปทิ้งและการนำขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ได้แก่ ขยะอินทรีย์ และขยะรีไซเคิล ยังมีอยู่ในปริมาณที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น จากการประมวลปัญหาโดยรวมแล้วพบว่า การจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมุ่งเน้นในการกำจัดเพียงอย่างเดียว โดยที่ไม่มีแผนและแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยในระยะยาวอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะแนวทางการดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจร (Integrated Solid Waste Management) ตั้งแต่ขั้นตอนการลดปริมาณขยะมูลฝอย (Waste Reduction) การนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Waste Recovery) และการกำจัดขั้นสุดท้าย (Waste Disposal) มักจะประสบปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอย และส่งผลให้แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ดังนั้น การแก้ไขปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาจึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นการจัดการขยะมูลฝอยทั้งระบบ ตั้งแต่ขั้นตอนการเกิดขยะมูลฝอยจนถึงการกำจัด โดยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลต่างๆ ในพื้นที่ศึกษาเปรียบเทียบกับนโยบาย เป้าหมายด้านการจัดการขยะมูลฝอยของหน่วยงานส่วนกลางและกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การระบุปัญหาในแต่ละขั้นตอนของการจัดการขยะมูลฝอย (Problem Identification) และการจัดทำแผนแม่บทสำหรับแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไป

การประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการและการจัดทำแผนปฏิบัติการ

4.1 การประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ

การจัดประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา) ตามข้อกำหนดการศึกษา (TOR) ให้ที่ปรึกษาจัดประชุมเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 วัน ภายใน 15 วัน หลังจากที่รายงานการศึกษาเบื้องต้น (Inception Report) ได้รับความเห็นชอบจากกรมควบคุมมลพิษ โดยผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 40 แห่ง ซึ่งการดำเนินงานเป็นไปตามข้อกำหนด มีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 รายละเอียดการดำเนินงาน

1) แนวทางการดำเนินงาน

การประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ ได้ดำเนินการในวันอังคารที่ 26 เมษายน 2548 ตั้งแต่เวลา 08.30 – 16.00 น. โดยทำหนังสือไปยังหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จำนวน 59 แห่ง โดยมีเอกสารแนบ ดังนี้

- (1) ขอบเขตการศึกษา (TOR)
- (2) กำหนดการประชุม
- (3) แบบตอบรับการเข้าร่วมประชุม
- (4) แบบสอบถามข้อมูล

การจัดส่งหนังสือเชิญได้ใช้รูปแบบการจัดส่งทางไปรษณีย์ โดยมีระยะติดตามผลประมาณ 3 สัปดาห์ เมื่อครบกำหนด พบว่ามีหน่วยงานส่งแบบตอบรับเข้าร่วมประชุมฯ จำนวน 42 แห่ง และตอบกลับแบบสอบถามข้อมูล จำนวน 27 แห่ง

ตัวอย่างหนังสือเชิญประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการแสดงในภาคผนวก ค

2) วัตถุประสงค์การจัดประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ

การจัดประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับทราบถึงความเป็นมา วัตถุประสงค์ และรูปแบบการดำเนินงานของโครงการ รวมทั้งเชิญชวนหน่วยงานเข้าร่วมทำแผนปฏิบัติการลดและใช้ประโยชน์ของเสียเพื่อนำไปปฏิบัติต่อไป

3) กลุ่มเป้าหมาย

ผู้แทนจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (จังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช) จำนวนไม่น้อยกว่า 40 แห่ง

4) สถานที่จัดประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ

ห้องประชุมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

5) กำหนดการประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ

กำหนดการประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

08.30 – 09.15 น.	ลงทะเบียน
09.15 – 09.30 น.	รายงานความเป็นมาโครงการ และกล่าวเปิดประชุมสัมมนา โดย ผศ.ดร.ดวงรัตน์ มีแก้ว รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง
09.30 – 10.00 น.	สถานการณ์ขยะมูลฝอยและการจัดการของประเทศไทย โดย นายรังสรรค์ ปิ่นทอง ผู้อำนวยการส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย กรมควบคุมมลพิษ
10.00 – 10.15 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.15 – 11.00 น.	สถานการณ์ขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำสงขลาและชี้แจง รายละเอียดโครงการ โดย นายพงษ์ศักดิ์ เย็นอ่อน สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง (ที่ปรึกษาโครงการ)
11.00 – 12.00 น.	ประชุมกลุ่มย่อยเพื่อสรุปประเด็นปัญหาด้านขยะมูลฝอย ของกลุ่ม และกิจกรรมด้านการจัดการในปัจจุบัน
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 13.45 น.	ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการประชุมกลุ่มย่อย

13.45 – 14.30 น.	การคัดแยกและกลไกการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ สาริตและชมสไลด์/วิดีโอทัศน์การคัดแยกและกลไกการนำ ขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ โดย นายปิยะ วันเพ็ญ และ นายพงษ์ศักดิ์ เย็นอ่อน
14.30 – 15.30 น.	สรุป ปรีกษาหารือ รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
15.30 – 16.00 น.	รับประทานอาหารว่าง และพิธีปิดประชุม

4.1.2 ผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ

ในการประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการมีหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมการประชุมจำนวน 42 แห่ง ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ และคณะที่ปรึกษาจากสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีรายชื่อดังต่อไปนี้

1) หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

(1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา	-	อ.เมือง
(2) เทศบาลนครสงขลา	ต.บ่อยาง	อ.เมือง
(3) เทศบาลนครหาดใหญ่	ต.หาดใหญ่	อ.หาดใหญ่
(4) เทศบาลเมืองสะเดา	ต.สะเดา	อ.สะเดา
(5) เทศบาลเมืองบ้านพรุ	ต.บ้านพรุ	อ.หาดใหญ่
(6) เทศบาลตำบลระโนด	ต.ระโนด	อ.ระโนด
(7) เทศบาลตำบลคลองแห	ต.คลองแห	อ.หาดใหญ่
(8) เทศบาลตำบลสิงหนคร	ต.หัวเขา	อ.สิงหนคร
(9) เทศบาลตำบลคอหงส์	ต.คอหงส์	อ.หาดใหญ่
(10) เทศบาลตำบลปรีก	ต.ปรีก	อ.สะเดา
(11) เทศบาลตำบลควนเนียง	ต.รัตภูมิ	อ.ควนเนียง
(12) เทศบาลตำบลสทิงพระ	ต.สทิงพระ	อ.สทิงพระ
(13) เทศบาลตำบลบ่อตรุ	ต.บ่อตรุ	อ.ระโนด
(14) เทศบาลตำบลพังลา	ต.พังลา	อ.สะเดา
(15) เทศบาลตำบลกำแพงเพชร	ต.กำแพงเพชร	อ.รัตภูมิ
(16) องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง	ต.ฉลุง	อ.หาดใหญ่
(17) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม	ต.ท่าข้าม	อ.หาดใหญ่
(18) องค์การบริหารส่วนตำบลเขารูปช้าง	ต.เขารูปช้าง	อ.เมือง
(19) องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงแส	ต.เชิงแส	อ.กระแสดินธุ์
(20) องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งตำเสา	ต.ทุ่งตำเสา	อ.หาดใหญ่

(21) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าบง	ต.ท่าบง	อ.สิงหนคร
(22) องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำน้อย	ต.น้ำน้อย	อ.หาดใหญ่
(23) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง	ต.ท่าช้าง	อ.บางกล่ำ
(24) องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะแต้ว	ต.เกาะแต้ว	อ.เมือง
(25) องค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย	ต.สนามชัย	อ.สทิงพระ
(26) องค์การบริหารส่วนตำบลคูขุด	ต.คูขุด	อ.สทิงพระ
(27) องค์การบริหารส่วนตำบลนาสีทอง	ต.เขาพระ	อ.รัตภูมิ

2) หน่วยงาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง

(1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง	-	อ.เมือง
(2) เทศบาลเมืองพัทลุง	-	อ.เมือง
(3) เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ	ต.มะกอกเหนือ	อ.ควนขนุน
(4) เทศบาลตำบลแม่ขรี	ต.แม่ขรี	อ.ตะโหมด
(5) เทศบาลตำบลปากพะยูน	ต.ปากพะยูน	อ.ปากพะยูน
(6) เทศบาลตำบลเขาสนชัย	ต.เขาสนชัย	อ.เขาสนชัย
(7) เทศบาลตำบลควนขนุน	ต.ควนขนุน	อ.ควนขนุน
(8) เทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ	ต.ท่ามะเดื่อ	อ.บางแก้ว
(9) เทศบาลตำบลตะโหมด	ต.ตะโหมด	อ.ตะโหมด
(10) เทศบาลตำบลป่าบอน	ต.ป่าบอน	อ.ป่าบอน
(11) องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย	ต.ทะเลน้อย	อ.ควนขนุน
(12) องค์การบริหารส่วนตำบลพนางตุง	ต.พนางตุง	อ.ควนขนุน

3) หน่วยงาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช

(1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช	-	อ.เมือง
(2) องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าสตน	ต.หน้าสตน	อ.หัวไทร
(3) องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเพชร	ต.เกาะเพชร	อ.หัวไทร

4) ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ

(1) นายรังสรรค์ ปิ่นทอง	ผู้อำนวยการ	ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
(2) นางสาวจิราภรณ์ นวลทอง	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม	ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

5) สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

(1)	ผศ.ดร.ดวงรัตน์	มีแก้ว	รักษาการแทนหัวหน้าโครงการฯ
(2)	ดร.วิไลวรรณ	เจริญคุณานนท์	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
(3)	นต.หญิงอุดมลักษณ์	ธรรมปัญญา	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
(4)	นางภัทรา	ปรีชาวีรกุล	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
(5)	นายเอกรักษ์	ไฝบุญ	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
(6)	นายปิยะ	วันเพ็ญ	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
(7)	นางสาวจรูญ	ขุนหลัด	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
(8)	นายพงษ์ศักดิ์	เย็นอ่อน	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
(9)	นายเรืองเดช	วรศรี	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
(10)	นางสาวทัศนีย์	เปาวะ	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
(11)	นางสาวมะลิวัลย์	พวงมณี	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ

6) ระเบียบวาระการประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ

การประชุมได้เริ่มการประชุมในเวลา 09.00 น. และปิดการประชุมในเวลา 16.00 น. โดยมีรายละเอียดระเบียบวาระการประชุม ดังต่อไปนี้

(1) ระเบียบวาระที่ 1 รายงานความเป็นมาโครงการ

ผศ.ดร.ดวงรัตน์ มีแก้ว (รักษาการแทนหัวหน้าโครงการฯ) กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมการประชุม และกล่าวถึงปัญหาขยะมูลฝอย สรุปได้ดังนี้

ในปัจจุบันขยะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับปัจจุบันได้เน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะ โดยการนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากขึ้น โดยกิจกรรมหรือรูปแบบการนำกลับมาใช้ประโยชน์นั้นควรให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง

(2) ระเบียบวาระที่ 2 กล่าวเปิดประชุม

นายรังสรรค์ ปิ่นทอง (กรมควบคุมมลพิษ) กล่าวเปิดประชุมสัมมนา และกล่าวรายงานสถานการณ์ปัญหาขยะมูลฝอยของประเทศ สรุปดังนี้

กรมควบคุมมลพิษได้จัดทำโครงการด้านการนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยเน้นให้หน่วยงานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการลดและใช้ประโยชน์ของเสียให้มากขึ้น โดยในปัจจุบันประเทศไทยมีอัตราการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เพียงร้อยละ 16 ของปริมาณขยะทั้งหมด ซึ่งยังเป็นปริมาณที่น้อยอยู่ ซึ่งหากมีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากขึ้นจะมีผลประโยชน์เกิดขึ้นตามมา ได้แก่ *ประการแรก* เกิด

การสร้างงานขึ้น โดยคนที่นำขยะมาใช้ประโยชน์ *ประการที่สอง* ลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะมูลฝอยของหน่วยงานท้องถิ่น และ*ประการที่สาม* คือ เกิดความร่วมมือร่วมใจกันของประชาชน หน่วยงานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งโครงการที่ทางกรมควบคุมมลพิษได้จัดทำขึ้นสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ว่าภายในปี 2551 จะต้องมีการนำขยะชุมชนกลับมาใช้ประโยชน์ได้ในอัตราร้อยละประมาณ 30 ของปริมาณขยะ ในการจัดทำโครงการนี้ ทางกรมควบคุมมลพิษคาดหวังว่าหน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำสงขลาจะสามารถนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ได้ และมีแผนปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์เพื่อนำไปปรับใช้กับพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

(3) ระเบียบวาระที่ 3 ชี้แจงรายละเอียดโครงการ

นายพงษ์ศักดิ์ เย็นอ่อน (สถาบันทรัพยากรชายฝั่งมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์) กล่าวรายงานความเป็นมาของโครงการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขั้นตอนการดำเนินโครงการ เกณฑ์การพิจารณาเพื่อคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างน้อย 2 แห่ง มีการนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ในแต่ละพื้นที่ ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่มีพื้นที่ครอบคลุม 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพัทลุงครอบคลุม 11 อำเภอ จังหวัดสงขลาครอบคลุม 12 อำเภอ และจังหวัดนครศรีธรรมราช ครอบคลุม 2 อำเภอ รวมถึงสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยของพื้นที่ทั้ง 3 จังหวัด ซึ่งในปัจจุบันโดยภาพรวมแล้วทั้ง 3 จังหวัด ยังมีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ปริมาณน้อย โดยคิดอัตราการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของจังหวัดพัทลุง ร้อยละ 12 จังหวัดสงขลา ร้อยละ 14 และจังหวัดนครศรีธรรมราช ร้อยละ 3

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นายรังสรรค์ ปิ่นทอง (กรมควบคุมมลพิษ) กล่าวว่า การที่กรมควบคุมมลพิษคัดเลือกพื้นที่นำร่องโครงการ 2 พื้นที่ เนื่องจากปัจจัยด้านงบประมาณในการจัดทำโครงการมีจำกัด จึงคัดเลือกพื้นที่ทำโครงการเพียง 2 แห่ง ทั้งนี้เพื่อการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(4) ระเบียบวาระที่ 4 การอภิปรายการจัดการขยะมูลฝอยของหน่วยงานในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

นายปิยะ วันเพ็ญ (สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์) จัดรูปแบบการอภิปรายถึงประเด็นปัญหาเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ทะเลสาบสงขลา ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเทศบาลจังหวัดสงขลา กลุ่มจังหวัดพัทลุง และกลุ่ม อบต.

(5) ระเบียบวาระที่ 5 ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอปัญหาเรื่องการจัดการ

ขยะมูลฝอย

ตัวแทนกลุ่มตัวแทน อบต. จังหวัดสงขลา สำหรับปัญหาด้านการจัดการขยะของกลุ่มที่ 1 สรุปแล้วมีปัญหาดังนี้

1. รัฐบาลนำโครงการที่สร้างปัญหาให้ท้องถิ่น โดยไม่ดูความพร้อมของท้องถิ่นก่อน และเข้ามาให้ความรู้แค่เพียงระยะเวลาหนึ่งพอหมดก็ไม่สนใจ เหมือนไฟไหม้ฟาง
2. มีขยะที่อื่นมาทิ้งในพื้นที่หรือเรียกว่าขยะจร
3. ขยะจากโรงงานอุตสาหกรรมมีจำนวนมาก
4. ขาดความร่วมมือจากชาวบ้านในพื้นที่
5. ผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์และนโยบาย
6. นโยบายในการพัฒนาด้านการจัดการขยะมูลฝอยหรือด้านอื่นๆ ไม่มีความต่อเนื่อง

ตัวแทนกลุ่มจังหวัดพัทลุง นำเสนอปัญหาการกำจัดขยะของ อบต. ในเขตพัทลุง พบว่ามีปัญหาคือ

1. ไม่ได้นำขยะกลับมาใช้ประโยชน์เท่าที่ควร
2. อบต. หลายแห่งไม่มีที่ทิ้งขยะเป็นของตนเอง หรือมีแต่พื้นที่จำกัด การกำจัดขยะไม่ถูกวิธี
3. ประชาชนขาดความรู้และจิตสำนึกในการกำจัดขยะจากบ้าน
4. การจัดเก็บขยะแต่ละวันจัดเก็บไม่หมดขยะก็ตกค้างอยู่ในที่เก็บขยะส่งกลิ่นเหม็นตลอดเวลา
5. องค์กรที่มีความรู้และมีหน้าที่ในการบริการและแนะนำมีไม่พอกับปัญหา
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนมากไม่มีร้านรับซื้อของเก่า

ข้อซักถามเพิ่มเติม

นายรังสรรค์ ปิ่นทอง (กรมควบคุมมลพิษ) ถามที่ประชุมว่าได้เสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาไว้หรือไม่

ตัวแทนกลุ่มจังหวัดพัทลุง ตอบว่ายังไม่มี

ตัวแทนกลุ่มที่ 3 กล่าวว่า ปัญหาการขจัดขยะมูลฝอยพื้นที่ของเทศบาลในจังหวัดสงขลาแบ่งเป็น 2 ภาค คือ ภาคประชาชนและรัฐ

- ภาครัฐ *ประการแรก* การขาดบุคลากร ผู้รับผิดชอบงาน รวมถึงเครื่องมือ เครื่องใช้การกำจัดขยะ *ประการที่ 2* การขาดการส่งเสริมความรู้ให้กับประชาชน *ประการที่ 3* ขาดการรณรงค์กันอย่างจริงจัง และไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินงานเปรียบเหมือนไฟไหม้ฟาง *ประการที่ 4* ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

- ภาคประชาชน *ประการแรก* ประชาชนขาดจิตสำนึก *ประการที่ 2* ประชาชนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการแยกขยะ บางคนรู้แต่ไม่อยากจะทำ *ประการที่ 3* ประชาชนไม่ให้ความสำคัญการปฏิบัติตามกฎหมาย

- ในส่วนการกำจัดขยะในเขตเทศบาลจังหวัดสงขลา ส่วนมากเป็นการฝังกลบอย่างถูกสุขลักษณะ แต่ยังมีปัญหาในด้านของพาหนะในการเก็บขนมีไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นายปิยะ วันเพ็ญ (สถาบันทรัพยากรชายฝั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์) สรุปประเด็นการอภิปรายปัญหาเรื่องการจัดการขยะ ได้ดังนี้

- โครงการรัฐจากส่วนกลาง นำโครงการมาให้กับท้องถิ่นแล้วไม่ตรงตามความต้องการของพื้นที่

- ศักยภาพของอุปกรณ์ท้องถิ่น นโยบาย งานบุคลากรและความต่อเนื่อง เครื่องมือ ในการจัดการขยะยังไม่เพียงพอ

- แนวความคิดของการนำขยะมาใช้ใหม่ยังไม่ดีเท่าที่ควร สถานที่ทิ้งขยะไม่เพียงพอ รวมทั้งไม่ถูกสุขลักษณะ

- กฎหมายเกี่ยวกับเรื่องขยะ ยังไม่ถูกนำมาบังคับใช้เท่าที่ควร

นายปิยะ วันเพ็ญ (สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์)

ควรกำหนดรูปแบบให้ประชาชนมีการบูรณาการความรู้ การจัดการแผนงาน โครงการในรูปแบบของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม แต่การจัดการขยะแบบบูรณาการที่จะทำให้เห็นผลก็คือ การรวมเอาแกนนำหรือว่าผู้ใช้ประโยชน์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทรัพยากรที่แท้จริงขึ้นมา แล้วรวมทั้งหมดเข้าด้วยกัน แล้วขับเคลื่อนมันถึงจะได้ผล

ผศ.ดร.ดวงรัตน์ มีแก้ว (รักษาการแทนหัวหน้าโครงการ)

ยกตัวอย่างการใช้สินค้าที่เพิ่มปริมาณขยะมูลฝอยและย่อยสลายยาก กับผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้และสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น ผ้าอ้อมเด็กสำเร็จรูปมีปริมาณการใช้ 6,000 ชิ้นต่อคน และใช้ระยะเวลาในการย่อยสลายยากมาก กับผ้าอ้อมผ้าใช้ปริมาณประมาณ 2-3 โหลต่อคน และสามารถนำมาใช้ซ้ำได้ ส่วนระยะเวลาในการย่อยสลายประมาณ 6-8 เดือน

(6) ระเบียบวาระที่ 6 ตัวอย่างรูปแบบกิจกรรมของการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

นายพงษ์ศักดิ์ เย็นอ่อน (สถาบันทรัพยากรชายฝั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์) กล่าวรายงานตัวอย่างกิจกรรมของการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ดังนี้

รูปแบบกิจกรรมประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ผู้ดำเนินกิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม และประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งกิจกรรมที่สามารถลดปริมาณขยะอินทรีย์ได้นั้น ได้แก่ กิจกรรมการทำน้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก ส่วนขยะรีไซเคิลทำกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการเรียกคืนบรรจุภัณฑ์ กิจกรรมธนาคารขยะ และกิจกรรมการรับซื้อขยะรีไซเคิล

(7) ระเบียบวาระที่ 7 คำถามและข้อเสนอแนะ

นายสุรศักดิ์ คชฤทธิ์ (นายก อบต.ฉลุง) :

- จะมีวิธีการอย่างไรแก้ไขปัญหายุ่งยากที่นำมาทิ้งอยู่ 2 ฝั่งถนนทางหลวง และในชุมชน

- ในส่วนของ อบต. ที่มีขนาดเล็ก ไม่มีพาหนะในการเก็บขน อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ไม่พร้อมทำวิธีการอย่างไรในการกำจัดขยะมูลฝอย

- ขณะนี้มีบริษัทไหนบ้างที่รับซื้อถ่านไปขายหรือหลอดฟลูออเรสเซนต์ทุกยี่ห้อ

ตัวแทน อบต.ท่าข้าม กล่าวว่าในลักษณะของโครงการนำร่องนั้นมีคนมาช่วยมาก ในส่วนของ อบต. ขนาดเล็กหรือขนาดกลาง ส่วนนี้ขอรับนักศึกษาฝึกงาน เพราะนักศึกษาฝึกงานจะสามารถช่วยทำงานได้เป็นอย่างดี

นายดิเรกฤทธิ์ ทะกัญจน์ (ตัวแทนเทศบาลนครหาดใหญ่) กล่าวว่าเทศบาลนครหาดใหญ่มีโครงการนำร่องร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏ กับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ก็จะมีโครงการรณรงค์คัดแยกขยะ ซึ่งทางโครงการดังกล่าวมีการกำหนดว่าการคัดแยกขยะ แยกเป็น 3 ประเภท เมื่อมีโครงการของกรมควบคุมมลพิษ สถาบันที่ทำก็มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เหมือนกัน ถ้าหากสามารถนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนกัน ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์และสามารถที่จะต่อยอดได้ และเป็น การชี้แนะให้กับชุมชนที่จะมองเห็นในการรณรงค์การคัดแยกขยะได้

นายศุภกิจ พงศ์อักษร (นายก ทต.ควนเนียง) กล่าวว่าเดิมเทศบาลตำบลควนเนียงมีปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอย และปัจจุบันเทศบาลตำบลควนเนียงได้ดำเนินโครงการ โดยให้ประชาชนคัดแยกขยะ และคิดมูลค่าขยะให้กับเจ้าของบ้านโดยให้แต่ละบ้านสะสมเงินให้ได้ครบจำนวน 1,000 บาท ก็ได้ถือเป็นหนึ่งหุ้น ในกองทุนขยะเหลือใช้ ซึ่งผลต่างของขยะก็จะคืนกำไรให้กับเจ้าของบ้านโดยขณะนี้กำลังอยู่ในช่วงดำเนินการอยู่

ผศ.ดร.ดวงรัตน์ มีแก้ว (รักษาการแทนหัวหน้าโครงการฯ) กล่าวถึงการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศเยอรมันโดยประเทศเยอรมันจะมีการปลูกฝังประชาชนให้รู้จักการแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ในบ้านของตนเอง

Helmud Duerrast (คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์)

ที่ประเทศเยอรมัน รัฐบาลจะเน้นการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงการคัดแยกขยะและเห็นความสำคัญของการคัดแยกขยะ

ผศ.ดร.ดวงรัตน์ มีแก้ว (รักษาการแทนหัวหน้าโครงการฯ) กล่าวว่าสิ่งที่ประเทศไทยยังขาดอยู่คือการขาดขั้นตอนการลดปริมาณขยะ ที่จะสามารถทำให้ขยะมูลฝอยลดลงและก่อให้เกิดมลพิษน้อยที่สุด ซึ่งสิ่งนี้ต้องใช้เวลา โดยอาจจะต้องขอความร่วมมือจากหลายส่วนทั้งภาครัฐ ประชาชนในพื้นที่ด้วย

รองนายก อบจ. สงขลา กล่าวว่า อบจ.ฯ มีแผนในการจัดระบบกำจัดขยะรวมหรือน้ำเสียรวม ซึ่งบทบาทของ อบจ. ได้เน้นในภาพรวม โครงการนี้น่าสนใจเนื่องจากเป็นโครงการของกรมควบคุมมลพิษ กับหน่วยงานทางวิชาการกับสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มีการสนับสนุนทางด้านวิชาการค่อนข้างมาก และทาง อบจ. หวังว่าโครงการนี้จะสามารถพัฒนาไปยังหน่วยงานท้องถิ่นอื่นได้

นายรังสรรค์ ปิ่นทอง (กรมควบคุมมลพิษ) ตอบข้อซักถามผู้เข้าร่วมประชุม และสรุปประเด็นข้อซักถามได้ 3 ประเด็นคือ *ประเด็นแรก* มาจากความไม่รู้ ความไม่คอยสนใจของประชาชน *ประเด็นที่สอง* ความไม่ใส่ใจของเจ้าหน้าที่ การละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ท้องถิ่นไม่สามารถที่จะจัดการปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ *ประเด็นที่ 3* ปัญหาเรื่องทัศนคติบางอย่าง ทั้งของประชาชนและทั้งของเจ้าหน้าที่ ไม่ค่อยให้ความสนใจที่จะทำการคัดแยกขยะ แนวทางการแก้ไขดังนี้คือ

- การนำเอากิจกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่เข้ามาเสริมเพื่อให้ประชาชน และเจ้าหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะสามารถช่วยเปลี่ยนทัศนคติการมีส่วนร่วมของประชาชนและเจ้าหน้าที่ได้ และสามารถแก้ไขปัญหारेื่องขยะจรจัดได้ ในเมื่อทุกพื้นที่มีกิจกรรมการลดและใช้ประโยชน์จากของเสีย

- การนำข้อกฎหมายมาปรับใช้ในพื้นที่ กล่าวโดยสรุปดังนี้
 1. พ.ร.บ.สาธารณสุข เรื่องกิจการที่เป็นที่น่ารังเกียจ หากผู้ประกอบการไม่ทำตามกฎระเบียบต่างๆ หน่วยงานท้องถิ่นสามารถยึดใบอนุญาต หากร้านรับซื้อของเก่าเปิดผิดกฎหมายให้ใช้กฎหมายอาญา

2. พ.ร.บ.สาธารณสุข ปี 2535 กฎกระทรวงว่าด้วยค่าธรรมเนียมการจัดการขยะ ค่าธรรมเนียมการเก็บขนกำจัดสิ่งปฏิกูล และมูลฝอย พ.ศ.2545 ออกเมื่อ 25 กรกฎาคม

2545 ระบุไว้ว่าต่อไปนี้จะมีการเก็บค่าขยะ เก็บ 20 ลิตร/วัน เก็บ 40 บาท/เดือน กรณีที่มีขยะมากกว่า 20 ลิตรต่อวันให้เก็บเพิ่มได้อีกในอัตราเดียวกัน ซึ่งกฎกระทรวงดังกล่าวเทศบาลต้องออกเทศบัญญัติในการเก็บขนให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงดังกล่าวด้วย

3. พ.ร.บ.สาธารณสุข กำหนดค่าเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อ 13 ลิตร/วัน เก็บ 300 บาท/เดือน ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้กับคลินิก ศูนย์การแพทย์ สถานพยาบาลต่างๆ ในพื้นที่ ส่วนกรณีขยะกากอุตสาหกรรมเป็นกฎของกระทรวงอุตสาหกรรม มอบหมายให้อุตสาหกรรมจังหวัดจัดการ

- ปัญหาการจัดการขยะ อบต. ขนาดเล็ก คือ ให้ความรู้ ความเข้าใจกระตุ้นให้ประชาชนมีจิตสำนึกที่ดี เพราะการเป็น อบต. ในพื้นที่เล็กนั้นประชาชนยังมีการตื่นตัวสูง และกำลังเริ่มต้น

- การเปลี่ยนทัศนคติใหม่ในด้านของการทิ้งขยะมูลฝอยในสถานที่กำจัดขยะ โดยการรวมกลุ่ม และจัดหาสถานที่กำจัดขยะรวม โดยหน่วยงานที่นำมาทิ้งจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของพื้นที่ดังกล่าว และมีการจัดเก็บค่าการจัดการขยะและนำเงินดังกล่าวมาพัฒนาพื้นที่นั้นให้เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีปัญหาสิ่งแวดล้อม และเมื่อสถานที่กำจัดขยะเต็มก็มีการหาสถานที่ใหม่โดยหมุนเวียนสถานที่ทิ้งในพื้นที่กลุ่มสมาชิก

- ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และการนำนักศึกษาฝึกงานเข้ามาช่วยงาน เพราะนักศึกษาจะเป็นกำลังช่วยในการดำเนินโครงการต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

- หลอดฟลูออเรสเซนต์มีการนำเอาหลอดไปบดอัดแล้วนำเอาไปกลั่นแยกสารปรอท แก้วเอาไปรีไซเคิลทำเป็นแก้ว สารปรอทเอาไปทำเป็นสารเคมีแล้วเอามาผลิตเป็นปรอทที่ใช้ฉาบหลอดฟลูออเรสเซนต์ ส่วนโรงงานตอนนี้มีหลายโรงงาน ซึ่งต้องปรึกษาอุตสาหกรรมจังหวัด ส่วนถ่านไฟฉายไม่แน่ใจ เพราะถ่านไฟฉายมีอยู่ 2 ประเภท ถ่านไฟฉายที่มีแมงกานีส และถ่านไฟฉายชนิดรูปกระดุมถ่านเล็กๆ จะมีสารพวกนิกเกิล ตะกั่ว พวกนี้มีการนำตัวเคลือบที่เป็นโลหะไปใช้ ในส่วนสารอันตรายมีวิธีการกลั่นเอาสารพวกนี้ไปใช้ประโยชน์ได้อีก โรงงานก็อยู่ภายใต้กรมอุตสาหกรรมเหมือนกัน แล้วมีโรงงานประเภทที่ 105 เป็นโรงงานที่รับกำจัดขยะพวกนี้

(8) ระเบียบวาระที่ 8 เรื่องอื่นๆ

นายรังสรรค์ ปิ่นทอง (กรมควบคุมมลพิษ) กล่าวถึงการประชุมการจัดทำแผนปฏิบัติการราชการ 4 ปีของจังหวัดซีอีโอ และให้คำแนะนำกับหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมให้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมและนำเสนอแผนดังกล่าวไปยังจังหวัดเพื่อขอของบประมาณช่วยในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

(9) ระเบียบวาระที่ 9 พิธีปิดประชุม

นายรังสรรค์ ปิ่นทอง (กรมควบคุมมลพิษ) กล่าวเชิญชวนหน่วยงานเข้าร่วมการจัดทำแผนปฏิบัติงาน และกล่าวปิดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการฯ

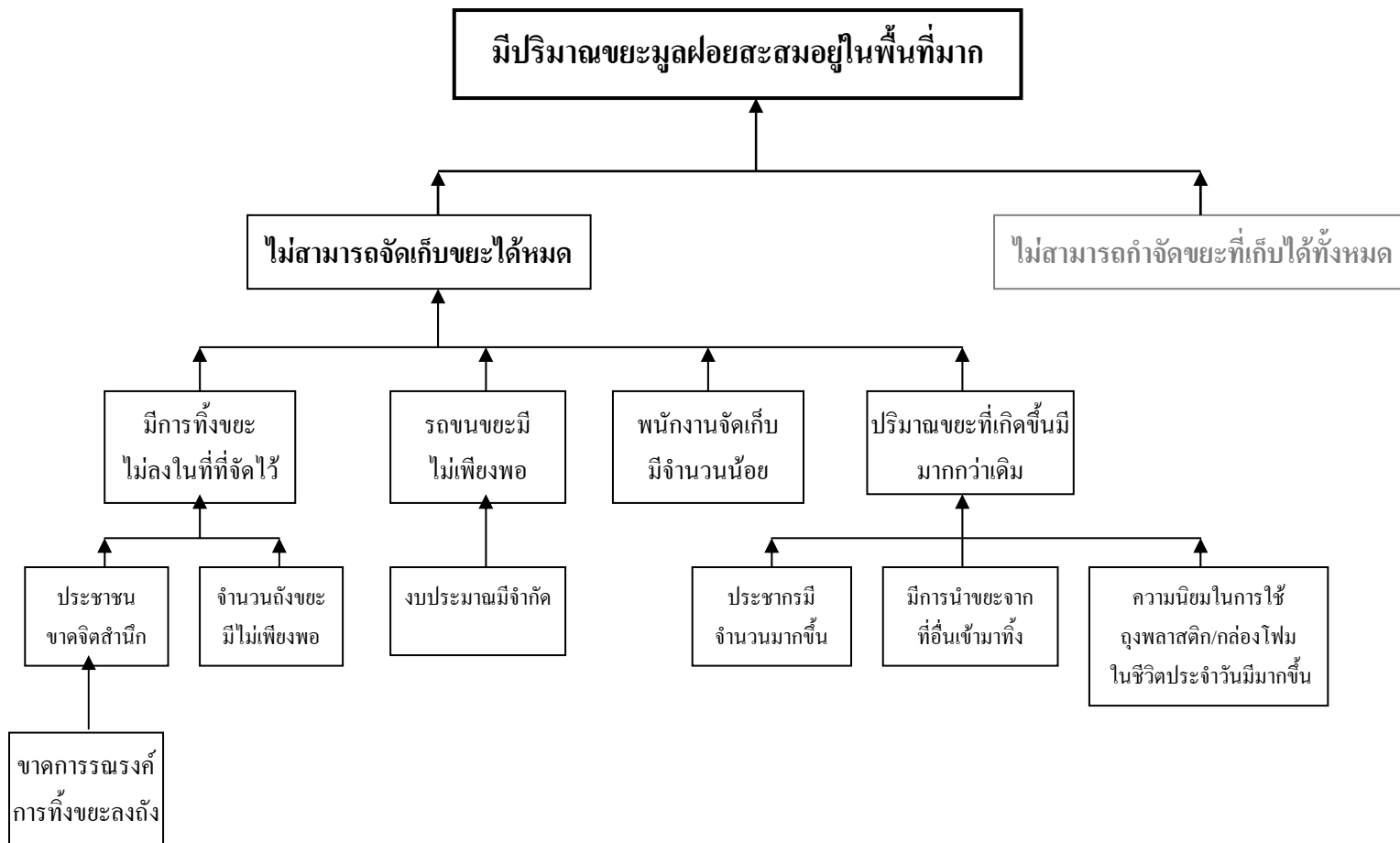
รูปที่ 4.1-1 การประชุมสัมมนาเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ

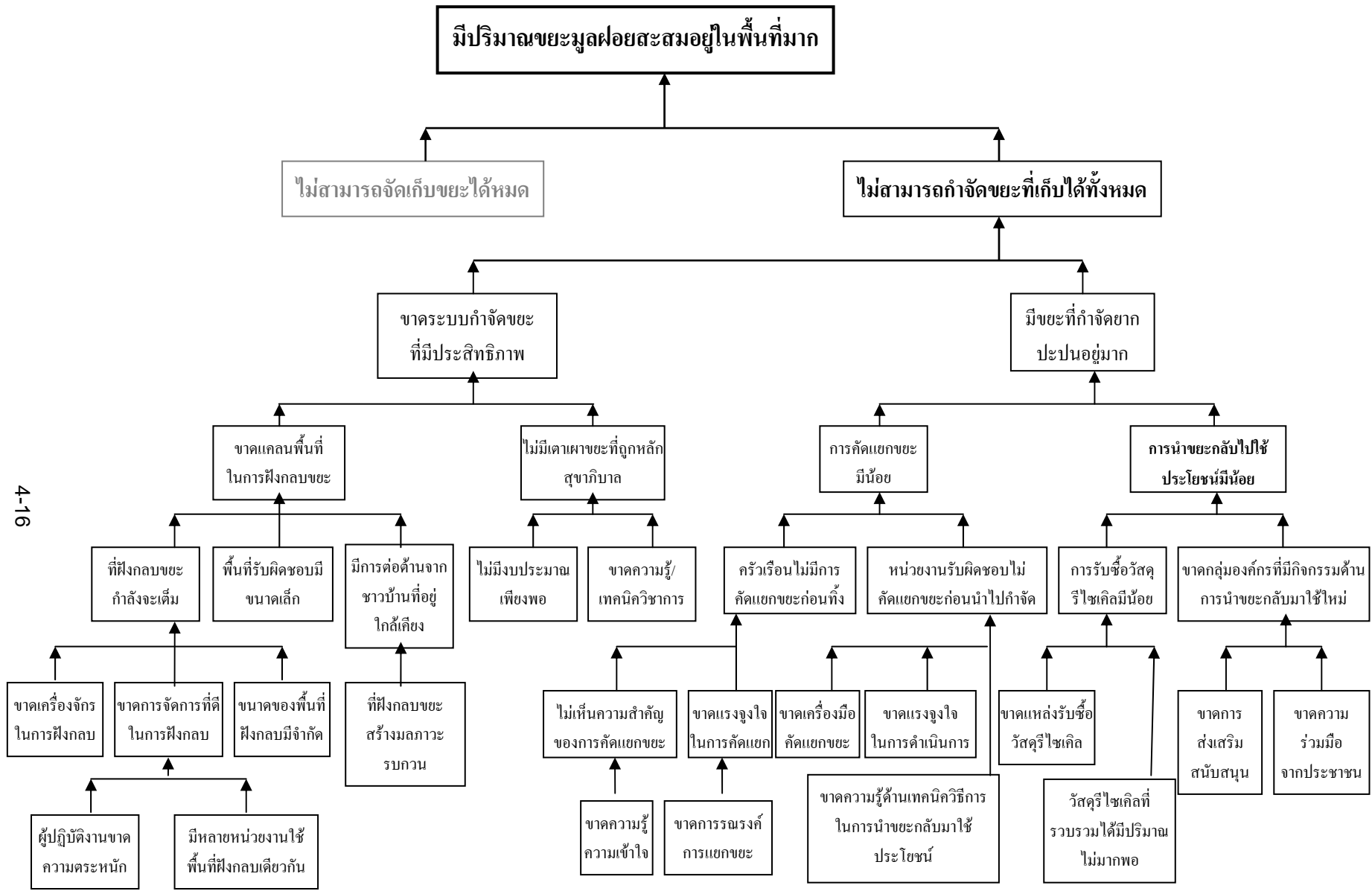
รูปที่ 4.1-1 การประชุมสัมมนาเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ (ต่อ)

4.1.3 สรุปปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

จากการประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการในวันที่ 26 เมษายน 2548 ในช่วงบ่ายของการประชุมคณะที่ปรึกษาได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชุมกลุ่มย่อย เพื่อสรุปประเด็นปัญหาด้านขยะมูลฝอย และได้นำเสนอปัญหาซึ่งสามารถสรุปประเด็นปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ดังแสดงในรูปที่ 4.1-2

รูปที่ 4.1-2 สรุปปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

4.1.4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

1) ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน

ในส่วนปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานการจัดประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดของโครงการ ได้แก่

1. การส่งหนังสือเชิญประชุมมีระยะเวลากระชั้นชิด ส่งผลให้หน่วยงานที่ได้รับเชิญไม่พร้อมเข้าร่วมประชุม
2. หนังสือเชิญที่ส่งทางไปรษณีย์ไม่ถึงมือผู้รับหรือรับแล้วแต่สูญหายประมาณ 10%
3. มีการประชุมอื่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญจัดประชุมในวันเดียวกับการประชุมชี้แจงโครงการฯ
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบแบบสอบถามข้อมูลกลับมาน้อย
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งไม่ส่งแบบตอบรับการประชุม แต่ส่งคนมาในวันประชุม
6. สถานที่จัดประชุม ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดประชุมเนื่องจากมีพื้นที่ค่อนข้างคับแคบและไม่สะดวกในการเดินเข้า-ออก

2) ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

1. เนื่องจากไม่สามารถเชิญองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่เข้าร่วมโครงการได้ ดังนั้น ควรทำการหาข้อมูลหรือออกสำรวจพื้นที่เบื้องต้น เพื่อคัดเลือกหน่วยงานที่กำลังประสบกับปัญหาขยะมูลฝอยหรือมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาในอนาคตอันใกล้ และส่งหนังสือเชิญเฉพาะหน่วยงานเป้าหมาย
2. ควรตรวจสอบวันที่จะจัดประชุมว่าตรงกับงานอื่นที่สำคัญของหน่วยงานที่จะเชิญเข้าร่วมประชุมหรือไม่
3. ควรมีการประสานงาน ติดต่อสอบถามหน่วยงานที่ไม่ตอบรับเข้าร่วมประชุมว่าได้รับหนังสือเชิญหรือไม่ หรือติดขัดด้วยสาเหตุใด
4. รายละเอียดของเทคนิคและขั้นตอนการดำเนินงานควรแจกเป็นเอกสารประกอบการประชุมและนำเสนอในรายละเอียดเฉพาะประเด็นที่สำคัญ
5. การประชุมควรเป็นการนำเสนอแบบสองทาง โดยจัดให้มีวาระที่หน่วยงานที่เข้าร่วมประชุม นำเสนอประเด็นปัญหา โอกาสและแนวทางการจัดการด้านขยะมูลฝอยของหน่วยงาน มีการแสดงความคิดเห็น ชักถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน เพื่อจุดประกายให้หน่วยงานต่างๆ เห็นถึงความสำคัญและผลที่คาดว่าจะได้รับ รวมทั้งอยากเข้าร่วมโครงการฯ

4.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

4.2.1 รายละเอียดการดำเนินงาน

1) แนวทางการดำเนินงาน

หลังจากการจัดประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการในวันที่ 26 เมษายน 2548 แล้ว ที่ปรึกษาจะต้องจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน เป็นระยะเวลา 2 วัน ภายใน 45 วัน นับจากที่รายงานการศึกษาเบื้องต้น (Inception Report) ได้รับความเห็นชอบจากกรมควบคุมมลพิษแล้ว (รายงานการศึกษาเบื้องต้นได้รับการเห็นชอบจากกรมการฯ เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2548) ในการนี้ จึงได้กำหนดการประชุมฯ ในวันเสาร์ที่ 28 และอาทิตย์ที่ 29 พฤษภาคม 2548 โดยแนวทางการประชุมได้จัดทำหนังสือเชิญจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ไปยังหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการทั้งหมด โดยมีเอกสารแนบ ได้แก่ แบบตอบรับเข้าร่วมประชุม และแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติงานของหน่วยงาน **ดังแสดงในภาคผนวก** เมื่อครบกำหนดวันการส่งแบบตอบรับการเข้าร่วมการประชุมในวันที่ 24 พฤษภาคม 2548 มีหน่วยงานฯ ตอบกลับแบบตอบรับเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน จำนวน 30 แห่ง

2) วัตถุประสงค์การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมอย่างน้อย 10 แห่ง มีแผนการปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาการคัดเลือกหน่วยงานเป็นพื้นที่นำร่องของโครงการจำนวน 2 แห่ง

3) กลุ่มเป้าหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมการประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ

4) สถานที่จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน

สถานที่จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติงาน ได้แก่ ห้องประชุมราชดำเนิน โรงแรมบี พี สมิหลาบีช จังหวัดสงขลา

5) กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน

กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วันเสาร์ที่ 28 พฤษภาคม 2548

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.15 น.	กล่าวรายงานความเป็นมาของการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดย นายปิยะ วันเพ็ญ ผู้เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วม สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง
09.15 – 09.30 น.	เปิดการประชุม โดย นายนवल บุญญามณี นายก อบจ.สงขลา
09.30 – 10.00 น.	นโยบายการสนับสนุนแผนงาน/โครงการด้านการ จัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดย นายนवल บุญญามณี นายก อบจ.สงขลา และ นายสนั่น สุปรรณชนะบุรี นายก อบจ.พัทลุง
10.00 – 10.15 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.15 – 10.30 น.	นโยบายการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศใน 5 ปี ข้างหน้า โดย นายรังสรรค์ ปิ่นทอง ผู้อำนวยการส่วนลด และใช้ ประโยชน์ของเสีย กรมควบคุมมลพิษ
10.30 – 11.30 น.	ประเด็นปัญหาและโอกาสเชิงพื้นที่ ศักยภาพและแนวทางการ จัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมประชุม โดย นายปิยะ วันเพ็ญ
11.30 – 12.00 น.	แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติงาน ตัวอย่างโครงการด้านการ ลดและใช้ประโยชน์ของเสีย โดย นายพงษ์ศักดิ์ เย็นอ่อน ผู้เชี่ยวชาญด้านการลดและ ใช้ประโยชน์ของเสีย สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.15 น.	ผู้เข้าร่วมประชุมแบ่งตามกลุ่มพื้นที่เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน
15.15 – 15.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15.30 – 16.30 น.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติงาน (ต่อ)

วันอาทิตย์ที่ 29 พฤษภาคม 2548

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 10.00 น.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอแผนปฏิบัติงาน ต่อที่ประชุม
10.00 – 10.15 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.15 – 11.30 น.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอแผนปฏิบัติงาน (ต่อ)
11.30 – 12.00 น.	อภิปรายผล ชักถาม และข้อเสนอแนะ
12.00 น.	ปิดประชุม โดย พล.อ.ท.ดร.ผวน สมปรีดา ตัวแทนผู้เข้าร่วมประชุม
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น.	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

6) ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการฯ

สำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติงาน มีหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุม ดังมีรายชื่อดังต่อไปนี้

(1) จังหวัดสงขลา

1. องค์กรบริหารส่วนจังหวัดสงขลา	-	อ.เมือง
2. เทศบาลนครสงขลา	ต.บ่อยาง	อ.เมือง
3. เทศบาลนครหาดใหญ่	ต.หาดใหญ่	อ.หาดใหญ่
4. เทศบาลเมืองบ้านพรุ	ต.บ้านพรุ	อ.หาดใหญ่
5. เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์		
6. เทศบาลเมืองสะเดา	ต.สะเดา	อ.สะเดา
7. เทศบาลตำบลสิงหนคร	ต.หัวเขา	อ.สิงหนคร
8. เทศบาลตำบลคลองแห	ต.คลองแห	อ.หาดใหญ่
9. เทศบาลตำบลควนเนียง	ต.รัตภูมิ	อ.ควนเนียง
10. เทศบาลตำบลพังลา	ต.พังลา	อ.สะเดา
11. เทศบาลตำบลปริง	ต.ปริง	อ.สะเดา
12. เทศบาลตำบลกำแพงเพชร	ต.กำแพงเพชร	อ.รัตภูมิ
13. เทศบาลตำบลบ่อตรุ	ต.บ่อตรุ	อ.ระโนด
14. องค์กรบริหารส่วนตำบลฉลุง	ต.ฉลุง	อ.หาดใหญ่
15. องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าข้าม	ต.ท่าข้าม	อ.หาดใหญ่

16. องค์การบริหารส่วนตำบลเขารูปช้าง	ต.เขารูปช้าง	อ.เมือง
17. องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงแส	ต.เชิงแส	อ.กระเสี่สินธุ์
18. โรงพยาบาลควนเนียง		อ.ควนเนียง
19. คลินิกธรรมรักษา		อ.ควนเนียง

(2) จังหวัดพัทลุง

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง	-	อ.เมือง
2. เทศบาลเมืองพัทลุง	-	อ.เมือง
3. เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ	ต.มะกอกเหนือ	อ.ควนขนุน
4. เทศบาลตำบลแม่ขรี	ต.แม่ขรี	อ.ตะโหมด
5. เทศบาลตำบลปากพะยูน	ต.ปากพะยูน	อ.ปากพะยูน
6. เทศบาลตำบลควนขนุน	ต.ควนขนุน	อ.ควนขนุน
7. เทศบาลตำบลป่าบอน	ต.ป่าบอน	อ.ป่าบอน
8. องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย	ต.ทะเลน้อย	อ.ควนขนุน
9. องค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง	ต.พนาสูง	อ.ควนขนุน

(3) จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช	-	อ.เมือง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าสตน	ต.หน้าสตน	อ.หัวไทร

(4) ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ

1. นายรังสรรค์ ปิ่นทอง	ผู้อำนวยการ	ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
2. นางสาวจิราภรณ์ นวลทอง	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม	ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

(5) สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1. ผศ.ดร.ดวงรัตน์	มีแก้ว	รักษาการแทนหัวหน้าโครงการฯ
2. ดร.วิไลวรรณ	เจริญคุณานนท์	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
3. นต.หญิงอุดมลักษณ์	ธรรมปัญญา	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
4. นางภัทรา	ปรีชาวีรกุล	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
5. นายเอกรักษ์	ไฝบุญ	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
6. นายปิยะ	วันเพ็ญ	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
7. นางสาวจเรช	ขุนหลัด	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
8. นายพงษ์ศักดิ์	เย็นอ่อน	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
9. นายเรืองเดช	วรศรี	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
10. นางสาวทัศนีย์	เปาวะ	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ
11. นางสาวมะลิวัลย์	พวงมณี	คณะที่ปรึกษาโครงการฯ

4.2.2 ระเบียบวาระการประชุมเชิงปฏิบัติการ

1) วันเสาร์ที่ 28 พ.ค. 2548

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติงานในวันที่ 28 พ.ค. 2548 ตามกำหนดการประชุมดังกล่าวไว้ข้างต้น ได้เริ่มการประชุมในเวลา 09.00 น. และเลิกการประชุมในเวลา 16.30 น. โดยมีรายละเอียดระเบียบวาระการประชุม ดังต่อไปนี้

(1) ระเบียบวาระที่ 1 นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา กล่าวเปิดการประชุม

(2) ระเบียบวาระที่ 2 นายหवल บุญญามณี (นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา) และนายสนันท์ สุพรรณชนะบุรี (นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง) กล่าวรายงานนโยบายการสนับสนุนแผนงาน/โครงการด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

นายหवल บุญญามณี (นายก อบจ. สงขลา) กล่าวว่าล้าพังการจ้ดเก็บและก้าจ้ดขยะของหน่วยงานที่รับผิดชอบแต่เพียงอย่างเดียวนั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหายุ้งยั้น การลดขยะที่ครัวเรือนน่าจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหายั้งยั้นกว่า และเป็นที่น่ายินดีที่หน่วยงานกลาง คือกรมควบคุมมลพิษ ได้จัดให้มีโครงการการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา) ขึ้นในครั้งนี อบจ.เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ของจังหวัด มีแผนแม่บทในการก้าจ้ดขยะและมีงบประมาณรองรับตามกรอบภารกิจ การจัดการขยะเป็นบริการสาธารณะอย่างหนึ่งที อบจ. จะต้องจ้ดทำตามกฎหมาย โดยฝ่ายสิ่งแวดล้อมของ อบจ. จะรวบรวมแผนงานโครงการต่างๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด และสรุปภาพรวมของปัญหาต่างๆ ทีเกิดขึ้น ทั้งนี้ อบจ.สงขลา มีแนวความคิดในการจ้ดทำโครงการจ้ดตั้งศูนย์ก้าจ้ดขยะรวม 4 มุมเมืองของจังหวัดสงขลา โดยได้ตั้งงบประมาณเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ แต่สภาวะการณ์ปัจจุบันทำให้โครงการขนาดใหญ่ในลักษณะนี้ เป็นไปได้ยาก เพราะต้องมีพื้นที่ ทีจะรองรับโครงการซึ่งส่วนใหญ่จะต้องขอใช้พื้นที่สาธารณะประโยชน์ แต่การเพิกถอนพื้นที่สาธารณะประกอบด้วยหลายขั้นตอนและต้องใช้เวลาในการดำเนินการไม่ต่ำกว่า 2 ปี ดังนั้นทาง อบจ. เห็นว่าควรจะดำเนินการในลักษณะโครงการขนาดเล็กก่อน โดยพร้อมทีจะผลักดันงบประมาณให้ไปเทศบาล และ อบต.ทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อไปกระตุ้นความร่วมมือจากชาวบ้านในชุมชน ในการลดขยะและการนำขยะไปรีไซเคิล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนีเมื่อได้เป้าหมายและแผนปฏิบัติงานทีชัดเจนแล้ว หน่วยงานท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญ และผลักดันแผนงานไปสู่การปฏิบัติให้ได้ โดยมีเป้าหมายคือให้ครัวเรือนลดปริมาณขยะลง อย่างไรก็ตามทีพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ยังคงมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อบจ. ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางต้องมีแผนด้านการจัดการขยะทีชัดเจนและมีโครงการขนาดใหญ่ทีจะรองรับปัญหาในอนาคต ในขณะที่เดียวกันถ้าเทศบาลหรือ อบต. ทีอยู่ใกล้เคียงกันมีการรวมกลุ่มและบริหารจัดการด้านขยะมูลฝอยในพื้นที่ร่วมกันได้ก็จะเป็นการดี เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กแต่ละแห่งมักมีงบประมาณไม่มากพอ ถ้ารวมกันเป็นกลุ่มและมีโครงการร่วมกัน ทาง อบจ.ก็ยินดีให้การสนับสนุน

นายสำนัณฑ์ สุพรรณชนะบุรี (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง)

สิ่งปฏิภูลเป็นสิ่งที่แพร่กระจายอยู่ทั่วไปและมีความเชื่อมโยงกันในกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพราะมีผลกระทบต่อแหล่งน้ำและดิน ซึ่งการเพิ่มจำนวนประชากรก็ส่งผลให้ขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นและต้องมีการจัดการที่ดี ทั้งนี้ในปีงบประมาณ 2547 อบจ. พัทลุง ได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร โดยปัจจุบันกำลังดำเนินการอยู่ในระยะที่ 2-3 แต่เนื่องจากโครงการขนาดใหญ่มักติดขัดทางด้านงบประมาณในการดำเนินการซึ่งในส่วนนี้รัฐบาลต้องเข้ามาจัดการ อย่างไรก็ดี การกำจัดขยะร่วมกันขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่อยู่ใกล้กันจะช่วยลดงบประมาณ และประหยัดเชื้อเพลิงในการจัดเก็บ แต่การสร้างวัฒนธรรมในการคัดแยกขยะก็เป็นสิ่งที่ต้องทำให้เหลือปริมาณขยะในการฝังกลบให้น้อยที่สุด นอกจากนี้ ยังต้องนำวัฒนธรรมอื่นๆ เข้ามาร่วมด้วย และสิ่งที่สำคัญหน่วยงานทุกหน่วยงานต้องร่วมมือกันปฏิบัติ

(3) ระเบียบวาระที่ 3 นายรังสรรค์ ปิ่นทอง (ผอ.ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย กรมควบคุมมลพิษ) กล่าวรายงานนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศใน 5 ปีข้างหน้า สรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

นโยบายของรัฐบาล กำหนดไว้ว่าหากหน่วยงานใดจะของงบประมาณกับทางรัฐบาลจะต้องจัดทำแผนบริหารจัดการ 4 ปี (แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี) โดยจัดทำเป็นกรอบไว้และมีการปรับปรุงทุกๆ ปี เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน สำหรับนโยบายทางด้านกาจัดการขยะของเสียประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1. การลดและใช้ประโยชน์ของเสีย เป็นการสนับสนุนแผนงาน/กิจกรรมที่จะนำไปสู่การลดและนำขยะของเสียกลับไปใช้ประโยชน์ ซึ่งรัฐบาลคาดหวังว่าภายใน 5 ปีข้างหน้า จะสามารถลดปริมาณขยะหรือนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ได้อย่างน้อยร้อยละ 30

2. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ หน่วยงานท้องถิ่นที่มีข้อจำกัดต่างๆ เช่น ทางด้านเครื่องจักรกล บุคลากร และการต่อต้านจากชุมชน สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะของเสียได้โดยการจ้างเหมาให้ออกชนเข้ามาดำเนินการแทน เช่น การจัดเก็บขยะมูลฝอย การจัดหาพื้นที่ในการฝังกลบ การติดตามและประเมินผล เป็นต้น

3. การจัดให้มีระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง ระบบกำจัดขยะส่วนใหญ่ใช้การฝังกลบและบางแห่งใช้วิธีกองและเผา ซึ่งการกำจัดด้วยวิธีเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและทำให้ประชาชนต่อต้าน ถ้ามีระบบกำจัดขยะที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลแล้วประชาชนก็จะไม่ต่อต้าน ทั้งนี้ เทศบาลนครและเทศบาลเมือง น่าจะมีระบบที่ว่านี้ภายใน 4 ปี ส่วนเทศบาลตำบลควรมีภายใน 4 ปีถัดไป

4. การปรับปรุงพัฒนากฎหมายท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการท้องถิ่น เช่น การเก็บค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยในปัจจุบันมีข้อกำหนด พ.ร.บ สาธารณสุข ในเรื่องการ

เก็บขยะมูลฝอย แต่ยังไม่มีการประเมินในการกำจัดขยะ หากต้องการเก็บค่าธรรมเนียมในส่วนนี้ ท้องถิ่นต้องออกเทศบัญญัติเพื่อเก็บค่าธรรมเนียมการกำจัดขยะ เป็นต้น

(4) ระเบียบวาระที่ 4 นายปิยะ วันเพ็ญ (ที่ปรึกษา ด้านการมีส่วนร่วม สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง) กล่าวถึงภาพรวมของประเด็นปัญหาด้านขยะมูลฝอยที่ได้จากการประชุมครั้งแรกและจากการประมวลข้อมูลในแบบสอบถามที่ได้รับ พบว่า ปัญหาขยะมูลฝอยที่สะสมอยู่ในพื้นที่ มาจากสาเหตุ 2 อย่างคือ 1) จัดเก็บได้ไม่หมด และ 2) กำจัดขยะที่เก็บไม่ได้ทั้งหมด โดยสาเหตุแรกมาจากปัจจัยหลายอย่าง อาทิ การไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ที่จัดไว้ พาหนะในการเก็บขนไม่เพียงพอ เกิดขยะมากขึ้น เป็นต้น ส่วนปัจจัยของสาเหตุที่ 2 ได้แก่ การขาดระบบกำจัดที่มีประสิทธิภาพและการปะปนของขยะที่กำจัดยาก ซึ่งในการจัดทำแผนจะต้องดูจากปัญหา โอกาสและศักยภาพของพื้นที่ จากนั้นทำการกำหนดวัตถุประสงค์ และแนวทางการจัดการ เพื่อจัดทำเป็นแผนปฏิบัติงานต่อไป

(5) ระเบียบวาระที่ 5 นายพงษ์ศักดิ์ เย็นอ่อน (ที่ปรึกษา ด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง) นำเสนอขั้นตอนการเขียนแผนปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย พื้นที่ดำเนินการ ระยะเวลา ขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้ดำเนินโครงการ ตัวชี้วัด ผลที่คาดว่าจะได้รับ งบประมาณ และการติดตามประเมินผล เป็นต้น ทั้งนี้ได้นำเสนอตัวอย่างแผนกิจกรรม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมเข้าใจในขั้นตอนการเขียนและเกิดแนวคิดในการประยุกต์ใช้

(6) ระเบียบวาระที่ 6 ข้อซักถาม และข้อเสนอแนะ

นายสุรศักดิ์ คชฤทธิ์ (นายก อบต. ฉลุง) ถามว่า จะมีวิธีการใดที่จะหาพื้นที่การฝังกลบขยะมูลฝอย และให้ประชาชนมั่นใจในการกำจัดขยะมูลฝอย

นายรังสรรค์ ปิ่นทอง (ผอ.ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย กรมควบคุมมลพิษ) ตอบว่า การหาพื้นที่ทิ้งขยะมูลฝอยนั้นเป็นเรื่องที่ยาก แต่หากมีการแก้ไขกฎหมายท้องถิ่นโดยเพิ่มเนื้อหาให้สามารถจ้างเอกชนเข้ามารับหน้าที่ในการจัดการทั้งหมด ตั้งแต่การจัดหาพื้นที่และการนำขยะไปกำจัด น่าจะช่วยลดปัญหาการไม่มีที่ทิ้งขยะมูลฝอยและการต่อต้านจากประชาชนได้

นางวรรณุช ศรีสุวรรณ (ผอ.กองสาธารณสุข ทต.กำแพงเพชร) กล่าวถึงการจัดทำธนาคารขยะมูลฝอยของเทศบาล โดยการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันได้เปิดบริการให้แก่เด็กเรียนทุกวันศุกร์ และประชาชนในสัปดาห์ที่ 3 ของเดือน แต่การดำเนินงานยังไม่มีคามยั่งยืน เนื่องจากถ้าเทศบาลลดบทบาทลง กิจกรรมก็จะลดลงเช่นกัน จึงต้องมีการกระตุ้นอย่างต่อเนื่อง

นายข้อเหรต นิยมเดชา (เลขานายก อบต.หน้าสตน) อบต.หน้าสตน ในปัจจุบันยังไม่มีแผนด้านการจัดการขยะมูลฝอย แต่มอบหมายให้เทศบาลหัวไทรเป็นผู้จัดการ ซึ่ง

แผนฯ ที่คาดหวังว่าจะดำเนินการได้แก่ การสร้างจิตสำนึก ธนาคารขยะ เต้าเผาประจำหมู่บ้าน และจะเน้นการรณรงค์รักษาสภาพสิ่งแวดล้อม

นายพีระ ตันติเศรณี (รองนายก อบจ.สงขลา) หน่วยงานท้องถิ่นส่วนใหญ่เน้นการจัดการพื้นที่ในการจัดการขยะรวม ซึ่งทาง อบจ. อยากให้หน่วยงานท้องถิ่นแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

นายसानนท์ สุพรรณชนะบุรี (นายก อบจ. พัทลุง) สนับสนุนแนวคิดของ รองนายก อบจ.สงขลา ในเรื่องของการให้หน่วยงานท้องถิ่นมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการแก้ไขปัญหการจัดการขยะมูลฝอยของแต่ละพื้นที่

(7) ระเบียบวาระที่ 7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติงานตามกลุ่มพื้นที่ โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 หาดใหญ่ ประกอบด้วย ทน.หาดใหญ่ ทม.สะเดา ทต.ปริก ทต.คลองแห ทต.ท่าข้าม ทต.พังงา และ อบต.ฉลุง

กลุ่มที่ 2 ความเหียง-รัตภูมิ ประกอบด้วย ทต.ความเหียง ทต.นาสีทอง ทต.กำแพงเพชร อบต.ควนรู และ อบต.ควนโส

กลุ่มที่ 3 พัทลุง ประกอบด้วย ทม.พัทลุง ทต.ป่าบอน ทต.ท่ามะเดื่อ ทต.แม่ขรี และ ทต.ปากพะยูน

กลุ่มที่ 4 ความขุน-ทะเลน้อย ประกอบด้วย ทต.ความขุน ทต.มะกอกเหนือ อบต.พนางตุง และ อบต.ทะเลน้อย

กลุ่มที่ 5 เมืองสงขลา-ใกล้เคียง ประกอบด้วย ทน.สงขลา ทต.ป่อตู่ ทต.สิงหนคร อบต.เชิงแส อบต.เขารูปช้าง อบต.หน้าสตน และ อบจ.นครศรีธรรมราช

2) ระเบียบวาระการประชุมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 29 พ.ค. 2548

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติงานในวันที่ 29 พ.ค. 2548 ตามกำหนดการประชุมดังกล่าวไว้ข้างต้น ได้เริ่มการประชุมในเวลา 09.00 น. และเลิกการประชุมในเวลา 12.00 น. โดยมีรายละเอียดระเบียบวาระการประชุม ดังต่อไปนี้

(1) ระเบียบวาระที่ 1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำเสนอแผนปฏิบัติงานต่อที่ประชุม

- การนำเสนอแผนปฏิบัติงานกลุ่มที่ 4 (ความขุน-ทะเลน้อย)

นายไชยยศ มุสโกภาส (รองนายกเทศมนตรี ทต.ความขุน) นำเสนอแผนปฏิบัติงานรวมของกลุ่ม ได้แก่ โครงการสร้างจิตสำนึกในการลดปริมาณขยะมูลฝอย เนื่องจากทางกลุ่มได้ตระหนักถึงปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่และมีแนวความคิดที่จะทำการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางแต่ประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ จึงจำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจและปลูกจิตสำนึกในการคัดแยกขยะให้แก่ประชาชนก่อน จากนั้นได้นำเสนอแผนปฏิบัติงานของเทศบาลตำบล

ควมขนุน ได้แก่ โครงการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมารีไซเคิลและทำปุ๋ยหมัก โดยเทศบาลจะทำการคัดแยกขยะเปียกและขยะแห้งเพื่อนำกลับมารีไซเคิลใหม่และทำปุ๋ยหมัก

นายวิจารณ์ ฤทธิโชติ (รองนายกเทศมนตรี ทต.มะกอกเหนือ) กล่าวว่าเทศบาลตำบลมะกอกเหนือเคยให้มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาความเป็นไปได้ในการกำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจร แต่ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากต้องใช้งบประมาณสูงมาก ในครั้งนี้จึงนำเสนอแผนเกี่ยวกับกิจกรรมการลดขยะที่ต้นทาง โดยทางเทศบาลตำบลมะกอกเหนือจะเริ่มจากการรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในพื้นที่ จากนั้นจะจัดหาถังขยะสีต่างๆ เช่น สีน้ำเงิน สีส้ม สีเขียว เพื่อให้ประชาชนทิ้งขยะโดยการแยกประเภทลงในถังที่กำหนดไว้

นายวิโรจน์ ทองพูน (นายก อบต. พนาตุง) นำเสนอแผนเกี่ยวกับกิจกรรมการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยร่วมกับ อบต.ทะเลน้อย เนื่องจากมีพื้นที่ใกล้เคียงกัน โดยสภาพพื้นที่บ้านเรือนมีใต้ถุนสูงและใต้ถุนบ้านมีน้ำขังหลายเดือน ชาวบ้านคุ้นเคยกับการทิ้งขยะลงใต้ถุนบ้าน ทำให้เกิดการหมักหมม-เน่าเสีย โดยจะดำเนินโครงการ *การสร้างจิตสำนึกในการทิ้งขยะ* เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับประชาชน ทั้งนี้ทาง อบต. คาดหวังว่าจะดำเนินโครงการด้านการลดและนำขยะกลับไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม หลังจากการปรับสภาพพื้นที่โดยการถมใต้ถุนบ้านที่มีน้ำขังแล้วเสร็จ

- การนำเสนอแผนปฏิบัติงานกลุ่มที่ 2 (ควนเนียง – รัตภูมิ)

พ.ต.อารมณห์ ท่าทอง (ประธานกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์คลินิกธรรมชาติรักษา-ตัวแทน ทต.ควนเนียง) กล่าวว่าทางกลุ่มสนใจกิจกรรมหลายอย่าง เช่น สหกรณ์ขยะ ธนาคารขยะ น้ำหมักชีวภาพจากขยะอินทรีย์ ปุ๋ยอินทรีย์ จักรยานขยะ/จักรยานถูงดารีไซเคิล ทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิล รณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม รณรงค์หิ้วตะกร้าไปตลาด ซาเล้งสาธารณสุขเอื้ออาทร การพัฒนาศักยภาพแกนนำ เป็นต้น ในการประชุมครั้งนี้ กลุ่มได้จัดทำแผนปฏิบัติงาน 3 โครงการ ได้แก่ โครงการทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิล โครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะอินทรีย์ โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะชุมชนแก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และแกนนำชุมชน

- การนำเสนอแผนปฏิบัติงานกลุ่มที่ 5 (เมืองสงขลา – ใกล้เคียง)

นายข้อเหรด นิยมเดชา (เลขานายก อบต.หน้าสตน) นำเสนอแผนการปฏิบัติงาน โดยจัดทำโครงการลดและใช้ประโยชน์จากขยะ มีวัตถุประสงค์ของโครงการคือ เพื่อลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในครัวเรือนและเสริมรายได้ให้กับประชากร โดยมีเป้าหมายที่จะลดปริมาณขยะในครัวเรือนได้ 30% ลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ 10% และประชาชนสามารถนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ กิจกรรมที่จะทำได้แก่ รณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง การนำขยะเปียกมาทำน้ำหมักชีวภาพ และกิจกรรมตลาดนัดซื้อขายขยะ และให้เทศบาลตำบลบ่อตรุเป็นพื้นที่นำร่อง

- การนำเสนอแผนปฏิบัติงานกลุ่มที่ 3 (พัทลุง)

นายธาริ เพ็ชรภรณ์ (รองนายกเทศมนตรี ทม.พัทลุง) นำเสนอแผนการปฏิบัติงาน โดยเน้นการลดขยะและนำขยะที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด คือ ลดปริมาณขยะที่จะเกิด/เข้ามาสู่ในพื้นที่และลดปริมาณขยะที่มีอยู่แล้วโดยสร้างความตระหนักเกี่ยวกับพิษภัย ปัญหา และหน้าที่ของบุคคลเกี่ยวกับขยะด้วยการใช้สื่อต่างๆ การให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์ การรณรงค์ การกลับมาใช้วัสดุธรรมชาติ การรณรงค์ในโรงเรียน ครั้วเรือน และชุมชน และการใช้มาตรการ/กฎที่มีอยู่ในพื้นที่

- การนำเสนอแผนปฏิบัติงานกลุ่มที่ 1 (หาดใหญ่)

นายสินธพ อินทรรัตน์ (นายก อบต.ท่าข้าม) นำเสนอแผนการปฏิบัติงาน ของ อบต. โดยจัดทำกิจกรรม Recycle walking Rally เป็นการแข่งขันเดินเก็บขยะมูลฝอย ในกิจกรรมดังกล่าวเน้นให้เด็กนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการ กิจกรรมนำมรดกพิช เป็นกิจกรรมการรณรงค์หมักชีวภาพ โดยนำความเชื่อทางด้านศาสนาเข้ามาร่วมด้วย กิจกรรมแปลงขยะเป็นทุน เป็นกิจกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยและนำไปขายเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน กิจกรรมการเข้าค่ายเยาวชนสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมส่งเสริมความรู้ให้แก่เยาวชนในเรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอย ในส่วนของ ทต.คลองแห จัดทำแผนโครงการธนาคารขยะ โครงการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์โครงการจัดทำน้ำหมักชีวภาพ ทต.ปรีก จัดทำแผนโครงการจัดตั้งทีมเฉพาะกิจด้านสิ่งแวดล้อม โครงการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ โครงการจัดทำน้ำหมักชีวภาพ (ครั้วเรือน) ทต.พังลา จัดทำแผนโครงการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ทต.สะเตา จัดทำแผนโครงการส่งเสริมการคัดแยกขยะ

นายสุรศักดิ์ คชฤทธิ์ (นายก อบต. ฉลุง) นำเสนอแผนของหน่วยงาน ได้แก่ โครงการ ลดขยะมูลฝอยในครั้วเรือน โครงการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ในครั้วเรือน โครงการจัดทำน้ำหมักชีวภาพในครั้วเรือน และโครงการตั้งศูนย์รีไซเคิลในชุมชน

น.ส.นันทกานต์ คติการ (นักวิชาการสุขาภิบาล ทน.หาดใหญ่)

นำเสนอถึงแผนการจัดทำกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากมูลฝอยอินทรีย์ โดยเน้นขยะมูลฝอยที่เกิดจากตลาดและครั้วเรือน

(2) ระเบียบวาระที่ 2 รองนายกเทศมนตรีตำบลแม่ขรี กล่าวปิดประชุมสัมมนา

รูปที่ 4.2-1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานระหว่างวันที่ 28-29 พ.ค. 2548

รูปที่ 4.2-1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานระหว่างวันที่ 28-29 พ.ค. 2548 (ต่อ-2)

4.2.3 สรุปผลการประชุม

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน หน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมการประชุมจำนวน 30 แห่ง มีแผนด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียจำนวน 14 แผน มีโครงการอยู่ภายใต้แผน จำนวน 31 โครงการ โดยแบ่งเป็น โครงการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ จำนวน 6 โครงการ โครงการทำน้ำหมักชีวภาพ จำนวน 5 โครงการ โครงการจัดตั้งทีมเฉพาะกิจด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 โครงการ โครงการจัดตั้งศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิล จำนวน 2 โครงการ โครงการลดขยะจากต้นทาง จำนวน 2 โครงการ โครงการธนาคารขยะ โครงการแปลงขยะเป็นทุน โครงการ Recycle walking rally โครงการค่ายเยาวชนสัมพันธ์ โครงการบรรจุในหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน โครงการประกวดโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการขยะสูงสุด โครงการผ้าป่ารีไซเคิล โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะชุมชนแก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ แกนนำชุมชน และประชาชน โครงการลดขยะมูลฝอยในครัวเรือน โครงการขยะเปียกในตลาดสด โครงการลดและแปรรูปขยะ โครงการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมารีไซเคิลและทำปุ๋ย โครงการสร้างจิตสำนึก โครงการลดและใช้ประโยชน์จากขยะ อย่างละ 1 โครงการซึ่งรายละเอียดแผนของแต่ละหน่วยงานจะได้นำเสนอรายละเอียดหัวข้อที่ 5.2 (ตารางที่ 5.2-1) ในบทที่ 5 ของรายงานฉบับนี้

4.2.4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

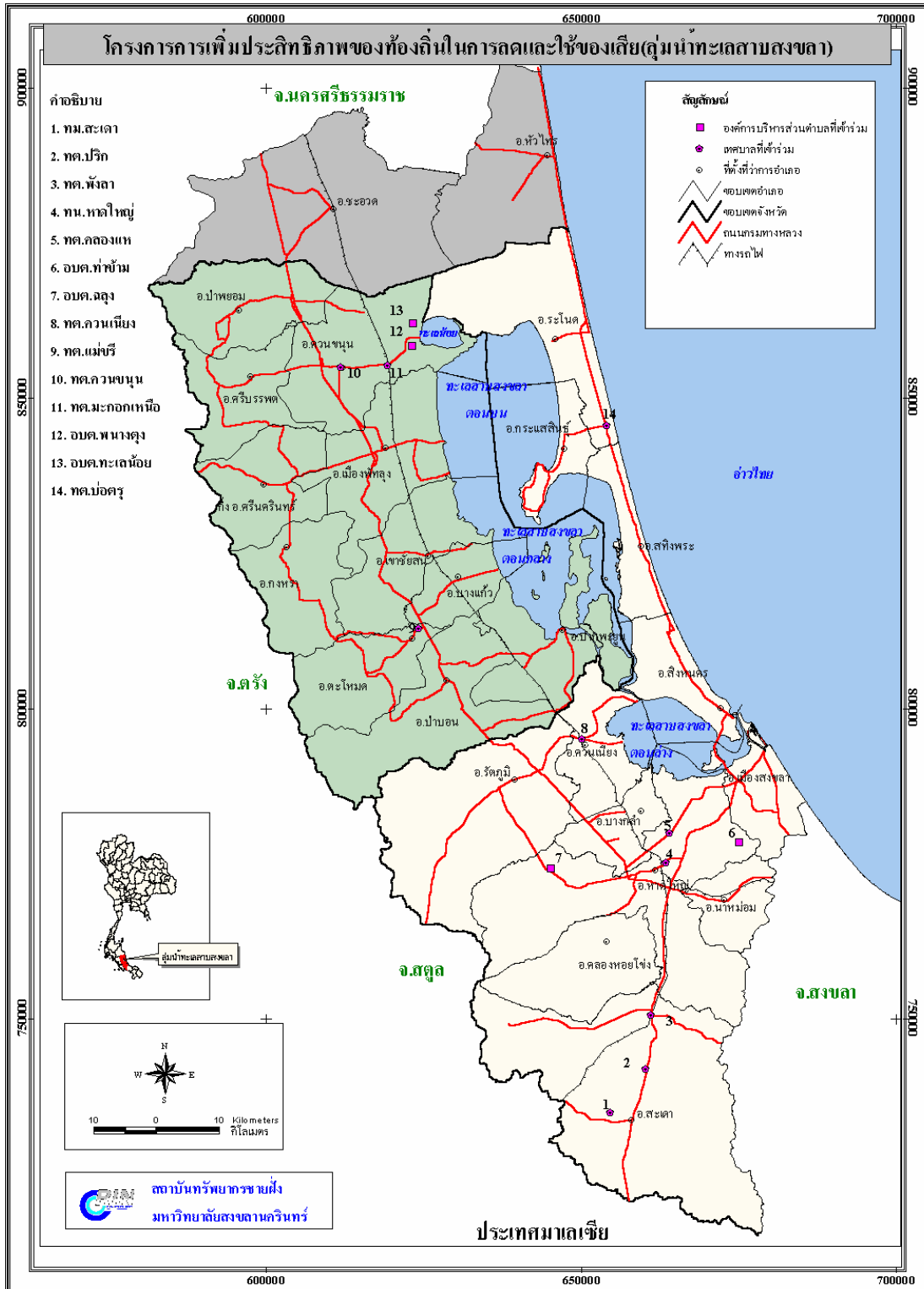
- 1) หนังสือเชิญที่ส่งทางไปรษณีย์ไม่ถึงมือผู้รับหรือสูญหาย ประมาณ 6% (จำนวน 2 แห่ง จาก 35 แห่ง)
- 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบแบบสอบถามข้อมูลที่ช่วยเตรียมความพร้อมในการจัดทำแผนกลับมาน้อย
- 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งไม่ส่งแบบตอบรับการประชุม แต่ส่งคนเข้าร่วมประชุม
- 4) ผู้เข้าร่วมประชุมบางคนมีผู้ติดตามหลายคน การจัดประชุมที่ต้องค้างคืนประสบกับปัญหาด้านการจัดการ
- 5) ในการจัดทำแผนฯ หน่วยงานบางแห่งได้เตรียมข้อมูลและแนวคิดในการทำกิจกรรมมาก่อน ทำให้สามารถจัดทำแผนปฏิบัติการได้อย่างรวดเร็ว ในขณะที่บางหน่วยงานที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันที่ไม่ได้เตรียมข้อมูลมาจะมีแนวคิดคล้ายตามทำให้ได้แผนที่คล้ายกัน แต่ไม่ได้พิจารณาถึงศักยภาพของพื้นที่ตนเอง
- 6) ผู้แทนหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมบางส่วนไม่มีอำนาจตัดสินใจและไม่กล้าลงรายละเอียดในแผนปฏิบัติงานเกรงว่าผู้บริหารจะไม่เห็นด้วย

5.1 ข้อมูลหน่วยงาน

จากการจัดส่งแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอยไปยังหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาจำนวน 59 แห่ง โดยได้แนบแบบสอบถามไปพร้อมกับหนังสือเชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการในวันที่ 26 เมษายน 2548 พบว่ามีหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบแบบสอบถามกลับจำนวน 27 แห่ง และจากจำนวนดังกล่าว มีหน่วยงานฯ เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานในวันที่ 28-29 พฤษภาคม 2548 และได้จัดทำแผนด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียจำนวน 14 แห่ง ดังแสดงในรูปที่ 5.1-1 ได้แก่

1)	เทศบาลเมืองสะเดา	จังหวัดสงขลา
2)	เทศบาลตำบลปริก	จังหวัดสงขลา
3)	เทศบาลตำบลพังลา	จังหวัดสงขลา
4)	เทศบาลนครหาดใหญ่	จังหวัดสงขลา
5)	เทศบาลตำบลคลองแห	จังหวัดสงขลา
6)	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม	จังหวัดสงขลา
7)	องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง	จังหวัดสงขลา
8)	เทศบาลตำบลควนเนียง	จังหวัดสงขลา
9)	เทศบาลตำบลแม่ขี้	จังหวัดพัทลุง
10)	เทศบาลตำบลควนขนุน	จังหวัดพัทลุง
11)	เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ	จังหวัดพัทลุง
12)	องค์การบริหารส่วนตำบลพนางตุง	จังหวัดพัทลุง
13)	องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย	จังหวัดพัทลุง
14)	เทศบาลตำบลป่อตรุ	จังหวัดพัทลุง

รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานของแต่ละหน่วยงาน มีดังนี้

รูปที่ 5.1-1 แผนที่แสดงที่ตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่มีแผนปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

5.1.1 เทศบาลเมืองสะเดา

1) ข้อมูลพื้นฐาน

(1) ที่ตั้ง

เทศบาลเมืองสะเดา ตั้งอยู่ที่ ถนนกาญจนวนิช ตำบลสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา รหัสไปรษณีย์ 90120 เบอร์โทรศัพท์ติดต่อหน่วยงาน 0 7441 400 และ 0 7441 2560

(2) ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร

เทศบาลเมืองสะเดามีพื้นที่ประมาณ 47 ตารางกิโลเมตร ข้อมูลจากการสำรวจของเทศบาลเมื่อปลายเดือนมีนาคม 2548 มีจำนวนประชากรในพื้นที่จำนวน 18,563 คน เป็นชาย 9,195 คน และหญิง 9,368คน จำนวนครัวเรือน 5,386 ครัวเรือน

(3) อาชีพ

ประชากรในเขตเทศบาลเมืองสะเดา มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ การทำนา/ทำสวน/ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 60.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด อาชีพค้าขาย/บริการ คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รับราชการ/รัฐวิสาหกิจและรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(4) ศาสนา

ประชากรร้อยละ 50.00 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 30.00 นับถือศาสนาอิสลาม และร้อยละ 20.00 นับถือศาสนาคริสต์และอื่นๆ

(5) ลักษณะพื้นที่และลักษณะการใช้ที่ดิน

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีคลองไหลผ่าน บริเวณ 2 ฝั่งคลองเป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง ลักษณะชุมชนเป็นชุมชนเมืองกึ่งชนบท/เกษตรกรรม โดยมีลักษณะการใช้ที่ดินเป็นที่อยู่อาศัย ร้อยละ 2.55 ของพื้นที่ทั้งหมด พาณิชยกรรม/อุตสาหกรรม ร้อยละ 0.40 ของพื้นที่ทั้งหมด เกษตรกรรม ร้อยละ 96.45 ประมง และสถานศึกษา/ส่วนราชการ คิดเป็นร้อยละ 0.60 ของพื้นที่ทั้งหมด

2) สถานการณ์การจัดการด้านขยะมูลฝอย

(1) ปริมาณ อัตราการผลิต และองค์ประกอบขยะมูลฝอย

เทศบาลเมืองสะเดามีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นประมาณ 12 ตัน/วัน ซึ่งเทศบาลเมืองสะเดาสามารถเก็บขนได้ทั้งหมด โดยมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยเท่ากับ 0.65 กิโลกรัม/คน/วัน ประกอบด้วย ขยะมูลฝอยอินทรีย์ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก-ผลไม้ คิดเป็นร้อยละ 70.10 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะทั่วไปร้อยละ 2.80 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะรีไซเคิล

ได้แก่ กระดาษ ขวดพลาสติก ขวดแก้ว กระป๋องอะลูมิเนียม ร้อยละ 27.10 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

(2) แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย และร้านรับซื้อของเก่า

เทศบาลนครเมืองเสเดามีแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดสด 1 แห่ง มีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 4 แห่ง หมู่บ้านจัดสรร 3 แห่ง จำนวน 200 หน่วย ประชากร 1,100 คน หอพัก/คอนโดมิเนียม/อพาร์ทเมนท์/ห้องเช่า จำนวน 1 แห่ง โรงแรม จำนวน 1 แห่ง มีจำนวนห้องรวม 75 ห้อง โรงพยาบาล 2 แห่ง รวมจำนวนเตียงทั้งหมด 50 เตียง โรงเรียน/สถาบันการศึกษา 6 แห่ง มีจำนวนนักเรียน/ครู/อาจารย์/บุคลากร รวมจำนวน 7,300 คน มีวัด/สถานทางศาสนา จำนวน 5 แห่ง พระ/นักบวช/บุคลากร 55 คน และร้านอาหาร/สถานบันเทิง/สวนอาหารที่มีผู้ใช้บริการตั้งแต่ 50 คน/วันขึ้นไปจำนวน 30 แห่ง

ในส่วนของร้านรับซื้อของเก่าเทศบาลเมืองเสเดามีร้านรับซื้อของเก่าตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน 2 แห่ง

(3) พาหนะเก็บขน/พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

เทศบาลเมืองเสเดามีรถเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน 6 คัน แบ่งเป็น รถแบบเท้ายาง ขนาด 8 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 2 คัน มีคนขับรถและพนักงานเก็บขน จำนวน 4 คน รถแบบอัดท้าย ขนาด 5 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 3 คัน มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 9 คน รถเครนถังคอนเทนเนอร์ ขนาด 4 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 1 คัน มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 1 คน

(4) วิธีการจัดเก็บ และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

เทศบาลเมืองเสเดามีวิธีการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอยเองทั้งหมด และมีหน่วยงานอื่นนำขยะมูลฝอยมารวมกำจัดด้วย ได้แก่ อบต.เขาพระเกียรติ อบต.สำนักขาม บริษัทเซฟสกิน (2 แห่ง) และบริษัทหน้าฮั่ว รวมทั้งสิ้นประมาณ 24 ตันต่อวัน โดยขยะมูลฝอยทั้งหมดจะกำจัดโดยวิธีการฝังกลบอย่างถูกวิธี และทางเทศบาลคิดค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บกิโลกรัมละ 0.25 บาทสำหรับหน่วยงานราชการ และกิโลกรัมละ 1 บาทสำหรับหน่วยงานเอกชน ซึ่งสถานที่ในการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองเสเดา มีพื้นที่ประมาณ 96 ไร่ ตั้งอยู่ที่ ถนนเลี้ยวเมือง 2 ตำบลเสเดา อำเภอเสเดา จังหวัดสงขลา โดยเทศบาลเป็นเจ้าของพื้นที่

(5) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

เทศบาลเมืองเสเดามีขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มีปริมาณเฉลี่ยประมาณ 11,600 กิโลกรัม/วันหรือร้อยละ 97.20 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่ทางเทศบาลจัดเก็บได้ แบ่งเป็นขยะอินทรีย์ 8,400 กิโลกรัม/วัน และขยะรีไซเคิล 3,200 กิโลกรัม/วัน ปัจจุบันเทศบาลเมืองเสเดา ยังไม่มีข้อมูลด้านการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(6) กลุ่มองค์กรสิ่งแวดล้อม

ในเขตเทศบาลเมืองสะเดามีโรงเรียนที่มีกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและขยะมูลฝอย 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนสะเดาพรรคชัย

5.1.2 เทศบาลตำบลปริก

1) ข้อมูลพื้นฐาน

(1) ที่ตั้ง

เทศบาลตำบลปริกตั้งอยู่ที่ ถนนกาญจนวนิช ตำบลปริก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา รหัสไปรษณีย์ 90120 เบอร์โทรศัพท์ติดต่อหน่วยงาน 0 7429 8297 โทรสาร 0 7429 8297

(2) ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของเทศบาลตำบลปริก มีพื้นที่ 48 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั้งหมด 5,976 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 2,910 คน เพศหญิง จำนวน 3,066 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,362 ครัวเรือน

(3) อาชีพ

ประชากรในเขตเทศบาลตำบลปริก มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม/ประมง คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รับจ้างคิดเป็นร้อยละ 14.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ค้าขาย/บริการ คิดเป็นร้อยละ 10.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 1.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(4) ศาสนา

การนับถือศาสนาของประชากรในเขตเทศบาลตำบลปริก นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 90.00 ของประชากรทั้งหมด และนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 10.00 ของประชากรทั้งหมด

(5) ลักษณะพื้นที่และลักษณะการใช้ที่ดิน

ลักษณะพื้นที่ของเทศบาลตำบลปริกเป็นชุมชนเมืองกึ่งชนบท/เกษตรกรรม โดยมีลักษณะการใช้ที่ดินเป็นที่การเกษตร/ประมง คิดเป็นร้อยละ 83.85 ของพื้นที่ทั้งหมด ที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 9.07 ของพื้นที่ทั้งหมด และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 7.08 ของพื้นที่ทั้งหมด

2) สถานการณ์การจัดการด้านขยะมูลฝอย

(1) ปริมาณ อัตราการผลิต และองค์ประกอบขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลปริกมีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นประมาณ 3 ตัน/วัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่สามารถจัดเก็บได้ 2.5 ตัน/วัน มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 0.5 ตัน/วัน โดยมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยเท่ากับ 0.5 กิโลกรัม/คน/วัน ซึ่งมีองค์ประกอบทางกายภาพของขยะมูลฝอยดังนี้ ขยะมูลฝอยอินทรีย์ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก กิ่งไม้ คิดเป็นร้อยละ 60.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะรีไซเคิล ได้แก่ กระดาษ พลาสติก ขวด กระจก คิดเป็นร้อยละ 36.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 3.50 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด และขยะอันตราย ได้แก่ หลอดไฟ แบตเตอรี่ ขวดสเปรย์ยากันยุง คิดเป็นร้อยละ 0.50 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

(2) แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย และร้านรับซื้อของเก่า

เทศบาลตำบลปริก มีแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดสด/ตลาดโต้รุ่ง/ตลาดนัด จำนวน 1 แห่ง มีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงงานเรืองเพชรผลิตภัณฑ์แปรรูปไม้ พื้นที่ 178 ไร่ โรงเรียน/สถาบันการศึกษา 2 แห่ง มีจำนวนนักเรียน/ครู/อาจารย์/บุคลากร รวมจำนวน 880 คน มีวัด/สถาบันทางศาสนา จำนวน 9 แห่ง และร้านอาหาร/สถานบันเทิง/สวนอาหารที่มีผู้ใช้บริการตั้งแต่ 50 คน/วัน ขึ้นไปจำนวน 2 แห่ง

ในส่วนของร้านรับซื้อของเก่าเทศบาลตำบลปริก มีร้านรับซื้อของเก่าตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน 2 แห่ง

(3) พาหนะเก็บขน/พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลปริกมีรถเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน 1 คัน ได้แก่ รถแบบอัดท้าย ขนาด 10 ลูกบาศก์เมตร มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 4 คน

(4) วิธีการจัดเก็บ และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลปริกมีวิธีการจัดเก็บขยะมูลฝอยเองทั้งหมด และมีวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลปริกใช้วิธีขุดหลุมฝังกลบ (กิ่งสุขาภิบาล) ในส่วนของสถานที่ในการกำจัดขยะมูลฝอยอยู่ภายในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลปริก

(5) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

จากการตอบแบบสอบถามข้อมูล ปริมาณขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลปริก ที่มีศักยภาพการนำกลับมาใช้ประโยชน์มีปริมาณเท่ากับ 2,800 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 96.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดได้ โดยเป็นขยะอินทรีย์ 1,800 กิโลกรัม/วัน หรือร้อยละ 60.00 และขยะรีไซเคิล 1,000 กิโลกรัม/วัน หรือร้อยละ 36.00 โดยในปัจจุบันเทศบาลตำบลปริก สามารถนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์รวม 200 กิโลกรัม/วัน แบ่งเป็นขยะอินทรีย์ 150 กิโลกรัม และขยะรีไซเคิล 50 กิโลกรัม

(6) กลุ่มองค์กรสิ่งแวดล้อม

กลุ่มองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปริง มี 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมที่ทำได้แก่ตรวจวัดคุณภาพน้ำคลองอยู่ตะเภา กลุ่มอาสาสมัครวิจัยสิ่งแวดล้อม กิจกรรมที่ทำได้แก่ รณรงค์รักษาความสะอาด และกลุ่มแนะนำชุมชน กิจกรรมที่ทำได้แก่ รณรงค์พัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชน

5.1.3 เทศบาลตำบลพังงา

1) ข้อมูลพื้นฐาน

(1) ที่ตั้ง

เทศบาลตำบลพังงา ตั้งอยู่เลขที่ 81/16-18 ถนนกาญจนวนิช ตำบลพังงา อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา รหัสไปรษณีย์ 90170 เบอร์โทรศัพท์ 0 7454 1907 และเบอร์โทรสาร 0 7454 1907

(2) ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร

เทศบาลตำบลพังงามีพื้นที่รับผิดชอบประมาณ 5.30 ตารางกิโลเมตร ในปี 2547 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้นจำนวน 8,122 คน เป็นชาย 4,034 คน และหญิง 4,088 คน มีจำนวนครัวเรือน 1,532 ครัวเรือน

(3) อาชีพ

ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมคือประมาณร้อยละ 70.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รับราชการ/รัฐวิสาหกิจประมาณร้อยละ 10.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และรับจ้างทั่วไปประมาณร้อยละ 20.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(4) ศาสนา

ประชากรในเขตเทศบาลตำบลพังงาสส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธคิดเป็นร้อยละ 80.00 ของประชากรทั้งหมด รองลงไปคือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 15.00 และศาสนาคริสต์และอื่นๆ ประมาณร้อยละ 5.00

(5) ลักษณะพื้นที่และลักษณะการใช้ที่ดิน

พื้นที่ใจกลางเมืองเป็นที่ราบสูง มีที่ราบลุ่มอยู่รอบๆ มีคลองไหลผ่าน ลักษณะชุมชนเป็นชุมชนเมืองและอุตสาหกรรม มีลักษณะการใช้ที่ดินเป็นที่อยู่อาศัยประมาณร้อยละ 30.00 ของพื้นที่ทั้งหมด พาณิชยกรรมประมาณร้อยละ 60.00 ของพื้นที่ทั้งหมด การเกษตร/ประมงประมาณร้อยละ 5.00 ของพื้นที่ทั้งหมด และแหล่งน้ำร้อยละ 5.00 ของพื้นที่ทั้งหมด

2) สถานการณ์การจัดการด้านขยะมูลฝอย

(1) ปริมาณ อัตราการผลิต และองค์ประกอบขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลพังงามีปริมาณขยะมูลฝอยพื้นที่ประมาณ 6.00 ตัน/วัน สามารถจัดเก็บได้ทั้งหมด มีอัตราการผลิตประมาณ 0.70 กิโลกรัม/คน/วัน และมีองค์ประกอบของขยะมูลฝอย คือ ขยะอินทรีย์ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก ซากสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะรีไซเคิล ได้แก่ ขวด/แก้ว และพลาสติก อลูมิเนียมคิดเป็นร้อยละ 10.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะอันตราย ได้แก่ แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือร้อยละ 5.00 และขยะทั่วไป ได้แก่ ถุงพลาสติก เศษไม้ ร้อยละ 5.00

(2) แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย และร้านรับซื้อของเก่า

เทศบาลตำบลพังงา มีแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดสด/ตลาดโต้รุ่ง/ตลาดนัด จำนวน 2 แห่ง พื้นที่ 21,128 ตารางกิโลเมตร มีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 4 แห่ง หมู่บ้านจัดสรรจำนวน 4 แห่ง โรงเรียน/สถาบันการศึกษา 3 แห่ง มีวัดจำนวน 4 แห่ง พระ 37 รูป และร้านอาหาร/สถานบันเทิง/สวนอาหารที่มีผู้ใช้บริการตั้งแต่ 50 คน/วัน ขึ้นไปจำนวน 5 แห่ง

ในส่วนของร้านรับซื้อของเก่าเทศบาลตำบลพังงา มีร้านรับซื้อของเก่าตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน 2 แห่ง และห่างจากพื้นที่ไม่เกิน 2 กิโลเมตรอีก 1 แห่ง

(3) พาหนะเก็บขน/พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลพังงามีรถเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน 2 คัน ได้แก่ รถแบบเทข้าง ขนาด 12 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 1 คัน มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 4 คน รถแบบอัดท้าย ขนาด 36 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 1 คัน มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 4 คน

(4) วิธีการจัดเก็บ และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลพังงามีวิธีการจัดเก็บขยะมูลฝอยเองทั้งหมด และมีวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยโดยใช้วิธีขุดหลุมฝังกลบ (กิ่งสุขาภิบาล) ในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลพังงาซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

(5) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

เทศบาลตำบลพังงามีปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ประมาณ 5,400 กิโลกรัม/วัน หรือร้อยละ 90.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้ แบ่งเป็นขยะอินทรีย์ประมาณ 4,800 กิโลกรัม/วัน หรือร้อยละ 80.00 ขยะรีไซเคิลประมาณ 600 กิโลกรัม/วัน หรือร้อยละ 10.00 และสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ประมาณ 600 กิโลกรัม เป็นขยะรีไซเคิลทั้งหมด และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งหมด

(6) กลุ่มองค์กรสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลพังงายังไม่มีกลุ่มหรือองค์กรที่มีกิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม

5.1.4 เทศบาลนครหาดใหญ่

1) ข้อมูลพื้นฐาน

(1) ที่ตั้ง

เทศบาลนครหาดใหญ่ตั้งอยู่ที่เลขที่ 445 ถนนเพชรเกษม ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา รหัสไปรษณีย์ 90110 เบอร์โทรติดต่อหน่วยงาน 0 7424 4777, 0 7422 3350 – 59 โทรสาร 0 7423 5533

(2) ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของเทศบาลนครหาดใหญ่จนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2548 เทศบาลนครหาดใหญ่มีพื้นที่ 21 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั้งหมด 154,987 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 73,345 คน เพศหญิง จำนวน 81,642 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 51,228 ครัวเรือน

(3) อาชีพ

ประชากรในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ มีการประกอบอาชีพค้าขาย/ บริการ คิดเป็นร้อยละ 32.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 31.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด นักเรียน/นักศึกษา/ว่างงาน คิดเป็นร้อยละ 29.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และเกษตรกร/ประมง คิดเป็นร้อยละ 3.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(4) ศาสนา

ประชาชนในเขตเทศบาลประมาณร้อยละ 80.00 นับถือศาสนาพุทธ มีอารามหลวง 1 แห่งคือ วัดโคกสมาณคุณ รองลงมาได้แก่ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์และศาสนาอื่นๆ โดยมี มัสยิด 3 แห่ง โบสถ์คริสต์ 3 แห่ง ศาลเจ้าและโรงเจ 12 แห่ง

(5) ลักษณะพื้นที่และลักษณะการใช้ที่ดิน

ลักษณะพื้นที่ของเทศบาลนครหาดใหญ่เป็นชุมชนเมือง โดยมีลักษณะการใช้ที่ดินเป็นที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 68.00 ของพื้นที่ทั้งหมด ด้านพาณิชยกรรม คิดเป็นร้อยละ 25.50 ของพื้นที่ทั้งหมด และเป็นโรงเรียน วัด ส่วนราชการ คิดเป็นร้อยละ 6.50 ของพื้นที่ทั้งหมด

2) สถานการณ์การจัดการด้านขยะมูลฝอย

(1) ปริมาณ อัตราการผลิต และองค์ประกอบขยะมูลฝอย

เทศบาลนครหาดใหญ่มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นประมาณ 250 ตัน/วัน ปริมาณขยะมูลฝอยดังกล่าวเทศบาลนครหาดใหญ่สามารถเก็บขนได้ทั้งหมด โดยมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยเท่ากับ 1.6 กิโลกรัม/คน/วัน ซึ่งมีองค์ประกอบทางกายภาพของขยะมูลฝอย ดังนี้ ขยะมูลฝอยอินทรีย์ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก-ผลไม้ คิดเป็นร้อยละ 39.90 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 35.40 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะรีไซเคิลได้แก่ ขวดพลาสติก ขวดแก้ว กระจังอะลูมิเนียม คิดเป็นร้อยละ 24.30 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด และขยะอันตราย ได้แก่ ขยะติดเชื้อจากโรงพยาบาล กากอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 0.40 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

(2) แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย และร้านรับซื้อของเก่า

เทศบาลนครหาดใหญ่มีแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดสด/ตลาดโต้รุ่ง/ตลาดนัด จำนวน 8 แห่ง มีพื้นที่รวม 9,939 ตารางเมตร ห้างสรรพสินค้า/ซูเปอร์มาร์เก็ต จำนวน 9 แห่ง มีพื้นที่รวม 33,754 ตารางเมตร มีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 146 แห่ง หอพัก/คอนโดมิเนียม/อพาร์ทเมนต์/ห้องเช่า จำนวน 225 แห่ง โรงแรม จำนวน 93 แห่ง มีจำนวนห้องรวม 8,904 ห้อง โรงพยาบาล 5 แห่ง รวมจำนวนเตียงทั้งหมด 1,870 เตียง โรงเรียน/สถาบันการศึกษา 47 แห่ง มีจำนวนนักเรียน/ครู/อาจารย์/บุคลากร รวมจำนวน 62,396 คน มีวัด/สถาบันทางศาสนา จำนวน 10 แห่ง และร้านอาหาร/สถานบันเทิง/สวนอาหารที่มีผู้ใช้บริการตั้งแต่ 50 คน/วันขึ้นไปจำนวน 523 แห่ง

ในส่วนของร้านรับซื้อของเก่าเทศบาลนครหาดใหญ่มีร้านรับซื้อของเก่าตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน 13 แห่ง

(3) พาหนะเก็บขน/พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

เทศบาลนครหาดใหญ่มีรถเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน 79 คัน แบ่งเป็นรถแบบเทข้าง ขนาด 11.47, 3.06 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 17 คัน มีคนขับรถและพนักงานเก็บขน จำนวน 85 คน รถแบบอัดท้าย ขนาด 4, 7, 20 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 40 คัน มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 200 คน รถคอนเทนเนอร์ขนาด 7.21 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 16 คัน มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 32 คน และรถตมขนาด 4, 5, 6 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 6 คัน มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 24 คน

(4) วิธีการจัดเก็บ และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

เทศบาลนครหาดใหญ่มีวิธีการจัดเก็บขยะมูลฝอยเองทั้งหมด โดยร้อยละ 99.60 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมดจะกำจัดโดยวิธีการฝังกลบอย่างถูกวิธี และร้อยละ 0.40 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด กำจัดโดยวิธีเตาเผา ในส่วนของสถานที่ในการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่ คือ หมู่ที่ 3 ถนนสายสนามบิน – หาดใหญ่ ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ขนาดพื้นที่ประมาณ 135 ไร่

(5) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

จากการตอบแบบสอบถามข้อมูล ปริมาณขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ที่มีศักยภาพการนำกลับมาใช้ประโยชน์มีปริมาณเท่ากับ 160.50 ตัน/วัน (160,500 กิโลกรัม/วัน) หรือร้อยละ 64.20 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้ โดยเป็นขยะอินทรีย์ 99,750 กิโลกรัม/วัน และขยะรีไซเคิล 60,725 กิโลกรัม/วัน โดยในปัจจุบันเทศบาลนครหาดใหญ่สามารถนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์รวม 575 กิโลกรัม/วันหรือร้อยละ 0.36 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ แบ่งเป็นขยะอินทรีย์ 540 กิโลกรัมหรือร้อยละ 0.34 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ และขยะรีไซเคิล 35 กิโลกรัมหรือร้อยละ 0.02 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(6) กลุ่มองค์กรสิ่งแวดล้อม

กลุ่มองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ มี 1 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มรักษ์คลองเตย และมีชุมชนที่มีกิจกรรมด้านการจัดการขยะมูลฝอยจำนวน 3 แห่งคือ ชุมชนมงคลประชา ชุมชนกลางนาและชุมชนคลองเตย

5.1.5 เทศบาลตำบลคลองแห

1) ข้อมูลพื้นฐาน

(1) ที่ตั้ง

เทศบาลตำบลคลองแห ตั้งอยู่ที่เลขที่ 60 ถนนคลองแห-บ้านใต้ ตำบลคลองแห อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา รหัสไปรษณีย์ 90110 เบอร์โทรศัพท์ติดต่อหน่วยงาน 0 7447 0800-2, 0 7422 3390-2 โทรสาร 0 7422 3395

(2) ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของเทศบาลตำบลคลองแหจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2547 เทศบาลตำบลคลองแห มีพื้นที่ 24.15 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั้งหมด 21,395 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 10,275 คน เพศหญิง จำนวน 11,084 คน

(3) อาชีพ

ประชากรในเทศบาลตำบลคลองแห มีการประกอบอาชีพ ค้าขาย/บริการ คิดเป็นร้อยละ 42.42 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ประกอบอาชีพอื่น คิดเป็นร้อยละ 38.08 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 11.58 ของจำนวนประชากรทั้งหมด เกษตรกรรม/ประมง คิดเป็นร้อยละ 5.94 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 1.96 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(4) ศาสนา

การนับถือศาสนาของประชากรในเขตเทศบาลตำบลคลองแห นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 58.41 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และนับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 41.59 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(5) ลักษณะพื้นที่และลักษณะการใช้ที่ดิน

ลักษณะพื้นที่ของเทศบาลตำบลคลองแห เป็นชุมชนเมืองกึ่งชนบท/เกษตรกรรม โดยมีลักษณะการใช้ที่ดินเป็นพื้นที่การเกษตร/ประมง คิดเป็นร้อยละ 63.00 ของพื้นที่ทั้งหมด ที่อยู่อาศัยคิดเป็นร้อยละ 31.00 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่พาณิชยกรรมคิดเป็นร้อยละ 5.00 ของพื้นที่ทั้งหมด และพื้นที่แหล่งน้ำ คิดเป็นร้อยละ 1 ของพื้นที่ทั้งหมด

2) สถานการณ์การจัดการด้านขยะมูลฝอย

(1) ปริมาณ อัตราการผลิต และองค์ประกอบขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลคลองแห มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 14 ตัน/วัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้ 8 ตัน/วัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ตกค้าง 6 ตัน/วัน โดยมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยเท่ากับ 0.60 กิโลกรัม/คน/วัน ซึ่งมีองค์ประกอบทางกายภาพของขยะมูลฝอยดังนี้ ขยะมูลฝอยอินทรีย์ ได้แก่ เศษอาหารและผลไม้ ใบไม้ คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะรีไซเคิล ได้แก่ โลหะ กระดาษ พลาสติก คิดเป็นร้อยละ 30.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะทั่วไป ได้แก่ หิน กระจก คิดเป็นร้อยละ 25.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด และขยะอันตราย ได้แก่ หลอดไฟ แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

(2) แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย และร้านรับซื้อของเก่า

เทศบาลตำบลคลองแห มีแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดสด/ตลาดโต้รุ่ง/ตลาดนัด จำนวน 1 แห่ง พื้นที่รวม 1,600 ตารางเมตร ห้างสรรพสินค้า/ซูเปอร์มาร์เก็ต จำนวน 1 แห่ง พื้นที่รวม 10,000 ตารางเมตร โรงเรียน/สถานับการศึกษา 7 แห่ง มีจำนวนนักเรียน/ครู/อาจารย์/บุคลากรรวม 1,712 คน วัด/สถานับทางศาสนา จำนวน 17 แห่ง มีพระ/นักบวช/บุคลากร จำนวน 61 คน ร้านอาหาร/สถานับนึ่ง/สวนอาหารที่มีผู้ใช้บริการตั้งแต่ 50 คน/วันขึ้นไปมีจำนวน 4 แห่ง

ในส่วนจากร้านรับซื้อของเก่า เทศบาลตำบลคลองแหมีร้านรับซื้อของเก่าตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน 1 แห่ง อยู่ห่างจากพื้นที่ไม่เกิน 1 กิโลเมตร จำนวน 2 แห่ง และห่างจากพื้นที่ไม่เกิน 3 กิโลเมตร จำนวน 1 แห่ง

(3) พาหนะเก็บขน/พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลคลองแห มีรถเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน 2 คัน ได้แก่ รถแบบอัดท้าย ขนาด 10, 12 ลูกบาศก์เมตร มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 10 คน

(4) วิธีการจัดเก็บ และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลคลองแห มีวิธีการจัดเก็บขยะมูลฝอยเองทั้งหมด โดยมีวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยได้แก่ ฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลทั้งหมด ในส่วนของสถานที่ในการกำจัดขยะมูลฝอยอยู่ในพื้นที่เทศบาลนครหาดใหญ่

(5) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

เทศบาลตำบลคลองแหมีปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ประมาณ 9,800 กิโลกรัม/วันหรือร้อยละ 70.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด แบ่งเป็นขยะอินทรีย์ 5,600 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และขยะรีไซเคิล 4,200 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพ และเนื่องจากเทศบาลตำบลคลองแหเป็นเทศบาลที่ตั้งขึ้นใหม่และยังไม่มีกระบวนการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

(6) กลุ่มองค์กรสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลคลองแหยังไม่มีกลุ่มองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม

5.1.6 องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม

1) ข้อมูลพื้นฐาน

(1) ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม ตั้งอยู่เลขที่ 146 ตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา รหัสไปรษณีย์ 90110 โทรศัพท์ 0 7437 5382 โทรสาร 0 7437 5222

(2) ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม มีพื้นที่รับผิดชอบ 33.92 ตารางกิโลเมตร จากการรวบรวมข้อมูลของเทศบาลถึงวันที่ 1 มกราคม 2547 มีจำนวนประชากรรวม 7,743 คน เป็นชาย 3,609 คน และหญิง 4,134 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,276 ครัวเรือน

(3) อาชีพ

ประชากรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามประกอบอาชีพเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 76.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ค่าขายและบริการประมาณร้อยละ 5.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รับราชการ/รัฐวิสาหกิจประมาณร้อยละ 2.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และรับจ้างทั่วไปประมาณร้อยละ 17.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(4) ศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม คือ ร้อยละ 95.00 นับถือศาสนาพุทธ และส่วนที่เหลือ (ร้อยละ 5.00) นับถือศาสนาอิสลาม

(5) ลักษณะพื้นที่และลักษณะการใช้ที่ดิน

ลักษณะพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม เป็นชุมชนเกษตรกรรม/ชนบท โดยมีลักษณะการใช้ที่ดินเป็นพื้นที่การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 56.00 ของพื้นที่ทั้งหมด แหล่งที่อยู่อาศัยคิดเป็นร้อยละ 13.00 ของพื้นที่ทั้งหมด พานิชยกรรมคิดเป็นร้อยละ 1.00 ของพื้นที่ทั้งหมด แหล่งน้ำ คิดเป็นร้อยละ 12.00 ของพื้นที่ทั้งหมด ป่าไม้และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 18.00 ของพื้นที่ทั้งหมด

2) สถานการณ์การจัดการด้านขยะมูลฝอย

(1) ปริมาณ อัตราการผลิต และองค์ประกอบขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามมีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 3.5 ตัน/วัน โดยมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยเท่ากับ 0.5 กิโลกรัม/คน/วัน ซึ่งมีองค์ประกอบทางกายภาพของขยะมูลฝอยดังนี้ ขยะมูลฝอยอินทรีย์ ได้แก่ เศษอาหาร และเศษไม้-ใบไม้ คิดเป็นร้อยละ 69.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะรีไซเคิล ได้แก่ พลาสติก โลหะ ขวดแก้ว คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 10.80 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด และขยะอันตราย ได้แก่ หลอดไฟ แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย คิดเป็นร้อยละ 0.20 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

(2) แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย และร้านรับซื้อของเก่า

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม มีแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดนัด จำนวน 2 แห่ง พื้นที่รวม 1,600 ตารางเมตร โรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 5 แห่ง พื้นที่รวมประมาณ 135 ไร่ หมู่บ้านจัดสรร 1 แห่ง จำนวน 1,500 หน่วย ประชากร 3,300 คน โรงเรียน 4 แห่ง มีจำนวนนักเรียน/ครู/อาจารย์/บุคลากรรวม 300 คน วัด/สถานบันเทิง/ศาสนสถาน จำนวน 5 แห่ง มีพระ/นักบวช/บุคลากรจำนวน 40 คน ร้านอาหาร/สถานบันเทิง/สวนอาหารที่มีผู้ใช้บริการตั้งแต่ 50 คน/วัน ขึ้นไปมีจำนวน 2 แห่ง

ในส่วนของร้านรับซื้อของเก่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม มีร้านรับซื้อของเก่าตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน 2 แห่ง อยู่ห่างจากพื้นที่ไม่เกิน 1 กิโลเมตร จำนวน 1 แห่ง และห่างจากพื้นที่ไม่เกิน 3 กิโลเมตร จำนวน 1 แห่ง

(3) พาหนะเก็บขน/พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามไม่มีพาหนะเก็บขนและพนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

(4) วิธีการจัดเก็บ และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามยังไม่มีการจัดเก็บขยะมูลฝอย แต่ครัวเรือนจะทำการฝังกลบขยะเอง โดยสามารถกำจัดขยะได้ประมาณร้อยละ 80 ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมด

(5) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

จากการตอบแบบสอบถามข้อมูล ปริมาณขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามที่มีศักยภาพการนำกลับมาใช้ประโยชน์มีประมาณ 3,100 กิโลกรัม/วันหรือร้อยละ 89.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด โดยเป็นขยะอินทรีย์ 2,400 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 69.00 และขยะรีไซเคิล 700 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด โดยในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามสามารถนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์รวม 600 กิโลกรัม/วัน แบ่งเป็นขยะอินทรีย์ 400 กิโลกรัม และขยะรีไซเคิล 200 กิโลกรัม

(6) กลุ่มองค์กรสิ่งแวดล้อม

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามมีกลุ่มองค์กรทางด้านสิ่งแวดล้อมจำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเยาวชนสัมพันธ์ กลุ่มรวมพลคนทำน้ำหมัก กลุ่มโรงปุ๋ยชีวภาพชุมชน และกลุ่มธนาคารขยะ

5.1.7 องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง

1) ข้อมูลพื้นฐาน

(1) ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุงตั้งอยู่ที่ ถนนเพชรเกษม หมู่ที่ 1 ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110 เบอร์โทรศัพท์ 0 7439 8114 โทรสาร 0 7439 8114 ต่อ 103

(2) ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร

องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุงมีพื้นที่ประมาณ 134.43 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรที่สำรวจถึงเดือนเมษายน 2548 ทั้งสิ้น 6,280 คน เป็นชาย 3,185 คน และหญิง 3,095 คน

(3) อาชีพ

ประชากรขององค์การบริหารส่วนตำบลฉลุงส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 83.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมดประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือทำสวน/ทำไร่/เลี้ยงสัตว์ ประมาณร้อยละ 10.00 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และประกอบอาชีพอื่นๆ ร้อยละ 17.00

(4) ศาสนา

การนับถือศาสนาของประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 39.93 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และนับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 60.07 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(5) ลักษณะพื้นที่และลักษณะการใช้ที่ดิน

ลักษณะพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลฉลุงเป็นชุมชนเกษตรกรรม/ชนบท โดยมีลักษณะการใช้ที่ดินเป็นพื้นที่การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 70.00 ของพื้นที่ทั้งหมด และพื้นที่อยู่อาศัยคิดเป็นร้อยละ 30.00 ของพื้นที่ทั้งหมด

2) สถานการณ์การจัดการด้านขยะมูลฝอย

(1) ปริมาณ อัตราการผลิต และองค์ประกอบขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง มีปริมาณขยะมูลฝอย 2 ตัน/วัน สามารถกำจัดได้ 1 ตัน/วัน มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 1 ตัน/วัน โดยมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยประมาณ 0.32 กิโลกรัม/คน/วัน ในส่วนองค์ประกอบของขยะมูลฝอยมีดังนี้คือ ขยะอินทรีย์คิดเป็นร้อยละ 35.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะรีไซเคิลคิดเป็นร้อยละ 30.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

ขยะทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 30.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด และขยะอันตรายคิดเป็นร้อยละ 5.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

(2) แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย และร้านรับซื้อของเก่า

องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง มีแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 5 แห่ง วัด/สถานทางศาสนา จำนวน 1 แห่ง มีพระ/นักบวช/บุคลากร จำนวน 5 คน ในส่วนของร้านรับซื้อของเก่า องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง ไม่มีร้านรับซื้อของเก่า ตั้งอยู่ในพื้นที่ แต่มีอยู่ห่างจากพื้นที่ไม่เกิน 1 กิโลเมตร จำนวน 2 แห่ง

(3) พาหนะเก็บขน/พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุงยังไม่มีพาหนะเก็บขนและพนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

(4) วิธีการจัดเก็บ และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุงยังไม่มีการจัดเก็บขยะมูลฝอย แต่ครัวเรือน จะทำการกำจัดขยะเอง ซึ่งสามารถกำจัดได้ประมาณร้อยละ 50.00 ของขยะทั้งหมด

(5) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุงมีปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ประมาณ 1,300 กิโลกรัม/วันหรือร้อยละ 65.00 แบ่งเป็นขยะมูลฝอยอินทรีย์ 700 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 35.00 และขยะรีไซเคิล 600 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลฉลุงมีการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ 100 กิโลกรัม/วันหรือร้อยละ 5.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(6) กลุ่มองค์กรสิ่งแวดล้อม

องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุงไม่มีกลุ่มองค์กรที่มีกิจกรรมด้านการลด/ใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย

3) แผนปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

(1) โครงการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเกิดคัดแยกขยะมูลฝอย และเห็นว่าสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง ลดปริมาณขยะอินทรีย์ที่ต้องนำไปกำจัด เป็นการลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการกำจัดของหน่วยงาน และสามารถนำปุ๋ยหมักที่ได้ไปใช้

ประโยชน์ได้ พื้นที่ดำเนินโครงการ คือ คริวเรือนชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง ผู้ดำเนินกิจกรรม คือ ประชาชน หรือคริวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ

(2) โครงการจัดทำน้ำหมักชีวภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่จะต้องไปกำจัด อันเป็นการลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการกำจัดของหน่วยงาน เพิ่มรายได้ให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือผู้ทำกิจกรรม นำน้ำหมักที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง พื้นที่ดำเนินงานคือ พื้นที่ชุมชน ตลาด โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง และผู้ดำเนินกิจกรรม คือ องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง

(3) โครงการการจัดตั้งศูนย์วัสดุรีไซเคิลชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ เรื่องการจัดการขยะรีไซเคิลของชุมชน พื้นที่ดำเนินงาน คือ ชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง และผู้ดำเนินกิจกรรม คือ ประชาชน ส่วนงานด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง

5.1.8 เทศบาลตำบลควนเนียง

1) ข้อมูลพื้นฐาน

(1) ที่ตั้ง

เทศบาลตำบลควนเนียงตั้งอยู่ที่ 666 ถนนรัฐภูมิ ตำบลรัตภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา รหัสไปรษณีย์ 90220 เบอร์โทรศัพท์ 0 7438 6003-4 โทรสาร 0 7438 6539

(2) ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร

เทศบาลตำบลควนเนียงมีพื้นที่รับผิดชอบประมาณ 1.97 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 3,697 คน และมีจำนวนคริวเรือน 1,377 คริวเรือน (งานทะเบียนราษฎร เทศบาลตำบลควนเนียง ณ เดือนเมษายน 2547)

(3) อาชีพ

ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลควนเนียงประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ค้าขาย/บริการ คิดเป็นร้อยละ 45.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 10.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และ อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(4) ศาสนา

การนับถือศาสนาของประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลควนเนียง นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 90.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 8.50 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ศาสนาคริสต์และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 1.5 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(5) ลักษณะพื้นที่และลักษณะการใช้ที่ดิน

ลักษณะพื้นที่ของเทศบาลตำบลควนเนียงเป็นชุมชนเมือง โดยมีลักษณะการใช้ที่ดินเป็นพื้นที่พาณิชยกรรม ร้อยละ 30.00 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่การเกษตรคิดเป็นร้อยละ 10.00 ของพื้นที่ทั้งหมด ป่าไม้ แหล่งน้ำและทุ่งนา คิดเป็นร้อยละ 10.00 ของพื้นที่ทั้งหมด

2) สถานการณ์การจัดการด้านขยะมูลฝอย

(1) ปริมาณ อัตราการผลิต และองค์ประกอบขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลควนเนียงมีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นประมาณ 5 ตัน/วัน ปริมาณขยะมูลฝอยดังกล่าวเทศบาลตำบลควนเนียงสามารถเก็บขนได้ 4.50 ตัน/วัน มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 0.50 ตัน/วัน โดยมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยประมาณ 1.26 กิโลกรัม/คน/วัน ซึ่งองค์ประกอบขยะมูลฝอยแบ่งเป็น ขยะอินทรีย์ ได้แก่ เศษผัก-ผลไม้และอาหาร คิดเป็นร้อยละ 60.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะรีไซเคิล ได้แก่ ขวดแก้ว พลาสติก กระดาษและเศษเหล็ก คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะทั่วไป ได้แก่ กุ้งพลาสติก เศษผ้า โฟม คิดเป็นร้อยละ 18.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะอันตราย ได้แก่ ถ่านไฟฉาย ระเบิด สเปรย์และหลอดไฟฟ้า คิดเป็นร้อยละ 2.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

(2) แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย และร้านรับซื้อของเก่า

เทศบาลตำบลควนเนียง มีแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดสด/ตลาดโต้รุ่ง/ตลาดนัด จำนวน 1 แห่ง พื้นที่ประมาณ 1,000 ตารางเมตร ห้างสรรพสินค้า/ซูเปอร์มาร์เก็ต จำนวน 2 แห่ง พื้นที่ 400 ตารางเมตร โรงพยาบาล 1 แห่ง จำนวน 80 เตียง โรงเรียน/สถานบันการศึกษา 2 แห่ง วัด/สถานบันทางศาสนา 1 แห่ง และร้านอาหาร/สถานบันเทิง/สวนอาหารที่มีผู้ใช้บริการตั้งแต่ 50 คนต่อวันขึ้นไป จำนวน 3 แห่ง ในส่วนของร้านรับซื้อของเก่าเทศบาลตำบลควนเนียง มีร้านรับซื้อของเก่าตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน 1 แห่ง

(3) พาหนะเก็บขน/พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลควนเนียง มีรถเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน 1 คัน เป็นรถแบบอัดท้าย ขนาด 10 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 1 คัน มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 4 คน

(4) วิธีการจัดเก็บ และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลควนเนียง มีวิธีการจัดเก็บขยะมูลฝอยโดยการจ้างเหมาเอกชนดำเนินการ มีวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยโดยยกคันดินเป็นบ่อเพื่อการฝังกลบและกองทิ้ง ในพื้นที่หมู่ 5 ตำบลควนรู อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

(5) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

เทศบาลตำบลควนเนียง มีขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ประมาณ 4,000 กิโลกรัม/วัน หรือร้อยละ 80.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด แบ่งเป็นขยะอินทรีย์ 3,000 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และขยะรีไซเคิล 1,000 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพนำกลับมาใช้ประโยชน์ ปัจจุบันเทศบาลตำบลควนเนียงนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่แล้ว 150 กิโลกรัม/วันหรือร้อยละ 3.00 ของขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพนำกลับมาใช้ประโยชน์ จำแนกเป็นขยะอินทรีย์ 50 กิโลกรัม และขยะรีไซเคิล 100 กิโลกรัม

(6) กลุ่มองค์กรสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลควนเนียงมีกลุ่มองค์กรสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครคัดแยกขยะรีไซเคิล กลุ่มชมรมจักรยานเพื่อพิทักษ์สิ่งแวดล้อม

5.1.9 เทศบาลตำบลแม่ขี

1) ข้อมูลพื้นฐาน

(1) ที่ตั้ง

เทศบาลตำบลแม่ขี ตั้งอยู่ที่เลขที่ 375/1 ถนนแม่ขี-โล๊ะจังกระ อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง 93160 เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ 0 7469 5326 โทรสาร 0 7469 5654

(2) ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของเทศบาลตำบลแม่ขีจนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2548 เทศบาลแม่ขี มีพื้นที่ 4 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั้งหมด 5,461 คน (ประชากรตามทะเบียนราษฎรไม่รวมประชากรแฝง) แบ่งเป็นชาย จำนวน 2,713 คน และหญิง จำนวน 2,748 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,280 ครัวเรือน

(3) อาชีพ

ประชากรในเขตเทศบาลตำบลแม่ขี มีการประกอบอาชีพ ค้าขาย/บริการ คิดเป็นร้อยละ 60.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด เกษตรกรรม/ประมง คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของ

จำนวนประชากรทั้งหมด รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 10.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 10.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(4) ศาสนา

การนับถือศาสนาของประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ขีร์ นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(5) ลักษณะพื้นที่และลักษณะการใช้ที่ดิน

ลักษณะพื้นที่ของเทศบาลตำบลแม่ขีร์เป็นชุมชนเมือง โดยมีลักษณะการใช้ที่ดินเป็นพื้นที่พาณิชย์กรรม ร้อยละ 60.00 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 30.00 ของพื้นที่ทั้งหมด และพื้นที่การเกษตร/ประมง คิดเป็นร้อยละ 10.00 ของพื้นที่ทั้งหมด

2) สถานการณ์การจัดการด้านขยะมูลฝอย

(1) ปริมาณ อัตราการผลิต และองค์ประกอบขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลแม่ขีร์มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นประมาณ 10 ตัน/วัน ปริมาณขยะมูลฝอยดังกล่าวเทศบาลตำบลแม่ขีร์สามารถเก็บขนได้ 8 ตัน/วัน มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 2 ตัน/วัน โดยมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยประมาณ 1.80 กิโลกรัม/คน/วัน ซึ่งองค์ประกอบขยะมูลฝอยแบ่งเป็น ขยะทั่วไป ได้แก่ กุ้งพลาสติก เศษกระดาษ อีฐ คิดเป็นร้อยละ 60.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะรีไซเคิล ได้แก่ ขวด พลาสติก และลังกระดาษ คิดเป็นร้อยละ 24.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะอินทรีย์ ได้แก่ เศษผัก กิ่งไม้และหญ้า คิดเป็นร้อยละ 15.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด และขยะอันตราย ได้แก่ ขยะจากโรงพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 1.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด งบประมาณในการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอยประมาณ 5,500 บาท/ตัน/เดือน

(2) แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย และร้านรับซื้อของเก่า

เทศบาลตำบลแม่ขีร์มีแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดสด/ตลาดไต้รุ่ง/ตลาดนัด จำนวน 4 แห่ง ห้างสรรพสินค้า/ซูเปอร์มาร์เก็ต จำนวน 1 แห่ง พื้นที่ 200 ตารางเมตร หมู่บ้านจัดสรร จำนวน 3 แห่ง จำนวน 70 หน่วย ประชากร 350 คน โรงแรม จำนวน 3 แห่ง รวมจำนวนห้อง 40 ห้อง โรงพยาบาล 1 แห่ง โรงเรียน/สถาบันการศึกษา 2 แห่ง วัด/สถานบันทางศาสนา 2 แห่ง และร้านอาหาร/สถานบันเทิง/สวนอาหารที่มีผู้ใช้บริการตั้งแต่ 50 คนต่อวันขึ้นไป จำนวน 10 แห่ง ในส่วนของร้านรับซื้อของเก่าเทศบาลตำบลแม่ขีร์ มีร้านรับซื้อของเก่าตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน 1 แห่ง

(3) พาหนะเก็บขน/พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลแม่ขี้ มีรถเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน 2 คัน แบ่งเป็น รถเทรซิ่ง จำนวน 1 คัน มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 4 คน รถแบบอัดท้าย จำนวน 1 คัน มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 4 คน

(4) วิธีการจัดเก็บ และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลแม่ขี้ มีวิธีการจัดเก็บขยะมูลฝอยเองทั้งหมด โดยมีวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย ได้แก่ วิธีการกองทิ้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของปริมาณขยะทั้งหมด และวิธีการเผากลางแจ้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ซึ่งนำไปกำจัดที่สถานที่กำจัดขยะของเทศบาล

(5) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

เทศบาลตำบลแม่ขี้มีปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ประมาณ 8 ตัน/วันหรือร้อยละ 80.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด แบ่งเป็นขยะอินทรีย์ 6,000 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 60.00 และขยะรีไซเคิล 2,000 กิโลกรัม/วันคิดเป็นร้อยละ 20.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพ ในปัจจุบันเทศบาลตำบลแม่ขี้สามารถนำปริมาณขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์แล้ว 300 กิโลกรัม/วันหรือคิดเป็นร้อยละ 3.0 เป็นขยะอินทรีย์ 100 กิโลกรัม ขยะรีไซเคิล 200 กิโลกรัม/วัน

(6) กลุ่มองค์กรสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลแม่ขี้ไม่มีกลุ่มองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นทางการ

5.1.10 เทศบาลตำบลควนขนุน

1) ข้อมูลพื้นฐาน

(1) ที่ตั้ง

เทศบาลตำบลควนขนุน ตั้งอยู่ที่ ถนนควนขนุน-ทะเลน้อย ตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93110 เบอร์โทรติดต่อหน่วยงาน 0 7468 1525 โทรสาร 0 7468 2675

(2) ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจนถึงวันที่ 1 เมษายน 2548 ของเทศบาลตำบลควนขนุน พบว่าเทศบาลตำบลควนขนุน มีพื้นที่ 0.90 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั้งหมด 2,096 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 972 คน เพศหญิง จำนวน 1,124 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 816 ครัวเรือน

(3) อาชีพ

ประชากรในเขตเทศบาลตำบลควนขนุน มีการประกอบอาชีพค้าขาย/บริการ คิดเป็นร้อยละ 30.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด เกษตรกรรม/ประมง คิดเป็นร้อยละ 60.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รับจ้างและรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 10.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(4) ศาสนา

การนับถือศาสนาของประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลควนขนุน นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด

(5) ลักษณะพื้นที่และลักษณะการใช้ที่ดิน

ลักษณะพื้นที่ของเทศบาลตำบลควนขนุนเป็นชุมชนเมืองกึ่งชนบท/เกษตรกรรม โดยมีลักษณะการใช้ที่ดินเป็นพื้นที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่พาณิชยกรรม คิดเป็นร้อยละ 10.00 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่แหล่งน้ำ คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของพื้นที่ทั้งหมด และพื้นที่อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของพื้นที่ทั้งหมด

2) สถานการณ์การจัดการด้านขยะมูลฝอย

(1) ปริมาณ อัตราการผลิต และองค์ประกอบขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลควนขนุนมีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 0.60 ตัน/วัน ปริมาณขยะมูลฝอยดังกล่าวเทศบาลตำบลควนขนุนสามารถเก็บขนได้ทั้งหมด โดยมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยเท่ากับ 0.3 กิโลกรัม/คน/วัน และมีองค์ประกอบขยะมูลฝอยดังนี้ ขยะอินทรีย์ คิดเป็นร้อยละ 50.00 ขยะรีไซเคิลคิดเป็นร้อยละ 35.00 และขยะทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 15.00 ของปริมาณขยะทั้งหมด

(2) แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย และร้านรับซื้อของเก่า

เทศบาลตำบลควนขนุน มีแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดสด/ตลาดโต้รุ่ง/ตลาดนัด จำนวน 1 แห่ง พื้นที่รวม 3,200 ตารางเมตร ห้างสรรพสินค้า/ซูเปอร์มาร์เก็ต จำนวน 2 แห่ง โรงพยาบาล 1 แห่ง รวมจำนวนเตียงทั้งหมด 180 เตียง โรงเรียน/สถาบันการศึกษา 1 แห่ง มีจำนวนนักเรียน/ครู/อาจารย์/บุคลากร รวมจำนวน 335 คน และวัด/สถาบันทางศาสนา จำนวน 1 แห่ง มีจำนวนพระ/นักบวช/บุคลากรรวม 10 คน และร้านอาหาร/สถานบันเทิง/สวนอาหารที่มีผู้ใช้บริการตั้งแต่ 50 คนต่อวันขึ้นไปจำนวน 2 แห่ง ในส่วนของร้านรับซื้อของเก่าเทศบาลตำบลควนขนุนไม่มีร้านรับซื้อของเก่าตั้งอยู่ในพื้นที่และใกล้เคียง ต้องนำไปขายที่ร้านรับซื้อของเก่าในเขตอำเภอปากพะยูนซึ่งอยู่ห่างออกไปประมาณ 10 กิโลเมตร

(3) พาหนะเก็บขน/พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลควนขนุน มีรถเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน 2 คัน แบ่งเป็น รถแบบเข้าง ขนาด 6 ลูกบาศก์เมตร มีคนขับรถและพนักงานเก็บขนจำนวน 4 คน และรถแบบอัดท้าย ขนาด 6 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 1 คัน

(4) วิธีการจัดเก็บ และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลควนขนุน มีวิธีการจัดเก็บขยะมูลฝอยโดยการจัดจ้างเอกชน ดำเนินการทั้งหมด ซึ่งมีวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย ได้แก่ วิธีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล คิดเป็น ร้อยละ 90.00 ของปริมาณขยะทั้งหมด และวิธีการกองทิ้ง คิดเป็นร้อยละ 10.00 ของปริมาณ ขยะมูลฝอยทั้งหมด และนำไปกำจัดยังสถานที่ทิ้งขยะของเทศบาล

(5) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

เทศบาลตำบลควนขนุน มีปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมา ใช้ประโยชน์ ประมาณ 120 กิโลกรัม/วันหรือร้อยละ 20.00 ของปริมาณขยะทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็น กระดาษ พลาสติก ขวดแก้วและโลหะ ปัจจุบันมีการคัดแยกจากพนักงานเก็บขนขยะของเทศบาลและ ชาวบ้าน/ซาเล้งเก็บของเก่าได้บางส่วนประมาณ 48 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ของปริมาณ ขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพนำกลับมาใช้ประโยชน์

(6) กลุ่มองค์กรสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลควนขนุนไม่มีกลุ่มองค์กรที่ทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

5.1.11 เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ

1) ข้อมูลพื้นฐาน

(1) ที่ตั้ง

เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ ตั้งอยู่ที่ถนนควนขนุน-ทะเลน้อย ตำบลมะกอกเหนือ อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93150 เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ 0 7468 1805 โทรสาร 0 7468 2160

(2) ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของเทศบาลตำบลมะกอกเหนือ จนถึงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2547 เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ มีพื้นที่ 1.2 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั้งหมด 2,316 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 1,139 คน เพศหญิง จำนวน 1,222 คน มีจำนวนครัวเรือน ทั้งหมด 645 ครัวเรือน

(3) อาชีพ

ประชากรในเขตเทศบาลตำบลมะกอกเหนือ มีการประกอบอาชีพค้าขาย/บริการ คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด เกษตรกรรม/ประมง คิดเป็นร้อยละ 40 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 25.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 10.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และประกอบอาชีพอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 10.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(4) ศาสนา

การนับถือศาสนาของประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 99.90 ของจำนวนประชากรทั้งหมด นับถือศาสนาอื่น คิดเป็นร้อยละ 0.10 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(5) ลักษณะพื้นที่และลักษณะการใช้ที่ดิน

ลักษณะพื้นที่ของเทศบาลตำบลมะกอกเหนือเป็นชุมชนเมืองกึ่งชนบท/เกษตรกรรม โดยมีลักษณะการใช้ที่ดินเป็นพื้นที่การเกษตร/ประมง คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 30.00 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่พาณิชยกรรม ร้อยละ 5.00 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่แหล่งน้ำ คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของพื้นที่ทั้งหมด และพื้นที่อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของพื้นที่ทั้งหมด

2) สถานการณ์การจัดการด้านขยะมูลฝอย

(1) ปริมาณ อัตราการผลิต และองค์ประกอบขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 2.5 ตัน/วัน ปริมาณขยะมูลฝอยดังกล่าวเทศบาลตำบลมะกอกเหนือ สามารถจัดเก็บได้ 2.5 ตัน/วัน โดยมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยประมาณ 1.00 กิโลกรัม/คน/วัน ซึ่งองค์ประกอบขยะมูลฝอยแบ่งเป็น ขยะทั่วไป ได้แก่ เศษหิน กุ้งพลาสติก คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะอินทรีย์ ได้แก่ เศษผัก ผลไม้ ใบไม้ คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะรีไซเคิล ได้แก่ ขวดพลาสติก เหล็ก คิดเป็นร้อยละ 15.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด และขยะอันตราย ได้แก่ ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด งบประมาณในการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอยประมาณ 1,000 บาท/ตัน

(2) แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย และร้านรับซื้อของเก่า

เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ มีแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดสด/ตลาดโต้รุ่ง/ตลาดนัด จำนวน 1 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงสีข้าว โรงเรียน/สถาบันการศึกษา 1 แห่ง มีนักเรียน/ครู/อาจารย์/บุคลากร จำนวน 208 คน วัด/สถานบันเทิง/สถานอาหารที่มีศาสนา 2 แห่ง มีพระ/นักบวช/บุคลากร จำนวน 10 คน และร้านอาหาร/สถานบันเทิง/สวนอาหารที่มี

ผู้ใช้บริการตั้งแต่ 50 คนต่อวันขึ้นไป จำนวน 1 แห่ง ในส่วนของร้านรับซื้อของเก่าเทศบาลตำบลมะกอกเหนือ มีร้านรับซื้อของเก่าตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน 1 แห่ง

(3) พาหนะเก็บขน/พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ มีรถเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน 1 คัน ได้แก่ รถแบบอัดท้าย ขนาด 10 ลูกบาศก์เมตร มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 4 คน

(4) วิธีการจัดเก็บ และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ มีวิธีการจัดเก็บขยะมูลฝอยโดยเหมาจ้างเอกชนหรือหน่วยงานอื่นดำเนินการทั้งหมด มีวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย ได้แก่ ขุดหลุมฝังกลบ (กิ่งสุขาภิบาล) ในส่วนสถานที่ทิ้งขยะมูลฝอยคือ หมู่ที่ 1 ตำบลมะกอกเหนือ มีพื้นที่ประมาณ 2 ไร่

(5) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ มีปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ 1,400 กิโลกรัม/วันหรือร้อยละ 56.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด แบ่งเป็นขยะอินทรีย์ 1,000 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และขยะรีไซเคิล 400 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพ ในปัจจุบันเทศบาลตำบลมะกอกเหนือ สามารถนำปริมาณขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์แล้ว 30 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 1.20 เป็นขยะรีไซเคิลทั้งหมด

(6) กลุ่มองค์กรสิ่งแวดล้อม

เทศบาลมะกอกเหนือยังไม่มีกลุ่มองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นทางการ

5.1.12 องค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง

1) ข้อมูลพื้นฐาน

(1) ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง ตั้งอยู่ที่ถนนคอนกรีต-ทะเลน้อย ตำบลพนาสูง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93150 เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ 0 7468 5240 โทรสาร 0 7468 5240 ต่อ 16

(2) ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง จนถึงเดือนพฤศจิกายน 2547 องค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง มีพื้นที่ 65 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากร

ทั้งหมด 10,320 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 4,948 คน เพศหญิง จำนวน 5,185 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,700 ครัวเรือน

(3) อาชีพ

ประชากรในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/ประมง คิดเป็นร้อยละ 67.83 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 23.38 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ค่าขาย/บริการ คิดเป็นร้อยละ 8.78 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 0.01 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(4) ศาสนา

การนับถือศาสนาของประชากรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด

(5) ลักษณะพื้นที่และลักษณะการใช้ที่ดิน

ลักษณะพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง เป็นชุมชนเกษตรกรรม/ชนบท โดยมีลักษณะการใช้ที่ดินเป็นพื้นที่การเกษตร/ประมง คิดเป็นร้อยละ 67.24 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 15.20 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่แหล่งน้ำ คิดเป็นร้อยละ 11.37 ของพื้นที่ทั้งหมด ที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 5.10 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 1.09 ของพื้นที่ทั้งหมด

2) สถานการณ์การจัดการด้านขยะมูลฝอย

(1) ปริมาณ อัตราการผลิต และองค์ประกอบขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 3 ตัน/วัน ปริมาณขยะมูลฝอยดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูงสามารถจัดเก็บได้ 3 ตัน/วัน โดยมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยเท่ากับ 0.3 กิโลกรัม/คน/วัน โดยมีองค์ประกอบของขยะมูลฝอย ดังนี้ ขยะทั่วไป ได้แก่ ถุงพลาสติก คิดเป็นร้อยละ 68.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะอินทรีย์ ได้แก่ เศษอาหาร ผักผลไม้ คิดเป็นร้อยละ 25.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะรีไซเคิล ได้แก่ พลาสติก โลหะ คิดเป็นร้อยละ 5 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด และขยะอันตราย ได้แก่ กระป๋องสารเคมี คิดเป็นร้อยละ 2.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ในส่วนงบประมาณในการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย 500 บาท/ตัน

(2) แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย และร้านรับซื้อของเก่า

องค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง มีแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ หอพัก/คอนโดมิเนียม/อพาร์ทเมนท์/ห้องเช่า จำนวน 2 แห่ง รวมจำนวนห้อง 25 ห้อง

โรงเรียน/สถาบันการศึกษา 6 แห่ง มีจำนวนนักเรียน/ครู/อาจารย์/บุคลากร จำนวน 1,227 คน และวัด/สถานบันทางศาสนา 6 แห่ง พระ/นักบวช/บุคลากร จำนวน 34 คน และร้านอาหาร/สถานบันเทิง/สวนอาหาร ที่มีผู้ให้บริการตั้งแต่ 50 คน ต่อวันขึ้นไป จำนวน 3 แห่ง ในส่วนของร้านรับซื้อของเก่า องค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูงมีร้านรับซื้อของเก่าตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน 1 แห่ง

(3) พาหนะเก็บขน/พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง มีรถเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน 1 คัน ได้แก่ รถแบบเทข้าง ขนาด 12 ลูกบาศก์เมตร มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 1 คน

(4) วิธีการจัดเก็บ และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง มีวิธีการจัดเก็บขยะมูลฝอยโดยการเก็บขนโดยหน่วยงานทั้งหมด วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย คือ วิธีเผากลางแจ้งทั้งหมด โดยสถานที่กำจัดอยู่ในหมู่ที่ 13 ตำบลพนาสูง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

(5) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

องค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูงมีปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ประมาณ 800 กิโลกรัม/วันหรือร้อยละ 30.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด แบ่งเป็นขยะอินทรีย์ 750 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และขยะรีไซเคิล 150 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพ ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูงยังไม่มี การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

(6) กลุ่มองค์กรสิ่งแวดล้อม

องค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูงไม่มีกลุ่มองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม

5.1.13 องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย

1) ข้อมูลพื้นฐาน

(1) ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย ตั้งอยู่ที่เลขที่ 254 ตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93150 เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ 0 7468 5232

(2) ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย จนถึงวันที่ 21 มีนาคม 2548 องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย มีพื้นที่ 190.68 ตารางกิโลเมตร มี

จำนวนประชากรทั้งหมด 6,828 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 3,341 คน เพศหญิง จำนวน 3,487 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,685 ครัวเรือน

(3) อาชีพ

ประชากรในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/ประมง คิดเป็นร้อยละ 57.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 24.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ค้าขาย/บริการ คิดเป็นร้อยละ 11.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 8.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(4) ศาสนา

การนับถือศาสนาของประชากรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด

(5) ลักษณะพื้นที่และลักษณะการใช้ที่ดิน

ลักษณะพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อยเป็นชุมชนเกษตรกรรม/ชนบท และชุมชนท่องเที่ยว โดยมีลักษณะการใช้ที่ดินเป็นพื้นที่ที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 35.00 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่การเกษตร/ประมง คิดเป็นร้อยละ 25.00 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่แหล่งน้ำ คิดเป็นร้อยละ 25.00 ของพื้นที่ทั้งหมด และพื้นที่ป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 15.00 ของพื้นที่ทั้งหมด

2) สถานการณ์การจัดการด้านขยะมูลฝอย

(1) ปริมาณ อัตราการผลิต และองค์ประกอบขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 1.01 ตัน/วัน ปริมาณขยะมูลฝอยดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อยสามารถจัดเก็บได้ 1 ตัน/วัน มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 0.01 ตัน/วัน โดยมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยเท่ากับ 0.2 กิโลกรัม/คน/วัน ซึ่งองค์ประกอบขยะมูลฝอยแบ่งเป็น ขยะอันตราย คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 35.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะรีไซเคิล ได้แก่ ขวดพลาสติก กระดาษขวดแก้ว คิดเป็นร้อยละ 25.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด และงบประมาณในการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย 1,250 บาท/ตัน

(2) แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย และร้านรับซื้อของเก่า

องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย มีแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดสด/ตลาดโต้รุ่ง/ตลาดนัด จำนวน 1 แห่ง พื้นที่รวม 1,200 ตารางเมตร ห้างสรรพสินค้า/ซูเปอร์มาร์เก็ต จำนวน 2 แห่ง พื้นที่ 200 ตารางเมตร โรงเรียน/สถานบันการศึกษา 4 แห่ง มีจำนวนนักเรียน/ครู/อาจารย์/บุคลากร จำนวน 1,557 คน และวัด/สถานบันทางศาสนา 4 แห่ง พระ/นักบวช/

บุคลากร จำนวน 30 คน ในส่วนของร้านรับซื้อของเก่าองค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย ไม่มีร้านรับซื้อของเก่าตั้งอยู่ในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง

(3) พาหนะเก็บขน/พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อยไม่มีรถเก็บขนขยะมูลฝอย และคนขับและพนักงานเก็บขน

(4) วิธีการจัดเก็บ และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย มีวิธีการจัดเก็บขยะมูลฝอยโดยการเหมาจ้างเอกชนหรือหน่วยงานอื่นดำเนินการทั้งหมด วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย ได้แก่ วิธีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล สถานที่กำจัดขยะคือ วัดยางงามร้าง หมู่ที่ 6 ต.ทะเลน้อย อ.ควนขนุน จ.พัทลุง

(5) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย มีปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ 100 กิโลกรัม/วันหรือร้อยละ 9.90 แบ่งเป็นขยะอินทรีย์ 70 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 6.90 ขยะรีไซเคิล 30 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 3.00 ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย สามารถนำปริมาณขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์แล้ว 50 กิโลกรัม/วันหรือร้อยละ 5.00 แบ่งเป็นขยะอินทรีย์ 15 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 0.80 และขยะรีไซเคิล 35 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 4.20 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพ

(6) กลุ่มองค์กรสิ่งแวดล้อม

องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อยไม่มีกลุ่มองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม

5.1.14 เทศบาลตำบลบ่อตรุ

1) ข้อมูลพื้นฐาน

(1) ที่ตั้ง

เทศบาลตำบลบ่อตรุ ตั้งอยู่ที่เลขที่ 9/3 ตำบลวัดสน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา 90140 เบอร์โทรติดต่อหน่วยงาน 0 7439 9253-4 ต่อ 17 โทรสาร 0 7439 9253-4 ต่อ 13

(2) ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร

เทศบาลตำบลบ่อตรุ มีพื้นที่ 12.87 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั้งหมด 12,165 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 3,485 คน เพศหญิง จำนวน 3,578 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,115 ครัวเรือน

(3) อาชีพ

ประชากรในเขตเทศบาลตำบลบ่อตรุ มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม/ประมง คิดเป็นร้อยละ 60.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 25.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ค้าขาย/บริการ คิดเป็นร้อยละ 10.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รับราชการ และรัฐวิสาหกิจ ประมาณร้อยละ 5.00 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(4) ศาสนา

การนับถือศาสนาของประชากรเทศบาลตำบลบ่อตรุ นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 80.92 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และนับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 19.08 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

(5) ลักษณะพื้นที่และลักษณะการใช้ที่ดิน

ลักษณะพื้นที่ของเทศบาลตำบลบ่อตรุเป็นชุมชนเกษตรกรรม/ชนบท โดยมีลักษณะการใช้ที่ดินเป็นที่การเกษตร/ประมงประมาณร้อยละ 70.00 ของพื้นที่ทั้งหมด ที่อยู่อาศัยประมาณร้อยละ 30.00 ของพื้นที่ทั้งหมด

2) สถานการณ์การจัดการด้านขยะมูลฝอย

(1) ปริมาณ อัตราการผลิต และองค์ประกอบขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลบ่อตรุ มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นประมาณ 7-10 ตัน/วัน ปริมาณขยะมูลฝอยดังกล่าวเทศบาลตำบลบ่อตรุ สามารถเก็บขนได้ประมาณ 5 -7 ตัน/วัน มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างประมาณ 1-2 ตัน/วัน โดยมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยประมาณ 0.7 กิโลกรัม/คน/วัน และมีองค์ประกอบทางกายภาพของขยะมูลฝอย ดังนี้ ขยะทั่วไป ได้แก่ ถุงพลาสติก คิดเป็นร้อยละ 70.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะรีไซเคิลได้แก่ พลาสติก กระดาษ เหล็ก อะลูมิเนียม และแก้ว คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ขยะมูลฝอยอินทรีย์ ได้แก่ กิ่งไม้ คิดเป็นร้อยละ 10.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

(2) แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย และร้านรับซื้อของเก่า

เทศบาลตำบลบ่อตรุ มีแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดนัด จำนวน 4 แห่ง และมีวัด/สถานทางศาสนา จำนวน 6 แห่ง มีพระ/นักบวช/บุคลากรจำนวน 25 คน มีโรงเรียน 7 แห่ง นักเรียน/ครู/อาจารย์/บุคลากรประมาณ 1,400 คน ในส่วนของร้านรับซื้อของเก่า เทศบาลตำบลบ่อตรุไม่มีร้านรับซื้อของเก่าตั้งอยู่ในพื้นที่ แต่ห่างจากพื้นที่ไม่เกิน 1 กิโลเมตรมีร้านรับซื้อของเก่าจำนวน 2 แห่ง

(3) พาหนะเก็บขน/พนักงานเก็บขนขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลบ่อตรุ มีรถเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน 2 คัน แบ่งเป็น รถแบบเท้าง ขนาด 8 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 1 คัน มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 4 คน และรถแบบอัดท้าย ขนาด 10 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 1 คัน มีคนขับและพนักงานเก็บขน จำนวน 3 คน

(4) วิธีการจัดเก็บ และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลบ่อตรุ มีวิธีการจัดเก็บขยะมูลฝอยโดยการเก็บตนเองโดยหน่วยงานทั้งหมด และมีวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีการขุดหลุมฝังกลบ (กิ่งเทศบาล) ร้อยละ 90.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด มีสถานที่กำจัดขยะคือ หลุมขยะของเทศบาล

(5) การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

จากการสอบถามข้อมูล ปริมาณขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบ่อตรุที่มีศักยภาพการนำกลับมาใช้ประโยชน์มีประมาณ 3,000 กิโลกรัม/วันหรือร้อยละ 30.00 ของขยะทั้งหมด ส่วนมากเป็นกระดาษ พลาสติกและขวดแก้ว ปัจจุบันมีการนำกลับมาใช้ใหม่ประมาณ 1,000 กิโลกรัม/วัน ซึ่งมีการคัดแยกขยะโดยพนักงานเก็บขนของเทศบาลได้ประมาณร้อยละ 5.00 ของขยะทั้งหมดและจากชาวบ้าน/ซาเล้งเก็บของเก่าประมาณร้อยละ 5.00 ของขยะทั้งหมด

(6) กลุ่มองค์กรสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลบ่อตรุ ไม่มีกลุ่มองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล

5.2 แผนปฏิบัติการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work shop) เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน (Action plans) ในวันที่ 28-29 พฤษภาคม 2548 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้แบ่งกลุ่มของหน่วยงานออกเป็น 5 กลุ่ม ร่วมกันดำเนินการจัดทำแผนฯ ซึ่งแผนปฏิบัติงานฯ โดยละเอียดของแต่ละหน่วยงานแยกรายกลุ่ม มีรายละเอียดแสดงในภาคผนวก จ สามารถสรุปได้ในตารางที่ 5.2-1

ตารางที่ 5.2-1 แผนปฏิบัติการ

5.3 การคัดเลือกหน่วยงานเป็นพื้นที่นำร่อง

การคัดเลือกหน่วยงานเพื่อเป็นพื้นที่นำร่องเพื่อปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงาน (Action plan) จะประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เพื่อหาพื้นที่ศักยภาพด้วยวิธีแบบจำลองแบบหลายเกณฑ์ (Multi criteria modeling) ซึ่งแบบจำลองนี้ มีการนำไปประยุกต์ใช้ในหลายๆ กรณีที่เกี่ยวข้องกับการหาพื้นที่ศักยภาพ หรือหาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในด้านต่างๆ เช่น การหาพื้นที่ศักยภาพในการจัดตั้งศูนย์กำจัดมูลฝอย การหาพื้นที่ที่เหมาะสมในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม รวมทั้งการหาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเป็นศูนย์การสาธิตและทดลองการคัดแยกมูลฝอย การคัดเลือกเพื่อหาพื้นที่นำร่องในโครงการสาธิตและทดลองต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

สมการของแบบจำลองแบบหลายเกณฑ์มีดังนี้

$$S = W_1 R_{1-j} + W_2 R_{2-j} + \dots + W_n R_{n-j}$$

เมื่อ S คือ ระดับคะแนนรวมของปัจจัยที่ทำให้พื้นที่มีศักยภาพ

W_1 ถึง W_n คือ ค่าน้ำหนักคะแนน (Weighting) ที่ทำให้มีพื้นที่มีศักยภาพของแต่ละปัจจัย

R_{1-j} ถึง R_{n-j} คือ ค่าน้ำหนักคะแนน (Rating) ที่ทำให้พื้นที่มีศักยภาพแต่ละระดับปัจจัยของปัจจัยที่ n

ซึ่งค่า Weighting และ Rating เป็นค่าคะแนนที่กำหนดขึ้นตามความสำคัญของผลกระทบหรืออิทธิพลที่จะทำให้พื้นที่นั้นมีศักยภาพ ปัจจุบันยังไม่มีค่ามาตรฐานใดๆ ที่กำหนดค่าคะแนนของแต่ละปัจจัยไว้ ทั้งนี้แต่ละปัจจัยจะมีความสำคัญแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการหาศักยภาพ หรือความเหมาะสม ซึ่งการให้ค่าถ่วงน้ำหนักของค่า Weighting และค่าระดับคะแนนของค่า Rating ในขั้นตอนการศึกษาจะมีการประชุมผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องเพื่อหาค่าที่เหมาะสมต่อไป

5.3.1 เกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ศักยภาพ

เกณฑ์การคัดเลือกหน่วยงานเข้าร่วมโครงการจะพิจารณาดังนี้

1) ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น เป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่นำร่อง ทั้งนี้เนื่องจาก หากปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีปริมาณสูง ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่มูลฝอยไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกวิธี จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อลดหรือแก้ไขปัญหาค่าที่เกิดขึ้น จำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนเพื่อวางระบบการจัดการที่ถูกต้อง รวมทั้งต้องหารูปแบบการนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ใหม่ พื้นที่ที่มีปริมาณขยะมูลฝอยมาก และมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บต่ำ ทำให้ขยะมูลฝอยตกค้างมาก มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการดำเนินการอย่างเร่งด่วนเป็นอันดับแรก ทั้งนี้ หากปล่อยให้เกิดปัญหาขึ้นโดยไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาจะมีความยุ่งยากและต้องใช้งบประมาณที่สูงมาก

2) ประสิทธิภาพการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย

ประสิทธิภาพการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย เป็นปัจจัยที่แสดงให้เห็นปริมาณมูลฝอยตกค้างของหน่วยงาน โดยจะมีความสัมพันธ์กับความพร้อมของอุปกรณ์และบุคลากรในระบบจัดการมูลฝอย ทั้งนี้ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยต่ำ จะมีความเสี่ยงต่อปัญหาเรื่องสุขภาพอนามัย เนื่องจากกองมูลฝอยตกค้างที่ไม่ได้รับการนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี จะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของพาหะนำโรคต่างๆ นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อท้องถิ่นในเรื่องกลิ่นและความไม่สะอาด

3) ลักษณะชุมชน

ลักษณะชุมชน เป็นปัจจัยที่บ่งบอกถึงลักษณะการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ ซึ่งเป็นดัชนีที่บ่งชี้ปริมาณขยะมูลฝอย และความหลากหลายของแหล่งกำเนิด เช่น ชุมชนอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือชุมชนที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยว มักมีความหลากหลายและปริมาณขยะมูลฝอยค่อนข้างมาก ในทางตรงกันข้าม ชุมชนที่เป็นที่พักอาศัยหรือชุมชนเกษตรกรรม จะมีความหลากหลายและปริมาณขยะมูลฝอยค่อนข้างต่ำ ดังนั้น ลักษณะชุมชนใดที่มีปัญหาในเรื่องปริมาณและความหลากหลายของขยะมูลฝอยมาก จำเป็นต้องได้รับการจัดการแก้ไขหรือให้ความสนใจก่อนชุมชนที่มีปริมาณและความหลากหลายของขยะมูลฝอยน้อย

4) แนวโน้มความรุนแรงของการกำจัดขยะมูลฝอย

แนวโน้มความรุนแรงของการกำจัดขยะมูลฝอย เป็นปัจจัยที่สามารถบ่งบอกความจำเป็นในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ โดยพื้นที่ที่มีแนวโน้มความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยสูงจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะการกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ทั้งนี้การจัดลำดับความสำคัญของลักษณะความรุนแรงเรียงตามวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยจากมากไปหาน้อย คือ การกำจัดมูลฝอยแบบเผากลางแจ้ง/เทกอง การขุดหลุมฝังกลบ/ไถกลบ การฝังกลบแบบกึ่งหลักสุขาภิบาล การกำจัดมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary landfill) และการกำจัดแบบครบวงจรซึ่งมีการคัดแยกขยะหรือการนำกลับมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งหากพื้นที่ใดมีแนวโน้มความรุนแรงของปัญหามาก จะต้องให้ความสำคัญในการจัดการแก้ไขเป็นระดับแรก

5) ศักยภาพของขยะมูลฝอยในการนำกลับมาใช้ประโยชน์

ศักยภาพของขยะมูลฝอยในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง สัดส่วนขององค์ประกอบของขยะมูลฝอยประเภทขยะอินทรีย์และขยะรีไซเคิล ซึ่งขยะทั้งสองประเภทนี้ หากได้รับการคัดแยกจากแหล่งกำเนิดอย่างเหมาะสมและถูกวิธี จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งหมด โดยขยะอินทรีย์สามารถนำไปทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ เลี้ยงสัตว์ ขยะรีไซเคิลนำไปขายเพื่อแปรรูปหรือผลิตใหม่ ดังนั้นท้องถิ่นใดมีปริมาณของขยะมูลฝอยทั้งสองประเภทค่อนข้างมาก ย่อมที่จะสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้มากเช่นกัน ส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องนำไปกำจัดลดน้อยลงอย่างมากด้วย

6) อัตราการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

อัตราการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เป็นปัจจัยที่แสดงถึงพฤติกรรมของประชาชนในท้องถิ่นที่เห็นคุณค่าของขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย และเป็นปัจจัยที่แสดงถึงปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของท้องถิ่น โดยท้องถิ่นใดมีอัตราการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์มาก ในรูปแบบกิจกรรมต่างๆ เช่น การคัดแยกเพื่อขายให้กับผู้รับซื้อของเก่า การนำมาทำปุ๋ยหมักและการใช้เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ ย่อมหมายถึง ชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นมีปริมาณมูลฝอยที่ต้องนำไปกำจัดที่ปลายทางลดน้อยลง ปัญหาเรื่องการจัดการมูลฝอยของหน่วยงานก็น้อยลงไปด้วย ในทางกลับกันหากท้องถิ่นใดมีอัตราการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ต่ำ ย่อมหมายถึง ปริมาณมูลฝอยที่ต้องนำไปกำจัดมีมากขึ้น ปัญหาการจัดการย่อมมากขึ้นด้วย ดังนั้น อัตราการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์จึงเป็นปัจจัยที่แสดงถึงแนวโน้มการจัดการขยะมูลฝอยของท้องถิ่นด้วย

อย่างไรก็ตาม ความยั่งยืนของลักษณะ และรูปแบบของกิจกรรมการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ของชุมชนเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณา หากมีกิจกรรมที่หลากหลายและประชาชนหรือองค์กรในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ แสดงถึงศักยภาพใน

การร่วมมือร่วมใจของชุมชนมีสูง การดำเนินกิจกรรมเพื่อการสาธิตทดลองย่อมมีความสำเร็จสูงไปด้วย ซึ่งจะต้องนำไปพิจารณาอีกปัจจัยหนึ่ง

7) แหล่งรับซื้อวัสดุรีไซเคิล

ศักยภาพของแหล่งรับซื้อวัสดุรีไซเคิล และที่ตั้งร้านรับซื้อของเก่าและวัสดุเหลือใช้ หมายถึงระยะทางจากชุมชนถึงแหล่งรับซื้อเป็นปัจจัยที่แสดงให้เห็นความสามารถและการเข้าถึงแหล่งซื้อ-ขายของเก่าและวัสดุเหลือใช้ในพื้นที่ ส่งผลต่อการนำขยะมูลฝอยที่คัดแยกแล้วมาจำหน่ายได้ง่ายขึ้น หรือการเข้าไปรับซื้อของเก่าภายในชุมชนสะดวกขึ้น ลดค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมและการขนส่ง รวมทั้งบ่งบอกถึงภาวะการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของชุมชน

นอกจากนี้ ที่ตั้งและศักยภาพของร้านรับซื้อของเก่าที่มีอยู่ในชุมชนหรือมีระยะทางใกล้ชุมชนจะเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้กิจกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชนประสบความสำเร็จมากขึ้นด้วย เนื่องจากจะสามารถรับซื้อวัสดุต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมด้วย

8) กลุ่มกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียและรักษาสิ่งแวดล้อม

กลุ่มกิจกรรมในการลดปริมาณขยะมูลฝอย และการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ และรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยแสดงความร่วมมือร่วมใจ ความสามัคคีของคนในท้องถิ่น การมีจิตสำนึก การรับรู้และการเข้าใจถึงประโยชน์และคุณค่าของการจัดการมูลฝอยที่ต้นเหตุหรือแหล่งกำเนิด รวมถึง การเห็นคุณค่าของการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ รวมถึงการมีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถที่จะส่งเสริมให้เกิดการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ให้ประสบความสำเร็จตามไปด้วย

อย่างไรก็ตาม การพิจารณาปัจจัยจำนวนกลุ่มกิจกรรมต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพ และอัตราการนำมาใช้ประโยชน์ด้วย หากชุมชนใดมีอัตราการนำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มประสิทธิภาพแล้ว ย่อมหมายถึงชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องในการจัดการขยะมูลฝอย การนำกิจกรรมเข้าไปดำเนินการส่งเสริมและทดลองย่อมจะไม่ส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยลดลงไปกว่าเดิมนัก ซึ่งปัจจัยข้อนี้จะพิจารณาร่วมกับอัตราการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

9) สถาบันการศึกษาและศาสนสถานที่มีกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

สถาบันการศึกษาหรือศาสนสถานเป็นสถานที่สำคัญที่ทางหน่วยงานท้องถิ่นสามารถให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมได้ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษา หรือศาสนสถานที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การลดและใช้ประโยชน์มูลฝอยและวัสดุเหลือใช้

กิจกรรมการเกษตรอินทรีย์ และกิจกรรมอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน เป็นต้น รวมถึงกิจกรรมการร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา กับหน่วยงานท้องถิ่นด้วย

นอกจากนี้ วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถาบันการศึกษายังมีส่วนสำคัญอย่างมากในการที่จะเข้าร่วมโครงการกับหน่วยงานท้องถิ่น ซึ่งจะต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับแผนงาน โครงการ นโยบาย วิสัยทัศน์ ของสถาบันการศึกษาและผู้บริหาร

ดังนั้น จำนวนสถาบันการศึกษาและศาสนสถานที่มีกิจกรรมการลดและใช้ประโยชน์มูลฝอยของโรงเรียนจึงต้องนำมาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกหน่วยงานนำร่องด้วย

10) แผนปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

การศึกษาในครั้งนี้ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้หน่วยงานท้องถิ่นในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อย่างน้อยจำนวน 10 หน่วยงาน จัดทำแผนปฏิบัติงาน (Action plans) ในด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งแผนปฏิบัติงานฯ ดังกล่าวจะแสดงถึงขีดความสามารถและศักยภาพของหน่วยงานในการเข้าร่วมโครงการโดยการนำแผนดังกล่าวมาแปลงไปสู่การปฏิบัติจริง กล่าวคือ แผนปฏิบัติงานฯ จะประกอบด้วยหลักการและเหตุผล สถานการณ์ด้านขยะมูลฝอยและการจัดการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทาง/มาตรการ/กลยุทธ์ต่างๆ รวมทั้งแผนงานและโครงการต่างๆ ภายใต้แผน ซึ่งโครงการต่างๆ จะมีการระบุวัตถุประสงค์ สถานที่ดำเนินการ ระยะเวลา เป้าหมาย กิจกรรม การบริหารโครงการ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ งบประมาณ เป็นต้น ซึ่งหากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าแผนปฏิบัติงานฯ เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่สุดสำหรับใช้พิจารณาคัดเลือกหน่วยงานในการเข้าร่วมโครงการ ดังนั้น จะต้องนำแผนฯ ของหน่วยงานเป็นปัจจัยในการพิจารณาด้วย ซึ่งการให้คะแนนตามแผนฯ จะพิจารณาจากวิสัยทัศน์ (หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์และเป้าหมาย) สถานการณ์ด้านขยะมูลฝอย รูปแบบกิจกรรม งบประมาณ และบุคลากร (การบริหารโครงการ) เป็นสำคัญ

5.3.2 ผลการคัดเลือกพื้นที่ศักยภาพนำร่อง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและการให้คะแนน Weighting และ Rating ของปัจจัยต่างๆ ซึ่งจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่โดยใช้สมการแบบจำลองหลายเกณฑ์ (Multi criteria modeling) โดยใช้ข้อมูลแต่ละปัจจัยของหน่วยงานที่ตอบแบบสอบถาม ในการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ โดยให้ค่า Rating แต่ละปัจจัยของข้อมูลที่ได้มาแล้วนำมาคูณกับค่า Weighting ของปัจจัย แล้วหาผลรวมคะแนนของแต่ละหน่วยงาน หากหน่วยงานใดมีค่าคะแนนมากที่สุด แสดงว่าหน่วยงานนั้นมีศักยภาพมากที่สุด ซึ่งจากการวิเคราะห์เพื่อหาคะแนนรวมของแต่ละหน่วยงาน จำนวน 14 แห่ง ที่มีแผนปฏิบัติงานการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ได้แสดงไว้ในตารางเกณฑ์การพิจารณาการจัดลำดับพื้นที่ศักยภาพ รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ข สามารถสรุปผลการจัดลำดับคะแนนได้ตามลำดับดังนี้

1) เทศบาลตำบลควนเนียง	จังหวัดสงขลา	67.5	คะแนน
2) เทศบาลตำบลแม่ขรี	จังหวัดพัทลุง	67.0	คะแนน
3) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม	จังหวัดสงขลา	65.5	คะแนน
4) เทศบาลตำบลบ่อยาง	จังหวัดสงขลา	63.5	คะแนน
5) เทศบาลตำบลคลองแห	จังหวัดสงขลา	57.0	คะแนน
6) องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง	จังหวัดสงขลา	56.0	คะแนน
เทศบาลตำบลพังงา	จังหวัดสงขลา	56.0	คะแนน
7) เทศบาลตำบลหาดใหญ่	จังหวัดสงขลา	55.0	คะแนน
8) เทศบาลเมืองสะเตา	จังหวัดสงขลา	50.5	คะแนน
9) เทศบาลตำบลปริง	จังหวัดพัทลุง	48.5	คะแนน
10) อบต.พนาสูง	จังหวัดพัทลุง	45.5	คะแนน
11) เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ	จังหวัดพัทลุง	39.5	คะแนน
12) อบต.ทะเลน้อย	จังหวัดพัทลุง	34.0	คะแนน
13) เทศบาลตำบลควนขนุน	จังหวัดพัทลุง	19.0	คะแนน

ผลการจัดลำดับพื้นที่ศักยภาพในการเข้าร่วมโครงการ พบว่า เทศบาลตำบลควนเนียง จังหวัดสงขลา เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงสุด รองลงมาได้แก่ เทศบาลตำบลแม่ขรี จังหวัดพัทลุง ดังนั้นที่ปรึกษาจึงเลือกพื้นที่ 2 แห่งนี้เป็นพื้นที่นำร่องของโครงการและจะได้ทำข้อตกลงร่วมกันต่อไป

รูปที่ 5.3-1 แผนที่เทศบาลตำบลควนเนียง จังหวัดสงขลา

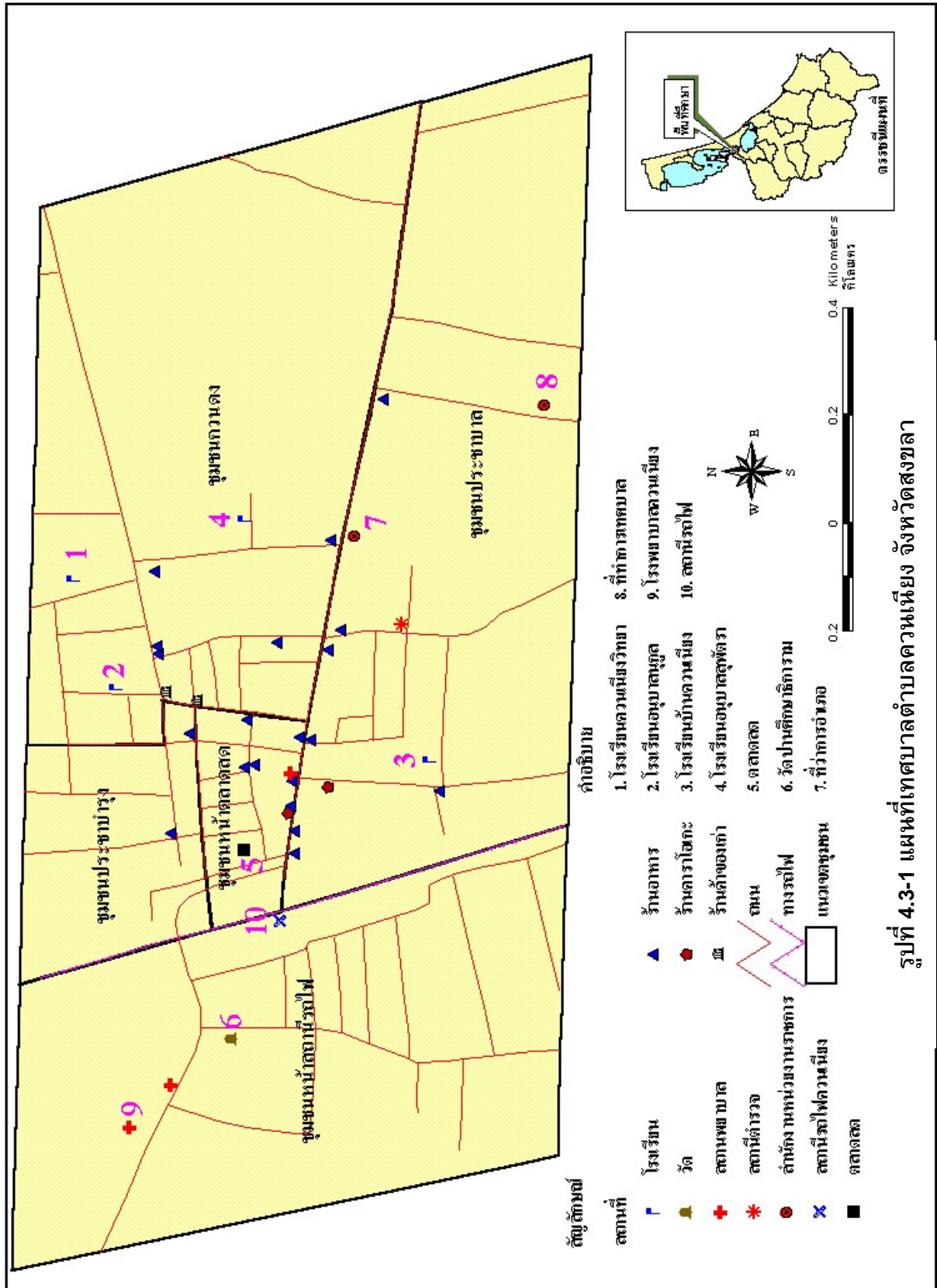
ภาพที่ 5.3-1 สภาพทั่วไปของเทศบาลควนเนียง จังหวัดสงขลา

รูปที่ 5.3-2 แผนที่เทศบาลตำบลแม่ขรี จังหวัดพัทลุง

ภาพที่ 5.3-2 สภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลแม่ขรี จังหวัดพัทลุง

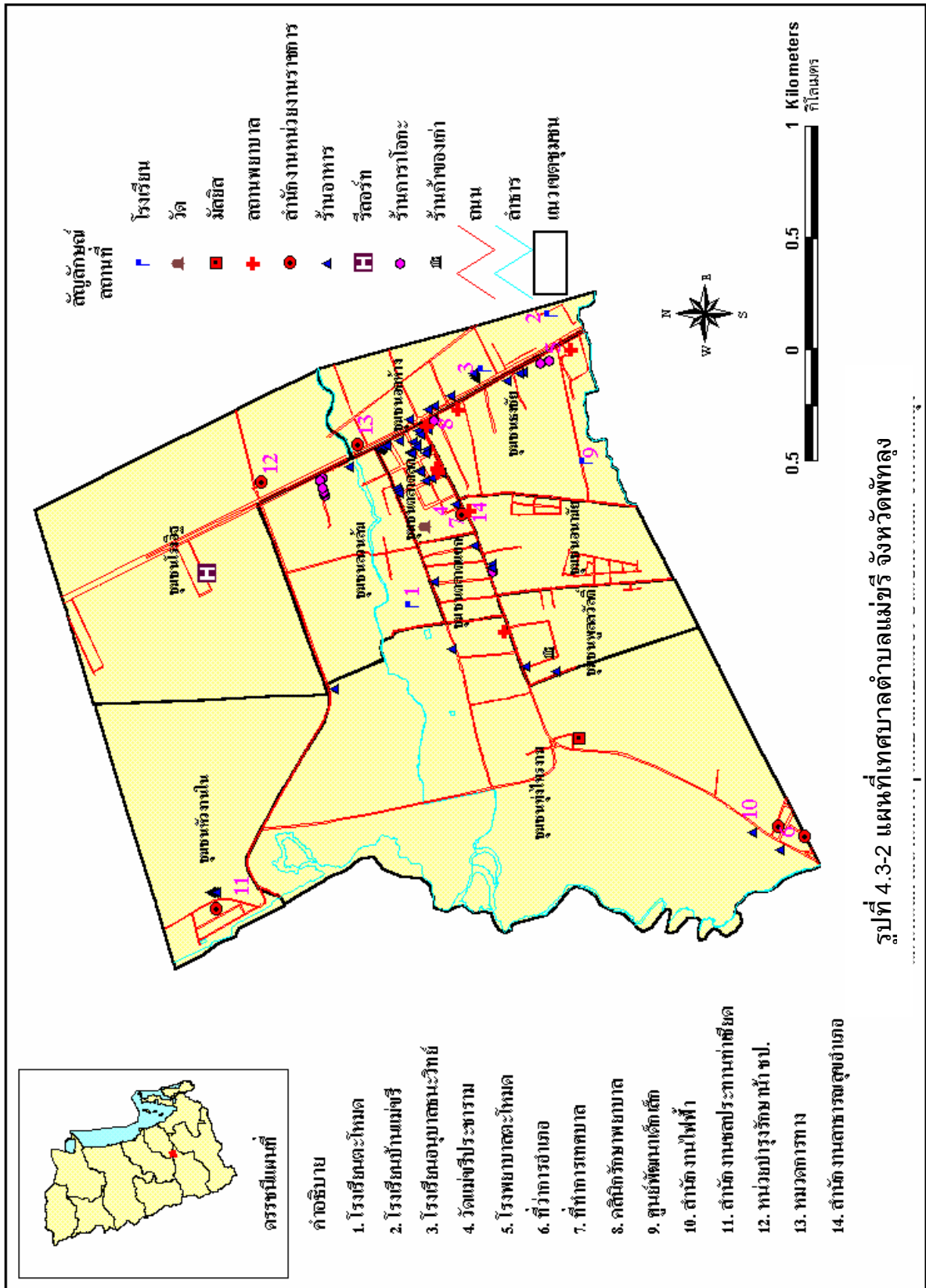
5.4 การทำข้อตกลงกับพื้นที่ศักยภาพนำร่องโครงการฯ

หลังจากการคัดเลือกพื้นที่นำร่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว ได้แก่ เทศบาลตำบลควนเนียง จังหวัดสงขลา และเทศบาลตำบลแม่ขรี จังหวัดพัทลุง ที่ปรึกษาได้เข้าพบกับหน่วยงานท้องถิ่นนำร่องทั้งสองแห่งเพื่อจัดทำข้อตกลงโครงการฯ ในการร่วมกันนำแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานไปทดลองปฏิบัติในพื้นที่ ในการทำข้อตกลงนั้นประกอบไปด้วยหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน รวมทั้งการชี้แจงถึงบทบาทและหน้าที่ของแต่ละฝ่ายโดยชัดเจนในการดำเนินกิจกรรม รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ข

ภาพที่ 5.3-1 สภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลควนเนียง จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 5.3-2 สภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลแม่ขี้ จังหวัดพัทลุง

5.5 การคาดการณ์ปริมาณขยะมูลฝอยในการทำกิจกรรมในพื้นที่ศักยภาพนำร่อง

5.5.1 เทศบาลตำบลควนเนียง

กิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียของเทศบาลตำบลควนเนียงมีจำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมการทอดผ้าป่ารีไซเคิล และกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะชุมชนแก่ผู้บริหาร ซึ่งสามารถคาดการณ์ปริมาณการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ได้ 2 กิจกรรม ดังแสดงในตารางที่ 5.5-1

ตารางที่ 5.5-1 การคาดการณ์ปริมาณมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ของเทศบาลตำบลควนเนียง

กิจกรรม	ปริมาณขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ต่อวัน	
	กิโลกรัม	ร้อยละ
1.การทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก	1,250.00	25.00
2.ผ้าป่ารีไซเคิล	175.00	3.50
รวมปริมาณการคาดการณ์	1,425.00	28.50

หมายเหตุ ปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลตำบลควนเนียง เท่ากับ 5,000 กิโลกรัม/วัน

5.5.2 เทศบาลตำบลแม่ขี

กิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียของเทศบาลตำบลแม่ขี มีจำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการจัดตั้งศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิล กิจกรรมการลดขยะเปียก กิจกรรมการทำข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอย และกิจกรรมการลดขยะต้นทาง ซึ่งสามารถคาดการณ์ปริมาณการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ได้ 3 กิจกรรม ดังแสดงในตารางที่ 5.5-2

ตารางที่ 5.5.2 การคาดการณ์ปริมาณมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ของเทศบาลตำบลแม่ขี

กิจกรรม	ปริมาณขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ต่อวัน	
	กิโลกรัม	ร้อยละ
1.ศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิล	800.00	8.00
2.ลดขยะเปียก	1,550.00	15.50
3.การลดขยะจากต้นทาง	350.00	3.50
รวมปริมาณการคาดการณ์	2,700.00	27.00

หมายเหตุ ปริมาณขยะมูลฝอยรวมทั้งหมดของพื้นที่นำร่องเท่ากับ 10,000 กิโลกรัม/วัน

บทที่ 6

การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการลดและใช้ประโยชน์ของเสียในพื้นที่นำร่อง

6.1 บทนำ

เมื่อได้คัดเลือกหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อเป็นพื้นที่นำร่องในการนำแผนปฏิบัติการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย (Action Plan) มาปฏิบัติจริงในพื้นที่ (Implement) ซึ่งก่อนและหลังดำเนินงานทดลองจะต้องจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ โดยการจัดประชุมฯ ก่อนดำเนินการเพื่อเสนอแนะเทคนิควิชาการและแนวทางการลดและใช้ประโยชน์ของเสียเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการที่ได้จัดทำขึ้น ส่วนการจัดประชุมฯ หลังการดำเนินโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปผลการดำเนินงานและจัดหาแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานให้มีความยั่งยืนต่อไป ซึ่งผลการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 การนำแผนปฏิบัติการไปทดลองปฏิบัติจริงในพื้นที่ทั้งสองหน่วยงาน และการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 2 จะนำเสนอในรายละเอียดต่อไป

6.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1

ตามขอบเขตการศึกษา (TOR) สถาบันฯ ต้องจัดประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 กับพื้นที่นำร่องโครงการทั้งสองแห่ง ภายใน 15 วัน นับจากวันที่จัดส่งรายงานฉบับกลาง (Interim Report) (ส่งรายงานฉบับกลางเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2548) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะเทคนิควิธีการลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยชุมชน เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาของท้องถิ่นนั้นๆ และสอดคล้องกับแผนที่จัดทำขึ้น โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ เจ้าหน้าที่เทศบาลที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร ครู นักเรียน และประชาชน

ในการนี้ สถาบันฯ ได้เข้าประชุมหารือกับเทศบาลทั้งสองแห่งเป็นระยะๆ ตั้งแต่ที่ได้คัดเลือกเทศบาลทั้งสองแห่งเป็นพื้นที่นำร่อง (ผลการคัดเลือกพื้นที่ประมาณวันที่ 10 มิถุนายน 2548) นอกจากนั้น ยังจัดให้มีการฝึกอบรม สาธิตเกี่ยวกับการลดและใช้ของเสีย การพาศึกษาดูงานให้กับเจ้าหน้าที่ของเทศบาล อาสาสมัคร ผู้นำชุมชน ครูและนักเรียน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวมีลักษณะเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยก่อนการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ซึ่งการประชุมที่สำคัญของเทศบาลทั้งสองแห่ง สรุปได้ดังนี้

6.1.1 เทศบาลตำบลควนเนียง

1) วันที่ 9 กรกฎาคม 2548 เวลา 09.00-16.30 น. สถาบันทรัพยากรชายฝั่งร่วมกับเทศบาลตำบลควนเนียง ให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลควนเนียง เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการฯ การดำเนินกิจกรรมตามแผนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย การสาธิตการผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพจากขยะมูลฝอยอินทรีย์ การคัดแยกและเก็บรวบรวม แนวทางการจัดตั้งศูนย์รับซื้อวัสดุรีไซเคิลชุมชน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล เจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่เทศบาล ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร และสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง รวมทั้งสิ้นประมาณ 20 คน (รูปที่ 6.2-1)

2) วันที่ 13 กรกฎาคม 2548 เวลา 12.00-16.30 น. สถาบันทรัพยากรชายฝั่งร่วมกับเทศบาลตำบลควนเนียง ให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ณ ศาลาเฉลิมพระเกียรติเทศบาลตำบลควนเนียง โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดประชุมเพื่ออบรมและสาธิตการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและแนวคิดการจัดตั้งสหกรณ์รับซื้อวัสดุรีไซเคิลของชุมชน โดยในการประชุมจัดให้มีการอบรมสาธิตการคัดแยกขยะมูลฝอยและวัสดุรีไซเคิล การนำมูลฝอยอินทรีย์กลับไปใช้ประโยชน์ด้วยวิธีการทำปุ๋ยหมักในครัวเรือน การจัดนิทรรศการให้ความรู้ด้านการจัดการมูลฝอย เป็นต้น โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล (นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล) เจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (หัวหน้ากองฯ และเจ้าหน้าที่) เจ้าหน้าที่เทศบาลอื่นๆ ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร (อสม.) ครูและนักเรียนโรงเรียนควนเนียงวิทยา และสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง รวมทั้งสิ้น ประมาณ 100 คน (รูปที่ 6.2-2)

6.1.2 เทศบาลตำบลแม่ขี

1) วันที่ 14 มิถุนายน 2548 เวลา 09.00-12.00 น. สถาบันทรัพยากรชายฝั่งร่วมกับเทศบาลตำบลแม่ขี จังหวัดพัทลุง จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงและจัดทำแผนปฏิบัติการลดและใช้ประโยชน์ของเสียเพิ่มเติม และร่วมวางแผนการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับแผนฯ ที่จัดทำขึ้น ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลแม่ขี โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 15 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม อาสาสมัครชุมชน ผู้นำชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนตะโหมดและโรงเรียนบ้านแม่ขี และสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง (รูปที่ 6.2-3)

รูปที่ 6.2-1 การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 ของเทศบาลตำบลควนเหนือ
วันที่ 9 กรกฎาคม 2548

รูปที่ 6.2-2 การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 ของเทศบาลตำบลควนเนียง
วันที่ 13 กรกฎาคม 2548

รูปที่ 6.2-3 การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 ของเทศบาลตำบลแม่ขรี
วันที่ 14 มิถุนายน 2548

2) วันที่ 10 กรกฎาคม 2548 เวลา 09.00-16.30 น. สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง ร่วมกับเทศบาลตำบลแม่ขรี จังหวัดพัทลุง จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลแม่ขรี เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการฯ การดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย การคัดแยกและเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 28 คน ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล เจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่เทศบาล ผู้นำชุมชน อาสาสมัครชุมชน และสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง (รูปที่ 6.2-4)

3) วันที่ 20 กรกฎาคม 2548 เวลา 09.00-13.00 น. สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง ร่วมกับเทศบาลตำบลแม่ขรี จังหวัดพัทลุง และเทศบาลตำบลควนเนียง จังหวัดสงขลา จัดให้มีการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนความรู้เทศบาลแม่ขรีกับเทศบาลตำบลควนเนียง ณ บริเวณหน้าอาคารสำนักงานเทศบาลควนเนียงและพื้นที่จัดกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ได้แก่ โรงหมักปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ โรงเก็บวัสดุรีไซเคิล (โรงจอตกรถ) และโรงเก็บขวดแก้ว (ลานขวางขวด) ในครั้งนี้ เทศบาลตำบลควนเนียง โดยนายกเทศมนตรี ได้บรรยายเกี่ยวกับโครงการคัดแยกขยะมูลฝอยของเทศบาลควนเนียง การจัดตั้งสหกรณ์หรือศูนย์วัสดุรีไซเคิลของชุมชน และอาสาสมัครเทศบาลฯ ได้บรรยายกิจกรรมการทำปุ๋ยน้ำจากขยะอินทรีย์ โดยการบรรยายจัดให้มีการสาธิตการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพจากขยะมูลฝอยอินทรีย์ ต่อจากนั้น คณะดูงานได้ไปดูสถานที่เก็บขวดแก้วของเทศบาลควนเนียง (ลานขวางขวด) ที่อยู่บริเวณโรงฆ่าสัตว์

คณะศึกษาดูงานในครั้งนี้ มีประมาณ 80 คน ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล (นายกเทศมนตรีแม่ขรี) เจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม คณะครูและนักเรียนโรงเรียนตะโหมดวิทยา โรงเรียนแม่ขรี อาสาสมัครจากเทศบาลตำบลแม่ขรี คณะที่ปรึกษาจากสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง และเจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ

คณะให้การต้อนรับ บรรยายและสาธิต จำนวน ประมาณ 20 คน ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาลตำบลควนเนียง (นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล) เจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม อาสาสมัคร และเจ้าหน้าที่เทศบาลควนเนียง (รูปที่ 6.2-5)

ในเวลา 13.00 – 15.00 น. สถาบันฯ ร่วมกับเทศบาลทั้งสองแห่งได้นำคณะดูงานไปดูการเก็บ คัดแยก และทำความสะอาดถุงพลาสติกของคุณเอิบ พรหมศรี ณ หมู่บ้านคลองเตย ตำบลคอกหงษ์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (ดูรูปที่ 6.2-5 ประกอบ)

ในเวลา 15.00 – 17.00 น. ดูงานและฟังการบรรยายธุรกิจรีไซเคิลของบริษัทวังษ์พาณิชย์ จำกัด (สาขาหาดใหญ่) ฟังการบรรยายและชมสถานที่รับซื้อและเก็บกองวัสดุรีไซเคิล (ดูรูปที่ 6.2-5 ประกอบ)

รูปที่ 6.2-4 การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 ของเทศบาลตำบลแม่ขรี
วันที่ 10 กรกฎาคม 2548

รูปที่ 6.2-5 การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 ของเทศบาลตำบลแม่ชรี วันที่ 20 กรกฎาคม 2548

4) วันที่ 21 กรกฎาคม 2548 เวลา 09.00-16.30 น. สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง ร่วมกับเทศบาลตำบลแม่ขีร์ จังหวัดพัทลุง จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ณ ห้องประชุมโรงเรียนตะโหมดวิทยา โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดประชุมเพื่ออบรมและสาธิตการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยในการประชุมจัดให้มีการอบรมสาธิตการคัดแยกขยะมูลฝอยและวัสดุรีไซเคิล การนำมูลฝอยอินทรีย์กลับไปใช้ประโยชน์ด้วยวิธีการทำปุ๋ยหมักในครัวเรือน การจัดนิทรรศการให้ความรู้ด้านการจัดการมูลฝอย เป็นต้น โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 80 คน ได้แก่ ผู้แทนผู้บริหารของเทศบาลตำบลแม่ขีร์ เจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร (อสม.) คณะผู้บริหาร ครูและนักเรียนโรงเรียนตะโหมดวิทยา คณะผู้บริหาร ครูและนักเรียนโรงเรียนแม่ขีร์ และคณะที่ปรึกษาจากสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง (ภาพที่ 6.2-6)

รูปที่ 6.2-6 การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 ของเทศบาลตำบลแม่ขีร์ วันที่ 21 กรกฎาคม 2548

6.3 ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานลดและใช้ประโยชน์ของเสียในพื้นที่นำร่อง

6.3.1 เทศบาลตำบลควนเนียง

ตามแผนปฏิบัติการลดและใช้ประโยชน์ของเสียของเทศบาลตำบลควนเนียง ได้เสนอไว้จำนวน 3 โครงการ ดังได้กล่าวรายละเอียดไว้ในบทที่ 4 ได้แก่ โครงการทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิล โครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะอินทรีย์ และโครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอยแก่ผู้บริหารและชุมชน ซึ่งในการดำเนินงานจริงได้มีการปรับเปลี่ยนรายละเอียดโครงการขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานที่เสนอไว้ในแผนปฏิบัติงานบ้างเล็กน้อย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องและมีความเหมาะสมกับศักยภาพของท้องถิ่นและปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในปัจจุบัน กล่าวคือ โครงการหรือกิจกรรมทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิลได้ปรับเปลี่ยนเป็นโครงการจัดตั้งศูนย์รับซื้อวัสดุรีไซเคิลชุมชนแทนเนื่องจากหลายฝ่ายเห็นว่าจะเป็นกิจกรรม/โครงการที่สามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังได้เพิ่มกิจกรรมการสนับสนุนเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์ เนื่องจากเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถนำมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์ได้ค่อนข้างมากและมีค่าใช้จ่ายน้อย ส่วนโครงการอื่นๆ ได้มีการปรับเปลี่ยนในรายละเอียดของกิจกรรมบ้าง ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป ดังนั้นโครงการที่จะดำเนินการในพื้นที่ของเทศบาลตำบลควนเนียง สรุปได้ดังนี้

- 1) โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอยให้กับผู้บริหารและผู้นำชุมชน
- 2) โครงการศูนย์รับซื้อวัสดุรีไซเคิลชุมชน
- 3) โครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอย
- 4) โครงการสนับสนุนเกษตรกรการเลี้ยงสัตว์ด้วยขยะมูลฝอยอินทรีย์
- 5) โครงการคัดแยกและซื้อขายวัสดุรีไซเคิลชุมชน

สำหรับรายละเอียดผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานด้านการลดการใช้ประโยชน์ของเสียของเทศบาลตำบลควนเนียงดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

1) โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอยให้กับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

(1) ผลการดำเนินงาน

ทางเทศบาลตำบลควนเนียง ได้ร่วมกับสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในฐานะเป็นที่ปรึกษาของโครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ของกรมควบคุมมลพิษ ในครั้งนี้ ได้จัดอบรมให้ความรู้ รวมทั้ง นำศึกษาและดูงาน ด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียให้กับผู้เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ผู้บริหารเทศบาล เจ้าหน้าที่เทศบาล ผู้นำชุมชน ประชาชน อาสาสมัคร ครูและนักเรียน ดังได้กล่าวแล้วในการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 และในระหว่างการทดลองดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานฯ ได้เข้าร่วมดำเนินกิจกรรม

ให้ข้อเสนอแนะแนวทาง และเทคนิคและวิธีการต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เกี่ยวข้องในด้านการจัดการขยะมูลฝอยไปในตัวอีกทางหนึ่ง

(2) การติดตามตรวจสอบและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลของกิจกรรมสามารถประเมินได้จากการสังเกตและผลของกิจกรรมอื่นๆ ที่ประเมินออกมาได้ทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ สรุปได้ดังนี้

- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของเทศบาลมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและการนำมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมของโครงการ จึงให้การสนับสนุนกิจกรรมโครงการมากขึ้นตามลำดับ ทั้งในเรื่องการจัดเจ้าหน้าที่เข้าร่วมโครงการ การสนับสนุนอุปกรณ์ในการดำเนินงาน การอุดหนุนงบประมาณ รวมถึงการบรรจุโครงการและกิจกรรมไว้ในแผนงบประมาณของเทศบาลด้วย

- ผู้นำชุมชน ประชาชน ผู้บริหารโรงเรียนและนักเรียน ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.00) เกิดความตระหนักและให้ความสนใจกิจกรรมของโครงการ มีความรู้ความเข้าใจและเกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การคัดแยกขยะมูลฝอยและการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ เช่น การทำปุ๋ยหมัก/และน้ำหมักชีวภาพ การคัดแยกและซื้อขายวัสดุรีไซเคิลในชุมชน การเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์ การลดและเลิกการผลิตขยะมูลฝอยที่กำจัดยากและกลับไปใช้ประโยชน์ได้น้อยประเภทถุงพลาสติกและกล่องโฟม ซึ่งผลการสำรวจทัศนคติและความคิดเห็นต่อโครงการจะนำเสนอในภาพรวมของเทศบาลตำบลควนเนียง

- การประเมินผลในเชิงปริมาณ ได้จากการสำรวจข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ จากผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ร้านรับซื้อของเก่า ประชาชน ผู้เลี้ยงสัตว์ รวมทั้งโดยการชั่งน้ำหนักจริงของปริมาณขยะมูลฝอยที่เทศบาลเก็บขน ในระหว่างวันที่ 30-31 สิงหาคม 2548 และวันที่ 1-5 กันยายน 2548 พบว่า ขยะมูลฝอยของเทศบาลที่ต้องจัดเก็บทุกวันลดน้อยลงจากเดิมก่อนเริ่มดำเนินโครงการที่มีประมาณ 5 ตันวัน เหลือประมาณ เฉลี่ย 2.98 ตันวัน หรือลดลง ร้อยละ 40.00 ทั้งนี้ ขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพได้ถูกนำไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การซื้อขายวัสดุรีไซเคิล การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ การเลี้ยงสัตว์ด้วยวัสดุอินทรีย์ ฯลฯ ซึ่งจะได้นำเสนอในรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมต่อไป

(3) ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน

การพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอยของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องต้องใช้เวลาการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและจริงจัง ทั้งนี้ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ส่วนใหญ่มีภารกิจค่อนข้างมาก ไม่ค่อยมีเวลาให้กับโครงการมากนัก การดำเนินงานจึงต้องใช้ความพยายามและหาช่วงเวลาที่เหมาะสม แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลควนเนียง มีวิสัยทัศน์และนโยบายที่ชัดเจนในการจัดการขยะมูลฝอยและ

สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ จึงทำให้สามารถพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอย โดยเฉพาะการลดและใช้ประโยชน์ของเสียได้ค่อนข้างรวดเร็ว

2) โครงการศูนย์รับซื้อวัสดุรีไซเคิลชุมชน

(1) ผลการดำเนินงาน

การจัดตั้งศูนย์รับซื้อวัสดุรีไซเคิลในช่วงแรก (กรกฎาคม – สิงหาคม 2548) เทศบาลฯ และคณะทำงานจัดให้มีการระดมทุนจากชุมชนเพื่อใช้ในกิจกรรมของศูนย์ฯ โดยให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามาถือหุ้น ซึ่งกำหนดมูลค่าไว้หุ้นละ 500 บาท (ยังไม่ได้จำกัดจำนวนหุ้นและจำนวนหุ้น) ทั้งนี้ ประชาชนสามารถชำระค่าหุ้นเป็นวัสดุรีไซเคิลได้โดยการสะสมไปจนครบจำนวนหุ้นที่ตนเองจองไว้ โดยการชำระค่าหุ้นด้วยวัสดุรีไซเคิลดำเนินการโดยเทศบาลฯ จัดรถรับวัสดุรีไซเคิลจากสมาชิกเป็นประจำทุกวันพุธ วัสดุรีไซเคิลที่ได้ในเบื้องต้นนำมาจัดเก็บไว้ยังโรงจอดรถของเทศบาลฯ (รอกการก่อตั้งสถานที่ของศูนย์ฯ) ส่วนขวดแก้วนำไปเก็บไว้บริเวณโรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลฯ ซึ่งจัดสถานที่ไว้สำหรับเก็บขวดแก้วโดยเฉพาะ

การดำเนินการจัดตั้งศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิลโดยดำเนินมาจนถึงเดือนตุลาคม 2548 มีเงินหมุนเวียนแล้วประมาณ 200,000 บาท โดยได้รับความร่วมมือจาก บริษัท วงศ์พาณิชย์ จำกัด เข้ามารับซื้อ ซึ่งศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิลได้เปิดรับซื้อขยะรีไซเคิลจากประชาชนทั่วไป และหลังจากการดำเนินโครงการดังกล่าวแล้วเทศบาลตำบลควนเนียงได้มีการเปิดรับซื้อขยะมูลฝอยประเภทถุงพลาสติก ทั้งนี้เทศบาลตำบลควนเนียงได้จัดซื้อเครื่องทำความสะอาดพลาสติก (ดูรูปที่ 6.3-1 ประกอบ) โดยราคาการซื้อขยะพลาสติกของศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิลจะเป็นไปตามกลไกการตลาด

รูปที่ 6.3-1 เครื่องทำความสะอาดถุงพลาสติก เทศบาลตำบลควนเนียง

สถานที่เก็บขวดแก้วเทศบาลตำบลควนเนียง

สถานที่เก็บวัสดุรีไซเคิลชั่วคราว

รูปที่ 6.3-2 แสดงกิจกรรมการจัดตั้งศูนย์รีไซเคิลของเทศบาลตำบลควนเนียง

(2) การติดตามและประเมินผล

สถาบันทรัพยากรชายฝั่งได้ติดตามผลการดำเนินงานจัดตั้งศูนย์ฯ เป็นระยะๆ อย่างใกล้ชิด โดยเข้าร่วมประชุมหารือกับผู้บริหารเทศบาล เจ้าหน้าที่ และให้คำแนะนำ ติดต่อประสานงาน และสนับสนุนด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอ จนปัจจุบันสามารถจัดตั้งเป็นศูนย์ฯ ได้สำเร็จ และจะสามารถเปิดดำเนินการได้ประมาณปลายเดือนตุลาคม 2548

ปริมาณวัสดุรีไซเคิลที่จัดเก็บเพื่อระดมทุนในช่วงแรก (กรกฎาคม – กันยายน 2548) โดยเทศบาลฯ พบว่า มีปริมาณเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1,500 กิโลกรัม หรือประมาณวันละ 215 กิโลกรัมต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 4.30 ของปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาล (5,000 กิโลกรัมต่อวัน) และเมื่อศูนย์ฯ เริ่มดำเนินการแล้วคาดว่าจะสามารถรับซื้อวัสดุรีไซเคิลได้ประมาณวันละ 500 กิโลกรัม หรือคิดเป็นร้อยละ 10.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลฯ (5,000 กิโลกรัมต่อวัน)

(3) ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน

โครงการตั้งศูนย์รับซื้อวัสดุรีไซเคิลชุมชนเป็นโครงการที่ต้องใช้งบประมาณ และบุคลากร และการจัดการค่อนข้างสูง ซึ่งมีความจำเป็นต้องเตรียมการและวางแผนให้รอบครอบ ทั้งนี้ หากจัดตั้งและเปิดดำเนินการแล้วเกิดความล้มเหลว จะทำให้ประชาชนเกิดความไม่เชื่อมั่นในโครงการ หรือกิจกรรมของหน่วยงานท้องถิ่น และจะไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมอื่นๆ ตามมา ซึ่งผู้บริหาร เทศบาล จะระมัดระวังเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ประกอบการจัดตั้งศูนย์ฯ จะต้องได้รับความร่วมมือของ หลายๆ ฝ่าย ซึ่งจะต้องใช้เวลาและโอกาสในการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ รวมทั้งการจัดเตรียมบุคลากร อุปกรณ์และสถานที่ ดังนั้น จึงทำให้การจัดตั้งศูนย์ฯ มีความล่าช้ากว่าระยะเวลาการทดลองกิจกรรม โครงการ ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2548 ตามกรอบระยะเวลาการศึกษาของโครงการ

3) โครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอย

(1) ผลการดำเนินงาน

การทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอยอินทรีย์ มี 2 กิจกรรม ได้แก่ การทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพเทศบาลและการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพในครัวเรือน โดย การทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพเทศบาลได้ดำเนินการมาตั้งแต่เริ่มทดลองกิจกรรม (ประมาณเดือน กรกฎาคม 2548) โดยใช้ขยะอินทรีย์จากตลาดสดของเทศบาลมาหมักทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ ณ โรงหมัก ปุ๋ยของเทศบาล ดำเนินการเป็นประจำทุกวันโดยเจ้าหน้าที่เทศบาลและอาสาสมัคร การเก็บขนใช้ ยานพาหนะรถจักรยานยนต์พ่วงข้าง

การหมักปุ๋ยน้ำเทศบาลนี้ ใช้วิธีผสมขยะมูลฝอยอินทรีย์ หัวเชื้อจุลินทรีย์ และกากน้ำตาล น้ำเปล่า เข้าด้วยกันลงในถังพลาสติกขนาด 200 ลิตร หมักทิ้งไว้ประมาณ 15 วัน สามารถนำน้ำหมักไปใช้ประโยชน์ได้ ส่วนกากนำไปทำปุ๋ยหมักหรือฝังกลบได้ต้นไม้เพื่อเป็นปุ๋ยต่อไป

การทำปุ๋ยหมักอีกกิจกรรม ได้แก่ ปุ๋ยหมักในครัวเรือน ได้เริ่มดำเนินการ ประมาณวันที่ 5 กันยายน 2548 จำนวน 200 ครัวเรือน เป็นการหมักขยะมูลฝอยอินทรีย์ในถังหมัก สำเร็จรูปขนาดประมาณ 20-30 ลิตรที่ออกแบบและจัดทำให้มีก๊อกน้ำด้านล่าง เพื่อไขน้ำหมักออกไป ใช้งานเมื่อหมักได้ระยะเวลาแล้ว ซึ่งการหมักปุ๋ยในครัวเรือนทำได้โดยนำเศษขยะมูลฝอยอินทรีย์ผสม กับหัวเชื้อจุลินทรีย์ผง (ปุ๋ยหมักโบกาฉิ) นำใส่ลงถังทุกๆ วัน ทิ้งระยะเวลาประมาณ 7-10 วัน จะได้ น้ำหมักชีวภาพสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ กากวัสดุที่เหลือสามารถนำไปฝังลงดินได้ต้นไม้เพื่อเป็น ปุ๋ยต่อไป หรือนำไปหมักเป็นปุ๋ยเทศบาลโดยการใส่ถุงพลาสติกดำแล้วนำมาวางไว้หน้าบ้านเพื่อให้ รถเทศบาลเก็บขนไปทำปุ๋ยหมักต่อไป

(2) การติดตามและประเมินผล

การทำน้ำหมัก/ปุ๋ยหมักชีวภาพของเทศบาลตำบลควนเนียง แบ่งเป็น 2 กิจกรรมดังได้กล่าวมาแล้ว ได้แก่ กิจกรรมทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักโดยเทศบาล และกิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักในครัวเรือน ซึ่งสถาบันฯ ได้ติดตามตรวจสอบและประเมินผลมาโดยตลอด พบว่า

- การทำน้ำหมักเทศบาลสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยลงได้วันละประมาณ 300 กิโลกรัมต่อวัน หรือลดลงร้อยละ 6.0 ของปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาล (5,000 กิโลกรัมต่อวัน)

- การทำน้ำหมักในครัวเรือนสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยแต่ละครัวเรือนลงได้ประมาณวันละ 1.5 กิโลกรัม และครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการประมาณ 200 ครัวเรือน ดังนั้นจะสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยลงได้ประมาณวันละ 300 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 6.0

(3) ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน

ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินโครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพสามารถสรุปได้ดังนี้

- การคัดแยกขยะมูลฝอยอินทรีย์ในตลาดสดยังไม่มีประสิทธิภาพและถูกต้องเพียงพอ ทำให้ได้ปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์มาทำปุ๋ยหมักเทศบาลน้อยกว่าที่ควรจะเป็น เนื่องจากผู้ค้าในตลาดบางส่วนยังให้ความร่วมมือน้อย

- การทำปุ๋ยหมักในครัวเรือนเกิดความล่าช้า เนื่องจากต้องใช้งบประมาณและระยะเวลาในการจัดเตรียมถังหมัก ประกอบกับต้องทำความเข้าใจกับผู้เข้าร่วมโครงการค่อนข้างมาก เพราะที่ผ่านมาไม่เคยดำเนินกิจกรรมในลักษณะเช่นนี้มาก่อน

รถเก็บขยะมูลฝอยอินทรีย์

หัวเชื้อจุลินทรีย์และกากน้ำตาล

ถังหมักปุ๋ยในครัวเรือน

หัวเชื้อจุลินทรีย์และกากน้ำตาล

รูปที่ 6.3-3 แสดงกิจกรรมการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพจากขยะมูลฝอยอินทรีย์ของเทศบาลควนเนียง

4) โครงการสนับสนุนเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์

(1) ผลการดำเนินงาน

การเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์ เป็นที่นิยมมากขึ้นหลังจากได้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้มีการคัดแยกมูลฝอยอินทรีย์ออกจากขยะมูลฝอยอื่นๆ ทั้งในตลาดสด และร้านอาหาร รวมทั้งในครัวเรือน เนื่องจากมูลฝอยอินทรีย์หากมีการคัดแยกอย่างถูกต้อง และเป็นระบบที่ชัดเจน โดยไม่มีการปนเปื้อนของขยะมูลฝอยอย่างอื่นที่จะเป็นอันตรายต่อสัตว์ที่เลี้ยงก็จะสามารถนำไปเลี้ยงสัตว์ได้เป็นอย่างดี เป็นการลดต้นทุนในการเลี้ยงเป็นอย่างมาก ซึ่งผลการสำรวจและเก็บข้อมูลในพื้นที่โครงการ พบว่า มูลฝอยอินทรีย์ที่ได้คัดแยกแล้วจากแหล่งกำเนิดที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดสดเทศบาล และร้านอาหาร ในแต่ละวันจะมีผู้นำไปเลี้ยงสัตว์เป็นจำนวนหลายราย โดยสัตว์ที่นำไปเลี้ยง ได้แก่ สุกร ไก่ เป็ด และกระต่าย ฯลฯ ซึ่งการเก็บขนผู้เลี้ยงสัตว์จะนำพาหนะมาชนที่แหล่งกำเนิดเองโดยส่วนใหญ่จะมีการให้เงินกับผู้คัดแยกและเก็บรวบรวมให้ด้วย

(2) การติดตามและประเมินผล

การเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์ได้รับการนิยมขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากสามารถลดต้นทุนในการเลี้ยงได้ค่อนข้างมาก เมื่อเทียบกับการเลี้ยงด้วยอาหารสัตว์อื่นๆ ที่ต้องซื้อจากผู้ผลิต ซึ่งตกประมาณกิโลกรัมละประมาณ 4-5 บาท และจากการสำรวจและเก็บข้อมูลปริมาณการนำขยะมูลฝอยไปเลี้ยงสัตว์ในเขตเทศบาลตำบลควนเนียง พบว่า มีผู้นำขยะมูลฝอยไปเลี้ยงสัตว์ประมาณวันละ 350 กิโลกรัม จากผู้เลี้ยงสัตว์ประมาณ 8-10 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.0 ของปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาล (5,000 กิโลกรัมต่อวัน)

(3) ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน

การเลี้ยงสัตว์ด้วยขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่ยังขาดการจัดการที่ไม่ค่อยเป็นระบบ ผู้เลี้ยงส่วนใหญ่ไม่สามารถขอความร่วมมือไปยังร้านค้าหรือร้านอาหารได้มากนัก สาเหตุมาจากความไม่เข้าใจและมีทัศนคติไม่ดีซึ่งกันละกัน กล่าวคือ ร้านค้าหรือร้านอาหารซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญเห็นว่าไม่มีประโยชน์อะไรที่จะต้องคัดแยกและเก็บรวบรวมให้กับผู้เลี้ยงเพราะมีความคิดว่าต่างคนต่างทำมาหากินเหมือนกัน ในขณะที่เดียวกันผู้เลี้ยงหรือผู้เกี่ยวข้องก็ไม่ได้สร้างความเข้าใจกับร้านค้าและร้านอาหาร เน้นแต่เฉพาะเศษอาหารหรือเศษพืชผักผลไม้ที่ค่อนข้างดีและสะอาดไม่ปนเปื้อนมากนัก โดยไม่มีแนวคิดหรือทัศนคติเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมและลดขยะมูลฝอยของชุมชน จึงทำให้ไม่เกิดการร่วมมือในการคัดแยก เก็บรวบรวม และนำไปใช้ประโยชน์ได้มากเท่าที่ควรจะเป็น

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อมีโครงการและกิจกรรมลดและใช้ประโยชน์ของเสียเกิดขึ้นในพื้นที่ สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง ในฐานะที่ปรึกษาโครงการได้เข้าไปทำความเข้าใจและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม โดยปรับเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดให้ทั้งผู้เลี้ยงและร้านค้า/ร้านอาหารเกิดการมีส่วนร่วมในการลดและใช้ประโยชน์ของเสียเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชน ในขณะเดียวกันผู้เลี้ยงสัตว์ก็ได้ประโยชน์โดยตรง ดังนั้น ควรจะมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอื่นๆ

ด้วย เช่น การจัดหาอุปกรณ์หรือภาชนะให้ร้านค้า การไม่เลือกเฉพาะแต่มูลฝอยที่เป็นประโยชน์ของตนเองอย่างเดียว การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณที่ตั้งภาชนะรับเศษอาหาร เป็นต้น

รูปที่ 6.3-4 แสดงกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์ในเขตเทศบาลตำบลควนเนียง

5) กิจกรรมซื้อขายวัสดุรีไซเคิลในชุมชน

(1) ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมซื้อขายวัสดุรีไซเคิลในชุมชน เดิมเป็นกิจกรรมที่ดำเนินไปตามกลไกการตลาดและเศรษฐศาสตร์ กล่าวคือ เมื่อมีผู้ต้องรับซื้อวัสดุรีไซเคิลเกิดขึ้นในชุมชน (Demand) ก็มีความต้องการขาย (Supply) โดยที่ผ่านมายังมีปริมาณไม่มากนัก เนื่องจากประชาชนยังไม่เห็นความสำคัญและไม่ค่อยมีการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างชัดเจนและถูกต้อง ทำให้วัสดุรีไซเคิลส่วนใหญ่ที่มีศักยภาพสามารถนำกลับมาใช้รีไซเคิลได้ถูกทิ้งปนไปกับขยะมูลฝอยทั่วไป ยกเว้นวัสดุรีไซเคิลบางประเภทที่มีราคาสูงและไม่ปนเปื้อนเท่านั้นที่ถูกคัดแยกนำมาซื้อขายกันในชุมชน เช่น กระป๋องอะลูมิเนียม เศษเหล็ก ทองเหลือง ทองแดง กล่องกระดาษ ขวดพลาสติก และขวดแก้ว ฯลฯ ส่วนวัสดุที่มีราคาถูกและมีการปนเปื้อนมาก มักถูกทิ้งรวมไปกับขยะทั่วไปเป็นส่วนมาก เช่น เศษกระดาษ ขวดเครื่องดื่มชูกำลัง และกระป๋องสังกะสี (กระป๋องกาแฟ) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงผลกระทบของปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น จึงได้มีการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ รวมทั้งจัดทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้มีการคัดแยก รวบรวม และนำวัสดุของเสียที่มีศักยภาพกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด ในหลายๆ โครงการและกิจกรรม รวมถึง โครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา) ในครั้งนี้ด้วย ซึ่งกิจกรรมของโครงการได้สร้างกระแส ความรู้ ความตระหนักถึงคุณค่าของวัสดุเหลือใช้หรือวัสดุรีไซเคิล และแนวทางการนำมูลฝอยที่มีศักยภาพกลับมาใช้ประโยชน์ ส่งผลให้ระบบการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลในชุมชนเพิ่มมากขึ้น มีการคัดแยก เก็บรวบรวมกันถูกต้องมากขึ้น ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงได้นำข้อมูลปริมาณมาเป็นผลของการดำเนินโครงการด้วย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมสำหรับพื้นที่ที่ไม่พร้อมการจัดตั้งศูนย์รับซื้อได้ในชุมชน

รูปที่ 6.3-5 แสดงกิจกรรมการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลควนเนียง

(2) การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลกิจกรรมการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลในชุมชน ดำเนินการโดยการสำรวจและสอบถามโดยตรงกับร้านรับซื้อของเก่า ซาเล้ง และ การสอบถามประชาชนโดยการสุ่มตัวอย่างในคราวเดียวกับการสอบถามทัศนคติของโครงการเพื่อการตรวจสอบข้อมูล พบว่า กิจกรรมซื้อขายวัสดุรีไซเคิลของชุมชน (ไม่รวมศูนย์รับซื้อวัสดุรีไซเคิลของเทศบาล) มีปริมาณเฉลี่ยวันละ 500 กิโลกรัม หรือคิดเป็นร้อยละ 10.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาล (5,000 กิโลกรัมต่อวัน)

(3) ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน

ปัญหาของกิจกรรมการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลของชุมชน ส่วนใหญ่มาจากการรับซื้อวัสดุของผู้ค้ามีราคาต่ำ โดยเฉพาะประเภทขวดแก้ว และพลาสติก การซื้อที่ไม่แยกประเภทอย่างชัดเจน ทำให้มีราคาถูก ไม่เป็นแรงจูงใจสำหรับประชาชนในการคัดแยกและนำมาขาย

สรุปผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนปฏิบัติงานลดและใช้ประโยชน์ของเสียของเทศบาลตำบลควนเนียง สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 6.3-1

ตารางที่ 6.3-1 ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำมาใช้ประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมของเทศบาลตำบล
ควนเนียง

โครงการ/กิจกรรม	ปริมาณขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ต่อวัน	
	กิโลกรัม	ร้อยละ
1) โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอยให้กับผู้บริหารและผู้นำชุมชน	-	-
2) โครงการศูนย์รับซื้อวัสดุรีไซเคิลชุมชน	215	4.3
3) โครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอย	600	12.0
4) โครงการสนับสนุนเกษตรกรการเลี้ยงสัตว์ด้วยขยะมูลฝอยอินทรีย์	350	7.0
5) โครงการคัดแยกและซื้อขายวัสดุรีไซเคิลชุมชน	500	10
รวมปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปใช้ประโยชน์	1,665	33.3

หมายเหตุ ปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลตำบลควนเนียง เท่ากับ 5,000 กิโลกรัม/วัน

6.3.2 เทศบาลตำบลแม่ขี

ตามแผนปฏิบัติการลดและใช้ประโยชน์ของเสียของเทศบาลตำบลแม่ขี ได้เสนอไว้จำนวน 3 โครงการ ดังได้กล่าวรายละเอียดไว้ในบทที่ 4 ได้แก่ โครงการจัดตั้งศูนย์รับซื้อวัสดุรีไซเคิลชุมชน โครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะอินทรีย์ (โครงการลดขยะเปียก) และโครงการลดขยะต้นทาง ซึ่งในการดำเนินงานจริงมีปัญหาและอุปสรรคบางประการ จึงทำให้โครงการจัดตั้งศูนย์รับซื้อวัสดุรีไซเคิลยังไม่สามารถดำเนินการได้ จึงได้มีการปรับเปลี่ยนมาเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการคัดแยกและซื้อขายวัสดุรีไซเคิลในชุมชนขึ้น โดยการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนและเยาวชนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยและนำมูลฝอยที่มีศักยภาพกลับมาใช้ประโยชน์ ได้แก่ คัดแยกวัสดุรีไซเคิลขายให้กับผู้รับซื้อของเก่าในชุมชน ส่วนขยะอินทรีย์นำไปทำปุ๋ยหมักและเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นการลดขยะที่ต้นทาง ดังนั้น กิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียของเทศบาลตำบลแม่ขีจึงได้ปรับปรุงใหม่ โดยมีโครงการที่สำคัญดังนี้

- 1) โครงการส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์
- 2) โครงการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลชุมชน
- 3) โครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอย
- 4) การเลี้ยงสัตว์ด้วยขยะมูลฝอยอินทรีย์

รายละเอียดผลการปฏิบัติงานตามโครงการด้านการลดการใช้ประโยชน์ของเสีย ของเทศบาลตำบลแม่ขี้ มีรายละเอียดจำแนกตามกิจกรรม มีดังนี้

1) โครงการส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์

(1) ผลการดำเนินงาน

การส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ของเทศบาลตำบลแม่ขี้ผ่านกิจกรรมการตั้งเครือข่ายกลุ่มเยาวชนและอาสาสมัคร โดยมีสมาชิกซึ่งเป็นเยาวชนนักเรียน และอาสาสมัครที่อาศัยอยู่ในชุมชนในเขตเทศบาลฯ ซึ่งมีทั้งหมด 10 ชุมชน ได้แก่

- **ชุมชนตลาดแม่ขี้**
 1. ด.ญ. รุจรินทร์ เรืองมณี เป็นหัวหน้ากลุ่ม
 2. ด.ญ. นิสากร ช่วยเจริญ เป็นผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่ม
- **ชุมชนธงชัย**
 1. ด.ช. เจนณรงค์ เกตุแก้ว เป็นหัวหน้ากลุ่ม
 2. ด.ญ. ธิดารัตน์ สุกใส เป็นผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่ม
- **ชุมชนสวนส้ม**
 1. ด.ญ. สุวรรณาทอง เกลี้ยง เป็นหัวหน้ากลุ่ม
- **ชุมชนตลาดแขก**
 1. ด.ช. ชนะชล พุ่มนุ่น เป็นหัวหน้ากลุ่ม
- **ชุมชนทุ่งไทรงาม**
 1. ด.ญ. พนิดา อินทสระ เป็นหัวหน้ากลุ่ม
- **ชุมชนออกห่าง**
 1. ด.ญ. เจนจิรา แก้วมรกต เป็นหัวหน้ากลุ่ม
- **ชุมชนโรงอิฐ**
 1. ด.ญ. เบญญาภา แพ้พัว เป็นหัวหน้ากลุ่ม
- **ชุมชนห้วงานใน**
 1. ด.ญ. ณิชานิภา ท้าวสกุล เป็นหัวหน้ากลุ่ม
- **ชุมชนพุลสวัสดิ์**
 1. ด.ช. ธีรฤทธิ แก้วบุตร เป็นหัวหน้ากลุ่ม
 2. ด.ญ. รัชชิตา ชนะสิทธิ์ เป็นผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่ม
 3. ด.ญ. รัชชานา ชนะสิทธิ์ เป็นผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่ม
- **ชุมชนพุลสวัสดิ์**
 1. ด.ญ. บุษยา ฉิมพูน เป็นหัวหน้ากลุ่ม

นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มอาสาสมัครในชุมชนที่สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นที่ปรึกษาและพี่เลี้ยงของกลุ่มเยาวชนทั้ง 10 กลุ่ม มีจำนวนทั้งสิ้น 9 คน ได้แก่

1. น.ส. จีรวรรณ จันท์สุขศรี
2. น.ส. ยินดี แก้วทงค์
3. น.ส. ภาคนันท์ ชนะสิทธิ์
4. น.ส. จันทร์จิรา กุลเกื้อ
5. น.ส. กสุมา วัตรคล้าย
6. นายนราธิป หาญณรงค์
7. น.ส. สุพัตรา สุขสำลี
8. นายวิทยา ดงตีบ
9. นายวีรภัทร์ ดงนิล

ในการดำเนินกิจกรรม กลุ่มอาสาสมัครต่างๆ เหล่านี้จะผ่านการอบรม สาธิต และดูงานด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย การลดและใช้ประโยชน์ของเสียในวาระต่างๆ ทั้งจากสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง และหน่วยงานภายนอก ทำให้อาสาสมัครทั้งหมดมีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในการนำไปเผยแพร่และส่งเสริมกิจกรรมภายในชุมชนของตนเอง รวมทั้งการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนเพื่อการคัดแยกขยะมูลฝอยและการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

ผลการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มอาสาสมัครเหล่านี้สามารถสร้างเครือข่ายสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 500 คน เครือข่ายสมาชิกอาสาสมัครเหล่านี้ก็จะไปส่งเสริมสมาชิกในชุมชนของตนเองในการคัดแยกขยะมูลฝอยและนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ด้วยกลไกต่างๆ เช่น การซื้อขายให้กับผู้ซื้อของเก่าในชุมชน การนำขยะมูลฝอยอินทรีย์ไปทำปุ๋ยหมัก การนำมูลฝอยไปเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

(2) การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลดำเนินการทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ได้แก่ การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามประชาชนในชุมชน การสอบถามและสัมภาษณ์ร้านรับซื้อของเก่า/ซาเล้ง ในชุมชน การสอบถามผู้ทำกิจกรรมทำปุ๋ยหมัก เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์ ซึ่งผลการติดตามและประเมินผลในเชิงปริมาณจะนำเสนอในแต่ละกิจกรรม และในเชิงคุณภาพจะเสนอในภาพรวมของการติดตามตรวจสอบของเทศบาลแม่ขรีต่อไป

(3) ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ของเทศบาลตำบลแม่ขี ส่วนใหญ่มาจากประชาชนและหน่วยงานยังไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการคัดแยกขยะมูลฝอยและการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ ที่ผ่านมายังไม่มีโครงการและกิจกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนที่ชัดเจน ส่งผลให้ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจดังกล่าว

รูปที่ 6.3-6 แสดงกิจกรรมส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ของเทศบาลตำบลแม่ขี

2) โครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอยอินทรีย์

(1) ผลการดำเนินงาน

โครงการทำปุ๋ยหมักของเทศบาลตำบลแม่ขี เป็นการทำปุ๋ยหมักในครัวเรือน โดยได้เริ่มดำเนินการประมาณวันที่ 1 กันยายน 2548 จำนวน 200 ครัวเรือน เป็นการหมักขยะมูลฝอยอินทรีย์ในถังหมักสำเร็จรูปขนาดประมาณ 20-30 ลิตรที่ออกแบบและจัดทำให้มีก๊อกน้ำด้านล่าง เพื่อให้น้ำหมักออกไปใช้งานเมื่อหมักได้ระยะเวลาแล้ว ซึ่งการหมักปุ๋ยในครัวเรือนทำได้โดยนำเศษขยะมูลฝอยอินทรีย์ผสมกับหัวเชื้อจุลินทรีย์ผง (ปุ๋ยหมักโบกาฉิ) นำใส่ลงถังทุกๆ วัน ทั้งระยะเวลาประมาณ 7-10 วัน จะได้น้ำหมักชีวภาพสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ กากวัสดุที่เหลือสามารถนำไปฝังลงดินได้ทันทีเพื่อเป็นปุ๋ยต่อไป

จากการดำเนินโครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอยอินทรีย์ทำให้เทศบาลตำบลแม่ขีได้จัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์รับขยะอินทรีย์ประจำชุมชน เพื่อรับขยะมูลฝอยอินทรีย์มาดำเนินการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพต่อไป โดยการดำเนินโครงการจัดตั้งศูนย์รับขยะอินทรีย์ได้เริ่มดำเนินการแล้วเมื่อต้นเดือนตุลาคม มีชุมชนที่ดำเนินโครงการแล้ว 7 ชุมชน โดยมีการจัดตั้งถังซีเมนต์ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1 เมตร ไว้ตามจุดที่สำคัญของชุมชน อาทิ ที่

ทำการชุมชนต่างๆ โดยประชาชนแต่ละครัวเรือนที่คัดแยกขยะมูลฝอยอินทรีย์จะนำขยะอินทรีย์มาใส่ถังที่จัดตั้งไว้ และอาสาสมัครของเทศบาลตำบลแม่ขี้จะมาดูแลและทำการใส่หั่วเชื้อจุลินทรีย์ทุกวัน

(2) การติดตามและประเมินผล

การทำน้ำหมักในครัวเรือนของเทศบาลตำบลแม่ขี้สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยแต่ละครัวเรือนลงได้ประมาณวันละ 1.5 กิโลกรัม และครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการประมาณ 200 ครัวเรือน ดังนั้นจะสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยลงได้ประมาณวันละ 300 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 3.0 (ปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลฯ ก่อนการดำเนินโครงการมีประมาณ 10 ตันต่อวัน)

(3) ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน

เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมต้องใช้งบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ค่อนข้างมาก แต่ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานทำให้เกิดการล่าช้าในการดำเนินงาน

รูปที่ 6.3-7 แสดงกิจกรรมทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลแม่ขี้

3) โครงการสนับสนุนการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลชุมชน

(1) ผลการดำเนินงาน

โครงการสนับสนุนซื้อขายวัสดุรีไซเคิลชุมชนเป็นผลมาจากการรณรงค์และส่งเสริมจากกลุ่มอาสาสมัครในเรื่องของการคัดแยกและนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ จึงทำให้เกิดกระแสและการตื่นตัวของประชาชนค่อนข้างมาก จากเดิมที่ไม่ค่อยรับรู้ถึงกระบวนการเหล่านี้มากนัก ทั้งกลุ่มอาสาสมัครและเครือข่ายเองที่เป็นกลุ่มหลักในการคัดแยกและนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ ผ่านการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลในชุมชน อย่างน้อยประมาณ 500 คน และประชาชนในเขตเทศบาลฯ อีกเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ปัจจุบันภายในเขตเทศบาลตำบลแม่ขี้มีการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลกันอย่างแพร่หลาย

(2) การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลโครงการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลชุมชนดำเนินการโดยการสอบถามปริมาณการรับซื้อวัสดุรีไซเคิลชุมชนจากร้านรับซื้อของเก่า/ชาเล้งทั้งที่อยู่ในพื้นที่และนอกพื้นที่ พบว่า ปัจจุบันมีการรับซื้อประมาณวันละ 1,500 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 12.0 (ปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลฯ ก่อนการดำเนินโครงการมีประมาณ 10 ตันต่อวัน)

(3) ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมส่วนใหญ่ มาจากราคาการรับซื้อวัสดุรีไซเคิลค่อนข้างต่ำ และบางชนิดไม่รับซื้อ ทำให้ไม่เกิดแรงจูงใจในการคัดแยกและนำมาขายเท่าที่ควร สาเหตุเนื่องมาจากวัสดุบางชนิดร้านค้าที่รับซื้อต้องขนส่งไกลเพราะไม่มีโรงงานรีไซเคิลในพื้นที่ภาคใต้

อีกประการ การคัดแยกและซื้อขายวัสดุรีไซเคิลยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับชุมชน เนื่องจากเห็นว่าเป็นงานที่ไม่ค่อยคุ้มค่าและบางส่วนยังขาดจิตสำนึกเรื่องการดูแลและรักษาสิ่งแวดล้อม

ร้านรับซื้อของเก่าในเขตเทศบาล

การล้างขวดเพื่อนำกลับไปใช้ใหม่

รูปที่ 6.3-8 แสดงกิจกรรมซื้อขายวัสดุรีไซเคิลในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ขี้

4) การเลี้ยงสัตว์ด้วยขยะมูลฝอยอินทรีย์

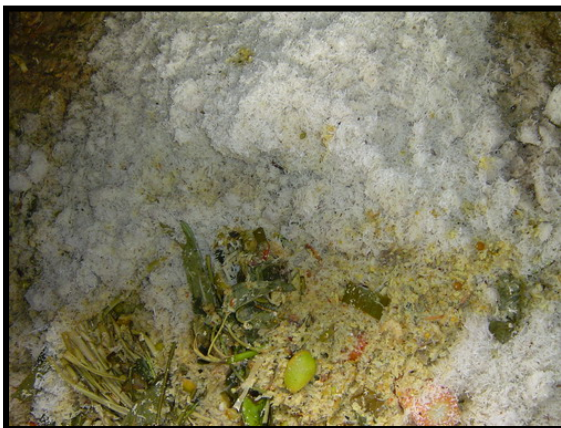
การเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์ เป็นที่นิยมมากขึ้นหลังจากได้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้มีการคัดแยกมูลฝอยอินทรีย์ออกจากขยะมูลฝอยอื่นๆ ทั้งในตลาดสดและร้านอาหาร รวมทั้งในครัวเรือน เนื่องจากมูลฝอยอินทรีย์หากมีการคัดแยกอย่างถูกต้องและเป็นระบบที่ชัดเจน โดยไม่มีการปนเปื้อนของขยะมูลฝอยอย่างอื่นที่จะเป็นอันตรายต่อสัตว์ที่เลี้ยง ก็จะสามารถนำไปเลี้ยงสัตว์ได้เป็นอย่างดี เป็นการลดต้นทุนในการเลี้ยงเป็นอย่างมาก ซึ่งผลการสำรวจและเก็บข้อมูลในพื้นที่โครงการ พบว่า มูลฝอยอินทรีย์ที่ได้คัดแยกแล้วจากแหล่งกำเนิดที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดสดเทศบาล และร้านอาหาร ในแต่ละวันจะมีผู้นำไปเลี้ยงสัตว์เป็นจำนวนหลายราย โดยสัตว์ที่นำไปเลี้ยง ได้แก่ สุกร ไก่ เป็ด และกระต่าย ฯลฯ ซึ่งการเก็บขนผู้เลี้ยงสัตว์จะนำพาหะมาชนที่แหล่งกำเนิดเองโดยส่วนใหญ่จะมีการให้เงินกับผู้คัดแยกและเก็บรวบรวมให้ด้วย

(4) การติดตามและประเมินผล

การเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์ได้รับการนิยมนั้นเรื่อยๆ เนื่องจากสามารถลดต้นทุนในการเลี้ยงได้ค่อนข้างมาก เมื่อเทียบกับการเลี้ยงด้วยอาหารสัตว์อื่นๆ ที่ต้องซื้อจากผู้ผลิต ซึ่งตกประมาณกิโลกรัมละประมาณ 4-5 บาท และจากการสำรวจและเก็บข้อมูลปริมาณการนำขยะมูลฝอยไปเลี้ยงสัตว์ในเขตเทศบาลตำบลแม่ขรี พบว่า มีผู้นำขยะมูลฝอยไปเลี้ยงสัตว์ประมาณวันละ 850 กิโลกรัม จากผู้เลี้ยงสัตว์ประมาณ 5-6 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.50 ของปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาล (10,000 กิโลกรัมต่อวัน)

(5) ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน

การเลี้ยงสัตว์ด้วยขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่ยังขาดการจัดการที่ไม่ค่อยเป็นระบบ ผู้เลี้ยงส่วนใหญ่ไม่สามารถขอความร่วมมือไปยังร้านค้าหรือร้านอาหารได้มากนัก สาเหตุมาจากความไม่เข้าใจและมีทัศนคติไม่ดีซึ่งกันละกันเช่นเดียวกับของเทศบาลตำบลควนเนียง จังหวัดสงขลา

รูปที่ 6.3-9 แสดงกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์ในเขตเทศบาลตำบลแม่ขรี

สรุปผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนปฏิบัติงานลดและใช้ประโยชน์ของเสียของเทศบาลตำบลแม่ขี้ สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 6.3-2

ตารางที่ 6.3-2 ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำมาใช้ประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมของเทศบาลตำบลแม่ขี้

โครงการ/กิจกรรม	ปริมาณขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ต่อวัน	
	กิโลกรัม	ร้อยละ
1) โครงการส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	-	-
2) โครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอย	300	3.0
3) โครงการสนับสนุนเกษตรกรการเลี้ยงสัตว์ด้วยขยะมูลฝอยอินทรีย์	850	8.5
4) โครงการสนับสนุนการซื้อขायวัสดุรีไซเคิลชุมชน	1,500	15.0
รวมปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปใช้ประโยชน์	2,650	26.5

หมายเหตุ ปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลตำบลแม่ขี้ เท่ากับ 10,000 กิโลกรัม/วัน

6.4 การติดตามตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ

การติดตามตรวจสอบผลการดำเนินโครงการในเชิงปริมาณและคุณภาพระหว่างการดำเนินกิจกรรม และหลังการดำเนินกิจกรรมแล้วเป็นระยะๆ ผ่านการติดตามตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

1. การสอบถามข้อมูลจากผู้ดำเนินกิจกรรม
2. การสำรวจข้อมูลและสัมภาษณ์ทัศนคติจากประชาชน
3. การชั่งปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาล

ซึ่งผลการติดตามสามารถสรุปแต่ละพื้นที่ ได้ดังนี้

6.4.1 เทศบาลตำบลควนเนียง

1) การสอบถามข้อมูลจากผู้ดำเนินกิจกรรม

(1) การทำปุ๋ยหมักเทศบาล

อาสาสมัครและเจ้าหน้าที่เทศบาลที่ดำเนินกิจกรรมปุ๋ยหมักเทศบาลได้ทำการชี้แจงนำหน้าขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่นำมาทำปุ๋ยหมักชีวภาพจากตลาดสดในระยะช่วงแรกของการดำเนินกิจกรรม พบว่า มีค่าเฉลี่ยประมาณวันละ 300 กิโลกรัม ซึ่งปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่ใช้ดำเนินกิจกรรมมีปริมาณใกล้เคียงกันและเทศบาลฯ ได้ดำเนินการมาโดยตลอด คิดเป็นร้อยละ 6.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลก่อนการดำเนินโครงการ ซึ่งมีประมาณวันละ 5 ตัน

(2) การทำปุ๋ยหมักครัวเรือน

การทำปุ๋ยหมักครัวเรือนเพิ่งเริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2548 โดยมีจำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 200 ครัวเรือน ผลการสอบถามผู้ทำกิจกรรม พบว่า สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ในครัวเรือนได้เฉลี่ยวันละ 1.5 กิโลกรัมต่อครัวเรือน ดังนั้น ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปทำปุ๋ยหมักในครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลควนเนียง เฉลี่ยประมาณวันละ 300 กิโลกรัมต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 6.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลก่อนการดำเนินโครงการ ซึ่งมีประมาณวันละ 5 ตัน

(3) การรับซื้อวัสดุรีไซเคิลของเทศบาล

การรับซื้อวัสดุรีไซเคิลของเทศบาลดำเนินการทุกวันพุธ และมีการบันทึกข้อมูลไว้ทุกครั้ง ซึ่งในระหว่างการดำเนินกิจกรรมของโครงการในวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 ถึง 31 สิงหาคม 2548 มีปริมาณการรับซื้อเฉลี่ยวันละ 215 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 4.30 ของปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลก่อนการดำเนินโครงการ ซึ่งมีประมาณวันละ 5 ตัน

(4) การเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์

การเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์ในเขตเทศบาลตำบลควนเนียง สามารถนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ได้ประมาณวันละ 350 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 7.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลก่อนการดำเนินโครงการ ซึ่งมีประมาณวันละ 5 ตัน

(5) การรับซื้อวัสดุรีไซเคิลของร้านรับซื้อของเก่า/ชาแล้ง

การรับซื้อวัสดุรีไซเคิลของร้านรับซื้อของเก่า/ชาแล้งในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลควนเนียง (ไม่รวมการรับซื้อจากเทศบาลฯ) มีประมาณวันละ 500 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 10.0 ของปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลก่อนการดำเนินโครงการ ซึ่งมีประมาณวันละ 5 ตัน

สรุปผลการสำรวจโดยการสอบถามจากผู้ดำเนินกิจกรรมมีทั้งสิ้นประมาณวันละ 1,665 กิโลกรัมต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 33.30 ของปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลก่อนการดำเนินโครงการ ซึ่งมีประมาณวันละ 5 ตัน

2) การสำรวจข้อมูลและการสัมภาษณ์ทัศนคติจากประชาชน

การสำรวจข้อมูลและการสัมภาษณ์ทัศนคติจากประชาชนได้ดำเนินการ 3 ครั้ง ได้แก่ ก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรม ระหว่างดำเนินกิจกรรม และหลังดำเนินกิจกรรมแล้ว เป็นการติดตามตรวจสอบเชิงสถิติ เพื่อยืนยันและเปรียบเทียบข้อมูลในเชิงปริมาณจากการสอบถามโดยตรงจากผู้ทำกิจกรรม รวมถึงการสำรวจทัศนคติชุมชนซึ่งเป็นการติดตามตรวจสอบในเชิงคุณภาพ ซึ่งผลการดำเนินการสามารถสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดผลการสำรวจทัศนคติชุมชนแสดงในภาคผนวก ข)

(1) ระหว่างดำเนินกิจกรรม

จากการสำรวจข้อมูลทัศนคติเกี่ยวกับการรีไซเคิลของร้านค้า/ครัวเรือนในพื้นที่เทศบาลฯ จำนวน 122 ครัวเรือน ระหว่างวันที่ 23-29 สิงหาคม 2548 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 การนำขยะมูลฝอยกลับมารีไซเคิลของร้านค้า/ครัวเรือน และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่างๆ สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลควนเนียง ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 42.62 รองลงมาคือ มีจำนวนสมาชิก 3-4 คน และ 5-6 คน คิดเป็นร้อยละ 36.07, 13.11 ตามลำดับ

- ส่วนที่ 2 การนำขยะมูลฝอยกลับมารีไซเคิลของร้านค้า/ครัวเรือน

ปริมาณขยะมูลฝอยประเภทขยะสดในครัวเรือนมีปริมาณที่เกิดขึ้นประมาณ 2.1-4 กิโลกรัม ร้อยละ 36.07 ส่วน เหล็ก กระดาษ แก้ว พลาสติก และอื่นๆ (กระป๋อง) เกิดขึ้นอยู่ในช่วง ไม่มีเลย – 2.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 11.48, 39.34, 13.11, 83.61 และ 6.56 ตามลำดับ โดยครัวเรือนรู้ว่ามีการลดปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 63.93 ซึ่งครัวเรือนมีการคัดแยกขยะมูลฝอย ร้อยละ 73.77 ซึ่งการคัดแยกดังกล่าวทำให้ขยะมูลฝอยที่ครัวเรือนคัดแยกได้นั้น ครัวเรือนนำไปขายให้ร้านขายของเก่า นำไปทำปุ๋ยหมัก นำกลับมาใช้ใหม่ ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ) และอื่นๆ (นำไปเลี้ยงสัตว์) อยู่ในช่วง 0.0-2.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 36.07, 4.92, 9.84, 4.92 และ 16.39 ตามลำดับ

ในส่วนความคิดเห็นของครัวเรือนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยนั้นส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้ คิดเป็น

ร้อยละ 63.93 โดยครัวเรือนแต่ละครัวเรือนสามารถทำการคัดแยกขยะมูลฝอยได้ ร้อยละ 68.85 ซึ่งทำได้โดยวิธีการคัดแยกแล้วนำไปขายให้ร้านรับซื้อของเก่า ทำปุ๋ย นำกลับมาใช้ใหม่ ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ) และอื่นๆ ได้แก่ นำไปเลี้ยงสัตว์ ใส่โคนต้นไม้ อยู่ในช่วง ไม่มีเลย – 2.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 39.34, 4.92, 9.84, 8.20 และ 13.11 ตามลำดับ

- ส่วนที่ 3 ข้อเสนอเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมจากการสำรวจแบบสอบถามสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การประชาสัมพันธ์และรณรงค์ควรมีการใช้ความรู้ในเรื่องของประโยชน์ว่าหากมีการคัดแยกแล้วจะมีผลดีอย่างไรต่อครัวเรือนและชุมชน
2. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับขยะรีไซเคิล เพื่อจะได้รู้ว่าขยะอะไรมีค่า
3. ควรหาถังขยะมาเพิ่มให้กับชุมชนทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาลความเพียงพอให้ประชาชนได้คัดแยก

(2) หลังการดำเนินกิจกรรม

จากการสำรวจข้อมูลทัศนคติเกี่ยวกับการรีไซเคิลของร้านค้า/ครัวเรือนในพื้นที่เทศบาล จำนวน 166 ครัวเรือน ระหว่างวันที่ 1-5 กันยายน 2548 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 การนำขยะมูลฝอยกลับมารีไซเคิลของร้านค้า/ครัวเรือน ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานีรีไซเคิลเทศบาลตำบลควนเนียง และส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่างๆ สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลควนเนียง ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.58 รองลงมาคือ มีจำนวนสมาชิก 5-6 คน และ 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 26.51, 22.89 ตามลำดับ

- ส่วนที่ 2 การนำขยะมูลฝอยกลับมารีไซเคิลของร้านค้า/ครัวเรือน

ปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนเป็นขยะสด เหล็ก กระดาษ แก้ว พลาสติก และอื่นๆ (กระป๋อง) ซึ่งมีปริมาณที่เกิดขึ้นอยู่ในช่วง ไม่มีเลย – 2.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 33.78, 7.23, 51.81, 15.66, 75.90 และ 4.82 ตามลำดับ โดยครัวเรือนรู้ว่ามีการลดปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 89.16 ซึ่งครัวเรือนมีการคัดแยกขยะมูลฝอย ร้อยละ 87.95 ซึ่งการคัดแยกดังกล่าวทำให้ขยะมูลฝอยที่ครัวเรือนคัดแยกได้นั้น ครัวเรือนนำไปขายให้ร้านขายของเก่า

นำไปทำปุ๋ยหมัก นำกลับมาใช้ใหม่ ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ) และอื่นๆ (นำไปเลี้ยงสัตว์) อยู่ในช่วง 0.0-2.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 36.14, 15.66, 14.46, 1.20 และ 1.82 ตามลำดับ

ในส่วนของความคิดเห็นของครัวเรือนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้ ร้อยละ 90.36 โดยครัวเรือนแต่ละครัวเรือนสามารถทำการคัดแยกขยะมูลฝอยได้ ร้อยละ 90.36 ซึ่งทำได้โดยวิธีการคัดแยกแล้วนำไปขายให้ร้านรับซื้อของเก่า ทำปุ๋ย นำกลับมาใช้ใหม่ ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ) และอื่นๆ ได้แก่ นำไปเลี้ยงสัตว์ ใส้โคนต้นไม้ อยู่ในช่วง ไม่มีเลย – 2.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 36.14, 25.30, 2.41, 2.41 และ 2.41 ตามลำดับ

- **ส่วนที่ 3** ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานีรีไซเคิลเทศบาลตำบลควนเนียง

ส่วนใหญ่ทราบว่าเทศบาลตำบลควนเนียงมีการก่อตั้งสถานีรีไซเคิล โดยทราบจากการประชาสัมพันธ์ของเทศบาลฯ คิดเป็นร้อยละ 75.90 โดยร้อยละ 32.53 มีความคิดเห็นว่าสถานีรีไซเคิลควรมีบทบาทในการจัดการขยะมูลฝอย คือ เป็นแหล่งให้ความรู้กับชุมชนในการคัดแยกขยะเพื่อการรีไซเคิล ซึ่งครัวเรือนอยากให้มีการบริหารจัดการเป็นแบบกลุ่ม/ องค์กรชุมชน คิดเป็นร้อยละ 39.76 และครัวเรือนส่วนใหญ่อยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมสถานีรีไซเคิลของเทศบาลตำบลควนเนียงโดยการคัดแยกขยะแล้วส่งขายที่สถานีรีไซเคิล คิดเป็นร้อยละ 54.22 ของจำนวนครัวเรือนที่ตอบแบบสำรวจ

- **ส่วนที่ 4** ข้อเสนอเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมจากการสำรวจแบบสอบถามสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานราชการควรเห็นความสำคัญของโครงการนี้ก่อนประชาชนทั่วไปและควรเป็นแกนนำให้กับประชาชนในการทำกิจกรรม
2. ควรมีการแยกรถเก็บขนขยะมูลฝอยอย่างชัดเจนว่ารถคันไหนเก็บขนขยะเปียกและแห้ง
3. ควรมีถังแยกประเภทขยะมูลฝอยที่ชัดเจน

3) การติดตามตรวจสอบปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาล

การติดตามตรวจสอบปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลดำเนินการโดยการชั่งน้ำหนักและหาค่าประกอบของขยะมูลฝอยที่เทศบาลฯ ต้องเก็บขนและนำไปกำจัดในแต่ละวัน ซึ่งได้ดำเนินการ ในระหว่างวันที่ 30 สิงหาคม 2548 ถึง 5 กันยายน 2548 พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยเฉลี่ยที่เทศบาลฯ เก็บขนมีค่าเฉลี่ยประมาณ 3.0 ตันต่อวัน หรือลดลงไปประมาณ 2.0 ตันต่อวัน เมื่อเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาลก่อนการดำเนินโครงการที่มีอยู่ประมาณ 5.0 ตันต่อวัน คิดเป็นขยะมูลฝอยที่ลดลงร้อยละ 40.00 จากปริมาณขยะมูลฝอยเดิม

จะเห็นว่าปริมาณการลดลงของขยะมูลฝอยที่เทศบาลต้องเก็บขนมากกว่าข้อมูลปริมาณการนำไปใช้ประโยชน์ของกิจกรรมประมาณ 335 กิโลกรัม

น้ำหนักขยะมูลฝอยรวมน้ำหนักรถ

น้ำหนักรถเปล่า

รูปที่ 6.4-1 แสดงการชั่งน้ำหนักขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลควนเนียง

6.4.2 เทศบาลตำบลแม่ขี

1) การสอบถามข้อมูลจากผู้ดำเนินกิจกรรม

(1) การทำปุ๋ยหมักครัวเรือน

การทำปุ๋ยหมักครัวเรือนของเทศบาลแม่ขี เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2548 โดยมีจำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 200 ครัวเรือน ผลการสอบถามผู้ทำกิจกรรม พบว่า สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ในครัวเรือนได้เฉลี่ยวันละ 1.5 กิโลกรัมต่อครัวเรือน ดังนั้น ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปทำปุ๋ยหมักในครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลแม่ขี เฉลี่ยประมาณวันละ 300.0 กิโลกรัมต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 3.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลก่อนการดำเนินโครงการ ซึ่งมีประมาณวันละ 10.0 ตัน

(2) การเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์

การเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์ในเขตเทศบาลตำบลแม่ขรี สามารถนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ ได้ประมาณวันละ 850.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 8.50 ของปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลก่อนการดำเนินโครงการ ซึ่งมีประมาณวันละ 10.0 ตัน

(3) การรับซื้อวัสดุรีไซเคิลของร้านรับซื้อของเก่า/ชาเล้ง

การรับซื้อวัสดุรีไซเคิลของร้านรับซื้อของเก่า/ชาเล้งในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ขรี มีประมาณวันละ 1,500 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 15.0 ของปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลก่อนการดำเนินโครงการ ซึ่งมีประมาณวันละ 10.0 ตัน

สรุปผลการสำรวจโดยการสอบถามจากผู้ดำเนินกิจกรรมมีทั้งสิ้นประมาณวันละ 2,650 กิโลกรัมต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 26.50 ของปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลก่อนการดำเนินโครงการ ซึ่งมีประมาณวันละ 10.0 ตัน

2) การสำรวจข้อมูลและการสัมภาษณ์ทัศนคติจากประชาชน

การสำรวจข้อมูลและการสัมภาษณ์ทัศนคติจากประชาชนได้ดำเนินการ 3 ครั้ง ได้แก่ ก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรม ระหว่างดำเนินกิจกรรม และหลังดำเนินกิจกรรมแล้ว เป็นการติดตามตรวจสอบเชิงสถิติ เพื่อยืนยันและเปรียบเทียบข้อมูลในเชิงปริมาณจากการสอบถามโดยตรงจากผู้ทำกิจกรรม รวมถึงการสำรวจทัศนคติชุมชนซึ่งเป็นการติดตามตรวจสอบในเชิงคุณภาพ ซึ่งผลการดำเนินการสามารถสรุปได้ดังนี้ (รายละเอียดผลการสำรวจทัศนคติชุมชนแสดงในภาคผนวก ฅ)

(1) ระหว่างดำเนินกิจกรรม

จากการสำรวจข้อมูลทัศนคติเกี่ยวกับการรีไซเคิลของร้านค้า/ครัวเรือนในพื้นที่เทศบาลฯ จำนวน 196 ครัวเรือน ระหว่างวันที่ 23-29 สิงหาคม 2548 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 การนำขยะมูลฝอยกลับมารีไซเคิลของร้านค้า/ครัวเรือน และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่างๆ สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลแม่ขรีส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.82 รองลงมาคือ มีจำนวนสมาชิก 5-6 คน และ 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 26.53, 17.35 ตามลำดับ

- ส่วนที่ 2 การนำขยะมูลฝอยกลับมารีไซเคิลของร้านค้า/ครัวเรือน

ปริมาณขยะมูลฝอยประเภทขยะสดในครัวเรือนมีปริมาณขยะสด เหล็ก กระดาษ แก้ว พลาสติก และอื่นๆ (กระป๋อง) เกิดขึ้นอยู่ในช่วง ไม่มีเลย – 2.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 78.57, 29.53, 67.35, 35.71, 64.29 และ 17.35 ตามลำดับ โดยครัวเรือนรู้ว่ามีการลดปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 71.43 ซึ่งครัวเรือนมีการคัดแยกขยะมูลฝอย ร้อยละ 72.45 ซึ่งการคัดแยกดังกล่าวทำให้ขยะมูลฝอยที่ครัวเรือนคัดแยกได้นั้น ครัวเรือนนำไปขายให้ร้านขายของเก่า อยู่ในช่วง 4.1-6.0 กิโลกรัม ร้อยละ 9.86 นำไปทำปุ๋ยหมัก นำกลับมาใช้ใหม่ ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ) และอื่นๆ (นำไปเลี้ยงสัตว์) อยู่ในช่วง 0.0-2.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 7.04, 11.27, 7.04 และ 4.23 ตามลำดับ

ในส่วนความคิดเห็นของครัวเรือนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยนั้นส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้ คิดเป็นร้อยละ 95.92 โดยครัวเรือนแต่ละครัวเรือนสามารถทำการคัดแยกขยะมูลฝอยได้ ร้อยละ 86.73 ซึ่งทำได้โดยวิธีการคัดแยกแล้วนำไปขายให้ร้านรับซื้อของเก่า ทำปุ๋ย นำกลับมาใช้ใหม่ ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ) และอื่นๆ ได้แก่ นำไปเลี้ยงสัตว์ ใส่โคนต้นไม้ อยู่ในช่วง ไม่มีเลย – 2.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 9.41, 5.88, 5.88 8.24 และ 1.18 ตามลำดับ

- ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมจากการสำรวจแบบสอบถามสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การประชาสัมพันธ์และรณรงค์ควรมีการให้ความรู้ในเรื่องของประโยชน์ว่าหากมีการคัดแยกแล้วจะมีผลดียังไงต่อครัวเรือนและชุมชน
2. ถึงขยะควรมีการแยกประเภทของขยะมูลฝอยอย่างชัดเจนและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของแต่ละชุมชน
3. ควรมีเจ้าหน้าที่ออกให้ความรู้และคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชนทุกวันเพื่อเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน และเป็นตัวอย่างแก่ประชาชน
4. ลักษณะของถังขยะควรมีฝาปิดให้มิดชิดและแยกประเภทอย่างชัดเจน
5. ในการรับซื้อขยะรีไซเคิลจากทางเทศบาลควรมีการติดป้ายแสดงราคาให้ประชาชนทราบอย่างชัดเจนเพื่อจะได้เกิดแรงจูงใจในการคัดแยกขยะมูลฝอย

(2) หลังการดำเนินกิจกรรม

จากการสำรวจข้อมูลทัศนคติเกี่ยวกับการรีไซเคิลของร้านค้า/ครัวเรือนในพื้นที่เทศบาลฯ จำนวน 138 ครัวเรือน ระหว่างวันที่ 7-14 กันยายน 2548 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 การนำขยะมูลฝอยกลับมารีไซเคิลของร้านค้า/ครัวเรือน และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่างๆ สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลแม่ขีส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5-6 คน คิดเป็นร้อยละ 44.93 รองลงมาคือ มีจำนวนสมาชิก 3-4 คน และ 6 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.78, 10.14 ตามลำดับ

- ส่วนที่ 2 การนำขยะมูลฝอยกลับมารีไซเคิลของร้านค้า/ ครัวเรือน

ปริมาณขยะมูลฝอยประเภทขยะสดในครัวเรือนมีปริมาณขยะสด เหล็ก กระดาษ แก้ว พลาสติก และอื่นๆ (กระป๋อง) เกิดขึ้นอยู่ในช่วง ไม่มีเลย – 2.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 82.61, 46.38, 71.01, 47.83, 66.67 และ 5.80 ตามลำดับ โดยครัวเรือนรู้ว่ามีการลดปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 68.12 ซึ่งครัวเรือนมีการคัดแยกขยะมูลฝอย ร้อยละ 71.01 ซึ่งการคัดแยกดังกล่าวทำให้ขยะมูลฝอยที่ครัวเรือนคัดแยกได้นั้น ครัวเรือนนำไปขายให้ร้านขายของเก่า อยู่ในช่วง 2.1-4.0 กิโลกรัม ร้อยละ 18.84 นำไปทำปุ๋ยหมัก นำกลับมาใช้ใหม่ ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ) และอื่นๆ (นำไปเลี้ยงสัตว์) อยู่ในช่วง 0.0-2.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 28.98, 14.49, 17.39 และ 4.35 ตามลำดับ

ในส่วนความคิดเห็นของครัวเรือนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยนั้นส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้ คิดเป็นร้อยละ 95.65 โดยครัวเรือนแต่ละครัวเรือนสามารถทำการคัดแยกขยะมูลฝอยได้ ร้อยละ 97.10 ซึ่งทำได้โดยวิธีการคัดแยกแล้วนำไปขายให้ร้านรับซื้อของเก่าได้ 2.1 – 4 กิโลกรัม ร้อยละ 28.99 โดยทำปุ๋ย นำกลับมาใช้ใหม่ ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ) และอื่นๆ ได้แก่ นำไปเลี้ยงสัตว์ ใส่โคนต้นไม้ อยู่ในช่วง ไม่มีเลย – 2.0 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 37.68, 24.64, 18.84 และ 8.70 ตามลำดับ

- ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมจากการสำรวจแบบสอบถามสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ควรจะมีการรวบรวมขยะมูลฝอยที่รีไซเคิลได้ แล้วนำเงินจากการทำกิจกรรมดังกล่าวมาพัฒนาชุมชนให้มีความสะอาดขึ้น
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้มากกว่านี้
3. ควรมีการจัดประชุมหรืออบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย

6.5 การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 2

ตามขอบเขตการศึกษา (TOR) สถาบันฯ ต้องจัดประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 2 กับพื้นที่นำร่องโครงการทั้งสองแห่ง ภายใน 15 วัน นับจากวันที่สิ้นสุดการดำเนินการทดลองปฏิบัติใน

พื้นที่นำร่อง (สิ้นสุดเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2548) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปผลการดำเนินงานและ
จัดหาแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมทั้งแนวทางการดำเนินงานที่ยั่งยืน

ในการนี้ สถาบันฯ ได้ให้มีการประชุมฯ ของเทศบาลตำบลแม่ชรีเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม
2548 และเทศบาลตำบลควนเนียงเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2548 ผลการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

6.5.1 เทศบาลตำบลควนเนียง

1) กำหนดการประชุม

วันที่ 5 กันยายน 2548 ณ ห้องประชุมอาคารเฉลิมพระเกียรติ ต. ควนเนียง
จ. สงขลา เวลา 09.00 – 15.00 น.

2) ผู้เข้าร่วมการประชุม

มีผู้ร่วมประชุมจำนวน 57 คน ดังนี้

- (1) คณะที่ปรึกษาจากสถาบันทรัพยากรชายฝั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- (2) ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลควนเนียง
- (3) ผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนควนเนียงวิทยา
- (4) อาสาสมัครดำเนินกิจกรรม

3) ผลการประชุม

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น

- นายศุภกิจ พงษ์อักษร นายกเทศมนตรีตำบลควนเนียง กล่าวเปิดการประชุมฯ และรายงานผลการดำเนินกิจกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยและการตั้งสถานีรีไซเคิลชุมชน
- ผู้แทนจากสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สรุปผลการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา พบว่า การคัดแยกขยะมูลฝอยของชุมชนมีมากขึ้นและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การขายวัสดุรีไซเคิลให้กับเทศบาลฯ ร้านรับซื้อของเก่า การทำปุ๋ยหมัก การเลี้ยงสัตว์ และการดำเนินงานต่อไปนี้จะมอบถังหมักปุ๋ยในครัวเรือน พร้อมหัวเชื้อจุลินทรีย์ จำนวน 200 ชุด ให้กับอาสาสมัคร ครัวเรือนละ 1 ชุด
- อาสาสมัครสาธิตการทำปุ๋ยหมักในครัวเรือน

พักรับประทานอาหาร เวลา 12.00 – 13.00 น

เริ่มประชุมเวลา 13.00 น

- อาสาสมัครสาธิตการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ปิดประชุมเวลา 15.00 น.

รูปที่ 6.5-1 การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อย ครั้งที่ 2 เทศบาลตำบลควนเนียง
วันที่ 5 กันยายน 2548

6.5.2 เทศบาลตำบลแม่ขี

1) กำหนดการประชุม

วันที่ 31 สิงหาคม 2548 ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลแม่ขี ต.แม่ขี จ. พัทลุง
เวลา 13.00 – 16.30 น.

4) ผู้เข้าร่วมการประชุม

มีผู้ร่วมประชุมจำนวน 14 คน ดังนี้

- (1) คณะที่ปรึกษาจากสถาบันทรัพยากรชายฝั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- (2) ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลแม่ขี
- (3) อาสาสมัครดำเนินกิจกรรม

5) ผลการประชุม

เริ่มประชุมเวลา 13.00 น.

(1) พล.อ.ท. ผวน สมปรีดา รองนายกเทศมนตรีตำบลแม่ขรี กล่าวเปิดการประชุม พร้อมทั้งแนะนำนายนิกร พรหมแทน ผู้ที่จะมาช่วยประสานงานและทำกิจกรรมลดและใช้ประโยชน์ของเสีย โดยเฉพาะการทำปุ๋ยหมัก

(2) นายพงษ์ศักดิ์ เย็นอ่อน ผู้แทนจากสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สรุปผลการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมาในระยะเวลา 2 เดือน ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม 2548 พบว่า การคัดแยกขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลแม่ขรีมีมากขึ้นและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในหลายๆ ทาง โดยเฉพาะขายเป็นวัสดุรีไซเคิลให้กับผู้ซื้อของเก่าในเขตเทศบาล และการนำขยะอินทรีย์ไปทำปุ๋ยหมักและเลี้ยงสัตว์ ซึ่งการทำปุ๋ยหมักในครัวเรือนอยู่ระหว่างการจัดทำถังหมัก จะสามารถมอบให้กับอาสาสมัครได้ในวันที่ 7 กันยายน 2548 ชุมชนละ 20 ถัง รวมทั้งหมดประมาณ 200 ถัง

(3) นางสาวจันทร์จิรา กุลเกื้อ ผู้แทนอาสาสมัคร สรุปกิจกรรมที่ได้ดำเนินการแล้วเพิ่มเติม มีดังนี้

- การรณรงค์และส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอยให้นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องผ่านกิจกรรมต่างๆ
- การศึกษาและสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและการมีทัศนคติต่อโครงการ
- การอบรมและศึกษาดูงานการจัดการขยะมูลฝอยที่เทศบาลตำบลควนเนียง จังหวัดสงขลา การดูงานธุรกิจรีไซเคิลของบริษัท วงษ์พาณิชย์ จำกัด (สาขาหาดใหญ่) และที่จังหวัดพิษณุโลก

(4) ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการมอบถังหมักปุ๋ยในครัวเรือน และหัวเชื้อสำหรับหมักปุ๋ยแก่อาสาสมัครและผู้แทนชุมชนต่างๆ ในวันที่ 7 กันยายน 2548 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านแม่ขรี พร้อมทั้งให้การอบรมและสาธิตขั้นตอนและวิธีการทำปุ๋ยหมักชีวภาพในครัวเรือน

ปิดประชุม เวลา 16.30 น.

รูปที่ 6.5-2 การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อย ครั้งที่ 2 เทศบาลตำบลแม่ขรี
วันที่ 31 สิงหาคม 2548

บทที่ 7

สรุปผลการศึกษา การประเมินผลโครงการ
ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผลการศึกษา

7.1.1 เทศบาลตำบลควนเนียง

เทศบาลตำบลควนเนียง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เทศบาลฯ ต้องเก็บขนและนำไปกำจัดก่อนการดำเนินโครงการประมาณวันละ 5 ตัน มีแผนปฏิบัติงานด้านลดและใช้ประโยชน์ของเสียที่นำมาปฏิบัติจริงในพื้นที่จำนวน 5 โครงการ ได้แก่

- 1) โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอยให้กับผู้บริหารและผู้นำชุมชน
- 2) โครงการศูนย์รับซื้อวัสดุรีไซเคิลชุมชน
- 3) โครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอย
- 4) โครงการสนับสนุนเกษตรกรการเลี้ยงสัตว์ด้วยขยะมูลฝอยอินทรีย์
- 5) โครงการคัดแยกและซื้อขายวัสดุรีไซเคิลชุมชน

การดำเนินทดลองปฏิบัติเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 และครบกำหนดระยะเวลา 2 เดือน เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2548 ซึ่งเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 60 วัน ตามข้อกำหนดการศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม กิจกรรมและโครงการต่างๆ ยังคงดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการก่อสร้างศูนย์รับซื้อวัสดุรีไซเคิลชุมชน ซึ่งจะสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นทางการประมาณปลายเดือนตุลาคม 2548

ผลการดำเนินการในช่วงระยะเวลาทดลองพบว่า กิจกรรมต่างๆ ตามแผนปฏิบัติงานลดและใช้ประโยชน์ของเสียสามารถนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้วันละ 1,665 กิโลกรัม หรือคิดเป็น ร้อยละ 33.30 ของปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาลฯ ก่อนดำเนินโครงการ (5 ตันต่อวัน) โดยกิจกรรมที่สามารถนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มากที่สุดได้แก่ กิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ เท่ากับ 600 กิโลกรัมต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ของปริมาณขยะมูลฝอย ก่อนดำเนินโครงการ รองลงมา ได้แก่ การซื้อขายวัสดุชุมชนผ่านร้านรับซื้อของเก่าในชุมชน การเลี้ยงสัตว์ และการรับซื้อวัสดุรีไซเคิลผ่านทางเทศบาลฯ (ศูนย์รับซื้อวัสดุรีไซเคิล) เป็นจำนวน เท่ากับ 500, 350 และ 215 กิโลกรัมต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 10.00, 7.00 และ 4.30 ตามลำดับ ของปริมาณขยะมูลฝอยก่อนการดำเนินโครงการ

ผลการติดตามตรวจสอบปริมาณขยะมูลฝอยโดยการชั่งน้ำหนักขยะมูลฝอยที่เทศบาลฯ ต้องเก็บขนและนำไปกำจัดหลังจากครบกำหนดระยะเวลาทดลองโครงการแล้ว ในช่วงวันที่ 30 สิงหาคม 2548 ถึง 5 กันยายน 2548 พบว่า มีปริมาณขยะมูลฝอยเฉลี่ย เท่ากับ 3.0 ตันต่อวัน หรือลดลงไปประมาณ 2.0 ตันต่อวัน เมื่อเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาลฯ ก่อนการดำเนินโครงการที่มีอยู่ประมาณ 5.0 ตันต่อวัน คิดเป็นขยะมูลฝอยที่ลดลงร้อยละ 40 จากปริมาณขยะมูลฝอยเดิม ซึ่งมีปริมาณมากกว่าปริมาณที่ถูกนำไปใช้ในกิจกรรมของโครงการ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การประเมินตัวเลขจากกิจกรรมของโครงการอาจมีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากการสอบถามจากผู้ดำเนินกิจกรรม ซึ่งให้ข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยและโดยประมาณ แต่ผลของการตรวจสอบโดยการชั่งน้ำหนักจริงจากรถเก็บขนขยะมูลฝอย สามารถชี้ให้เห็นว่าปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาลฯ ลดลงไปจริงและลดไปมากกว่า ร้อยละ 25.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาลฯ ก่อนดำเนินโครงการ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของโครงการ และมีแนวโน้มว่าจะสามารถลดลงมากขึ้น หากโครงการและกิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

7.1.2 เทศบาลตำบลแม่ขี

เทศบาลตำบลแม่ขี ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เทศบาลฯ ต้องเก็บขนและนำไปกำจัดก่อนการดำเนินโครงการประมาณวันละ 10 ตัน มีแผนปฏิบัติงานด้านลดและใช้ประโยชน์ของเสียที่นำมาปฏิบัติจริงในพื้นที่จำนวน 4 โครงการ ได้แก่

- 1) โครงการส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์
- 2) โครงการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลชุมชน
- 3) โครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอย
- 4) การเลี้ยงสัตว์ด้วยขยะมูลฝอยอินทรีย์

การดำเนินทดลองปฏิบัติเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 และครบกำหนดระยะเวลา 2 เดือน เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2548 ซึ่งเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 60 วัน ตามข้อกำหนดการศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม กิจกรรมและโครงการต่างๆ ยังคงดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง

ผลการดำเนินการในช่วงระยะเวลาทดลอง พบว่า กิจกรรมต่างๆ ตามแผนปฏิบัติงานลดและใช้ประโยชน์ของเสียสามารถนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้วันละ 2,650 กิโลกรัม หรือคิดเป็น ร้อยละ 26.5 ของปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาลก่อนการดำเนินโครงการ (10 ตัน/วัน) โดยกิจกรรมที่สามารถนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มากที่สุดได้แก่ การซื้อขายวัสดุชุมชนผ่านร้านรับซื้อของเก่าในชุมชน เท่ากับ 1,500 กิโลกรัมต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 15.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยก่อนดำเนินโครงการ รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์

กิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ เท่ากับ 850 และ 300 กิโลกรัมต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 8.50 และ 3.00 ของปริมาณขยะมูลฝอยก่อนดำเนินโครงการ

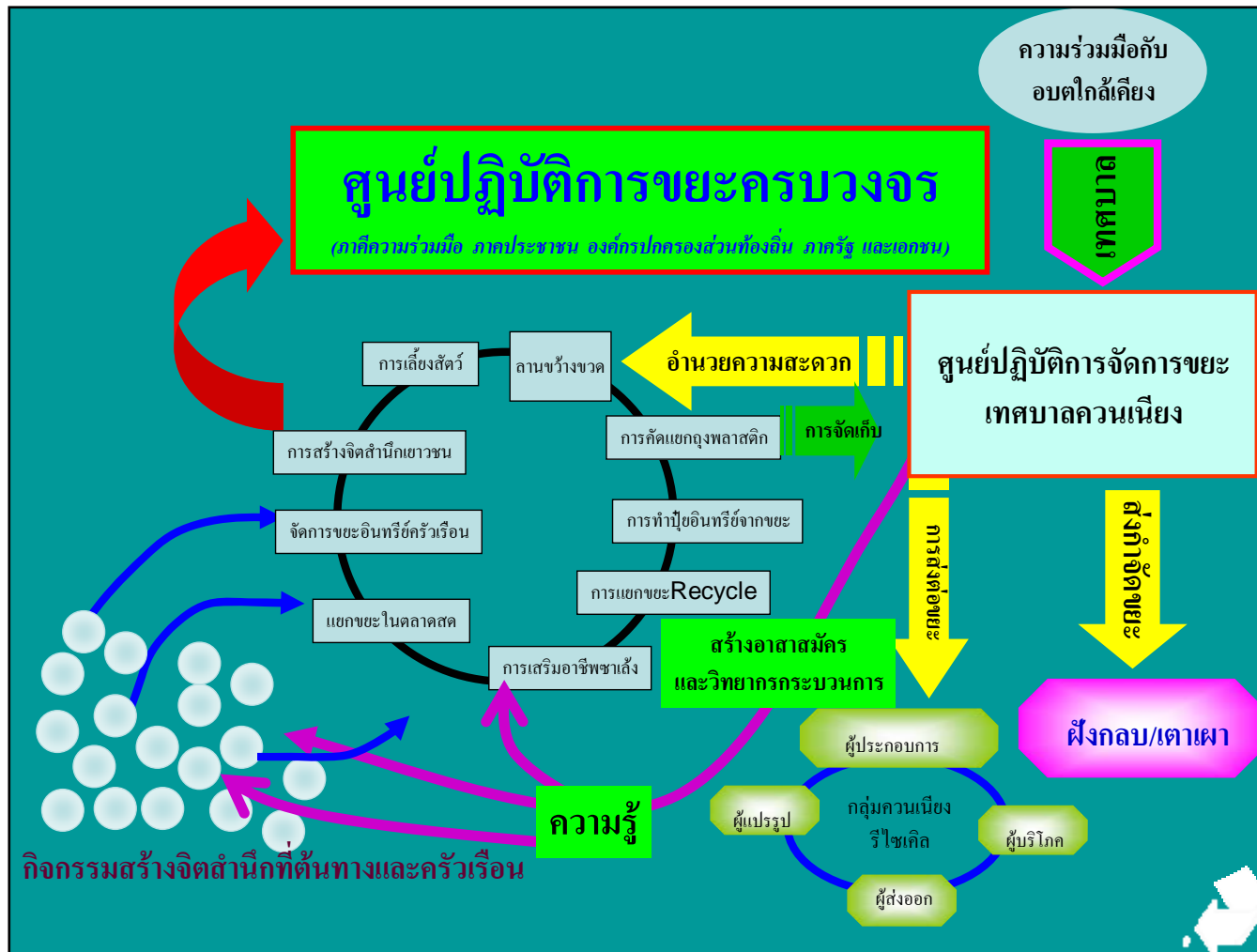
จากการติดตามผลปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์จากกิจกรรมของโครงการชี้ให้เห็นว่าสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาลฯ จากก่อนดำเนินโครงการมากกว่าร้อยละ 25.00 ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของการศึกษา

7.2 รูปแบบกลไกการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่นำร่อง

7.2.1 เทศบาลตำบลควนเนียง

การลดและใช้ประโยชน์จากของเสียของเทศบาลตำบลควนเนียงตลอดระยะเวลาของโครงการฯ ซึ่งได้มุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกตั้งแต่ต้นทางและครัวเรือนของชุมชน โดยมีเป้าหมายหลักอยู่ที่การลดขยะให้ได้อย่างน้อย 25% และกระบวนการพัฒนาสู่ความยั่งยืน โดยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกๆ ขั้นตอน (ดูรูปที่ 7.2-1 ประกอบ)

โดยกระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สร้างความเข้าใจกับปัญหาขยะที่กำลังจะกลายเป็นปัญหาใหญ่ และมองหาโอกาสในการจัดการร่วมกันระหว่างเทศบาลและประชาชน เทศบาลตำบลควนเนียงเป็นหน่วยงานหลักที่จะคอยอำนวยความสะดวกต่อกิจกรรมที่ชุมชนจะริเริ่ม นอกเหนือจากกิจกรรมจัดการขยะที่เป็นภารกิจปกติของเทศบาล โดยร่วมกับที่ปรึกษาฯ ในการสร้างอาสาสมัครที่ทำหน้าที่เป็นวิทยากรกระบวนการ(Facilitator) ขยะของชุมชน ซึ่งอาสาสมัครเหล่านี้สามารถสร้างองค์ความรู้และขยายผลกิจกรรมที่เป็นเครื่องมือของการสร้างจิตสำนึกตั้งแต่ต้นทาง เช่น การแยกขยะอินทรีย์ในตลาดสด การคัดแยกขยะรีไซเคิล การทำปุ๋ยอินทรีย์จากขยะ การทำปุ๋ยอินทรีย์ที่ครัวเรือน การบริจาคขวด การคัดแยกถุงพลาสติก การอบรมเยาวชน ฯลฯ ทั้งนี้กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ได้ส่งผลให้ชาเลี้ยง ผู้รับซื้อของเก่า และผู้เลี้ยงสัตว์ ได้เข้ามาร่วมในการลดและใช้ประโยชน์จากของเสียด้วย ประกอบกับเทศบาลได้อำนวยความสะดวกในเรื่องเครื่องมือและบุคลากรในการรับขยะที่ผ่านการคัดแยกจากครัวเรือน กิจกรรมดังกล่าวส่งผลให้ขยะในเขตเทศบาลตำบลควนเนียงส่งผลให้ขยะในเขตเทศบาลตำบลควนเนียงลดลงถึง 33% ภายในระยะเวลา 2 เดือนที่ทำกิจกรรม และมีการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมจากการร่วมทำกิจกรรมลดขยะมูลฝอย มาเป็นร่วมกันบริหารจัดการ โครงการจัดตั้งสหกรณ์ควนเนียงรีไซเคิล ร่วมกันโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้สนใจร่วมกันถือหุ้นและเจ้าหน้าที่เทศบาลเป็นผู้ให้การสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ โดยมีภาคธุรกิจเอกชนคอยให้คำแนะนำด้านกลไกการตลาด และเทศบาลเองได้พยายามขยายฐานการมีส่วนร่วมดังกล่าวไปสู่การจัดการร่วมกับองค์กรบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ใกล้เคียง ในเบื้องต้นได้มีการทำสัญญาข้อตกลง (MOU) ในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางและการจัดหาพื้นที่ฝังกลบต่อไป

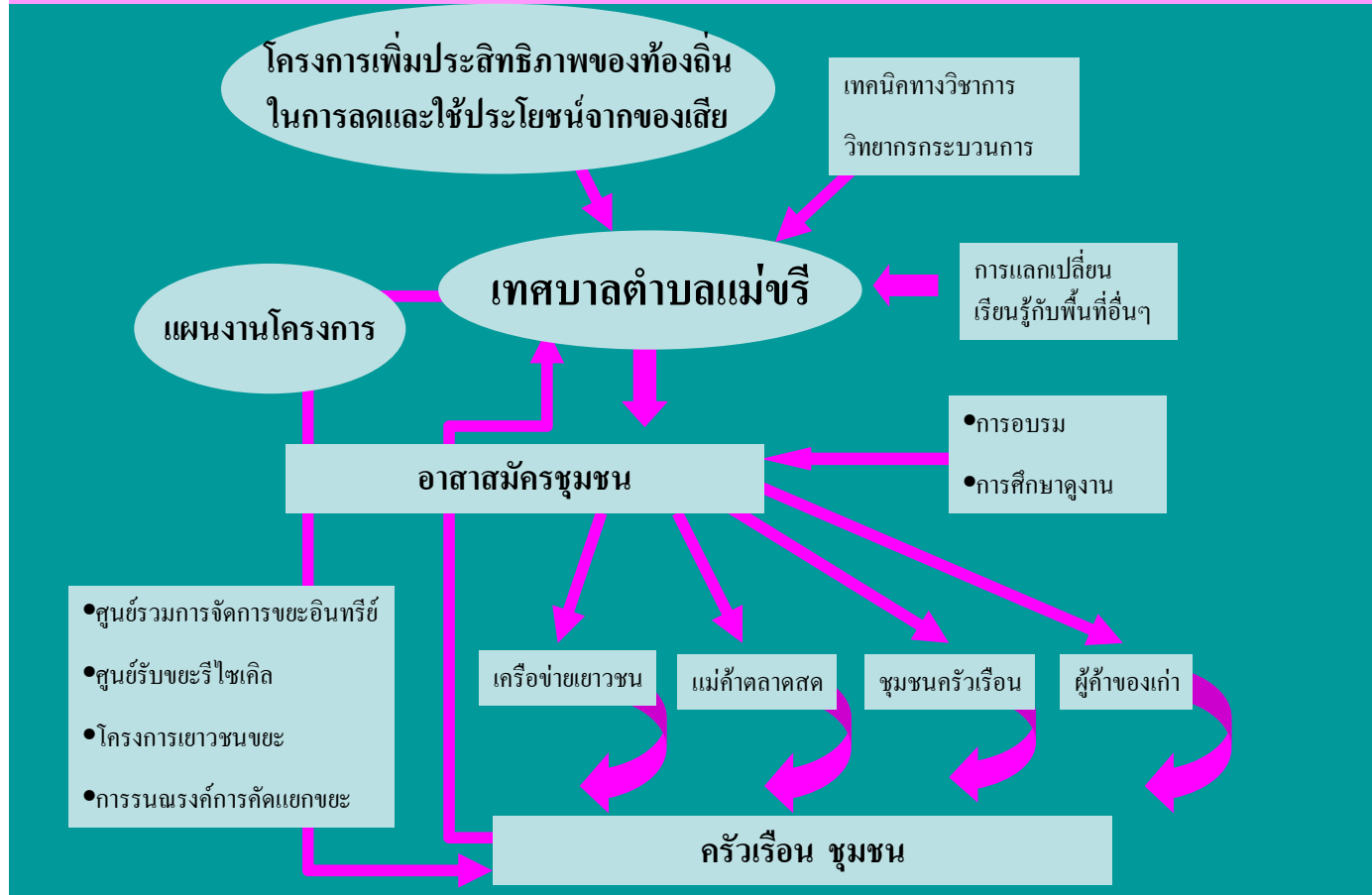
รูปที่ 7.2-1 กลไกการดำเนินงานของเทศบาลตำบลควนเนียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

7.2.2 เทศบาลตำบลแม่ขี

การลดและใช้ประโยชน์จากของเสียของเทศบาลตำบลแม่ขีตลอดระยะเวลาของโครงการซึ่งได้มุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกตั้งแต่ต้นทางและครัวเรือนของชุมชน โดยมีเป้าหมายหลักอยู่ที่การลดขยะให้ได้อย่างน้อย 25% และกระบวนการพัฒนาสู่ความยั่งยืน โดยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกๆ ขั้นตอน (ดูรูปที่ 7.2-2 ประกอบ)

โดยกระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สร้างความเข้าใจกับปัญหาขยะมูลฝอยที่กำลังจะกลายเป็นปัญหาใหญ่ และมองหาโอกาสในการจัดการร่วมกันระหว่างเทศบาลและประชาชน เทศบาลตำบลแม่ขีเป็นหน่วยงานหลักนอกเหนือจากกิจกรรมการจัดการขยะที่เป็นภารกิจปกติของเทศบาล การสร้างอาสาสมัครที่ทำหน้าที่เป็นวิทยากรกระบวนการ (Facilitator) ขยะของชุมชน โดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยการศึกษาดูงาน การศึกษาดูงาน การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ และอาสาสมัครเหล่านี้สามารถสร้างองค์ความรู้และขยายผลการทำกิจกรรมในเบื้องต้นได้หาเครือข่ายเยาวชนที่กระจายอยู่ตามชุมชนต่างๆ ทั้ง 10 ชุมชนในเขตเทศบาล เพื่อทำการคัดแยกขยะรีไซเคิล การทำปุ๋ยอินทรีย์จากขยะอินทรีย์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ที่ครัวเรือน และอาสาสมัครส่งเสริมให้แม่ค้ามีการแยกขยะอินทรีย์ในตลาดสด และเทศบาลได้ตั้งแผนงานงานโครงการเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ทั้งนี้กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ได้ส่งผลให้ชาเลี้ยง ผู้รับซื้อของเก่า และผู้เลี้ยงสัตว์ ได้เข้ามาร่วมในการลดและใช้ประโยชน์จากของเสียด้วย ประกอบกับเทศบาลได้อำนวยความสะดวกในเรื่องเครื่องมือและบุคลากร และการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมดังกล่าวส่งผลให้ขยะในเขตเทศบาลตำบลแม่ขีลดลงถึง 26.5% ภายในระยะเวลา 2 เดือนที่กิจกรรม และมีการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมจากการร่วมทำกิจกรรมลดขยะ ผ่านแผนงานโครงการจัดการขยะร่วมกันของชุมชน เช่น โครงการศูนย์รับขยะอินทรีย์ โครงการศูนย์รับขยะรีไซเคิล โครงการเยาวชนจัดการขยะ และมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้รูปแบบการลดและใช้ประโยชน์จากของเสียเป็นกิจกรรมที่อยู่ในชีวิตปกติที่กระทำร่วมกันได้ตั้งแต่ครัวเรือนและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดแผนงานโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยผ่านกลไกการทำงานของอาสาสมัครและกลุ่มชุมชนต่างๆ

รูปแบบในการจัดการขยะและของเสียเทศบาลตำบลแม่ขรี

รูปที่ 7.2-2 กลไกการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแม่ขรี อำเภอตะโฮมดจังหวัดพัทลุง

7.3 การประเมินผลโครงการ

การประเมินผลโครงการทางด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดำเนินการทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ สามารถสรุปได้ดังนี้

7.3.1 เทศบาลตำบลควนเนียง

1) ด้านเศรษฐศาสตร์

การประเมินผลทางด้านเศรษฐศาสตร์โครงการลดและใช้ประโยชน์ของเสียของเทศบาลควนเนียงซึ่งเป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนสามารถใช้ค่าทางเศรษฐศาสตร์ในการประเมินผล ได้แก่ ค่าสัดส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนของกิจกรรม หรือ B/C Ratio ได้ดังนี้

(1) กิจกรรมศูนย์รับซื้อวัสดุรีไซเคิลชุมชน (ดำเนินการโดยเทศบาล)

- ผลประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit)

- ลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องเก็บขนวันละ 215 กิโลกรัม ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการจัดการเทศบาล ได้ประมาณวันละ 107.5 บาท (ค่าจัดการขยะมูลฝอยๆ ประมาณวันละ 500 บาทต่อตัน)

- มูลค่าวัสดุรีไซเคิลที่ขายได้ ประมาณวันละ 430 บาท (เฉลี่ย กิโลกรัมละ 2.0 บาท)

รวมมูลค่าผลประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit) เท่ากับ $107.5 + 430.0 =$

537.5 บาท

- ต้นทุน (Cost)

- ค่าวัสดุอุปกรณ์เริ่มต้นและค่าเสื่อม (เป็นของเทศบาล ไม่มีค่าใช้จ่าย)

- มูลค่าวัสดุรีไซเคิลที่รับซื้อ ประมาณวันละ 322.5 บาท (จำนวน 215 กิโลกรัมๆ ละ 1.5 บาท)

- ค่าน้ำมันรถ ประมาณวันละ 50 บาท

- ค่าแรงงานวันละ 120 บาท

รวมมูลค่าต้นทุน (Cost) เท่ากับ $322.5 + 50 + 120 = 492.5$ บาท

- B/C Ratio = $537.5/492.5 = 1.1$

(2) กิจกรรมทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ**- ผลประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit)**

- ลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องเก็บขนวันละ 600 กิโลกรัม ลดค่าใช้จ่ายในการจัดการเทศบาล ได้ประมาณวันละ 300 บาท (ค่าจัดการฯ ประมาณวันละ 500 บาทต่อตัน)
- มูลค่าของปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ ประมาณวันละ 360 บาท (วันละ 120 กิโลกรัมๆ ละ 3 บาท)

รวมมูลค่าผลประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit) เท่ากับ $300 + 360 = 660$ บาท

- ต้นทุน (Cost)

- (1) ค่าวัสดุอุปกรณ์เริ่มต้นและค่าเสื่อมประมาณวันละ 50 บาท
- (2) ค่ากากน้ำตาล (15 ลิตรๆ ละ 3 บาท) ประมาณ 45 บาท
- (3) หัวเชื้อจุลินทรีย์ (15 กิโลกรัมๆ ละ 4 บาท) ประมาณวันละ 60 บาท
- (4) ค่าน้ำมันรถ ประมาณวันละ 25 บาท (เฉพาะปุ๋ยหมักเทศบาลฯ)
- (5) ค่าแรงงานวันละ 100 บาท

รวมมูลค่าต้นทุน (Cost) เท่ากับ $50 + 45 + 60 + 25 + 100 =$

280.0 บาท

- B/C Ratio = $660.5/280 = 2.4$ **(3) กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์****- ผลประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit)**

- ลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องเก็บขนวันละ 350 กิโลกรัม ลดค่าใช้จ่ายในการจัดการเทศบาลฯ ได้ประมาณวันละ 175 บาท (ค่าจัดการฯ ประมาณวันละ 500 บาทต่อตัน)
- ทดแทนอาหารสำเร็จรูปสำหรับเลี้ยงสัตว์ ประมาณวันละ 350 กิโลกรัมๆ ละ 4 บาท รวมเป็นเงิน 1,400 บาท

รวมมูลค่าผลประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit) เท่ากับ $175 + 1,400 =$

2,060 บาท

- **ต้นทุน (Cost)**

(6) ค่าภาชนะใส่เศษอาหาร วันละประมาณ 100 บาท

(7) ค่าน้ำมันรถ วันละประมาณ 120 บาท

(8) ค่าแรงงาน วันละประมาณ 120 บาท

รวมมูลค่าต้นทุน (Cost) เท่ากับ $100 + 120 + 120 = 340$ บาท- **B/C Ratio = 2,060/340 = 6.0****(4) กิจกรรมการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลชุมชน (เอกชน)**- **ผลประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit)**

- ลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องเก็บขนวันละ 500 กิโลกรัม ลดค่าใช้จ่ายในการจัดการเทศบาลฯ ได้ประมาณวันละ 250 บาท (ค่าจัดการประมาณวันละ 500 บาทต่อตัน)

- มูลค่าวัสดุรีไซเคิลที่ขายได้ ประมาณวันละ 1,250 บาท (500 กิโลกรัม ๆ ละ 2.5 บาท)

รวมมูลค่าผลประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit) เท่ากับ $250 + 1,250 = 1,500$ บาท- **ต้นทุน (Cost)**

- ค่าวัสดุอุปกรณ์เริ่มต้นและค่าเสื่อม (ในกรณีเอกชนดำเนินการได้แก่ โรงเรือน เครื่องชั่ง และอุปกรณ์อื่นๆ ประมาณ 100,000 บาท คิดค่าเสื่อม 3 ปี) ประมาณวันละ 100 บาท

- มูลค่าวัสดุรีไซเคิลที่รับซื้อ (เฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.5 บาท จำนวน 500 กิโลกรัม) ประมาณวันละ 750 บาท

- ค่าแรงงานวันละ 240 บาท

รวมมูลค่าต้นทุน (Cost) เท่ากับ $+ 100 + 750 + 240 = 1,090$ บาท- **B/C Ratio = 1,500/1,090 = 1.4**

สรุปผลการประเมินผลทางด้านเศรษฐศาสตร์ของกิจกรรมที่ดำเนินการในพื้นที่เทศบาลตำบลควนเนียง แสดงในตารางที่ 7.3-1

ตารางที่ 7.3-1 ผลการประเมินทางด้านเศรษฐศาสตร์ของกิจกรรมในพื้นที่เทศบาลตำบลควนเนียง

กิจกรรม	ปริมาณขยะมูลฝอย (กก./วัน)	B/C Ratio
1) ศูนย์รับซื้อวัสดุรีไซเคิลชุมชน	215	1.1
2) ทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอย	600	2.4
3) การเลี้ยงสัตว์ด้วยขยะมูลฝอยอินทรีย์	350	6.0
4) การซื้อขายวัสดุรีไซเคิลชุมชน	500	1.4
รวมปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปใช้ประโยชน์	1,665	2.75

หมายเหตุ ปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลตำบลควนเนียง เท่ากับ 5,000 กิโลกรัม/วัน

2) ด้านสังคม

ผลของการดำเนินกิจกรรมลดและใช้ประโยชน์ของเสียในพื้นที่นาร่องของเทศบาลตำบลควนเนียง ทำให้เกิดผลกระทบทางด้านสังคม ดังนี้

(1) ทำให้หน่วยงานท้องถิ่น ชุมชน และประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลควนเนียงเกิดความตระหนักและตื่นตัวในการคัดแยกขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้เพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีการคัดแยกอยู่แล้ว เมื่อเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมก็ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจและยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการดำเนินร่วมกับทางเทศบาลต่อไป รวมทั้งมีการชักชวนบุคคลอื่นให้มาเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยกิจกรรมการทำน้ำหมักในครัวเรือนประชาชนก็สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยจากบ้านเรือนของตนเอง และสามารถนำน้ำหมักและปุ๋ยหมักที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น นำไปผสมกับน้ำและรดต้นไม้บริเวณบ้าน และในส่วนของกิจกรรมสถานีรีไซเคิลของเทศบาลประชาชนก็สามารถที่จะคัดแยกขยะมูลฝอยที่รีไซเคิลได้และขายหรือฝากไว้กับเทศบาลเพื่อถือหุ้ในสถานีรีไซเคิล ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ครัวเรือนด้วย

(2) เกิดความร่วมมือกันในพื้นที่ ระหว่างประชาชน เยาวชน และหน่วยงานท้องถิ่น ซึ่งในระหว่างการดำเนินกิจกรรมการลดและใช้ประโยชน์ของเสียจะเป็นการดำเนินการโดยความร่วมมือของประชาชน เยาวชน และเทศบาลตำบลควนเนียง โดยในการดำเนินกิจกรรมเมื่อเกิดปัญหาในการดำเนินกิจกรรมทุกฝ่ายสามารถแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินกิจกรรมและหาแนวทางในการแก้ไข ทั้งนี้ทำให้หน่วยงานท้องถิ่น ชุมชน และประชาชน

(3) เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในชุมชน และท้องถิ่น ซึ่งจากการดำเนินกิจกรรมทำให้ประชาชนในพื้นที่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทิ้งมูลฝอย กล่าวคือ ก่อนการทิ้งมูลฝอยภายในครัวเรือนแต่ละครัวเรือนก็จะมีการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง ซึ่งการคัดแยกมูลฝอยแต่ประเภทออกจากกันเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ หรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น ขยะอินทรีย์ก็จะถูกทิ้งลงถังทำปุ๋ยหมักในครัวเรือนทำให้ไม่เกิดการปนเปื้อนขยะมูลฝอยอื่นๆ ที่จะก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นและความสกปรกตามมา เป็นต้น

(4) มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะการดำเนินชีวิต ในระหว่างการดำเนินกิจกรรม และใช้ประโยชน์ของเสีย พบว่า ประชาชนในพื้นที่ที่มีพฤติกรรมทิ้งขยะมูลฝอยเปลี่ยนแปลงไป โดยมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับประชาชนมากขึ้น โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งการบอกกล่าวถึงประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมให้เพื่อนบ้านและบุคคลอื่น ตลอดจนการชักชวนให้เข้าร่วมการดำเนินกิจกรรมลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ก่อให้เกิดแนวร่วมในการดำเนินกิจกรรม

3) ด้านสิ่งแวดล้อม

การดำเนินกิจกรรมการลดและใช้ประโยชน์ของเสียในพื้นที่เทศบาลตำบลควนเนียง ทำให้เกิดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

(1) ลดการเกิดมลพิษในชุมชน และท้องถิ่น แต่เดิมการทิ้งขยะมูลฝอยที่ไม่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อให้เกิดมลพิษด้านต่างๆ เช่น กลิ่นเหม็น น้ำชะขยะมูลฝอย และทัศนียภาพ รวมทั้งเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค ซึ่งหลังมีการดำเนินโครงการทำให้ประชาชนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทิ้งขยะมูลฝอยจากที่ทิ้งรวมกันก็จะมีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง โดยนำขยะมูลฝอยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ใหม่ได้ไปใช้ประโยชน์ เช่น ขยะอินทรีย์ก็จะไปทำปุ๋ยหมัก และสำหรับครัวเรือนที่ไม่มีการทำปุ๋ยหมักในครัวเรือนก็จะแยกใส่ถุงไว้ต่างหากเพื่อเป็นให้เทศบาลนำไปทำปุ๋ยหมักต่อไป

(2) ลดการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมีในภาคเกษตรกรรม และการใช้ในครัวเรือนในการปลูกพืช ต้นไม้และจัดทำพื้นที่สีเขียวในพื้นที่ โดยการ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ นำหมักชีวภาพแทนการใช้ปุ๋ยและสารเคมี

(3) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปดีขึ้น เช่น พื้นที่ตลาด เป็นต้น เนื่องจากมูลฝอยส่วนใหญ่ถูกนำกลับไปใช้ประโยชน์เกือบหมด ทำให้ไม่มีการตกค้าง และเน่าเสียและเกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย

(4) ประหยัดทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน การนำขยะมูลฝอยที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อีกนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่นั้น เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การนำกระดาษไปรีไซเคิลกลับมาใช้ใหม่เป็นการลดการตัดต้นไม้มาเพื่อทำกระดาษได้ การนำขวดแก้วกลับไปหลอมใหม่ก็สามารถลดการนำแร่ต่างๆ ขึ้นมาใช้ในการหลอมใหม่ รวมทั้งเป็นการประหยัดพลังงานในกระบวนการผลิตขึ้นมาใหม่

7.3.2 เทศบาลตำบลแม่ขี

1) ด้านเศรษฐศาสตร์

การประเมินผลทางด้านเศรษฐศาสตร์โครงการลดและใช้ประโยชน์ของเสียของเทศบาลตำบลแม่ขีซึ่งเป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนสามารถใช้ค่าทางเศรษฐศาสตร์ในการประเมินผล ได้แก่ ค่าสัดส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนของกิจกรรม หรือ B/C Ratio โดยค่ามาตรฐานที่มีความเหมาะสมตามการประเมินผลตอบแทนต่อต้นทุนของกิจกรรม คือ หากค่า B/C Ratio มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 1 ซึ่งหมายความว่าผลตอบแทนที่ได้จากโครงการมีค่ามากกว่าต้นทุนที่เสียไป โดยสามารถสรุปการประเมินผลได้ดังนี้

(1) กิจกรรมทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ

- ผลประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit)

- ลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องเก็บขนวันละ 300 กิโลกรัม ลดค่าใช้จ่ายในการจัดการเทศบาลฯ ได้ประมาณวันละ 150 บาท (ค่าจัดการฯ ประมาณวันละ 500 บาท ต่อตัน)
- มูลค่าของปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ ประมาณวันละ 180 บาท (60 กิโลกรัมๆ ละ 3 บาท)

รวมมูลค่าผลประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit) เท่ากับ $150 + 180 =$

330 บาท

8 ต้นทุน (Cost)

- (9) ค่าวัสดุอุปกรณ์เริ่มต้นและค่าเสื่อมประมาณวันละ 25 บาท
- (10) ค่ากากน้ำตาล (15 ลิตรๆ ละ 3 บาท) ประมาณ 22 บาท
- (11) หัวเชื้อจุลินทรีย์ (7.5 กิโลกรัมๆ ละ 4 บาท) ประมาณวันละ 30 บาท

รวมมูลค่าต้นทุน (Cost) เท่ากับ $25 + 22.5 + 30 = 77.5$ บาท

- B/C Ratio = $330/77.5 = 4.3$

(2) กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์**- ผลประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit)**

- ลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องเก็บขนวันละ 850 กิโลกรัม ลดค่าใช้จ่ายในการจัดการเทศบาล ได้ประมาณวันละ 425 บาท (ค่าจัดการฯ ประมาณวันละ 500 บาทต่อตัน)
- ทดแทนอาหารสำเร็จรูปสำหรับเลี้ยงสัตว์ ประมาณวันละ 850 กิโลกรัมๆ ละ 4 บาท รวมเป็นเงิน 3,400 บาท

รวมมูลค่าผลประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit) เท่ากับ $425 + 3,400 = 3,825$ บาท

- ต้นทุน (Cost)

- (12) ค่าภาชนะใส่เศษอาหาร วันละประมาณ 200 บาท
- (13) ค่าน้ำมันรถ วันละประมาณ 250 บาท
- (14) ค่าแรงงาน วันละประมาณ 250 บาท

รวมมูลค่าต้นทุน (Cost) เท่ากับ $200.0 + 250 + 250 = 750$ บาท

- B/C Ratio = $3,825/750 = 5.1$ **(3) กิจกรรมการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลชุมชน (เอกชน)****- ผลประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit)**

- ลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องเก็บขนวันละ 1,500 กิโลกรัม ลดค่าใช้จ่ายในการจัดการเทศบาล ได้ประมาณวันละ 750.0 บาท (ค่าจัดการฯ ประมาณวันละ 500.0 บาทต่อตัน)
- มูลค่าวัสดุรีไซเคิลที่ขายได้ ประมาณวันละ 3,750 บาท (1,500 กิโลกรัมๆ ละ 2.5 บาท)

รวมมูลค่าผลประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit) เท่ากับ $750.0 + 3,750 = 4,500$ บาท

- **ต้นทุน (Cost)**

- ค่าวัสดุอุปกรณ์เริ่มต้นและค่าเสื่อม (ในกรณีเอกชนดำเนินการ ได้แก่ โรงเรือน เครื่องซัง และอุปกรณ์อื่นๆ ประมาณ 300,000 บาท คิดค่าเสื่อม 3 ปี) ประมาณวันละ 300 บาท
- มูลค่าวัสดุรีไซเคิลที่รับซื้อ (เฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.5 บาท จำนวน 1,500 กิโลกรัม) ประมาณวันละ 2,250 บาท
- ค่าแรงงานวันละ 720 บาท

รวมมูลค่าต้นทุน (Cost) เท่ากับ $+ 300 + 2,250 + 720 = 3,270$ บาท

- **B/C Ratio = $4,500/3,270 = 1.4$**

สรุปผลการประเมินผลทางด้านเศรษฐศาสตร์ของกิจกรรมที่ดำเนินการในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ขรี แสดงในตารางที่ 7.3-2

ตารางที่ 7.3-2 ผลการประเมินทางด้านเศรษฐศาสตร์ของกิจกรรมในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ขรี

กิจกรรม	ปริมาณขยะมูลฝอย (กก./วัน)	B/C Ratio
1) ทำปุ๋ยหมัก/นำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอย	300	4.3
2) การเลี้ยงสัตว์ด้วยขยะมูลฝอยอินทรีย์	850	5.1
3) การซื้อขายวัสดุรีไซเคิลชุมชน	1,500	1.4
รวมปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปใช้ประโยชน์	2,650	3.6

หมายเหตุ ปริมาณขยะมูลฝอยรวมของเทศบาลตำบลแม่ขรี เท่ากับ 10,000 กิโลกรัม/วัน

2) ด้านสังคม

ผลกระทบทางด้านสังคม จากการดำเนินกิจกรรมลดและใช้ประโยชน์ของเสียของเทศบาลตำบลแม่ขรี สามารถสรุปได้ดังนี้

(1) ประชาชนเริ่มให้ความสำคัญเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ กล่าวคือมีการคัดแยกขยะมูลฝอยที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ใหม่เพิ่มมากขึ้นจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรมการซื้อขายวัสดุรีไซเคิลในชุมชน ซึ่งเดิมมีการซื้อขายไม่มากนัก และเมื่อมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนคัดแยกขยะมูลฝอย ทำให้ประชาชนมีความเข้าใจและเริ่มคัดแยกขยะมูลฝอย

(2) เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในชุมชนและท้องถิ่น เนื่องจากประชาชนได้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการคัดแยกมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

(3) ประชาชนในพื้นที่เกิดความตระหนักและตื่นตัวในการคัดแยกมูลฝอย จะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรมในการคัดแยกขยะมูลฝอยในการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักจากขยะอินทรีย์ ซึ่งประชาชนที่ได้ทราบเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวต่างมีความยินดีที่จะให้ความร่วมมือ รวมทั้งยังตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ ตลอดจนยินดีที่จะช่วยประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลอื่นทราบและชักชวนให้มาเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรม

3) ด้านสิ่งแวดล้อม

(1) ทศนิยมภาพโดยรวมของชุมชน และท้องถิ่นดีขึ้น กล่าวคือ เมื่อประชาชนได้ทราบถึงการดำเนินโครงการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย และทราบถึงวิธีการคัดแยกขยะมูลฝอยจากการประชาสัมพันธ์โครงการของเทศบาล ส่งผลให้ประชาชนดำเนินกิจกรรมคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนของตนเองได้ ซึ่งแต่เดิมที่มีการทิ้งรวมและขยะที่ไม่มีการคัดแยกนั้นก่อให้เกิดการเน่าส่งกลิ่นเหม็น เกิดน้ำชะขยะมูลฝอยทำให้เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่สามารถช่วยลดมลพิษที่เกิดขึ้นได้

(2) ลดการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมีในภาคเกษตรกรรม และการใช้ในครัวเรือนในการปลูกพืช ต้นไม้และจัดทำพื้นที่สีเขียวในพื้นที่ โดยการ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ แทนการใช้ปุ๋ยและสารเคมี

(3) ประหยัดทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน การนำขยะมูลฝอยที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อีกนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่นั้น เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การนำกระดาษไปรีไซเคิลกลับมาใช้ใหม่เป็นการลดการตัดต้นไม้มาเพื่อทำกระดาษได้ การนำขวดแก้วกลับไปหลอมใหม่ก็สามารถลดการนำแร่ต่าง ๆ ขึ้นมาใช้ในการหลอมใหม่ รวมทั้งเป็นการประหยัดพลังงานในกระบวนการผลิตขึ้นมาใหม่

7.4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเฉพาะพื้นที่

7.4.1 เทศบาลตำบลควนเนียง

1) ปัญหาอุปสรรค

ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินโครงการในพื้นที่เทศบาลตำบลควนเนียงสามารถสรุปได้ดังนี้

(1) ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยและการนำมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์เพียงพอ เนื่องจากเป็นกิจกรรมค่อนข้างใหม่สำหรับชุมชน โดยส่วนใหญ่มีความคิดว่าการจัดการขยะมูลฝอยเป็นเรื่องของเทศบาล การคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์เป็นเรื่องของผู้มีรายได้น้อย มองขยะมูลฝอยเป็นสิ่งสกปรก ทั้งนี้ ที่ผ่านมามีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ และการปลูกจิตสำนึก รวมทั้งการเสริมสร้างทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยโดยการลดขยะที่ต้นทางยังมีค่อนข้างน้อยและไม่ทั่วถึง ทำให้ขยะมูลฝอยที่ยังมีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ทำได้เฉพาะประชาชนบางกลุ่มเท่านั้น

(2) เทศบาลฯ มีงบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยและการนำมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์ไม่เพียงพอ รวมทั้ง เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านนี้มีภารกิจอื่นๆ ค่อนข้างมาก และเจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อย

(3) การจัดตั้งศูนย์รีไซเคิลของชุมชนมีความล่าช้า เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ต้องการความร่วมมือหลายฝ่าย และต้องมีกระบวนการจัดการที่ชัดเจน รวมทั้งต้องใช้งบประมาณและบุคลากรในการดำเนินงานเบื้องต้น

(4) การคัดแยกขยะมูลฝอยประเภทอินทรีย์จากตลาดสดเพื่อทำปุ๋ยหมักและเลี้ยงสัตว์ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ ปริมาณการนำไปใช้ประโยชน์ค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้ ยังขาดการร่วมมือและการสนับสนุนจากผู้ค้าขายบางส่วน

(5) ราคาซื้อขายวัสดุรีไซเคิลในชุมชนมีมูลค่าค่อนข้างต่ำและแบ่งประเภทการรับซื้อน้อย (ส่วนใหญ่ซื้อรวม) บางประเภทไม่รับซื้อ ทำให้ไม่สนใจในการคัดแยกและนำมาขาย

2) ข้อเสนอแนะ

(1) หน่วยงานของรัฐและเทศบาลฯ จะต้องร่วมกันจัดทำโครงการรณรงค์และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคัดแยกขยะมูลฝอยและการนำมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์ให้กับประชาชน นักเรียน พ่อค้าแม่ค้า อย่างเข้มข้นในพื้นที่เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 3-6 เดือน

(2) เทศบาลฯ จะต้องจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานทางด้านการจัดการขยะมูลฝอยโดยเน้นการลดและใช้ประโยชน์จากแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยให้มากขึ้น รวมทั้งจัดให้มีบุคลากรดูแลเรื่องนี้โดยเฉพาะ และจะต้องบรรจุไว้ในแผนงานประจำปีของเทศบาลฯ ทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างต่อเนื่อง

(3) การจัดตั้งศูนย์รีไซเคิลชุมชนจะต้องประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้นำชุมชน อาสาสมัคร โรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยจะต้องชี้แจงรายละเอียดของงานดำเนินงานต่างๆ ให้ชัดเจน โปร่งใส มีการวางแผนการดำเนินงานที่แน่นอน การจัดสรรผลประโยชน์และรายได้ต้องให้สมาชิกรับรู้ รวมทั้งเห็นการจัดการแบบมีส่วนร่วมของประชาชน โดยในระยะแรกเทศบาลฯ จะต้องสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร และเครื่องมืออุปกรณ์ให้ก่อน

(4) เสริมสร้างทัศนคติที่ดีและส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยกับผู้ค้าขายผักผลไม้ และอาหารในตลาดสดให้ช่วยคัดแยกขยะมูลฝอยอินทรีย์ออกจากขยะมูลฝอยทั่วไปอย่างถูกต้องและชัดเจน ไม่ให้มีการปนเปื้อน เพื่อที่จะได้นำไปใช้ประโยชน์ใหม่มากขึ้น ทั้งนี้ เทศบาลควรต้องจัดหาภาชนะรองรับที่เหมาะสมประจำไว้ในจุดที่สะดวกต่อร้านค้าต่างๆ และต้องทำการเก็บขนเป็นประจำทุกวันไม่ให้ตกค้างและเน่าเหม็น

(5) ส่งเสริมและสนับสนุนร้านรับซื้อของเก่าหรือพัฒนาศูนย์รีไซเคิลของชุมชนให้ดำเนินการได้ในชุมชน และประสานกับตัวแทนรับซื้อวัสดุรีไซเคิลในภูมิภาคให้สนับสนุนการรับซื้อวัสดุรีไซเคิลจากศูนย์ฯ หรือร้านค้าของเก่าในพื้นที่ในราคาที่เป็นธรรม รวมทั้งส่งเสริมและให้ความรู้กับประชาชนรู้จักการคัดแยกวัสดุรีไซเคิลอย่างถูกต้องและชัดเจนตามชนิดและประเภทที่มีการรับซื้อในท้องตลาด เพื่อให้ได้ราคาที่สูงขึ้น

7.4.2 เทศบาลตำบลแม่ขรี

1) ปัญหาอุปสรรค

ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินโครงการในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ขรีสรุปได้ดังนี้

(1) เทศบาลตำบลแม่ขรีเป็นเทศบาลขนาดใหญ่ มีประชากรมาก และมีปริมาณขยะมูลฝอยค่อนข้างมาก (ประมาณวันละ 10 ตัน) ทำให้การดำเนินกิจกรรมของโครงการไม่ทั่วถึง เนื่องจากงบประมาณและระยะเวลาของโครงการมีจำกัด

(2) ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยและการนำมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์เพียงพอ เนื่องจากเป็นกิจกรรมค่อนข้างใหม่สำหรับชุมชน โดยส่วนใหญ่มีความคิดว่าการจัดการขยะมูลฝอยเป็นเรื่องของเทศบาลฯ การคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์เป็นเรื่องของผู้มีรายได้น้อย มองขยะมูลฝอยเป็นสิ่งสกปรก ทั้งนี้ ที่ผ่านมามีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ และการปลูกจิตสำนึก รวมทั้งการเสริมสร้างทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยโดยการลดขยะที่ต้นทางยังมีค่อนข้างน้อยและไม่ทั่วถึง ทำให้ขยะมูลฝอยที่ยังมีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ทำได้เฉพาะประชาชนบางกลุ่มเท่านั้น

(3) เทศบาลฯ มีงบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยและการนำมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์ไม่เพียงพอ รวมทั้ง เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านนี้มีการกิจอื่นๆ ค่อนข้างมาก และเจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อย ประกอบผู้บริหารไม่มีความชัดเจนใน

นโยบายการเข้าร่วมสนับสนุนและดำเนินกิจกรรมของโครงการและนโยบายในการดำเนินการลดและใช้ประโยชน์ของเสียในพื้นที่

4) ข้อเสนอแนะ

(1) การคัดเลือกพื้นที่ในการดำเนินโครงการนำร่องในลักษณะที่มีงบประมาณและระยะเวลาในการศึกษาจำกัด ไม่ควรคัดเลือกพื้นที่เทศบาลที่มีขนาดใหญ่เกินไป กล่าวคือ ไม่ควรเกิน 5 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 5,000 คน และมีปริมาณขยะมูลฝอยประมาณไม่เกิน 5 ตันต่อวัน

(2) หน่วยงานของรัฐและเทศบาลฯ จะต้องร่วมกันจัดทำโครงการรณรงค์และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคัดแยกขยะมูลฝอยและการนำมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์ให้กับประชาชน นักเรียน พ่อค้าแม่ค้า อย่างเข้มข้นในพื้นที่เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 3-6 เดือน

(3) เทศบาลฯ จะต้องจัดสรรงบประมาณมาสนับสนุนงานทางด้านการจัดการขยะมูลฝอยโดยเน้นการลดและใช้ประโยชน์จากแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยให้มากขึ้น รวมทั้งจัดให้มีบุคลากรดูแลเรื่องนี้โดยเฉพาะ และจะต้องบรรจุไว้ในแผนงานประจำปีของเทศบาลฯ ทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างต่อเนื่อง

7.5 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการ

7.5.1 ปัญหาอุปสรรค

1) การประชาสัมพันธ์ของโครงการไม่สม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทำให้ในระยะแรกของการดำเนินโครงการ ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่เท่าที่ควรเนื่องจากประชาชนไม่ทราบเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของโครงการ แต่หลังจากมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอแล้วทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชนในพื้นที่

2) ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ มีจำกัดทำให้การศึกษารวบรวมข้อมูลตลอดจนการทดลองปฏิบัติการในพื้นที่ยังมีน้อย ซึ่งบางกิจกรรมต้องมีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมจะต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมยาวนานพอสมควรจึงจะทำให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เช่น กิจกรรมการจัดตั้งสถานีรีไซเคิล ในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวจะต้องมีการจัดหาสถานที่ ก่อสร้างศูนย์ในการดำเนินงาน รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณในการก่อตั้งด้วย จึงทำให้การดำเนินกิจกรรมมีผลการดำเนินโครงการไม่สามารถเห็นผลได้อย่างชัดเจนมากนัก

3) หน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการลดและใช้ประโยชน์ของเสียในชุมชนมากเท่าที่ควร

7.5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการจัดประชุมสัมมนาโครงการฯ ในวันพฤหัสบดีที่ 3 พฤศจิกายน 2548 (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ก) หลายหน่วยงานที่เข้าร่วมการประชุมสัมมนาได้เสนอข้อเสนอแนะต่างๆ ที่มีต่อโครงการ ทางสถาบันฯ จึงได้นำข้อเสนอแนะเหล่านี้มาประกอบในรายงานฉบับนี้ ดังต่อไปนี้

- 1) ภาครัฐควรจัดสรรหรือสนับสนุนงบประมาณในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การสร้างจิตสำนึกให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการคัดแยกขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากขึ้น โดยมีการประชาสัมพันธ์ในสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เอกสารเผยแพร่ เป็นต้น รวมทั้งการกำหนดมาตรการเพื่อควบคุมปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดต่างๆ
- 2) หน่วยงานท้องถิ่นที่กำกับดูแลชุมชนควรมีการจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญ เกี่ยวการลดและใช้ประโยชน์ของเสียไปให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการอย่างถูกต้องในการคัดแยกขยะมูลฝอย รวมทั้งเป็นแกนนำในการดำเนินกิจกรรมลดและใช้ประโยชน์ของเสียพื้นที่
- 3) สถาบันการศึกษาในชุมชน ควรมีการปลูกฝังค่านิยม แนวความคิดและทัศนคติต่อเยาวชนในการจัดการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้นักเรียน นักศึกษามีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลดและใช้ประโยชน์ของเสียควบคู่กับการให้ความรู้ไปด้วย
- 4) ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม เช่น ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก เป็นต้น หน่วยงานที่กำกับดูแลพื้นที่ควรมีการประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลผลิตที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมไปทำการตรวจสอบคุณภาพเพื่อเป็นมาตรฐานในการรับประกันผลผลิตที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรม และสามารถนำไปจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่หน่วยงานหรือประชาชนในพื้นที่
- 5) หน่วยงานของรัฐ (ส่วนกลาง) ควรมีกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของประชาชนในพื้นที่และส่งผลให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงานต่อไป
- 6) การดำเนินกิจกรรมการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ควรมีการเริ่มสร้างจิตสำนึกตั้งแต่ในครัวเรือน และขยายผลออกไปสู่ชุมชน ดังนั้นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำกับดูแลพื้นที่ควรมีการให้ความรู้ และกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ช่วยกันคัดแยกขยะมูลฝอย
- 7) หน่วยงานท้องถิ่นที่ดำเนินการกิจกรรมดังกล่าวควรมีการขยายผลหรือเผยแพร่รูปแบบกิจกรรมที่สามารถนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้กับประชาชนในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนการเป็นหน่วยงานนำร่องให้กับหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นได้เข้ามาศึกษา และให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินกิจกรรมลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

7.6 ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติของหน่วยงานที่เข้าร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการลดและใช้ประโยชน์ของเสียที่ไม่ได้รับพิจารณาเป็นพื้นที่ศักยภาพนำร่องโครงการ

7.6.1 บรรจุแผนการปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียลงในแผนพัฒนาของเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบลในปีงบประมาณของท้องถิ่นแต่ละเทศบาล และแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อจัดสรรงบประมาณจัดทำกิจกรรมในปีต่อไป

7.6.2 เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งนำแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียเสนอเพื่อขอพิจารณาจัดสรรงบประมาณต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

7.6.3 ในกรณีที่เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลใดที่มีความพร้อมในด้านของงบประมาณในการจัดการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย และมีความพร้อมที่จะดำเนินกิจกรรมดังกล่าวตามแผนปฏิบัติงานในพื้นที่ของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดำเนินกิจกรรมไปพร้อมกับพื้นที่นำร่องของโครงการได้ ที่ปรึกษาโครงการจะสนับสนุนด้านข้อมูลต่างๆ การอบรมและเสนอแนะแนวทางการดำเนินกิจกรรม พร้อมทั้งประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนในการดำเนินโครงการกับทางเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำเนินกิจกรรม

นอกจากนี้ หากทางเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลใดที่มีความประสงค์ที่จะเข้ามาศึกษารูปแบบหรือขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียของพื้นที่นำร่องสามารถเข้ามาศึกษาดูงานในระหว่างการดำเนินกิจกรรมได้ตลอดการดำเนินงาน โดยที่ปรึกษาโครงการและคณะดำเนินกิจกรรมพร้อมให้ข้อมูลในการดำเนินงานและรวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินกิจกรรมให้ทางเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลที่สนใจ

แบบสอบถามข้อมูล
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
(ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา)

1. ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- 1.1 ชื่อหน่วยงาน
- 1.2 ที่ตั้ง เลขที่ถนน ตำบล
- อำเภอจังหวัด รหัสไปรษณีย์
- โทรศัพท์ โทรสาร
- 1.3 ผู้ตอบแบบสำรวจ ตำแหน่ง
- ฝ่าย กอง
- โทรศัพท์ โทรสาร

2. ข้อมูลพื้นฐาน

- 2.1 พื้นที่ความรับผิดชอบ ตารางกิโลเมตร (1 ตร.กม. = 625 ไร่)
- 2.2 จำนวนประชากรในพื้นที่ คน
- แบ่งประชากรชาย คน หญิง
- จำนวนครัวเรือน ครัวเรือน ข้อมูลเก็บรวบรวมถึงวันที่.....
- 2.3 การประกอบอาชีพของประชากร
2.3.1 เกษตรกรรม/ประมง	ร้อยละ
2.3.2 ค้าขาย/บริการ	ร้อยละ
2.3.3 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	ร้อยละ
2.3.4 รับจ้าง	ร้อยละ
2.3.5 อื่นๆ (ระบุ)	ร้อยละ
- 2.4 การนับถือศาสนาของประชากร
2.4.1 พุทธ	ร้อยละ
2.4.2 อิสลาม	ร้อยละ
2.4.3 คริสต์	ร้อยละ
2.4.4 อื่นๆ	ร้อยละ
- 2.5 ลักษณะการใช้ที่ดิน
2.5.1 ที่อยู่อาศัย	ร้อยละ
2.5.2 พานิชยกรรม	ร้อยละ
2.5.3 การเกษตร/ประมง	ร้อยละ
2.5.4 แหล่งน้ำ	ร้อยละ
2.5.5 ป่าไม้	ร้อยละ
2.5.6 อื่นๆ (ระบุ)	ร้อยละ

2.6 ลักษณะพื้นที่

- 2.6.1 ชุมชนเกษตรกรรม/ชนบท
- 2.6.2 ชุมชนเมืองกึ่งชนบท/เกษตรกรรม
- 2.6.3 ชุมชนเมือง
- 2.6.4 ชุมชนแหล่งท่องเที่ยว
- 2.6.5 ชุมชนอุตสาหกรรม

3. ข้อมูลสถานการณ์และการจัดการมูลฝอย

3.1 แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญ

- 3.1.1 ตลาดสด/ตลาดโต้รุ่ง/ตลาดนัด จำนวน แห่ง พื้นที่ตารางเมตร
- 3.1.2 ห้างสรรพสินค้า/ซูเปอร์มาเก็ต จำนวน แห่ง พื้นที่ ตารางเมตร
- 3.1.3 โรงงานอุตสาหกรรมจำนวน แห่ง ได้แก่
- 3.1.3.1 โรงงานผลิตภัณฑ์ พื้นที่ไร่
- 3.1.3.2 โรงงานผลิตภัณฑ์ พื้นที่ไร่
- 3.1.3.3 โรงงานผลิตภัณฑ์ พื้นที่ไร่
- 3.1.3.4
- 3.1.3.5
- 3.1.4 หมู่บ้านจัดสรร จำนวน แห่ง จำนวน หน่วย ประชากรคน
- 3.1.5 หอพัก/คอนโดมิเนียม/อพาร์ทเมนต์/ห้องเช่า จำนวนแห่ง จำนวน
ห้อง
- 3.1.6 โรงแรม จำนวน แห่ง รวมจำนวนห้อง
- 3.1.7 โรงพยาบาล จำนวน แห่ง รวมจำนวนเตียง
- 3.1.8 โรงเรียน/สถาบันการศึกษา แห่ง นักเรียน/ครู/อาจารย์/บุคลากรคน
- 3.1.9 วัด/สถาบันทางศาสนา จำนวน แห่ง พระ/นักบวช/บุคลากรคน
- 3.1.10 ร้านอาหาร/สถานบันเทิง/สวนอาหาร (ผู้ใช้บริการตั้งแต่ 50 คนต่อวันขึ้นไป)
จำนวน แห่ง

3.2 ร้านรับซื้อของเก่า

- 3.2.1 ตั้งอยู่ในพื้นที่ จำนวน แห่ง
- 3.2.2 ห่างจากพื้นที่ไม่เกิน 1 กิโลเมตร จำนวน แห่ง
- 3.2.3 ห่างจากพื้นที่ไม่เกิน 2 กิโลเมตร จำนวน แห่ง
- 3.2.4 ห่างจากพื้นที่ไม่เกิน 3 กิโลเมตร จำนวน แห่ง

3.3 ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น ตัน/วัน อัตราการผลิตมูลฝอยกก./คน/วัน

3.4 ปริมาณการจัดเก็บมูลฝอยได้.....ตัน/วันปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างตัน/วัน

3.5 งบประมาณในการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย ตัน/บาท

3.6 องค์ประกอบทางกายภาพของขยะมูลฝอย (โดยประมาณ) ประกอบด้วย

- 3.6.1 ขยะอินทรีย์ ร้อยละ ได้แก่
-
- 3.6.2 ขยะรีไซเคิล ร้อยละ ได้แก่
-
- 3.6.3 ขยะอันตราย ร้อยละ ได้แก่
-
- 3.6.4 ขยะทั่วไป ร้อยละ ได้แก่
-

3.7 วิธีการจัดเก็บขยะมูลฝอย

- 3.7.1 เก็บตนเองโดยหน่วยงาน ร้อยละ
- 3.7.2 จ้างเหมาเอกชนหรือหน่วยงานอื่นดำเนินการ ร้อยละ
- 3.7.3 อื่นๆ (ระบุ) ร้อยละ

3.8 รถเก็บขนขยะมูลฝอย/พนักงานเก็บขน/คนขับ จำนวน คัน แบ่งเป็น

- 3.8.1 แบบเขี้ยว จำนวนคัน ขนาด ลบ.ม. คนขับ/พนักงาน คน
- 3.8.2 แบบอัดท้าย จำนวนคัน ขนาด..... ลบ.ม. คนขับ/พนักงาน คน
- 3.8.3 อื่นๆ (ระบุ) ... จำนวนคัน ขนาด..... ลบ.ม. คนขับ/พนักงาน คน

3.9 วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

- 3.9.1 กองทิ้ง ร้อยละ สถานที่
-
- 3.9.2 เผากลางแจ้ง ร้อยละ สถานที่
-
- 3.9.3 ขุดหลุมฝังกลบ (กิ่งสุขาภิบาล) ร้อยละ สถานที่
-
- 3.9.4 เตเผา ร้อยละ สถานที่
-
- 3.9.5 ฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ร้อยละ สถานที่
-
- 3.9.6 อื่นๆ (ระบุ) ร้อยละ สถานที่
-

4. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

- 4.1 ปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพนำกลับมาใช้ประโยชน์ กิโลกรัม/วัน แบ่งเป็น
- 4.1.1 ขยะอินทรีย์ กิโลกรัม
 - 4.1.2 ขยะรีไซเคิล กิโลกรัม
- 4.2 ปริมาณการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน..... กิโลกรัม/วัน แบ่งเป็น
- 4.2.1 ขยะอินทรีย์ กิโลกรัม
 - 4.2.2 ขยะรีไซเคิล กิโลกรัม

5. กลุ่มองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม

- 5.1 กลุ่ม กิจกรรม
- 5.2 กลุ่ม กิจกรรม
- 5.3 กลุ่ม กิจกรรม
- 5.4 กลุ่ม กิจกรรม
- 5.5 กลุ่ม กิจกรรม

6. กิจกรรมการลดและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยในพื้นที่

กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินกิจกรรม	ผู้ดำเนินกิจกรรม	ปริมาณขยะมูลฝอย ที่ใช้ดำเนินกิจกรรม (กก./วัน)
1.			
2.			
3.			
4.			

7. หน่วยงานของท่านมีแผนทางด้านจัดการขยะ/ของเสียหรือไม่

- มี ไม่มี

8. ปัญหา/อุปสรรค ด้านการจัดการขยะที่กำลังประสบอยู่ของหน่วยงาน

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ข้อมูล
สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

จังหวัดสงขลา						
เทศบาล						
ลำดับที่	เทศบาล	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ขนาด	ที่อยู่
1	เทศบาลตำบลระโนด	1.87	5,365	2,869	กลาง	ตำบลระโนด อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา 90140
2	เทศบาลตำบลบ่อตรุ	5.30	12,870	2,428	กลาง	ตำบลบ่อตรุ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา 90140
3	เทศบาลตำบลสทิงพระ	1.80	2,883	1,602	เล็ก	ตำบลจะติงพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา 90190
4	เทศบาลตำบลสิงหนคร	0.57	34,291	60,160	กลาง	ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 90330
5	เทศบาลนครสงขลา	9.27	82,267	8,875	ใหญ่	ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000
6	เทศบาลตำบลควนเนียง	12.87	3,897	303	กลาง	ตำบลรัตภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา 90220
7	เทศบาลตำบลกำแพงเพชร	33.90	4,641	137	กลาง	ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา 90180
8	เทศบาลตำบลนาสีทอง	6.68	2,654	397	เล็ก	ตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา 90180
9	เทศบาลนครหาดใหญ่	21.00	157,467	7,498	ใหญ่	ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
10	เทศบาลเมืองบ้านพรุ	7.84	16,431	2,096	กลาง	ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90250
11	เทศบาลตำบลพะตง	2.04	6,664	3,267	กลาง	ตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90250
12	เทศบาลตำบลคลองแห	24.50	20,033	819	เล็ก	ตำบลคลองแห อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
13	เทศบาลตำบลควนลัง	66.76	29,798	446	เล็ก	ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90290
14	เทศบาลตำบลคอหงส์	34.57	29,900	865	เล็ก	ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
15	เทศบาลตำบลพังลา	2.00	7,516	3,758	กลาง	ตำบลพังลา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 90170
16	เทศบาลตำบลปรีก	4.80	5,787	1,206	กลาง	ตำบลปรีก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 90120
17	เทศบาลเมืองสะเดา	47.00	17,615	375	กลาง	ตำบลสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 90240
18	เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์	11.22	11,972	1,067	กลาง	ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 90240

จังหวัดสงขลา
องค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับที่	อบต.	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ขนาด	ที่อยู่
1	อบต. เกาะแต้ว	28.38	9,694	342	เล็ก	ตำบลเกาะแต้ว อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000
2	อบต. เกาะยอ	15.00	4,224	282	เล็ก	ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90100
3	อบต. เขารูปช้าง	21.68	32,691	1,508	ใหญ่	ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000
4	อบต. หุ่นหวัง	58.25	10,059	173	เล็ก	ตำบลหุ่นหวัง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000
5	อบต. พะวง	40.34	19,453	482	ใหญ่	ตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90100
6	อบต. ชิงโค	7.62	5,282	693	เล็ก	ตำบลชิงโค อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 90280
7	อบต. ม่วงงาม	29.77	11,132	374	เล็ก	ตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 90330
8	อบต. วัดขนุน	33.52	7,691	229	เล็ก	ตำบลวัดขนุน อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 90330
9	อบต. ทำนบ	16.00	4,531	283	เล็ก	ตำบลทำนบ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 90280
10	อบต. รำแดง	7.23	2,705	374	เล็ก	ตำบลรำแดง อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 90330
11	อบต. ชะแล้	8.91	2,773	311	เล็ก	ตำบลชะแล้ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 90330
12	อบต. บางเขียด	10.74	3,480	324	เล็ก	ตำบลบางเขียด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 90330
13	อบต. ป่าขาด	16.20	2,888	178	เล็ก	ตำบลป่าขาด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 90330
14	อบต. ปากรอ	12.36	2,267	183	เล็ก	ตำบลปากรอ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 90330
15	อบต. จะทิงพระ	7.00	2,945	421	เล็ก	ตำบลจะทิงพระ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 90190
16	อบต. บ่อदान	8.80	3,740	425	เล็ก	ตำบลบ่อदान อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 90190
17	อบต. กระดังงา	9.72	4,637	477	เล็ก	ตำบลกระดังงา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 90190
18	อบต. วัดจันทร์	7.00	3,493	499	เล็ก	ตำบลวัดจันทร์ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 90190

จังหวัดสงขลา
องค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับที่	อบต.	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ขนาด	ที่อยู่
19	อบต. ป่อแดง	8.20	4,794	585	เล็ก	ตำบลป่อแดง อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา 90190
20	อบต. คูขุด	12.52	5,898	471	เล็ก	ตำบลคูขุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา 90190
21	อบต. ท่าหิน	17.00	4,519	266	เล็ก	ตำบลท่าหิน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา 90190
22	อบต. คลองรี	19.30	3,012	156	เล็ก	ตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา 90190
23	อบต. ชุมพล	10.50	5,737	546	เล็ก	ตำบลชุมพล อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา 90190
24	อบต. ดีหลวง	9.90	3,651	369	เล็ก	ตำบลดีหลวง อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา 90190
25	อบต. สนามชัย	8.80	3,955	449	เล็ก	ตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา 90190
26	อบต. ท่าบอน	89.50	6,773	76	เล็ก	ตำบลท่าบอน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา 90140
27	อบต. บ้านขาว	89.00	4,870	55	เล็ก	ตำบลบ้านขาว อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา 90140
28	อบต. บ้านใหม่	89.62	4,918	55	เล็ก	ตำบลบ้านใหม่ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา 90140
29	อบต. ปากแตระ	15.30	5,839	382	เล็ก	ตำบลปากแตระ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา 90140
30	อบต. ระโนด	32.00	5,933	185	เล็ก	ตำบลระโนด อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา 90140
31	อบต. ระวะ	16.00	5,918	370	เล็ก	ตำบลระวะ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา 90140
32	อบต. วัดสน	23.49	2,063	88	เล็ก	ตำบลวัดสน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา 90140
33	อบต. พังยาง	18.50	3,931	212	เล็ก	ตำบลพังยาง อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา 90140
34	อบต. ตะเคียนยะ	29.00	4,310	149	เล็ก	ตำบลตะเคียนยะ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา 90140
35	อบต. แตนสงวน	25.40	2,972	117	เล็ก	ตำบลแดนสงวน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา 90140
36	อบต. คลองแดน	29.28	4,098	140	เล็ก	ตำบลคลองแดน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา 90110

จังหวัดสงขลา
องค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับที่	อบต.	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ขนาด	ที่อยู่
37	อบต. ท่าช้าง	102.00	16,507	162	ใหญ่	ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา 90140
38	อบต. แม่ทอม	9.00	2,268	252	เล็ก	ตำบลแม่ทอม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา 90110
39	อบต. บ้านหาร	12.00	3,373	281	เล็ก	ตำบลบ้านหาร อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา 90110
40	อบต. บางกล่ำ	25.19	3,556	141	เล็ก	ตำบลบางกล่ำ อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา 90110
41	อบต. เกาะใหญ่	34.68	7,068	204	เล็ก	ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา 90270
42	อบต. เชิงแส	32.70	3,033	93	เล็ก	ตำบลเชิงแส อำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา 90270
43	อบต. โรง	26.05	3,184	122	เล็ก	ตำบลโรง อำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา 90270
44	อบต. กำแพงเพชร	86.60	12,926	228	กลาง	ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา 90180
45	อบต. เขาพระ	207.70	11,860	57	เล็ก	ตำบลเขาพระ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา 90180
46	อบต. ควนรู	44.13	6,117	139	เล็ก	ตำบลควนรู อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา 90180
47	อบต. คูหาใต้	42.90	11,356	265	เล็ก	ตำบลคูหาใต้ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา 90180
48	อบต. ท่าชะมวง	125.56	13,426	107	เล็ก	ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา 90180
49	อบต. ควนไส	39.13	5,781	148	เล็ก	ตำบลควนไส อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา 90220
50	อบต. รัตภูมิ	70.00	9,964	142	เล็ก	ตำบลรัตภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา 90220
51	อบต. บางเหรียง	69.97	8,595	123	เล็ก	ตำบลบางเหรียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา 90220
52	อบต. ห้วยลึก	44.02	5,056	115	เล็ก	ตำบลห้วยลึก อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา 90220
53	อบต. เขามีเกียรติ	55.00	4,608	84	เล็ก	ตำบลเขามีเกียรติ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 90170
54	อบต. ท่าโพธิ์	51.00	6,167	121	เล็ก	ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 90170

จังหวัดสงขลา
องค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับที่	อบต.	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ขนาด	ที่อยู่
55	อบต. หุ่นหมอบ	86.26	7,912	92	เล็ก	ตำบลหุ่นหมอบ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 90240
56	อบต. ปริก	164.20	11,426	70	เล็ก	ตำบลปริก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 90120
57	อบต. ปาดังเบซาร์	194.00	9,085	47	เล็ก	ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 90240
58	อบต. พังลา	43.70	5,632	129	เล็ก	ตำบลพังลา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 90170
59	อบต. สำนักขาม	91.03	7,362	81	เล็ก	ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 90120
60	อบต. สำนักแต้ว	268.66	10,306	38	เล็ก	ตำบลสำนักแต้ว อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 90120
61	อบต. คูเต่า	33.00	12,990	394	เล็ก	ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
62	อบต. ฉลุง	134.43	6,033	45	เล็ก	ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
63	อบต. ท่าข้าม	33.92	7,598	224	เล็ก	ตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
64	อบต. หุ่นท่าเสา	114.29	13,570	119	กลาง	ตำบลหุ่นท่าเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
65	อบต. หุ่นใหญ่	38.71	4,165	108	เล็ก	ตำบลหุ่นใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
66	อบต. น้ำน้อย	47.20	12,266	260	กลาง	ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
67	อบต. บ้านพรุ	75.15	4,337	58	กลาง	ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90250
68	อบต. พระตง	106.32	5,482	52	กลาง	ตำบลพระตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
69	อบต. คลองอู่ตะเภา	6.77	2,134	315	เล็ก	ตำบลอู่ตะเภา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
70	อบต. นาหม่อม	27.88	7,329	263	กลาง	ตำบลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา 90310
71	อบต. หุ่นขมิ้น	26.11	4,798	184	เล็ก	ตำบลหุ่นขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา 90310
72	อบต. คลองหรีด	24.21	3,854	159	เล็ก	ตำบลคลองหรีด อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา 90310

จังหวัดสงขลา
องค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับที่	อบต.	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร คน	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ขนาด	ที่อยู่
73	อบต. พิจิตร	19.13	4,210	220	เล็ก	ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา 90310
74	อบต. โคกม่วง	41.30	6,596	160	เล็ก	ตำบลโคกม่วง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา 90230
75	อบต. หุ่่งลาน	35.50	5,786	163	เล็ก	ตำบลหุ่่งลาน อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา 90230
76	อบต. คลองหลา	70.06	4,475	64	เล็ก	ตำบลคลองหลา อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา 90110
77	อบต. คลองหอยโข่ง	117.20	5,225	45	เล็ก	ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา 90110
78	อบต. กระแสสินธุ์	25.00	3,943	158	เล็ก	ตำบลกระแสสินธุ์ อำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา 90270

จังหวัดพัทลุง						
เทศบาล						
ลำดับที่	เทศบาล	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ขนาด	ที่อยู่
1	เทศบาลตำบลควนขนุน	0.90	2,083	2,314	เล็ก	ตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93110
2	เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ	1.20	2,354	1,962	เล็ก	ตำบลมะกอกเหนือ อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93110
3	เทศบาลเมืองพัทลุง	13.34	43,065	3,228	กลาง	ตำบลคูหาสวรรค์อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000
4	เทศบาลตำบลเขาชัยสน	1.50	3,152	2,101	เล็ก	ตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง 93130
5	เทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ	2.00	4,493	2,247	เล็ก	ตำบลท่ามะเดื่อ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง 93140
6	เทศบาลตำบลแม่ขรี	4.00	5,082	1,271	กลาง	ตำบลแม่ขรี อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง 93160
7	เทศบาลตำบลตะโหมด	13.00	4,198	323	เล็ก	ตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง 93160
8	เทศบาลตำบลป่าบอน	8.25	3,671	445	เล็ก	ตำบลป่าบอน อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง 93170
9	เทศบาลตำบลปากพะยูน	1.50	3,409	2,273	เล็ก	ตำบลปากพะยูน อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง 93120

จังหวัดพัทลุง
องค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับที่	อบต.	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ขนาด	ที่อยู่
1	อบต. ควนมะพร้าว	45.07	10,971	243	เล็ก	ม.12 ตำบลควนมะพร้าว อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000
2	อบต. ชัยบุรี	58.02	8,456	146	เล็ก	ตำบลชัยบุรี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000
3	อบต. ตำบลน่าน	26.75	6,303	236	เล็ก	ตำบลตำบลน่าน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000
4	อบต. ท่าแค	35.00	7,562	216	เล็ก	ตำบลท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000
5	อบต. นาโหนด	36.64	7,051	192	เล็ก	ตำบลนาโหนด อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000
6	อบต. พญาขัน	26.00	5,245	202	เล็ก	142 ม.5 ตำบลพญาขัน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000
7	อบต. เขาเจ็ยก	14.00	3,672	262	เล็ก	ตำบลเขาเจ็ยก อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000
8	อบต. ลำปำ	42.00	5,761	137	เล็ก	ตำบลลำปำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000
9	อบต. ท่ามิหรำ	12.03	6,047	503	เล็ก	ตำบลท่ามิหรำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000
10	อบต. ปรากฏหมู่	22.95	5,135	224	เล็ก	ตำบลปรากฏหมู่ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000
11	อบต. รมเมือง	26.22	5,197	198	เล็ก	ตำบลรมเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000
12	อบต. โคนชะงาย	16.50	5,098	309	เล็ก	ตำบลโคกชะงาย อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000
13	อบต. นาท่อม	2.50	4,352	1,741	เล็ก	ตำบลนาท่อม อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 93000
14	อบต. ชุมพล	72.00	7,224	100	เล็ก	ตำบลชุมพล อำเภอศรีนครินทร์ (กิ่ง) จังหวัดพัทลุง 93000
15	อบต. บ้านนา	52.20	7,365	141	เล็ก	ตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์ (กิ่ง) จังหวัดพัทลุง 93000
16	อบต. ลำสินธุ์	74.00	5,855	79	เล็ก	ตำบลลำสินธุ์ อำเภอศรีนครินทร์ (กิ่ง) จังหวัดพัทลุง 93000
17	อบต. อ่างทอง	21.14	4,148	196	เล็ก	ตำบลอ่างทอง อำเภอศรีนครินทร์ (กิ่ง) จังหวัดพัทลุง 93000
18	อบต. ชะรัด	60.00	6,862	114	เล็ก	ตำบลชะรัด อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง 93000

จังหวัดพัทลุง
องค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับที่	อบต.	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ขนาด	ที่อยู่
19	อบต. คลองเจลิม	95.00	9,951	105	เล็ก	ตำบลคลองเจลิม อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง 93180
20	อบต. คลองทรายขาว	35.00	5,558	159	เล็ก	ตำบลคลองทรายขาว อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง 93180
21	อบต. กงหรา	60.16	4,296	71	เล็ก	ตำบลกงหรา อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง 93180
22	อบต. เขาชัยสน	67.92	10,657	157	เล็ก	ตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง 93130
23	อบต. ความขุน	48.00	9,388	196	เล็ก	ตำบลความขุน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง 93130
24	อบต. โคม่วง	67.99	9,505	140	เล็ก	ตำบลโคม่วง อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง 93130
25	อบต. หานโพธิ์	92.00	10,560	115	เล็ก	ตำบลหานโพธิ์ อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง 93130
26	อบต. จองถนน	20.00	3,667	183	เล็ก	ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง 93130
27	อบต. โคนสัก	46.00	6,021	131	เล็ก	ตำบลโคนสัก อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง 93140
28	อบต. นาปะขอ	52.59	9,109	173	เล็ก	ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง 93140
29	อบต. ท่ามะเดื่อ	18.47	4,158	225	เล็ก	ตำบลท่ามะเดื่อ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง 93140
30	อบต. คลองใหญ่	51.52	4,738	92	เล็ก	ตำบลคลองใหญ่ อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง 93160
31	อบต. ตะโหมด	70.00	5,658	81	เล็ก	ตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง 93160
32	อบต. แม่ขรี	53.63	5,630	105	เล็ก	ม.1 ตำบลแม่ขรี อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง 93160
33	อบต. ความขุน	24.10	5,556	230	เล็ก	ตำบลความขุน อำเภอความขุน จังหวัดพัทลุง 93110
34	อบต. ชะมวง	50.00	6,854	137	เล็ก	ตำบลชะมวง อำเภอความขุน จังหวัดพัทลุง 93110
35	อบต. นาขยาด	49.00	8,327	170	เล็ก	ตำบลนาขยาด อำเภอความขุน จังหวัดพัทลุง 93110
36	อบต. ปันแต	43.00	6,047	141	เล็ก	ตำบลปันแต อำเภอความขุน จังหวัดพัทลุง 93110

จังหวัดพัทลุง
องค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับที่	อบต.	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ขนาด	ที่อยู่
37	อบต. พะนมวังก์	29.00	7,152	247	เล็ก	ตำบลพะนมวังก์ อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93110
38	อบต. พนางตุง	65.00	8,757	135	เล็ก	ตำบลพนางตุง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93150
39	อบต. มะกอกเหนือ	13.80	4,710	341	เล็ก	ตำบลมะกอกเหนือ อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93150
40	อบต. ดอนทราย	35.00	4,884	140	เล็ก	ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93110
41	อบต. ทะเลน้อย	65.00	7,572	116	เล็ก	ตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93150
42	อบต. แพรกหา	27.00	6,769	251	เล็ก	200 ม.5 ตำบลแพรกหา อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93110
43	อบต. โตนดด้วน	25.00	6,500	260	เล็ก	ตำบลโตนดด้วน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93150
44	อบต. แหลมโตนด	18.00	5,820	323	เล็ก	ตำบลแหลมโตนด อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93110
45	อบต. เขาย่า	54.00	6,352	118	เล็ก	ตำบลเขาย่า อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง 93110
46	อบต. ตะแพน	92.70	4,786	52	เล็ก	ตำบลตะแพน อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง 93190
47	อบต. เขาปู่	78.00	4,918	63	เล็ก	ม.11 ตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง 93190
48	อบต. เกาะเต่า	125.54	9,586	76	เล็ก	261 ม.5 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง 93110
49	อบต. บ้านพร้าว	37.33	7,679	206	เล็ก	ตำบลบ้านพร้าว อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง 93110
50	อบต. ป่าพะยอม	26.85	6,803	261	เล็ก	ตำบลป่าพะยอม อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง 93110
51	อบต. ลานข่อย	59.79	6,873	115	เล็ก	ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง 93110
52	อบต. ดอนประตู	37.62	6,540	174	เล็ก	ตำบลดอนประตู อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง 93110
53	อบต. พะยูน	42.00	3,122	74	เล็ก	ตำบลปากพะยูน อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง 93120
54	อบต. ฝาละมี	65.00	9,848	152	เล็ก	ตำบลฝาละมี อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง 93120

จังหวัดพัทลุง
องค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับที่	อบต.	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ขนาด	ที่อยู่
55	อบต. หารเทา	52.00	9,921	191	เล็ก	ตำบลหารเทา อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง 93120
56	อบต. ดอนทราย	20.00	2,864	55	เล็ก	ตำบลดอนทราย อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง 93120
57	อบต. เกาะนางคำ	77.00	5,342	69	เล็ก	ม.6 ตำบลเกาะนางคำ อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง 93120
58	อบต. เกาะหมาก	142.00	6,492	46	เล็ก	ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง 93120
59	อบต. ทราย	53.08	9,253	174	เล็ก	ตำบลโคกทราย อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง 93170
60	อบต. หุ่นารี	119.22	8,993	75	เล็ก	ตำบลหุ่นารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง 93170
61	อบต. ป่าบอน	77.85	7,638	98	เล็ก	1 ม. 7 ตำบลป่าบอน อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง 93170
62	อบต. วังใหม่	50.92	5,806	114	เล็ก	ตำบลวังใหม่ อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง 93170
63	อบต. หนองธง	75.79	6,550	86	เล็ก	476 ม. 2 ตำบลหนองธง อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง 93170
64	อบต. สมหวัง	20.00	4,509	225	เล็ก	ตำบลสมหวัง อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง 93000

จังหวัดนครศรีธรรมราช						
เทศบาล						
ลำดับที่	เทศบาล	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ขนาด	ที่อยู่
1	เทศบาลตำบลหัวไทร	2.64	4,578	1,734	กลาง	ตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช 80170
2	เทศบาลตำบลชะอวด	0.50	4,308	8,616	กลาง	ตำบลชะอวด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช 80180

จังหวัดนครศรีธรรมราช						
องค์การบริหารส่วนตำบล						
ลำดับที่	อบต.	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ขนาด	ที่อยู่
1	อบต. บ้านตุล	62.14	7,044	113	เล็ก	ตำบลบ้านตุล อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช 80180
2	อบต. หนองหงส์	75.00	8,040	107	เล็ก	ตำบลควนหนองหงส์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช 80180
3	อบต. ท่าประจะ	31.98	7,642	239	เล็ก	ตำบลท่าประจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช 80180
4	อบต. เกร็ง	48.00	8,051	168	เล็ก	ตำบลเกร็ง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช 80180
5	อบต. ท่าเสม็ด	38.60	4,794	124	เล็ก	ตำบลท่าเสม็ด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช 80180
6	อบต. นางหลง	60.63	6,745	111	เล็ก	ตำบลนางหลง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช 80180
7	อบต. ขอนหาด	44.09	6,557	149	เล็ก	ตำบลขอนแก่น อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช 80180
8	อบต. เกาะขันธุ์	62.20	9,850	158	เล็ก	ตำบลเกาะขันธุ์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช 80180
9	อบต. เขาพระทอง	46.56	6,850	147	เล็ก	ตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช 80180

จังหวัดนครศรีธรรมราช						
องค์การบริหารส่วนตำบล						
ลำดับที่	อบต.	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	ขนาด	ที่อยู่
10	อบต. วังอ่าง	51.00	8,967	176	เล็ก	ตำบลวังอ่าง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช 80180
11	อบต. ท่าซอม	40.49	3,490	86	เล็ก	ตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช 80170
12	อบต. เกาะเพชร	26.72	7,416	278	เล็ก	ตำบลเกาะเพชร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช 80170
13	อบต. บางนบ	23.59	3,079	131	เล็ก	ตำบลบางนบ อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช 80170
14	อบต. บ้านราม	30.10	4,355	145	เล็ก	ตำบลบ้านราม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช 80170
15	อบต. ท่าสตน	30.35	8,955	295	เล็ก	ตำบลท่าสตน อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช 80170
16	อบต. ทรายขาว	53.35	8,337	156	เล็ก	ตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช 80170
17	อบต. แหลม	53.00	6,461	122	เล็ก	ตำบลแหลม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช 80170
18	อบต. เขาพังไกร	40.50	8,140	201	เล็ก	ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช 80170
19	อบต. รามแก้ว	31.28	2,820	90	เล็ก	ตำบลรามแก้ว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช 80170
20	อบต. ควนชะลิก	42.56	4,856	114	เล็ก	ตำบลควนชะลิก อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช 80170

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ 16 พฤศจิกายน 2547

ที่มา : ส่วนวิจัยและพัฒนาระบบรูปแบบและโครงสร้าง สำนักพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้าง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ที่ ศธ.0521.12/

สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

วันที่ 28 มีนาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบรายละเอียดโครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา) และขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามข้อมูล

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย

1. ขอบเขตการศึกษา (TOR)
2. กำหนดการประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ
3. แบบตอบรับการเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ
4. แบบสอบถามข้อมูล

ด้วยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มอบหมายให้สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นที่ปรึกษาเพื่อดำเนินงาน “โครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา)” ดังรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1.

ในการนี้ ทางสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง และกรมควบคุมมลพิษ จะจัดให้มีการประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการฯ ในวันอังคารที่ 26 เมษายน 2548 เวลาประมาณ 09.00 – 16.00 น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา (รายละเอียดใน สิ่งที่ส่งมาด้วย 2) จึงขอเรียนเชิญท่านหรือผู้แทนจำนวน 1 ท่าน เข้าร่วมประชุม ในวันและเวลาดังกล่าว โดยตอบรับการเข้าร่วมประชุมภายในวันจันทร์ที่ 18 เมษายน 2548 ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 3.

เนื่องจากอยู่ในระหว่างเริ่มดำเนินงาน โดยเบื้องต้นสถาบันฯ จะต้องศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ศึกษา (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา) ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินโครงการ เช่น ลักษณะทางพื้นที่ ข้อมูลการปกครอง ข้อมูลประชากร ข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอย ข้อมูลปริมาณการใช้ประโยชน์ของเสีย และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น สถาบันฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์หน่วยงานของท่านกรุณาตอบแบบสอบถามข้อมูล (สิ่งที่ส่งมาด้วย 4) และส่งกลับให้สถาบันฯ ภายในวันอังคารที่ 8 เมษายน 2548 เพื่อที่ทางสถาบันฯ จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและดำเนินการด้วยจักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ บรมธนรัตน์)

ผู้อำนวยการสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ขอบเขตการศึกษา (TOR)

1. ชื่อโครงการ : เพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา)

2. หลักการและเหตุผล

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) และแผนการจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญกับการลดปริมาณและการนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ใหม่ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยมากขึ้น โดยได้กำหนดเป้าหมายให้มีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ร้อยละ 30 ภายในปี พ.ศ.2549 ซึ่งที่ผ่านมาในปี พ.ศ.2546 มีการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ได้เพียงร้อยละ 19 (หรือประมาณ 2.8 ล้านตัน) ซึ่งนับว่าเป็นอัตราที่ต่ำ เมื่อเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ใหม่ 12.5 ล้านตัน ทำให้หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องพยายามที่จะลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย โดยการจัดทำโครงการ/กิจกรรมในการลดและใช้ประโยชน์ของเสียเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ.2546 กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินโครงการสาธิตระบบการทิ้งขยะแยกประเภทและกลไกการเรียกคืนซากบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และในปีงบประมาณ พ.ศ.2547 ได้ดำเนินโครงการสนับสนุนการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมพื้นที่ลุ่มน้ำปิง (กิจกรรมเสริมสร้างขีดความสามารถของท้องถิ่นในการคัดแยกและใช้ประโยชน์ของเสีย) ผลการดำเนินงานจากทั้งสองโครงการ พบว่าปริมาณการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในพื้นที่เป้าหมายเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามการดำเนินโครงการในลักษณะดังกล่าวยังจำเป็นต้องมีการดำเนินการแบบต่อเนื่อง ในหลายพื้นที่เพื่อให้เกิดการดำเนินงานแบบยั่งยืน

กรมควบคุมมลพิษ ในฐานะหน่วยงานกลางซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสม ในการลดปริมาณของเสียและการนำกลับมาใช้ใหม่ จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา) โดยเน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียที่เป็นระบบและนำไปสู่การปฏิบัติโดยการประยุกต์รูปแบบการใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยจากการศึกษาที่ผ่านมาในพื้นที่กรุงเทพฯ ปริมณฑล และพื้นที่ลุ่มน้ำปิง เป็นแนวทางการส่งเสริมให้ท้องถิ่นดำเนินการคัดแยกและใช้ประโยชน์ของเสีย รวมทั้งแก้ไขในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการสามารถดำเนินการลดและใช้ประโยชน์ของเสียอย่างเป็นระบบตั้งแต่การจัดทำแผนปฏิบัติการจนถึงการปฏิบัติอย่างยั่งยืน

3.2 เพื่อเพิ่มปริมาณการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่และลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำไปกำจัดอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น

4. เป้าหมาย

4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย 2 แห่ง มีแผนปฏิบัติงานและกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียและมีการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ในแต่ละพื้นที่

4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมประชุมอย่างน้อย 10 แห่งมีแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนปฏิบัติงานและกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียอย่างยั่งยืน

5.2 ขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

6. ระยะเวลาดำเนินงาน

240 วัน

7. ขอบเขตการศึกษา

7.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมือง เทศบาลนคร เทศบาลตำบล ในพื้นที่ลุ่มน้ำสงขลา ครอบคลุมจังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง และจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ (Primary Data) ที่จำเป็นด้วยวิธีการซึ่งยอมรับทางสถิติว่ามีนัยสำคัญและ/หรือโดยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานราชการว่าเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน สามารถใช้อ้างอิงได้อย่างเหมาะสมในการศึกษานี้ ได้แก่ ลักษณะพื้นที่ ข้อมูลด้านการปกครอง ข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอย ข้อมูลปริมาณการใช้ประโยชน์ของเสีย และข้อมูลอื่นๆที่จำเป็นต่อการดำเนินโครงการ เป็นต้น

7.2 จัดทำเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ที่จะเข้าร่วมโครงการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย โดยเกณฑ์อย่างน้อยต้องประกอบไปด้วย ลักษณะชุมชน การจัดการขยะมูลฝอย การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น และประชาชน ปัญหาและความรุนแรงในการจัดการขยะมูลฝอย เป็นต้น ทั้งนี้เกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมควบคุมมลพิษ

7.3 จัดประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 วัน โดยผู้เข้าร่วมประชุม ต้องประกอบด้วยผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อาทิ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมือง เทศบาลนคร เทศบาลตำบล เป็นต้น) อย่างน้อย 40 แห่ง

7.4 จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของ เสียเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 วัน โดยแผนปฏิบัติงานฯ อย่างน้อยต้องประกอบด้วย หลักการและเหตุผล สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน เป้าหมายการลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย ปัญหา อุปสรรค กลยุทธ์/มาตรการและแนวทางปฏิบัติ เป็นต้น ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมประชุม เชิงปฏิบัติการอย่างน้อย 10 แห่ง ต้องมีแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

7.5 คัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียใน ข้อ 7.4 เพื่อเข้าร่วมโครงการอย่างน้อย 2 แห่ง โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ในข้อ 7.2 พร้อมทั้งจัดทำ ข้อตกลงการเข้าร่วมโครงการ โดยเนื้อหาอย่างน้อยต้องประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน และระยะเวลาในการดำเนินงาน เป็นต้น ทั้งนี้ที่ปรึกษาต้องเสนอแนะ แนวทางวิธีการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติการสำหรับพื้นที่ที่ไม่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ อาทិ งบประมาณ บุคลากร และระยะเวลา เป็นต้น

7.6 จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการ คัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการในข้อ 7.5 เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 วัน เพื่อเสนอแนะเทคนิควิชาการและ แนวทางการลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ สภาพปัญหาของท้องถิ่นนั้นๆและสอดคล้องกับแผนฯที่จัดทำขึ้น

7.7 ร่วมกับท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการนำแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ดังกล่าวไปประยุกต์ในพื้นที่เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 60 วัน

7.8 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ โดยให้มีการนำขยะมูลฝอย กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ในแต่ละพื้นที่

7.9 ประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มย่อยครั้งที่ 2 กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการใน ข้อ 7.5 เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 วัน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานและจัดหาแนวทางการแก้ไขปัญหา/ อุปสรรคที่เกิดขึ้นทั่วพื้นที่ของโครงการ รวมทั้งแนวทางการดำเนินงานที่ยั่งยืน

7.10 วิเคราะห์ปัญหา/อุปสรรคที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ แนวทางแก้ไขปัญหา/อุปสรรคและ ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมทั้งกำหนดแนวทางปฏิบัติในการเพิ่ม ประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสียที่สามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืน

7.11 จัดสัมมนา รวบรวมงานฉบับสมบูรณ์เพื่อเสนอผลการดำเนินงานของโครงการฯ เป็น ระยะเวลา 1 วัน โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 50 คน

กำหนดการประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา)

วันอังคารที่ 26 เมษายน 2548 เวลา 08.30 – 16.00 น.

ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.15 น.	รายงานความเป็นมาโครงการและกล่าวเปิดประชุมสัมมนา โดย ผู้อำนวยการสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง
09.15 – 09.45 น.	สถานการณ์ขยะมูลฝอยและการจัดการของประเทศไทย โดย ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ
09.45 – 10.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.00 – 10.30 น.	สถานการณ์ขยะมูลฝอยในพื้นที่ลุ่มน้ำสงขลาและ ชี้แจงรายละเอียดโครงการ โดย คณะที่ปรึกษา (สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง)
10.30 – 12.00 น.	การคัดแยกและกลไกการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ ประโยชน์สาธิตและชมสไลด์/วีดิทัศน์การคัดแยกและ กลไกการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ โดย คณะที่ปรึกษา (สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง)
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.00 น.	สาธิตและชมสไลด์/วีดิทัศน์ (ต่อ)
14.00 – 15.00 น.	ตัวแทน อบต./เทศบาลนำเสนอการจัดการขยะมูลฝอย ในพื้นที่รับผิดชอบ
15.00 – 15.30 น.	ตอบข้อซักถาม รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
15.30 – 16.00 น.	รับประทานอาหารว่าง และพิธีปิดประชุม

แบบตอบรับการเข้าร่วมประชุมชี้แจงโครงการ

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
(ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา)

วันอังคารที่ 26 เมษายน 2548 เวลา 08.30 – 16.00 น.
ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ชื่อหน่วยงาน

สามารถเข้าร่วมประชุมได้
โดยผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ตำแหน่ง.....
ฝ่าย/กอง.....โทรศัพท์

โทรสารอีเมล

ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้
เนื่องจาก

ผู้ติดต่อประสานงาน ได้แก่ตำแหน่ง.....

ฝ่าย/กอง.....โทรศัพท์

โทรสารอีเมล

โปรดส่งแบบตอบรับมาที่ สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง ม.อ.. โทรสารหมายเลข 074 212782
หรืออีเมล corin@psu.ac.th ภายในวันที่ 18 เมษายน 2548

หากมีข้อสงสัยประการใด กรุณาติดต่อ

คุณ อุดมลักษณ์ ธรรมปัญญา โทรศัพท์ 074 282325, e-mail: udomluck.t@psu.ac.th

คุณ พงษ์ศักดิ์ เย็นอ่อน โทรศัพท์ 0-9117-4109 e-mail : enandearth@yahoo.com

สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่อยู่ : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

โทรศัพท์ : 074 212800, 074212752 โทรสาร : 074 212782

อีเมล : corin@psu.ac.th

13 พฤษภาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. กำหนดการประชุม	จำนวน 1 แผ่น
2. แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติงาน	จำนวน 1 ชุด
3. ข้อมูลประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติงาน	จำนวน 1 แผ่น
4. แบบตอบรับการเข้าร่วมประชุม	จำนวน 1 แผ่น

ตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ร่วมกับสถาบันทรัพยากรชายฝั่งมหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง ได้จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ
ของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา) ให้กับหน่วยงานท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้อง
ไปแล้วเมื่อวันอังคารที่ 26 เมษายน 2548 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาความแจ้งแล้ว
นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุตามวัตถุประสงค์ อบจ.สงขลา สถาบันฯ
และอบจ.พัทลุง เห็นควรให้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้หน่วยงานของท้องถิ่นทำการจัดทำแผนปฏิบัติ
งานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ในพื้นที่ของตนเอง โดยกำหนดจัดประชุมใน
ระหว่างวันที่ 28 - 29 พฤษภาคม 2548 เวลาประมาณ 08.30-16.30 น. ณ ห้องราชดำเนิน โรงแรมบีพีสมิหลา
บี ช อ มี อ ง
จ.สงขลา ดังรายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วย จึงขอเรียนเชิญหน่วยงานของท่านส่งผู้แทน จำนวน 2 ท่าน เพื่อเข้า
ร่วมประชุมในวันและเวลาดังกล่าว และโปรดแจ้งตอบรับการเข้าร่วมประชุมให้สถาบันฯ ทราบภายในวันที่
24 พฤษภาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นาย อัครวิณ สุวิทย์)

รองนายกองค์การฯ รักษาราชการแทน

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงาน

13 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
(ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา)

ระหว่างวันที่ 28 - 29 พฤษภาคม 2548 เวลา 08.30 – 16.30 น.

ณ ห้องราชดำเนิน โรงแรมบีพีสมิหลาบีช จังหวัดสงขลา

วันเสาร์ที่ 28 พฤษภาคม 2548

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.15 น.	กล่าวรายงานความเป็นมาของการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดย ผู้แทนสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง
09.15 – 09.30 น.	เปิดการประชุม โดย นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
09.30 – 10.00 น.	นโยบายการสนับสนุนแผนงาน/โครงการด้านการจัดการขยะมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดย นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาและ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง (หรือผู้แทน)
10.00 – 10.15 น.	นโยบายการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศใน 5 ปี ข้างหน้า โดย ผู้อำนวยการสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุม มลพิษ
10.15 – 10.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.30 – 12.00 น.	ประเด็นปัญหาและโอกาส ศักยภาพ แนวทางการจัดการขยะมูลฝอย และ กรณีตัวอย่างการจัดทำแผนปฏิบัติงาน
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.15 น.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติงานของพื้นที่ตนเอง
15.15 – 15.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15.30 – 16.30 น.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติงานตามกลุ่มพื้นที่

วันอาทิตย์ที่ 29 พฤษภาคม 2548

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 10.15 น.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอแผนปฏิบัติงานต่อที่ประชุม
10.15– 10.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.30– 11.30 น.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอแผนปฏิบัติงาน (ต่อ)
11.30 – 12.00 น.	อภิปรายผล ตอบข้อซักถาม ข้อเสนอแนะ และปิดประชุม
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน

แนวทางการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน

1. **หลักการและเหตุผลของการจัดทำแผนปฏิบัติงาน**

ระบุความเป็นมา ความจำเป็นของการจัดทำแผนฯ ด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

2. **สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยและปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของหน่วยงาน**

ระบุปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงาน ปัญหาและสาเหตุของการจัดการขยะมูลฝอยของหน่วยงานที่กำลังเผชิญอยู่ ศักยภาพของขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับไปใช้ประโยชน์ ปริมาณการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ โดยแสดงข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีสถิติตัวเลขประกอบการบรรยายสภาพปัญหา รวมทั้งแนวโน้มของผลกระทบของปัญหาว่าจะมีความรุนแรงในระดับมากน้อยเพียงใด หากปัญหาต่างๆ ไม่ได้รับการแก้ไข

นอกจากนี้ ยังระบุถึงผลการดำเนินการและการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยของหน่วยงานที่ผ่านมาและในปัจจุบันว่าสามารถแก้ไขได้มากน้อยเพียงใด ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานเป็นอย่างไร

3. **วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนปฏิบัติงาน**

ระบุถึงวัตถุประสงค์ของแผนฯ ในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยโดยการลดและนำกลับมาใช้ประโยชน์อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยของหน่วยงาน

4. **เป้าหมายของการจัดทำแผนปฏิบัติงาน**

กำหนดเป้าหมายของการดำเนินการจัดทำแผนฯ ว่าจะสามารถแก้ไขและจัดการปัญหาขยะมูลฝอยของหน่วยงานโดยการลดและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ได้อย่างน้อยเท่าไร เมื่อสิ้นสุดการทดลองปฏิบัติงานตามแผน

5. **มาตรการ/แนวทาง/กลยุทธ์ในการปฏิบัติด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย**

ระบุมาตรการ/แนวทาง/กลยุทธ์ในการแก้ไขการปฏิบัติด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจมีหลายแนวทางหรือหลายวิธี ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของปัจจัยในด้านต่างๆ เช่น สภาพพื้นที่ องค์กรประกอบของขยะมูลฝอย แหล่งกำเนิดความพร้อมของบุคลากรงบประมาณ ความร่วมมือของชุมชน องค์กร และสถาบันต่างๆ ในท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตาม แนวทาง/มาตรการ/กลยุทธ์จะต้องสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสามารถปฏิบัติได้ทันที ไม่มีความซับซ้อนและยุ่งยากในการปฏิบัติ

6. **แผนงานและโครงการ**

แผนปฏิบัติการฯ จะต้องมีการวางแผนงานและโครงการเป็นองค์ประกอบ โดยในแต่ละแผนงานจะประกอบด้วยโครงการต่างๆ ซึ่งจะพิจารณาจากแนวทาง/มาตรการ/กลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

**แบบสอบถามเพื่อช่วยในการเตรียมข้อมูลประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำแผน
การปฏิบัติงานการลดและนำกลับมาใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น/ที่มีในชุมชนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา**

1. ชื่อ อบต./เทศบาล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
2. พื้นที่ของท่านมีลักษณะเป็นอย่างไร (ที่ราบ มีภูเขา แม่น้ำ ลำคลอง อื่นๆ ?)
.....
3. มีประชากร..... คน อาชีพส่วนใหญ่ของคนในชุมชน คือ
4. ในพื้นที่ของท่านมีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมอะไรบ้าง
5. ประชาชนในชุมชนของท่านให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมด้านต่างๆ ที่ผ่านมาเป็นอย่างไร
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ให้ความร่วมมือ
6. ถ้าจะร่วมกับเทศบาล หรือ อบต.อื่น ในการจัดการขยะมูลฝอยท่านคิดว่าควรร่วมกับพื้นที่ใดบ้าง
 1).2)3).....
 4).5)6).....
7. สถานการณ์ด้านขยะมูลฝอยในชุมชนของท่านเป็นอย่างไร
 1) ปริมาณขยะในพื้นที่ประมาณ ตัน/วัน กำจัดได้ประมาณ..... ตัน/วัน
 2) ประเภทของขยะที่มี ประกอบด้วย
 ขยะอินทรีย์ ร้อยละ
 พลาสติก ร้อยละ
 กระดาษ ร้อยละ
 ขวด/แก้ว ร้อยละ
 อื่นๆ ได้แก่ ร้อยละ
- 3) ขยะส่วนใหญ่มาจากแหล่งใด.....
- 4) มีชาเล้ง จำนวน.....เจ้า คนคู่ยกเก็บขยะ จำนวน.....คน ร้านรับซื้อของเก่า จำนวน.....ร้าน

แบบตอบรับการเข้าร่วมประชุมสัมมนา
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
(ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา)

วันที่ **28-29 พฤศจิกายน 2548** เวลา **08.30 – 16.30 น.**
ณ ห้างราชดำเนิน โรงแรมบีพีสมิหลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ชื่อหน่วยงาน

- สามารถเข้าร่วมประชุมได้ โดย ผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่
- 1)ตำแหน่ง.....
- ฝ่าย/กอง.....โทรศัพท์โทรสาร
- 2)ตำแหน่ง.....
- ฝ่าย/กอง.....โทรศัพท์โทรสาร

สำหรับท่านที่อยู่นอกเขตอำเภอหาดใหญ่ หรือนอกเขตจังหวัดสงขลา ท่านต้องการให้จัดหาที่พักให้หรือไม่

- ต้องการ ไม่ต้องการ

- ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้
- เนื่องจาก
- ผู้ติดต่อประสานงาน ได้แก่ตำแหน่ง.....
- ฝ่าย/กอง.....โทรศัพท์โทรสาร

โปรดส่งแบบตอบรับมาที่ สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง ม.อ.หาดใหญ่ โทรสารหมายเลข **074 212782**
หรืออีเมล corin@psu.ac.th ภายในวันที่ 24 พฤษภาคม 2548

หากมีข้อสงสัยประการใด กรุณาติดต่อ

คุณ อุดมลักษณ์ ธรรมปัญญา โทรศัพท์ 074 282325, e-mail: udomluck.t@psu.ac.th

สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่อยู่ : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

โทรศัพท์ : **074 212800, 074212752** โทรสาร : **074 212782**

อีเมล : corin@psu.ac.th

1. กลุ่มที่ 1 หาดใหญ่

กลุ่มที่ 1 หาดใหญ่ ประกอบไปด้วย เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลเมืองสะเดา เทศบาลตำบลปริก เทศบาลตำบลคลองแห เทศบาลตำบลท่าข้าม เทศบาลตำบลพังงา และ องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง ซึ่งมีแผนปฏิบัติงานฯ ของแต่ละหน่วยงาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 เทศบาลนครหาดใหญ่

เทศบาลนครหาดใหญ่ได้จัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย โดยมีโครงการภายใต้แผนฯ จำนวน 1 โครงการ ได้แก่ การทำปุ๋ยหมักชุมชนจากขยะอินทรีย์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) โครงการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์

(1) หลักการและเหตุ

เนื่องจากเทศบาลนครหาดใหญ่ ประสบปัญหาภาวะวิกฤตจากการขาดแคลนพื้นที่กำจัดมูลฝอยโดยพื้นที่กำจัดมูลฝอยที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบัน มีพื้นที่ที่คงเหลือเพื่อใช้ในการฝังกลบมูลฝอยได้เพียงภายในปี 2550 แม้เทศบาลได้สั่งซื้อที่ดินใหม่เพื่อจัดเตรียมเป็นสถานที่กำจัดมูลฝอยในอนาคต แต่ประชาชนในพื้นที่คัดค้านไม่ยินยอมให้ใช้เป็นสถานที่กำจัดมูลฝอย เทศบาลจึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนร่วมลดปริมาณมูลฝอยด้วยวิธีต่างๆ การลดปริมาณมูลฝอยด้วยวิธีหนึ่งคือ การแยกมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด โดยการจัดให้มีพื้นที่นำร่องในการคัดแยกมูลฝอยนำมูลฝอยที่คัดแยกไปใช้ประโยชน์

(2) วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนแยกมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด และมีการนำมูลฝอยที่คัดแยกไปใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยการรณรงค์ให้มีพื้นที่มีส่วนร่วม

(3) เป้าหมาย

ลดปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชน 25% โดยการแยกมูลฝอยอินทรีย์นำไปทำปุ๋ยหมัก

(4) พื้นที่ดำเนินการ

ชุมชนมงคลประชา จำนวนหลังคาเรือน 1,300 หลัง ปริมาณมูลฝอย 3 ตัน/วัน

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

2 เดือน (กรกฎาคม – สิงหาคม 2548)

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประชุมคณะกรรมการชุมชนเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานแยกขยะมูลฝอยในชุมชน
2. ประชุมชี้แจงสถานการณ์ปัญหามูลฝอยในเมืองหาดใหญ่ และให้ความรู้แนวทางการแยกมูลฝอยแก่ประชาชน
3. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้การแยกมูลฝอยแก่ประชาชน
4. ขอความร่วมมือประชาชนคัดแยกมูลฝอยจากประชาชนโดยการแจกสื่อตามบ้านและใช้รถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่
5. กำหนดวันเริ่มกิจกรรมการรณรงค์แยกมูลฝอย
6. จัดเก็บมูลฝอยที่คัดแยกนำไปทำปุ๋ยหมัก

(7) ผู้ดำเนินกิจกรรม

1. คณะทำงานรณรงค์การลดขยะมูลฝอย
2. เกษตรกร
3. ประชาชนผู้สนใจ

(8) ตัวชี้วัด

ปริมาณมูลฝอยที่เก็บจากชุมชนมงคลประชา คงเหลือวันละ 2.28 ตัน

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

มีพื้นที่ตัวอย่างของการแยกมูลฝอยจากแห่งกำเนิดและมีการใช้ประโยชน์จากมูลฝอยอินทรีย์

(10) งบประมาณ

1. การรณรงค์ประชาสัมพันธ์	20,000	บาท
2. จ้างเหมาเก็บขนมูลฝอยอินทรีย์	60,000	บาท
3. การทำปุ๋ยหมักจากมูลฝอยอินทรีย์	120,000	บาท
รวมเป็นเงิน	200,000	บาท

(11) การติดตามประเมินผล

เทศบาลฯ ร่วมกับสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รวมทั้งคณะทำงานที่เข้าร่วมโครงการ และกรมควบคุมมลพิษติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานเป็นระยะ หากพบปัญหาอุปสรรคใดๆ จะรีบดำเนินงานแก้ไขและปรับแผนงานทันที

1.2 เทศบาลเมืองสะเดา

เทศบาลเมืองสะเดาได้จัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย โดยมีโครงการภายใต้แผนฯ จำนวน 1 โครงการ ได้แก่ โครงการจัดตั้งทีมเฉพาะกิจด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีรายละเอียดโครงการดังนี้

1) โครงการจัดตั้งทีมเฉพาะกิจด้านสิ่งแวดล้อม

(1) หลักการและเหตุผล

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ รวมทั้งผู้ที่มีใจรักในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เทศบาลเมืองสะเดา จึงจัดตั้งโครงการทีมเฉพาะกิจด้านสิ่งแวดล้อมขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างองค์กรท้องถิ่นที่มีความตระหนักในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของหน่วยงานท้องถิ่น อีกทั้งเป็นการพัฒนาบุคลากรของแต่ละหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากขึ้น อันจะนำไปสู่การดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องการกับการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

(2) วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร และสร้างความเข้มแข็งให้กับเทศบาลฯ

(3) เป้าหมาย

จัดตั้งทีมเฉพาะกิจด้านสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองสะเดาจำนวนไม่น้อยกว่า 30 คน

(4) พื้นที่ดำเนินการ

ภายในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองสะเดา

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินงานประมาณ 1 เดือน (กรกฎาคม 2548)

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประกาศรับสมัครทีมเฉพาะกิจจากบุคคลภายนอกที่อยู่ในเขตเทศบาล
2. สัมภาษณ์ผู้มีสิทธิ์รับเลือก/ประกาศผลการคัดเลือก
3. จัดอบรมทีมเฉพาะกิจ และเยี่ยมชมดูงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

(8) ตัวชี้วัด

จำนวนบุคคลภายนอกที่เข้าร่วมทีมเฉพาะกิจและประสิทธิภาพของบุคลากร

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เทศบาลฯ มีองค์กรที่เข้มแข็งในการดำเนินงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

(10) งบประมาณ

1. การศึกษาดูงานและฝึกอบรม	20,000 บาท
2. เอกสารการอบรม	5,000 บาท
3. ค่าเบี้ยเลี้ยง (ถ้ามี)	20,000 บาท
4. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	5,000 บาท
รวมเป็นเงิน	50,000 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

ทีมเฉพาะกิจจัดทำรายงานเสนอต่อเทศบาลทุก ๆ 1 เดือน

1.3 เทศบาลตำบลปริก

เทศบาลตำบลปริก มีแผนด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียจำนวน 3 โครงการ ได้แก่ โครงการจัดตั้งทีมเฉพาะกิจด้านสิ่งแวดล้อม โครงการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ โครงการจัดทำน้ำหมักชีวภาพ ครั้วเรือ ซึ่งมียรายละเอียดของแผนดังแสดงต่อไปนี้

1) โครงการจัดตั้งทีมเฉพาะกิจด้านสิ่งแวดล้อม

(1) หลักการและเหตุผล

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ รวมทั้งผู้ที่มีใจรักในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เทศบาลตำบลปริกจึงได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ จึงได้จัดตั้งโครงการทีมเฉพาะกิจด้านสิ่งแวดล้อมขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างองค์กรท้องถิ่นที่มีความตระหนักในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของหน่วยงานท้องถิ่น อีกทั้งเป็นการพัฒนาบุคลากรของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากขึ้น

(2) วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรและสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรในท้องถิ่น

(3) เป้าหมาย

จัดตั้งทีมเฉพาะกิจด้านสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลปริก ไม่น้อยกว่า 30 คน

(4) พื้นที่ดำเนินการ

เทศบาลตำบลปริก

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

3 เดือน (มิถุนายน - สิงหาคม 2548)

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประกาศรับสมัครทีมเฉพาะกิจจากบุคคลภายนอก
2. สัมภาษณ์ผู้มีสิทธิ์รับเลือก/ประกาศผลการคัดเลือก
3. จัดอบรมทีมเฉพาะกิจ และเยี่ยมชมดูงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

(8) ตัวชี้วัด

จำนวนบุคคลภายนอกที่เข้าร่วมทีมเฉพาะกิจ

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์กรที่เข้มแข็งในการดำเนินงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

(10) งบประมาณ

1) การศึกษาดูงานและฝึกอบรม	20,000 บาท
2) เอกสารการอบรม	5,000 บาท
รวมเป็นเงิน	25,000 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

หน่วยงานหรือส่วนที่ดำเนินโครงการจัดทำรายงานความก้าวหน้าของโครงการเสนอต่อเทศบาลทุกๆ 1 เดือน

2) โครงการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์**(1) หลักการและเหตุผล**

มูลฝอยอินทรีย์ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผักเปลือกผลไม้ กิ่งไม้ ใบหญ้า จากบ้านเรือน สถานประกอบการ รวมทั้งตลาด ขยะมูลฝอยเหล่านี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ก่อนการนำเสีส่งผลอันน่ารังเกียจ และเป็นปัญหาที่สำคัญของปัญหาการจัดการมูลฝอยอีกสาเหตุหนึ่ง โดยสามารถแปรรูปให้เกิดมูลค่า การจัดตั้งโครงการหมักปุ๋ยอินทรีย์ขึ้น เพื่อลดภาระด้านการกำจัดขยะมูลฝอยของทั้งสองแห่ง อีกทั้งเป็นการนำปุ๋ยหมักที่ได้ไปใช้ประโยชน์ต่อไป ซึ่งสามารถลดค่าใช้จ่ายของการซื้อปุ๋ย

โดยทั่วไปแล้วองค์ประกอบของขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลตำบลปริง เป็นขยะอินทรีย์ร้อยละ 60 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ดังนั้นทางเทศบาลฯ จึงมีแนวคิดที่จะส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่นำขยะมูลฝอยอินทรีย์ไปใช้ประโยชน์ และถือเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จำเป็นต้องนำไปกำจัดทางอ้อมด้วย

(2) วัตถุประสงค์

1. ลดปริมาณขยะอินทรีย์ที่จะต้องนำไปกำจัด เป็นการลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการกำจัดของเทศบาล
2. นำปุ๋ยหมักที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง

(3) เป้าหมาย

สามารถลดปริมาณขยะอินทรีย์ในพื้นที่นาร่อง ได้ไม่น้อยกว่า 25 เปอร์เซ็นต์

(4) พื้นที่ดำเนินการ

ตลาด โรงเรียน คริวเรือนหรือชุมชน

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

2 เดือน (กรกฎาคม – สิงหาคม 2548)

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดเตรียมสถานที่สำหรับการหมักปุ๋ยบริเวณสถานที่ความเหมาะสม
2. จัดซื้อและหาอุปกรณ์ที่ใช้ดำเนินการ
3. ประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือแหล่งกำเนิดเพื่อคัดแยกมูลฝอยอินทรีย์ออกจากมูลฝอยอื่นๆ
4. ดำเนินกิจกรรมทำปุ๋ยหมัก

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

เกษตรกร นักเรียน และประชาชนที่สนใจ

(8) ตัวชี้วัด

จำนวนผู้สนใจทำกิจกรรม และปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่ลดลง

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาลสามารถลดลงไม่น้อยกว่า 25 %
2. ปุ๋ยหมักที่สามารถนำไปใช้ได้โดยตรงกับพืช
3. เกษตรกรลดต้นทุนในการซื้อปุ๋ยเคมีและสารปรับปรุงดิน

(10) งบประมาณ

1. ถังคอนกรีตกลม	15,000	บาท
2. เครื่องสับย่อยเศษวัสดุ	40,000	บาท
3. กากน้ำตาล	5,000	บาท
รวมเป็นเงิน	60,000	บาท

(11) การติดตามประเมินผล

ผู้ดำเนินโครงการสำรวจสอบถามผู้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับผลที่ใช้ และผลผลิตที่ได้เป็นระยะๆ

3) โครงการจัดทำน้ำหมักชีวภาพ**(1) หลักการและเหตุผล**

การทำน้ำหมักชีวภาพเป็นการใช้ประโยชน์จากขยะอินทรีย์ที่มาจากเศษอาหาร เศษพืชผักผลไม้ ถ้าการนำขยะอินทรีย์เหล่านี้ไปฝังกลบจะเกิดการย่อยสลาย และเกิดน้ำชะล้างขยะมูลฝอย ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำใต้ดิน และน้ำผิวดินในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่กำจัดกำจัด การทำน้ำหมักชีวภาพนี้สามารถทำได้ในครัวเรือน ใช้พื้นที่น้อยและการดูแลรักษาไม่ยุ่งยาก ทางเทศบาลตำบลปริงจึงได้จัดทำโครงการทำน้ำหมักชีวภาพขึ้น เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยประเภทขยะอินทรีย์จากครัวเรือนลงได้ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนหันมาช่วยกันลดปริมาณขยะในบ้านของตนเองออกเป็นแต่ละประเภทด้วย

(2) วัตถุประสงค์

1. ลดปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ อันเป็นการลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการกำจัดของหน่วยงาน

- เพิ่มรายได้ให้แก่ผู้รับผิดชอบหรือผู้ทำกิจกรรม
- นำน้ำหมักที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง

(3) เป้าหมาย

เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่จะต้องนำไปกำจัด

(4) พื้นที่ดำเนินการ

เขตชุมชนในพื้นที่

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

2 เดือน (กรกฎาคม – สิงหาคม 2548)

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดตั้งกลุ่มแกนนำการทำกิจกรรม
2. จัดซื้ออุปกรณ์
3. รวบรวมขยะอินทรีย์จากแหล่งกำเนิด
4. ดำเนินกิจกรรมนำหมักชีวภาพ
5. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

1. ทีมเฉพาะกิจด้านสิ่งแวดล้อม
2. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

(8) ตัวชี้วัด

ปริมาณขยะอินทรีย์ที่ลดลง

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ปริมาณการขยะมูลฝอยอินทรีย์จากครัวเรือนลดลง

(10) งบประมาณ

1. ถังพลาสติก ขนาด 50 ลิตร	25,000 บาท
2. กากน้ำตาล กิโลกรัมละ 10 บาท	35,000 บาท
3. หัวเชื้อจุลินทรีย์ (EM) ลิตรละ 60 บาท	5,000 บาท
4. ปุ๋ยหมักแห้ง (โบกาฉิ) กิโลกรัมละ 10 บาท	1,000 บาท
5. ถังหมักสำเร็จรูปสำหรับครัวเรือน 20 ลิตร	30,000 บาท
รวมเป็นเงิน	91,000 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

ผู้ดำเนินโครงการสำรวจสอบถามผู้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับผลที่ใช้ และ ผลผลิตที่ได้เป็นระยะ ๆ

1.4 เทศบาลตำบลคลองแห

เทศบาลตำบลคลองแห มีแผนปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย โดยมีโครงการภายใต้แผนฯ จำนวน 3 โครงการ ได้แก่ โครงการธนาคารขยะ โครงการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ และโครงการจัดทำน้ำหมักชีวภาพ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) โครงการธนาคารขยะ

(1) หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร และความสะดวกในการดำรงชีวิตทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น ประกอบกับการขาดจิตสำนึกในการทิ้งขยะมูลฝอย จนกลายเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของหน่วยงานท้องถิ่น ปัจจุบันการจัดการกับปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นโดยการนำขยะมูลฝอยทั้งหมดไปสู่กระบวนการกำจัด ซึ่งในปริมาณดังกล่าว มีวัสดุที่ยังมีมูลค่าสามารถนำไปใช้ใหม่ได้โดยตรง (Reuse) หรือ การนำไปผ่านกระบวนการเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) รวมทั้งขยะมูลฝอยบางส่วนที่สามารถนำไปแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์ในรูปของปุ๋ยหมัก มูลเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการขาดความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่

เทศบาลตำบลคลองแหได้เล็งเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น จึงจัดตั้งธนาคารขยะขึ้นในสถานศึกษาที่อยู่ในเขตของเทศบาล โดยกำหนดโรงเรียนนำร่องทั้งหมด 10 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาองค์กรเยาวชนให้มีจิตสำนึกในการจัดการขยะ และการรักษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน อีกทั้งเป็นการช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นโดยภาพรวมของหน่วยงานท้องถิ่นอีกด้วย

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาองค์กรเยาวชนให้มีจิตสำนึกในการจัดการขยะ และการรักษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน
2. เป็นการช่วยลดขยะมูลฝอยและเสริมสร้างความรู้ให้แก่เยาวชนในเรื่องการคัดแยกขยะที่ถูกต้องเหมาะสม
3. เพื่อนำผลพลอยได้จากการคัดแยกขยะมาตั้งเป็นกองทุนสนับสนุนการศึกษาของเยาวชน
4. เพื่อสร้างระเบียบวินัยและการปลูกฝังการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่เยาวชน
5. เป็นการสร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยโดยเยาวชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
6. เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายเป็นตัวอย่างที่ดีของชุมชน/จังหวัดใกล้เคียง

(3) เป้าหมาย

โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเขตหน่วยงานท้องถิ่น

(4) พื้นที่ดำเนินการ

สถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเขตหน่วยงานท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการ

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

2 เดือน

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดอบรมร่วมกับโรงเรียนในพื้นที่
2. อบรมคณะทำงานของโรงเรียนนำร่องพร้อมเยี่ยมชมดูงาน
3. ดำเนินกิจกรรมธนาคาร
4. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

หน่วยงานท้องถิ่น ทีมเฉพาะกิจสิ่งแวดล้อม และโรงเรียนในพื้นที่

(8) ตัวชี้วัด

1. จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ
2. จำนวนเงินฝากและเงินทุนหมุนเวียนที่เกิดจากการขายให้ร้านรับซื้อของเก่า
3. ปริมาณวัสดุรีไซเคิลที่รับสมาชิกนำมาฝาก

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

หน่วยงานท้องถิ่นสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยโดยผ่านกิจกรรมการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในพื้นที่

(10) งบประมาณ

1. เครื่องชั่งน้ำหนัก 2 เครื่อง (ละเอียดและหยาบ)	2,500 บาท
2. ค่าจัดทำสมุดคู่มือ ใบบอน ใบฝากและเอกสารทางธนาคาร	1,000 บาท
3. อุปกรณ์เครื่องเขียน	500 บาท
4. เอกสารเผยแพร่ (อยู่ในงบการทำสื่อ)	3,000 บาท
5. อื่นๆ	5,000 บาท
รวมเป็นเงิน	12,000 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

ผู้ดำเนินโครงการตรวจสอบการดำเนินงานและปริมาณการรับซื้อวัสดุรีไซเคิล
เดือนละ 1 ครั้ง

2) โครงการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์

(1) หลักการและเหตุผล

มูลฝอยรวมโดยเฉลี่ยประกอบด้วย มูลฝอยอินทรีย์มากกว่าร้อยละ 50 โดย
น้ำหนัก มูลฝอยอินทรีย์เหล่านี้ได้แก่ เศษผักผลไม้ ไข่ไก่และเศษอาหาร จากบ้านเรือน
สถานประกอบการ รวมทั้งตลาด เป็นต้น เมื่อขยะมูลฝอยเหล่านี้ไม่ได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม
ย่อมเกิดการเน่าเสียส่งผลกระทบต่อสุขภาพ และเป็นปัญหาที่สำคัญของปัญหาการจัดการมูลฝอยอีกสาเหตุ
หนึ่ง ซึ่งจะเป็นการสร้างภาระด้านการกำจัดให้กับเทศบาล การจัดตั้งโครงการหมักปุ๋ยอินทรีย์ขึ้น เพื่อลด
ภาระด้านการกำจัดขยะมูลฝอยของตลาดที่เกิดขึ้นเปลี่ยนจากการนำไปฝังกลบมาเป็นการใช้ประโยชน์
ในการนำปุ๋ยหมักที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในเทศบาลต่อไป ซึ่งสามารถลดค่าใช้จ่ายของการซื้อปุ๋ย และเป็น
การลดปัญหาในด้านการจัดการมูลฝอยในเทศบาลคลองแหอีกด้วย

(2) วัตถุประสงค์

1. ลดปริมาณขยะอินทรีย์ที่จะต้องนำไปกำจัด เป็นการนำไปใช้ประโยชน์
ของเทศบาล
2. นำปุ๋ยหมักที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง

(3) เป้าหมาย

สามารถลดปริมาณขยะอินทรีย์ในพื้นที่นำร่อง ได้ไม่น้อยกว่า 25 เปอร์เซ็นต์

(4) พื้นที่ดำเนินการ

ตลาด โรงเรียน ครั้วเรือนหรือชุมชน

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

2 เดือน (กรกฎาคม – สิงหาคม 2548)

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดเตรียมสถานที่สำหรับการหมักปุ๋ยบริเวณสถานที่ความเหมาะสม
2. จัดซื้อและหาอุปกรณ์ที่ใช้ดำเนินการ

3. ประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือแหล่งกำเนิดเพื่อคัดแยกมูลฝอยอินทรีย์
ออกจากมูลฝอยอื่นๆ

4. ดำเนินกิจกรรมทำปุ๋ยหมัก
5. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

เทศบาลตำบลคลองแห

(8) ตัวชี้วัด

ปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่ลดลง

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาลคลองแหสามารถลดลงไม่น้อยกว่า 25 %
2. ปุ๋ยหมักที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

(10) งบประมาณ

1. ถังคอนกรีตกลม	15,000 บาท
2. เครื่องสับย่อยเศษวัสดุ	50,000 บาท
3. อุปกรณ์อื่นๆ	5,000 บาท
รวมเป็นเงิน	70,000 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

ผู้ดำเนินโครงการตรวจสอบถามผู้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับผลที่ใช้ และ
ผลผลิตที่ได้เป็นระยะๆ

3) โครงการจัดทำน้ำหมักชีวภาพ

(1) หลักการและเหตุผล

การทำน้ำหมักชีวภาพเป็นการใช้ประโยชน์จากขยะอินทรีย์ที่มาจาก
เศษอาหาร เศษพืชผักผลไม้ เทศบาลตำบลคลองแหจึงเกิดแนวคิดที่ว่าถ้าหากมีการนำขยะอินทรีย์เหล่านี้
ไปฝังกลบจะเกิดการย่อยสลาย และเกิดน้ำชะล้างขยะมูลฝอย ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำใต้ดิน และ
น้ำผิวดินในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่กำจัดกำจัด การทำน้ำหมักชีวภาพนี้สามารถทำได้ในครัวเรือน
ใช้พื้นที่น้อยและการดูแลรักษาไม่ยุ่งยาก รวมทั้ง สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่หน่วยงานจะต้อง

จัดการลงมาก จึงได้จัดทำโครงการนำหมักชีวภาพขึ้นโดยเน้นให้ประชาชนนำขยะอินทรีย์จากครัวเรือนมาทำน้ำหมักชีวภาพ

(2) วัตถุประสงค์

1. ลดปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่จะต้องไปกำจัด อันเป็นการลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการกำจัดของหน่วยงาน
2. นำน้ำหมักที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง

(3) เป้าหมาย

เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่จะต้องนำไปกำจัด

(4) พื้นที่ดำเนินการ

เขตชุมชนในเทศบาลตำบลคลองแห

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

2 เดือน

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดตั้งกลุ่มแกนนำการทำกิจกรรม
2. จัดซื้ออุปกรณ์
3. รวบรวมขยะอินทรีย์จากแหล่งกำเนิด
4. ดำเนินกิจกรรมนำหมักชีวภาพ
5. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

(8) ตัวชี้วัด

ปริมาณขยะอินทรีย์ที่ลดลง

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ปริมาณการขยะมูลฝอยอินทรีย์ของเทศบาลลดลง

(10) งบประมาณ

1. ถังพลาสติก ขนาด 50 ลิตร จำนวน 150 ถัง	18,000 บาท
2. กากน้ำตาล กก.ละ 10 บาทจำนวน 200 กก.	2,000 บาท
3. หัวเชื้อจุลินทรีย์ (EM) ลิตรละ 60 บาท	1,000 บาท

4. ปุ๋ยหมักแห้ง (โบกาฉิ) กิโลกรัมละ 10 บาท	1,000 บาท
5. ถังหมักสำเร็จรูปสำหรับครัวเรือน 20 ลิตร	30,000 บาท
รวมเป็นเงิน	52,000 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

ผู้ดำเนินโครงการตรวจสอบถามผู้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับผลที่ใช้ และผลผลิตที่ได้เป็นระยะๆ

1.5 เทศบาลตำบลพังงา

เทศบาลพังงา มีแผนด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียจำนวน 2 โครงการ ได้แก่ โครงการทำปุ๋ยหมักจากขยะมูลฝอยอินทรีย์ และโครงการทำน้ำหมักชีวภาพ ซึ่งมีรายละเอียดของแผนดังแสดงต่อไปนี้

1) โครงการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์

(1) หลักการและเหตุผล

มูลฝอยอินทรีย์ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผักเปลือกผลไม้ กิ่งไม้ ใบหญ้า จากบ้านเรือน สถานประกอบการ รวมทั้งตลาด ขยะมูลฝอยเหล่านี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ก่อนการเน่าเสียส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นปัญหาที่สำคัญของปัญหาการจัดการมูลฝอยอีกสาเหตุหนึ่ง โดยสามารถแปรรูปให้เกิดมูลค่า เทศบาลจึงจัดตั้งโครงการหมักปุ๋ยอินทรีย์ขึ้นเพื่อนำมูลฝอยอินทรีย์จากตลาดไปใช้ประโยชน์จึงเป็นวิธีการลดที่เหมาะสม และสามารถลดปริมาณมูลฝอยได้ในปริมาณมากในระยะเวลาอันรวดเร็ว

เทศบาลตำบลพังงามีปริมาณขยะอินทรีย์คิดเป็นร้อยละ 70 ของปริมาณขยะที่นำไปกำจัด ประกอบกับทางเทศบาลฯ ประสบปัญหาเกี่ยวกับการมีงบประมาณที่จำกัดในการจัดการขยะมูลฝอย รวมทั้งมีพื้นที่ในการกำจัดน้อย ด้วยเหตุนี้ทางเทศบาลฯ จึงมีแนวคิดที่จะคัดแยกขยะมูลฝอยประเภทขยะอินทรีย์ออกมาทำประโยชน์ด้วยการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการนำขยะมูลฝอยไปกำจัด

(2) วัตถุประสงค์

1. ลดปริมาณขยะอินทรีย์ที่จะต้องนำไปกำจัด เป็นการลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการกำจัดของหน่วยงาน
2. เพิ่มรายได้ให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ
3. นำปุ๋ยหมักที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง

- (3) เป้าหมาย
สามารถลดปริมาณขยะอินทรีย์ในพื้นที่นำร่อง ได้ไม่น้อยกว่า 30 เปอร์เซ็นต์ (ปริมาณ 1 ตัน)
- (4) พื้นที่ดำเนินการ
ตลาด หรือชุมชน เทศบาลตำบลพังลา
- (5) ระยะเวลาดำเนินการ
2 เดือน (กรกฎาคม – สิงหาคม 2548)
- (6) ขั้นตอนการดำเนินงาน
1. จัดเตรียมสถานที่สำหรับการหมักปุ๋ยบริเวณสถานที่ความเหมาะสม
 2. จัดซื้อและหาอุปกรณ์ที่ใช้ดำเนินการ
 3. ประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือแหล่งกำเนิดเพื่อคัดแยกมูลฝอยอินทรีย์ออกจากมูลฝอยอื่นๆ
 4. ดำเนินกิจกรรมทำปุ๋ยหมัก
 5. ติดตามและประเมินผล
- (7) ผู้ดำเนินโครงการ
1. ทีมเฉพาะกิจด้านสิ่งแวดล้อม
 2. เทศบาลตำบลพังลา
- (8) ตัวชี้วัด
1. จำนวนผู้สนใจทำกิจกรรม
 2. ปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่ลดลง
- (9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. ปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาลสามารถลดลงไม่น้อยกว่า 25 %
 2. ปุ๋ยหมักที่สามารถนำไปใช้ได้โดยตรงกับพืช
 3. เกษตรกรลดต้นทุนในการซื้อปุ๋ยเคมีและสารปรับปรุงดิน

(10) งบประมาณ

1. ถังคอนกรีตกลม	14,000 บาท
2. เครื่องสับย่อยเศษวัสดุ	35,000 บาท
3. คำน้ำมันรถและเบี่ยงเลี้ยงเก็บขมูลฝอยอินทรีย์	15,000 บาท
4. การดำเนินการทำปุ๋ยหมักจากมูลฝอยอินทรีย์	15,000 บาท
รวมเป็นเงิน	79,000 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

ผู้ดำเนินโครงการสำรวจสอบถามผู้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับผลที่ใช้ และผลผลิตที่ได้เป็นระยะๆ

2) โครงการทำน้ำหมักชีวภาพ**(1) หลักการและเหตุผล**

การทำน้ำหมักชีวภาพ เป็นการใช้ประโยชน์จากขยะอินทรีย์ที่มาจากเศษอาหาร สามารถทำได้ในครัวเรือน ใช้พื้นที่น้อยและการดูแลรักษาไม่ยุ่งยาก ประกอบกับองค์ประกอบของขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลพังลาร์้อยละ 70 ของขยะเป็นขยะอินทรีย์ ทางเทศบาลฯ จึงได้คิดแนวทางในการลดปริมาณขยะอินทรีย์ที่จะต้องนำไปกำจัดให้มีปริมาณที่น้อยลงจากเดิม ดังนั้นจึงได้จัดทำโครงการน้ำหมักชีวภาพ

(2) วัตถุประสงค์

ลดปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่จะต้องไปกำจัด อันเป็นการลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการกำจัด

(3) เป้าหมาย

เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่จะต้องนำไปกำจัดร้อยละ 25

(4) พื้นที่ดำเนินงาน

พื้นที่ชุมชนในเขตเทศบาล

(5) ระยะเวลา

กรกฎาคม – กันยายน (3 เดือน)

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดตั้งกลุ่มแกนนำการทำกิจกรรม
2. จัดซื้ออุปกรณ์
3. ดำเนินการรวบรวมขยะอินทรีย์จากแหล่งกำเนิด
4. ดำเนินกิจกรรม
5. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และกองช่างสุขาภิบาล เทศบาลตำบลพังงา

(8) ตัวชี้วัด

ปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่นำมาทำน้ำหมักชีวภาพ

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ปริมาณการกำจัดขยะมูลฝอยอินทรีย์ของเทศบาลลดลง

(10) งบประมาณ

1. ถังพลาสติก	30,000 บาท
2. กากน้ำตาล	15,000 บาท
3. หัวเชื้อจุลินทรีย์	5,000 บาท
รวมเป็นเงิน	50,000 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

ผู้ดำเนินโครงการสำรวจสอบถามผู้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับผลที่ใช้ และผลผลิตที่ได้เป็นระยะ ๆ

1.6 องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม มีแผนด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียจำนวน 6 โครงการ ได้แก่ โครงการแปลงขยะเป็นทุน โครงการน้ำมนต์พีช โครงการ recycle walking rally โครงการจัดค่ายเยาวชนสัมพันธ์ โครงการบรรจุในหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน และโครงการประกวดโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการขยะสูงสุด ซึ่งมีรายละเอียดของแผนดังแสดงต่อไปนี้

1) โครงการแปลงขยะเป็นทุน

(1) หลักการและเหตุผล

ในสภาวะปัจจุบันนี้ ปัญหาในระดับชาติของประเทศไทยเราที่เกิดขึ้นมีมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ที่มีการพัฒนาไปในทิศทางที่ไม่สมดุลกัน ทำให้เกิดปัญหาตามมามากมาย และปัญหาที่ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นไม่น้อยกว่าปัญหาอื่น นั่นคือปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมสภาพแวดล้อมในปัจจุบันถูกทำลายไปมาก ไม่ว่าจะเป็นแหล่งน้ำ ป่าไม้ ดิน และอากาศ ซึ่งปัจจัยหลักที่เป็นตัวทำลายก็คือ มนุษย์ กิจกรรมต่างๆ ที่มนุษย์ทำในแต่ละวันล้วนมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม อาทิเช่น การปล่อยของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมและบ้านเรือน การลักลอบตัดต้นไม้ การใช้สารเคมีในกิจกรรมต่างๆ การใช้ยานพาหนะและอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทั้งสิ้น การกระทำอีกอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่นับว่าส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นั่นคือการทิ้งขยะ

ปัญหาขยะ ถือว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับทุกๆ ชุมชน ไม่ว่าจะเป็นในระดับท้องถิ่น ไปจนถึงประเทศ ซึ่งนับวันก็ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ปริมาณขยะในทุกพื้นที่ของประเทศเพิ่มมากขึ้น ยกแก่การจับเก็บและทำลาย ขยะเหล่านั้นได้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ มากมาย เช่น ปัญหามลภาวะและสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ แหล่งเพาะเชื้อโรค แมลง สัตว์ที่เป็นพาหนะนำโรค ปัญหาเรื่องสุขภาพอนามัย และการทำลายทัศนียภาพที่สวยงาม และปัญหาอื่นๆ ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของสภาพปัญหาดังกล่าวและมีความรู้ความเข้าใจถึงหลักการจัดการขยะได้ด้วยตนเอง

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามได้นำข้อมูลที่ได้ จากการที่นักศึกษาฝึกงานของมหาวิทยาลัยทักษิณมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจากประชาชนตำบลท่าข้าม ทั้ง 8 หมู่บ้าน โดยใช้เครื่องมือสำรวจข้อมูล คือแบบสอบถาม พบว่าประชาชนในพื้นที่มีความต้องการในการแก้ไขปัญหาตามลำดับดังนี้

1. ความต้องการรักษาความสะอาดของชุมชน
2. ปัญหาการขาดสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (น้ำประปา, ถนน)
3. ปัญหาการว่างงาน
4. ปัญหาอื่นๆ

จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่ได้จากการศึกษาชุมชนปรากฏว่า ความต้องการด้านการรักษาความสะอาดในชุมชนเป็นสิ่งที่ชาวบ้านต้องการ อันเนื่องมาจากการดำเนินชีวิตประจำวันของชาวบ้านส่วนใหญ่มีกิจกรรมต่างๆที่ทำให้มีเศษขยะขึ้น เศษขยะจากการปรุงอาหาร ขวด กระจก เศษพืชเศษผัก และเศษวัสดุอื่นๆ ประกอบกับลักษณะชุมชนเป็นชุมชนหนาแน่น มีจำนวนหลายครัวเรือนและชุมชนขาดการดูแลจัดการเรื่องขยะที่ถูกต้องมีหลายครัวเรือนที่ยกทิ้งเศษขยะไม่เป็นที่เป็นทาง ทำให้ชุมชนเกิดความสกปรก เศษขยะได้ไปอุดตันตามท่อระบายน้ำของชุมชน ทำให้การระบายน้ำไม่สะดวกและบางส่วนก็ยังไม่ไปกองอยู่ในพื้นที่นาของชาวบ้าน ทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นภายในชุมชน

ด้วยเหตุนี้ทางสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม จึงมีความเห็นร่วมกันในการดำเนินจัดโครงการแปลงขยะเป็นทุน โดยมีกิจกรรมการให้ความรู้การคัดแยกขยะ การรับซื้อ และการให้

ความรู้ในการทำหน้าที่หมักจุลินทรีย์จากเศษขยะ เพื่อให้ชาวบ้านได้เห็นคุณค่าของขยะมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพแวดล้อมของชุมชน และสุขอนามัยของตนเองและครอบครัว

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกิดการรวมตัวของชุมชนในการสร้างนวัตกรรมของชุมชนในด้านการคัดแยกขยะที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน
2. เพื่อให้ชาวบ้าน และนักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็นทักษะและประสบการณ์ตลอดจนเทคโนโลยีต่างๆ ในการจัดการขยะและสามารถนำไปปรับปรุงยุคที่ใช้ให้เกิดประโยชน์ในท้องถิ่นของตน
3. เพื่อให้มีการลดปริมาณขยะท้องถิ่น
4. เพื่อให้ชาวบ้านและนักเรียนสามารถทำหน้าที่หมักชีวภาพและนำไปใช้จริง

(3) เป้าหมาย

1. ประชาชนในตำบลท่าข้ามหมู่ที่ 1-8 จำนวน 7,743 คน
2. นักเรียนทั้ง 4 โรงเรียนในตำบลท่าข้าม จำนวน 800 คน

(4) พื้นที่ดำเนินการ

ในรอบปีงบประมาณจะจัดจุดละ 2 ครั้ง ตามสถานที่ต่างๆ ดังนี้

1. มัสยิดบ้านหนองบัว หมู่ที่ 5 ศาลาบ้านไทย
2. โรงเรียนวัดหินเกลี้ยง วัดหินเกลี้ยง
3. โรงเรียนวัดท่าข้าม, วัดท่าข้าม
4. โรงเรียนวัดแม่เตย, วัดแม่เตย
5. โรงเรียนวัดเขากลอย, วัดเขากลอย
6. การเคหะแห่งชาติตำบลท่าข้าม
7. โรงผลิตปุ๋ยชีวภาพชุมชนตำบลท่าข้าม

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2548 – 30 กันยายน 2549

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. สสำรวจพื้นที่เพื่อความเหมาะสมในการดำเนินโครงการทั้ง 8 หมู่บ้าน
2. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ และการทำหน้าที่หมักจากเอกสารต่างๆ

3. ประสานงานกับผู้นำท้องถิ่น ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อขอความแนะนำในการดำเนินการตามโครงการตามความเหมาะสม

4. ประสานงานและขอความร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อขอชั่วโมงการสอนให้เจ้าหน้าที่หรือนักศึกษาฝึกงานได้เข้าไปให้ความรู้และขอคำแนะนำในการดำเนินโครงการ

5. ดำเนินการตามโครงการที่กำหนด โดยในรอบปีงบประมาณจะจัด 2 ครั้ง ต่อจุด รวมทั้งสิ้นในการจัดกิจกรรม 14 ครั้ง

6. ประเมินผลการจัดโครงการตามตัวชี้วัด

(7) งบประมาณ

1. ค่าอุปกรณ์

- ถังน้ำพลาสติกมีฝาปิดใบละ 55 บาท จำนวน 5014 ใบ จำนวน 14 ครั้ง
เป็นเงิน 38,500 บาท

- กากน้ำตาล 2 ถังถังละ 200 บาท จำนวน 2 ถัง จำนวน 14 ครั้ง
เป็นเงิน 5,600 บาท

2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 1 มื้อๆละ 25 บาท จำนวน 50 คน จำนวน 14 ครั้ง เป็นเงิน 17,500 บาท

3. ค่าซื้อของอุปโภคบริโภคเพื่อใช้แลกเปลี่ยนขยะ เช่น มาม่า ไข่ไก่ นม ฯลฯ หรือเงินจำนวน 5,000 บาท จำนวน 14 ครั้ง เป็นเงิน 70,000 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น **155,600 บาท**

2) โครงการการแข่งขันเดินเพื่อนำขยะมาใช้ประโยชน์ Recycle Walking Rally

(1) หลักการและเหตุผล

การรณรงค์ประชาสัมพันธ์เป็นงานที่มีบทบาทสำคัญ ในการสร้างความรู้ความเข้าใจ และเกิดทัศนคติที่ดีต่อโครงการ การรณรงค์จะมุ่งเน้นให้มีความสำคัญทุกภาคส่วน โดยเฉพาะเยาวชนซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความพร้อมในหลายด้าน

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อปลูกจิตให้ประชาชน และเยาวชนในพื้นที่ให้ความสำคัญในการคัดแยกขยะมูลฝอย

2. เพื่อให้ประชาชน และเยาวชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่

- (3) เป้าหมาย
เพื่อให้ประชาชนและเยาวชนเข้ามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
- (4) พื้นที่ดำเนินการ
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม
- (5) ระยะเวลาดำเนินการ
3 เดือน (กรกฎาคม-กันยายน 2548)
- (6) ขั้นตอนการดำเนินงาน
1. ประชุมจัดตั้งคณะดำเนินกิจกรรม
 2. กำหนดวัน เวลา ในการดำเนินกิจกรรม
 3. ประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนในพื้นที่ให้เข้าร่วมกิจกรรม
 4. ดำเนินกิจกรรม
 5. ติดตามและประเมินผล
- (7) ผู้ดำเนินโครงการ
กองสาธารณสุข และฝ่ายประชาสัมพันธ์ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม
- (8) ตัวชี้วัด
จำนวนประชาชน เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ และปริมาณวัสดุที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม
- (9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ
ประชาชน เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะ
- (10) งบประมาณ
1. ค่าประชาสัมพันธ์ของโครงการ	10,000 บาท
2. ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม	5,000 บาท
รวมเป็นเงิน	15,000 บาท
- (11) การติดตามประเมินผล
ส่วนงานที่รับผิดชอบนำเสนอรายงานผลการดำเนินกิจกรรมต่อ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม

3) โครงการประกวดโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการขยะสูงสุด

(1) หลักการและเหตุผล

การจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน มุ่งเน้นให้ครัวเรือนลดปริมาณขยะมูลฝอยตั้งแต่แหล่งกำเนิด เนื่องจากไม่มีพื้นที่ในการฝังกลบ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามจึงเกิดแนวคิดที่จะให้นักเรียนเยาวชนในพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีวิธีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกหลัก และสามารถนำความรู้ที่ได้ในการปฏิบัติในโรงเรียนไปถ่ายทอดให้กับคนในครอบครัวได้ จึงได้จัดกิจกรรมประกวดโรงเรียนที่มีระบบการจัดการขยะมูลฝอยที่ดีขึ้น

(2) วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญในการจัดการขยะมูลฝอย

(3) เป้าหมาย

โรงเรียนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อย่างน้อยจำนวน 2 โรงเรียน มีระบบการจัดการขยะมูลฝอยที่ดี

(4) พื้นที่ดำเนินการ

โรงเรียนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

4 เดือน (สิงหาคม-พฤศจิกายน2548)

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประสานงานแจ้งรายละเอียดโครงการให้กับโรงเรียนในพื้นที่
2. จัดประชุมหารือเกณฑ์การให้คะแนนกับโรงเรียนในพื้นที่
3. ดำเนินกิจกรรม
4. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

โรงเรียน และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม

(8) ตัวชี้วัด

การจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นระบบของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

โรงเรียนมีระบบการจัดการขยะมูลฝอยที่ดี

(10) งบประมาณ

1. ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม	35,000 บาท
รวมเป็นเงิน	35,000 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

โรงเรียนนำเสนอรายงานผลการดำเนินกิจกรรมต่อองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม

4) โครงการจัดค่ายเยาวชนสัมพันธ์**(1) หลักการและเหตุผล**

การปลูกจิตสำนึกในเรื่องของการคัดแยกขยะมูลฝอยให้กับเยาวชน ถือว่าเป็นการสร้างนิสัยที่ดี และทัศนคติที่ดีต่อการคัดแยก นอกจากนี้ยังเป็นการนำเยาวชนเข้ามาเป็นแกนนำด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อที่เผยแพร่ข้อมูลให้กับประชาชนในการให้ความรู้เกี่ยวกับด้านการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ต่อไป

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนในพื้นที่ตระหนักถึงปัญหาของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ
2. เพื่อให้เยาวชนเกิดทราบถึงกระบวนการจัดการ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขยะมูลฝอยในพื้นที่

(3) เป้าหมาย

ร้อยละ 80 ของเยาวชนในพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจในการกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย

(4) พื้นที่ดำเนินการ

ที่ว่าการองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

กรกฎาคม 2548

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. คณะทำงานจัดประชุมเพื่อกำหนดวัน เวลา ในการดำเนินกิจกรรม
2. ประชาสัมพันธ์ชี้แจงรายละเอียดโครงการ
3. เปิดรับสมัครเยาวชนเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม
4. ดำเนินกิจกรรม
5. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าข้าม

(8) ตัวชี้วัด

จำนวนเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรม

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจการจัดขยะมูลฝอย และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ให้กับผู้อื่นได้

(10) งบประมาณ

1. ค่าเอกสารประกอบการดำเนินกิจกรรม	15,000 บาท
2. อื่นๆ	5,000 บาท
รวมเป็นเงิน	20,000 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

ส่วนงานที่รับผิดชอบนำเสนอรายงานผลการดำเนินกิจกรรม ต่อองค์กรบริหารส่วนตำบลท่าข้าม

5) โครงการน้ำหมักพืช

(1) หลักการและเหตุผล

การทำน้ำหมักชีวภาพ เป็นการนำใช้ประโยชน์จากขยะอินทรีย์ที่มาจากเศษอาหาร ถ้าการนำขยะอินทรีย์เหล่านี้ไปฝังกลบจะเกิดการย่อยสลาย และเกิดน้ำชะล้างขยะมูลฝอย ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำใต้ดิน และน้ำผิวดินในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่กำจัด การจัดการทำน้ำหมักชีวภาพนี้สามารถทำได้ในครัวเรือน ใช้พื้นที่น้อยและการดูแลรักษาไม่ยุ่งยาก ดังนั้นเทศบาลตำบลท่าข้ามจึงมีแนวคิดที่จะรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่คัดแยกขยะอินทรีย์เพื่อนำมาทำน้ำหมักชีวภาพ

(2) วัตถุประสงค์

1. ลดปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่จะต้องไปกำจัด อันเป็นการลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการกำจัด
2. เพิ่มรายได้ให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ
3. นำปุ๋ยหมักที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง

(3) เป้าหมาย

ปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ในพื้นที่ที่มีปริมาณลดลงอย่างน้อยละ 20

(4) พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ชุมชนในเขต อบต. ท่าข้าม

(5) ระยะเวลา

กรกฎาคม – ตุลาคม 2548

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดตั้งกลุ่มแกนนำการทำกิจกรรม
2. จัดซื้ออุปกรณ์
3. ดำเนินการรวบรวมขยะอินทรีย์จากแหล่งกำเนิด
4. ดำเนินกิจกรรม
5. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

อบต.ท่าข้าม

(8) ตัวชี้วัด

ปริมาณขยะอินทรีย์ที่มีปริมาณลดลง

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ปริมาณขยะอินทรีย์ลดลงร้อยละ 20

(10) งบประมาณ

1. ถังพลาสติก	30,000 บาท
2. กากน้ำตาล	20,000 บาท
3. หัวเชื้อจุลินทรีย์	5,000 บาท

(11) การติดตามและประเมินผล

หน่วยงานที่ดำเนินการติดตามประเมินผล

6) โครงการบรรจุในหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน**(1) หลักการและเหตุผล**

ปัจจุบันปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่แนวโน้มความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และหน่วยงานต่างเริ่มมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะมูลฝอย รวมทั้งการจัดทำสื่อต่างๆ ออกมาเผยแพร่เป็นจำนวนมาก ซึ่งการให้ความรู้ต่างเหล่านี้เป็นสิ่งที่จะสามารถนำเข้าสู่การเรียนการสอนกับเด็กนักเรียนได้ โดยอาจจะจัดตั้งเป็นโรงเรียน ชุมชน เป็นต้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามจึงเล็งเห็นว่าการนำความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยให้เด็กได้เรียนรู้ตั้งแต่เด็กนั้นจะเป็นการเสริมสร้างนิสัยที่ดีต่อการทิ้งขยะได้เป็นอย่างดี

(2) วัตถุประสงค์

เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจในการคัดแยกขยะมูลฝอย

(3) เป้าหมาย

บรรจุเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยลงในหลักสูตรท้องถิ่น

(4) พื้นที่ศึกษา

โรงเรียนในเขตพื้นที่ อบต.

(5) ระยะเวลา 1 ภาคเรียน

(6) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ประชุมเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. จัดประชุมเขียนร่างหลักสูตรการเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย
3. เขียนหลักสูตร เพื่อนำเสนอขออนุมัติไปยังหน่วยงานการศึกษาระดับอำเภอ
4. ดำเนินกิจกรรม
5. ติดตามประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

คณะครู และส่วนงานด้านการศึกษา ของ อบต.ท่าข้าม

(8) ตัวชี้วัด

ความรู้ ความเข้าใจของนักเรียน

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เด็กนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการคัดแยกขยะมูลฝอย

(10) งบประมาณ 500,000 บาท**(11) การติดตามและประเมินผล**

ส่วนงานที่เกี่ยวข้องจัดรายงานเสนอ อบต.

1.7 องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง

องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง มีแผนด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียจำนวน 4 โครงการ ได้แก่ โครงการลดขยะมูลฝอยในครัวเรือน โครงการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ในครัวเรือน โครงการจัดทำน้ำหมักชีวภาพในครัวเรือน และโครงการตั้งศูนย์รีไซเคิลในชุมชน ซึ่งมีรายละเอียดของแผนดังแสดงต่อไปนี้

1) โครงการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์**(1) หลักการและเหตุผล**

ในปัจจุบันมีแนวทางระบบการจัดการมูลฝอยไปใช้ประโยชน์มีมากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ทุกคนได้เห็นตระหนักในคุณค่าของมูลฝอย ทั้งในปัจจุบันการนำไปประโยชน์ได้นำไปทดลองปฏิบัติกันอย่างจริงจังและพบว่าสามารถลดปริมาณมูลฝอยได้มากกว่าร้อยละ 20 ของมูลฝอย อบต.ฉลุงได้เห็นถึงความสำคัญในการจัดการมูลฝอย และการจัดการในครัวเรือนเพื่อให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วม

ร่วมและเห็นว่าสามารถนำไปประยุกต์ทำในแต่ละวันได้ โครงการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ ที่สามารถนำมูลฝอยอินทรีย์ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผักเปลือกผลไม้ กิ่งไม้ ใบหญ้า จากครัวเรือนที่มีการคัดแยกนำมาใช้ประโยชน์ให้มีความคุ้มค่านำไปผลิตปุ๋ยหมักไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบความต้องการที่เหมาะสมต่อไป

(2) วัตถุประสงค์

1. ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนเกิดคัดแยกขยะมูลฝอย และเห็นว่าสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง
2. ลดปริมาณขยะอินทรีย์ที่จะต้องนำไปกำจัด เป็นการลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการกำจัดของหน่วยงาน
3. สามารถนำปุ๋ยหมักที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้

(3) เป้าหมาย

สามารถลดปริมาณขยะอินทรีย์ในพื้นที่นำร่อง ได้ไม่น้อยกว่า 25 เปอร์เซ็นต์

(4) พื้นที่ดำเนินการ

ครัวเรือนชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

2 เดือน (กรกฎาคม – สิงหาคม 2548)

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดเตรียมสถานที่สำหรับการหมักปุ๋ยบริเวณสถานที่ความเหมาะสม
4. จัดซื้อและหาอุปกรณ์ที่ใช้ดำเนินการ
5. ประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือแหล่งกำเนิดเพื่อคัดแยกมูลฝอยอินทรีย์ออกจากมูลฝอยอื่นๆ
6. ดำเนินกิจกรรมทำปุ๋ยหมัก
7. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง

(8) ตัวชี้วัด

จำนวนผู้สนใจทำกิจกรรม และปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่ลดลงและนำไปใช้ประโยชน์มากขึ้น

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ปริมาณขยะมูลฝอยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถลดลงไม่น้อยกว่า 25 %

1. คริวเรือนได้เห็นคุณค่าของการคัดแยกและนำไปใช้ประโยชน์
2. ปุ๋ยหมักที่สามารถนำไปใช้ได้โดยตรงกับพืช
3. เกษตรกรลดต้นทุนในการซื้อปุ๋ยเคมีและสารปรับปรุงดิน

(10) งบประมาณ

1. ถังคอนกรีตกลม	50,000 บาท
2. กากน้ำตาล	25,000 บาท
รวมเป็นเงิน	75,000 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

ผู้ดำเนินโครงการสำรวจสอบถามผู้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับผลที่ใช้ และผลผลิตที่ได้เป็นระยะๆ

2) โครงการจัดทำน้ำหมักชีวภาพ

(1) หลักการและเหตุผล

การทำน้ำหมักชีวภาพเป็นการใช้ประโยชน์จากขยะอินทรีย์ที่มาจากเศษอาหาร เศษพืชผักผลไม้ ประกอบการทำน้ำหมักชีวภาพนี้สามารถทำได้ในครัวเรือน ใช้พื้นที่น้อย และการดูแลรักษาไม่ยุ่งยาก รวมทั้ง สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่หน่วยงานจะต้องจัดการลงมากอบต. ฉลุง ได้ตระหนักถึงการลดและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย จึงได้จัดทำโครงการทำน้ำหมักชีวภาพ และเพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยจากครัวเรือนที่จะต้องนำไปกำจัด

(2) วัตถุประสงค์

1. ลดปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่จะต้องไปกำจัด อันเป็นการลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการกำจัดของหน่วยงาน
2. เพิ่มรายได้ให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือผู้ทำกิจกรรม
3. นำน้ำหมักที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง

(3) เป้าหมาย

เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่จะต้องนำไปกำจัด

(4) พื้นที่ดำเนินการ

เขตชุมชนในพื้นที่หน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง

(5) ระยะเวลาดำเนินการ 2 เดือน**(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน**

1. จัดตั้งกลุ่มแกนนำการทำกิจกรรม
2. จัดซื้ออุปกรณ์
3. รวบรวมขยะอินทรีย์จากแหล่งกำเนิด
4. ดำเนินกิจกรรมนำหมักชีวภาพ
5. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง

(8) ตัวชี้วัด

ปริมาณขยะอินทรีย์ที่ลดลง

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ปริมาณการขยะมูลฝอยอินทรีย์จากครัวเรือนลดลง

(10) งบประมาณ

1. ถังพลาสติก ขนาด 50 ลิตร	12,000 บาท
2. กากน้ำตาล	10,000 บาท
3. หัวเชื้อจุลินทรีย์ (EM)	5,000 บาท
4. ปุ๋ยหมักแห้ง (โบกาฉิ)	2,500 บาท
5. ถังหมักสำเร็จรูปสำหรับครัวเรือน	50,000 บาท
รวมเป็นเงิน	79,500 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

ผู้ดำเนินโครงการสำรวจสอบถามผู้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับผลที่ใช้ และผลผลิตที่ได้เป็นระยะๆ

3) โครงการการจัดตั้งศูนย์วัสดุรีไซเคิลชุมชน

(1) หลักการและเหตุผล

การจัดตั้งวัสดุศูนย์รีไซเคิลของชุมชน เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่ อบต.ฉลุง ได้จัดทำโครงการขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความร่วมมือของสมาชิกทุกคนในชุมชน รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวให้กับชุมชนอื่นที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง และการจัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์ขยะรีไซเคิลชุมชนนั้น เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมและรับซื้อวัสดุรีไซเคิลจากชุมชนและชุมชนใกล้เคียง รวมทั้งการรวบรวมขยะอันตรายที่เกิดจากบ้านเรือนเพื่อการกำจัดที่ถูกต้องเหมาะสม

(2) วัตถุประสงค์

เพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้เรื่องการจัดการขยะรีไซเคิลของชุมชน

(3) เป้าหมาย

ประชาชนในพื้นที่และชุมชนใกล้เคียงมีความรู้เรื่องการจัดการขยะรีไซเคิล

(4) พื้นที่ดำเนินการ

ชุมชนในพื้นที่อบต.ฉลุง

(5) ระยะเวลาดำเนินการ 2 เดือน

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดหาสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์
2. จัดตั้งคณะกรรมการ
3. จัดอบรมให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการคัดแยกวัสดุรีไซเคิล
4. ดำเนินกิจกรรม
5. ติดตามประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบล

(8) ตัวชี้วัด

1. จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ
2. ปริมาณขยะรีไซเคิลที่รับซื้อ

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจในการคัดแยกขยะมูลฝอย และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ให้กับผู้อื่นได้
2. ความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชน
3. ชุมชนมีรายได้
4. ขยะมูลฝอยในชุมชนลดลง

(10) งบประมาณ

150,000

บาท

(11) การติดตามประเมินผล

ผู้ดำเนินกิจกรรมรายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินโครงการหลังจากการเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรมในแต่ละครั้ง

2. กลุ่มที่ 2 ควนเหียง – รัตภูมิ

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย เทศบาลตำบลควนเหียง เทศบาลตำบลนาสีทอง เทศบาลตำบลกำแพงเพชร องค์การบริหารส่วนตำบลควนรุ และองค์การบริหารส่วนตำบลควนโส ซึ่งในกลุ่มที่ 2 นี้ได้ให้เทศบาลตำบลควนเหียงเป็นพื้นที่ที่ดำเนินการ ซึ่งมีแผนปฏิบัติงาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 เทศบาลตำบลควนเหียง

เทศบาลตำบลควนเหียง มีแผนด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียจำนวน 3 โครงการ ได้แก่ โครงการผ้าป่ารีไซเคิล โครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะอินทรีย์ โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะชุมชนแก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ แกนนำชุมชน และประชาชนซึ่งมีรายละเอียดของแผนดังแสดงต่อไปนี้

1) โครงการทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิล

(1) หลักการและเหตุผล

โดยอุปนิสัยใจคอของประชาชนของคนไทยมีนิสัยโอบอ้อมอารีและยินดีที่จะบริจาคเพื่อทำนุบำรุงศาสนา ซึ่งการจัดโครงการทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิลเป็นการใช้วัฒนธรรม กลยุทธ์ทางศาสนา เข้ามาร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งเป็นการปลูกจิตสำนึกในการคัดแยกขยะมูลฝอยให้ประชาชนในชุมชน

(2) วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำบุญ และความสามัคคีในชุมชน
2. ลดปริมาณขยะรีไซเคิลที่ต้องนำไปกำจัด
3. สร้างจิตสำนึก และความตระหนักในการคัดแยกขยะมูลฝอย

(3) เป้าหมาย

ประชาชนในเขตเทศบาล โรงพยาบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

(4) ระยะเวลา

1 วัน/ ทุก 1 เดือน/ทุก 3 เดือน/ทุก 6 เดือน/12 เดือน

(5) พื้นที่ดำเนินกิจกรรม

พื้นที่ในเขตเทศบาล

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานร่วม ทต. พระ รพ. อบต. คชร.
ร.ร. ภาคเอกชน ชุรักิจ
2. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อจัดทำโครงการ
3. ประชาสัมพันธ์โครงการทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิล
4. ประสานหน่วยงานต่างๆ ร่วมดำเนินงาน
5. ดำเนินกิจกรรม
6. จัดตั้งกองทุน ร.ร./วัด/ร.พ./ผู้ด้อยโอกาส

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

เทศบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(8) ตัวชี้วัด

ปริมาณขยะรีไซเคิลที่ได้จากการจัดกิจกรรม

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ปริมาณขยะรีไซเคิลถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์มากขึ้น

(10) งบประมาณ

1. ค่าอาหาร	10,000 บาท
2. ค่าพิมพ์ปฏิทิน	2,000 บาท
3. ค่าประชาสัมพันธ์	5,000 บาท
รวมเป็นเงิน	17,000 บาท

(11) การติดตามและประเมินผล

เทศบาลจัดทำเอกสารเผยแพร่ไปยังหน่วยงานใกล้เคียง

2) โครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะอินทรีย์**(1) หลักการและเหตุผล**

จากปริมาณขยะเปียกของตลาดสดในเขตเทศบาลตำบลควนเนียง พบว่ามีปริมาณ 1 ตัน/วัน คิดเป็นร้อยละ 30 ของปริมาณขยะทั้งหมดในเขตเทศบาล เมื่อขยะเปียกเหล่านี้ไม่ได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม ย่อมเกิดการเน่าเสียส่งผลกระทบต่อความรังเกียจ และเป็นปัญหาที่สำคัญของปัญหาการจัดการมูลฝอยอีกสาเหตุหนึ่ง ซึ่งจะเป็นการสร้างภาระด้านการกำจัดให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก การจัดตั้งโครงการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพจากขยะอินทรีย์ขึ้น เพื่อลดภาระด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งสามารถลดค่าใช้จ่ายของการซื้อปุ๋ยและเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่พื้นที่

(2) วัตถุประสงค์

1. ลดปริมาณขยะเปียกที่จะต้องนำไปกำจัด เป็นการลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการกำจัดของหน่วยงาน
2. นำน้ำหมักชีวภาพที่ได้ไปใช้ประโยชน์เพื่อลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
3. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะอินทรีย์เพื่อทำน้ำหมักชีวภาพ

(3) เป้าหมาย

ลดปริมาณขยะเปียกในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลควนเนียงจำนวน 1 ตันต่อวัน

(4) พื้นที่ดำเนินการ

ตลาดเทศบาลตำบลควนเนียง

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

2 เดือน (1 กรกฎาคม – 31 สิงหาคม 2548)

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประชุมคณะทำงานในส่วนของเทศบาล ,แกนนำเครือข่ายคนรักสุขภาพ
2. จัดประชุมผู้ประกอบการในตลาดเพื่อความเข้าใจและให้ความร่วมมือ
3. จัดเตรียมสถานที่สำหรับการทำปุ๋ยหมักบริเวณสถานที่ที่มีความเหมาะสม
4. จัดซื้อและหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการ
5. ประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือในแหล่งกำเนิดขยะเพื่อคัดแยกมูล

ฝอยอินทรีย์ออกจากมูลฝอยอื่นๆ

6. วางถังบรรจุขยะเปียกและขยะแห้งไว้ในตลาด กำหนดช่วงเวลาในการเก็บที่แน่นอน

7. ดำเนินกิจกรรมทำปุ๋ยหมัก/ น้ำหมักชีวภาพในทุกวัน
8. ติดตามและประเมินผล
9. ส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพในกลุ่มเกษตรกร
10. ขยายตลาดปุ๋ยอินทรีย์/น้ำหมักชีวภาพเพื่อเพิ่มรายได้แก่เทศบาล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

เทศบาลตำบลควนเนียง คลินิกธรรมชาติ /แกนนำคนรักสุขภาพ และโรงพยาบาลควนเนียง

(8) ตัวชี้วัด

ปริมาณขยะอินทรีย์ที่นำมาทำปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ปริมาณขยะเปียกในเขตเทศบาลลดลง
2. นำปุ๋ยอินทรีย์/น้ำหมักชีวภาพที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง
3. ประชาชนมีความรู้และเข้าใจในการคัดแยกขยะอินทรีย์เพื่อการจัดทำปุ๋ย

อินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ

(10) งบประมาณ

1. ค่าจัดประชุมผู้ประกอบการ/ วิทยากร	10,000 บาท
2. เครื่องบดสับย่อย	35,000 บาท
3. เครื่องผสมปุ๋ย	35,000 บาท
4. กากน้ำตาล	7,000 บาท
5. ถังเก็บขนาด 200 ลิตร 30 ใบ	18,000 บาท

6. ค่าจ้างแรงงาน/ตอบแทนเจ้าหน้าที่	10,000 บาท
7. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	5,000 บาท
8. ค่าจ้างรถตัก	15,000 บาท
รวมงบประมาณขั้นต่ำ	135,000 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

ผู้ดำเนินโครงการสำรวจสอบถามผู้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับผลที่ใช้และผลผลิตที่ได้เป็นระยะๆ

3) โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะชุมชนแก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ แกนนำชุมชน และประชาชน

(1) หลักการและเหตุผล

ในพื้นที่เทศบาลตำบลควนเนียงมีปัญหาเรื่องการจัดการขยะ ได้ดำเนินการด้วยภาครัฐส่วนหนึ่งและแกนนำชุมชนส่วนหนึ่งซึ่งความครอบคลุมถึงประชาชนมีน้อย เพราะฉะนั้นการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการขยะ ถือเป็นกลไกหลักในการผลักดันให้ระบบการจัดการขยะมีประสิทธิภาพที่ดีและเกิดความยั่งยืน โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะชุมชนแก่ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ แกนนำชุมชนและประชาชน จึงเกิดขึ้นเพื่อให้ทุกภาคส่วนเป็นพลังในการขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะชุมชนแก่ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ แกนนำชุมชน และประชาชน
2. เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน
3. เพื่อสร้างจิตสำนึกในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน

(3) เป้าหมาย

ผู้บริหารเทศบาล เจ้าหน้าที่ แกนนำชุมชนและประชาชน ในเขตเทศบาล จำนวน 300 คน

(4) ระยะเวลา

1 กรกฎาคม – 31 สิงหาคม 2548

(5) พื้นที่ดำเนินโครงการ

ห้องประชุมเทศบาลตำบลควนเนียง

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหารเทศบาล เจ้าหน้าที่ในเขตเทศบาล 1 ครั้ง
2. จัดอบรมให้ความรู้แก่นำชุมชนและประชาชนในเขตเทศบาล 1 ครั้ง
3. จัดทัศนศึกษาดูงานในเรื่อง การจัดการขยะในหน่วยงานที่ดำเนินการแล้ว เป็นแบบอย่างในการเรียนรู้
4. ศึกษาองค์ประกอบของขยะในเขตเทศบาลก่อนและหลังดำเนินงาน
5. จุดสัทธิการจัดการขยะชุมชน
6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการจัดการขยะระหว่างพื้นที่ที่ดำเนินการกับพื้นที่อื่นๆ

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

เทศบาลตำบลควนเนียง คลินิกธรรมรักษา / แกนนำคนรักสุขภาพ และโรงพยาบาลควนเนียง

(8) ตัวชี้วัด

แบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจหลังการจัดอบรม

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้บริหารเทศบาล เจ้าหน้าที่ แกนนำชุมชนและประชาชน ในเขตเทศบาลมีศักยภาพ และวิสัยทัศน์ในการจัดการขยะมูลฝอยที่ดีขึ้น

(10) งบประมาณ

1. ค่าอาหารและเครื่องดื่มในการจัดอบรม จำนวน 2 วัน	37,500 บาท
2. ค่าวัสดุในการจัดอบรม	10,000 บาท
3. ค่าตอบแทนวิทยากร	6,000 บาท
4. ค่าใช้จ่ายในการทัศนศึกษาดูงาน 45 คน	50,000 บาท
5. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาองค์ประกอบของขยะก่อน-หลังการดำเนินงาน	40,000 บาท
6. ค่าจัดทำจุดสัทธิในการจัดการขยะ	30,000 บาท
7. ค่าจัดประชุมระหว่างพื้นที่	10,000 บาท
รวมค่าใช้จ่าย	183,500 บาท

(11) การติดตามและประเมินผล

จัดทำแบบสอบถาม สอบถามผู้เข้าร่วมกิจกรรม และจัดทำรายงานเสนอต่อ
หน่วยงาน

3. กลุ่มที่ 3 พัทลุง

กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย เทศบาลเมืองพัทลุง เทศบาลตำบลป่าบอน เทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ
เทศบาลตำบลแม่ชรี และเทศบาลตำบลปากพะยูน

3.1 เทศบาลตำบลแม่ชรี

เทศบาลตำบลแม่ชรี มีแผนด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย คือ โครงการลดและ
แปรรูปขยะ ดังมีรายละเอียดของแผนดังต่อไปนี้

1) โครงการศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิล

(1) หลักการและเหตุผล

ชุมชนต่าง ๆ มีขยะมูลฝอยจากเศษวัสดุและผลิตภัณฑ์ ซึ่งต้องการกำจัด
จำนวนมากในแต่ละวัน ในจำนวนขยะมูลฝอยเหล่านั้นส่วนหนึ่งสามารถนำมาใช้ใหม่ได้ บางชนิด
สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ หากนำขยะมูลฝอยเหล่านี้ไปทิ้งหมดก็จะเป็นปัญหาต่อการจัดการขยะ
มูลฝอยและไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนั้นทางเทศบาลตำบลแม่ชรีจึงมีแนวคิดที่จะให้ชุมชนจัดหา
สถานที่ตั้งเป็นศูนย์รับซื้อขยะรีไซเคิล เพื่อเป็นการรวบรวมและซื้อขายขยะมูลฝอยที่สามารถรีไซเคิลได้
ในชุมชนขึ้น

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้ชุมชน และเทศบาลในการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง
2. เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่
3. เพื่อแปรรูปขยะมูลฝอยให้มีค่า

(3) เป้าหมาย

ลดขยะ 25% ภายใน 3 เดือน อย่างน้อยวันละ 2 ตัน

(4) พื้นที่ดำเนินโครงการ

พื้นที่ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลแม่ชรี

(5) ระยะเวลาการดำเนินโครงการ

มิถุนายน – พฤศจิกายน 2548

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาดูงานการจัดการขยะมูลฝอย
2. อบรมการคัดแยกขยะแกนนำ เช่น ประธานชุมชน อาสาสมัคร นักเรียน
แม่ค้าตลาดสด เป็นต้น
3. การเผยแพร่ความรู้ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยให้กับประชาชนในชุมชน
4. ดำเนินกิจกรรม
5. ติดตามประเมินผล
6. ขยายผลไปยังหน่วยงานท้องถิ่นใกล้เคียง

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

เทศบาลตำบลแม่ขี้

(8) ตัวชี้วัด

ปริมาณขยะรีไซเคิล

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ปริมาณขยะมูลฝอยประเภทขยะรีไซเคิลถูกนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่มากขึ้น

(10) งบประมาณ

1. ศึกษาดูงาน	50,000	บาท
2. อบรมแกนนำ	15,000	บาท
3. อุปกรณ์ในการประชาสัมพันธ์	10,000	บาท
4. อุปกรณ์เครื่องมือในการจัดตั้งศูนย์ฯ	75,000	บาท

(11) การติดตามและประเมินผล

เทศบาลเข้าติดตามการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในชุมชนเป็นระยะๆ ตลอดการ
ดำเนินโครงการ

2) โครงการขยะเปียกในตลาดสด

(1) หลักการและเหตุผล

จากการประมาณการณ์ การทิ้งขยะมูลฝอยของคนทั่วไปทิ้งขยะมูลฝอย 1 กิโลกรัม/คน/วัน ปริมาณขยะมูลฝอยดังกล่าวร้อยละ 65 ของน้ำหนักขยะมูลฝอยที่ทิ้งเป็นขยะมูลฝอยที่เป็นขยะอินทรีย์ และในเขตเทศบาลตำบลแม่ขีมีแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยส่วนใหญ่มาจากแหล่งชุมชน ดังนั้นทางเทศบาลจึงมีแนวคิดที่จะรณรงค์ให้ประชาชนลดขยะอินทรีย์จากครัวเรือนมาทำน้ำหมักชีวภาพใช้ในครัวเรือน

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการทำน้ำหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอยอินทรีย์ของครัวเรือนต่างๆในชุมชน
2. เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการลดปัญหาขยะมูลฝอย

(3) เป้าหมาย

ลดขยะ 25% ภายใน 3 เดือน อย่างน้อยวันละ 2 ตัน

(4) พื้นที่ดำเนินโครงการ

พื้นที่ชุมชนทุ่งไทรงาม ในเขตเทศบาลตำบลแม่ขี

(5) ระยะเวลาการดำเนินโครงการ

กรกฎาคม – กันยายน 2548

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. เลือกพื้นที่สาธิตโครงการ
2. อบรมการทำน้ำหมักชีวภาพครัวเรือนให้ชุมชน
3. ประชุมแม่ค้า พ่อค้าในตลาดสด
4. ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจในตลาดสด
5. ดำเนินกิจกรรม
6. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

ชุมชนทุ่งไทรงาม เทศบาลตำบลแม่ขี และสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง

(8) ตัวชี้วัด

ปริมาณขยะอินทรีย์ที่นำไปทำน้ำหมักชีวภาพ

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ปริมาณขยะอินทรีย์ที่นำไปกำจัดในครัวเรือนลดลง

(10) งบประมาณ

1. ภาระในการใส่เศษผักในตลาดสด	25,000 บาท
2. ถังหมักชีวภาพในครัวเรือน	70,000 บาท
3. กากน้ำตาล	30,000 บาท
รวมเป็นเงิน	125,000 บาท

(11) การติดตามและประเมินผล

เทศบาลตำบลแม่ขรี สอบถามประชาชนเป็นระยะๆ ตลอดการดำเนินโครงการ

3) โครงการการทำข้อมูลการจัดการขยะชุมชน**(1) หลักการและเหตุผล**

ปัจจุบันการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนแต่ละแห่งมีการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกันไป และเพื่อให้เป็นการทราบถึงปริมาณการจัดการด้านขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล โดยให้ประชาชนในพื้นที่สามารถรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลได้นั้น เทศบาลตำบลแม่ขรีจึงได้จัดทำโครงการทำข้อมูลการจัดการขยะชุมชนขึ้น เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ขยะมูลฝอยในชุมชนและพื้นที่

(2) วัตถุประสงค์

เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยตลอดจนปริมาณขยะมูลฝอยที่เทศบาลนำไปกำจัดของเทศบาลและพื้นที่ชุมชนของตนเอง

(3) เป้าหมาย

เทศบาลตำบลแม่ขรีมีฐานข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชน ครัวเรือนในพื้นที่เขตเทศบาล

(4) พื้นที่ดำเนินโครงการ

พื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลแม่ขรี

(5) ระยะเวลาการดำเนินโครงการ

กรกฎาคม – ตุลาคม 2548

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. อบรมอาสาสมัครวิจัย
2. ดำเนินโครงการ
3. สรุปผลการดำเนินงาน

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

โรงเรียนตะโหมดวิทยา

(8) ตัวชี้วัด

ข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยของแต่ละชุมชน

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เทศบาลฯ มีฐานข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยทุกชุมชนในพื้นที่

(10) งบประมาณ

ค่าดำเนินกิจกรรม	50,000	บาท
รวมเป็นเงิน	50,000	บาท

(11) การติดตามและประเมินผล

โรงเรียนตะโหมดวิทยานำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสำรวจให้เทศบาลฯ

4) โครงการรณรงค์การลดขยะต้นทาง**(1) หลักการและเหตุผล**

ประชาชนส่วนใหญ่ของเทศบาลตำบลแม่ขี้ประกอบอาชีพค้าขาย ทำให้ปริมาณขยะในพื้นที่มีค่อนข้างมากคือประมาณ 10 ตันต่อวัน เทศบาลมีบ่อกำจัดขยะ 2 บ่อ แต่เป็นที่ดินเช่า และได้มีการฝังกลบไป 3 ชั้นแล้ว ในปัจจุบันจึงกำจัดขยะโดยการฝังกลบและเผา แต่การเผาขยะก่อความรำคาญใจให้กับประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้เทศบาลเคยมีกิจกรรมด้านการจัดการขยะคือ ธนาคารขยะในปี 2546 แต่ได้หยุดไปเพราะขาดการรณรงค์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีโครงการให้เด็กนักเรียนชี้จักรยานเก็บขยะ แล้วนำมาขายให้กับซาเล้งผู้รับซื้อขยะแต่ประสบกับปัญหาที่ผู้ปกครองไม่ค่อยสนับสนุน อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาใน

ระยะยาว เทศบาลแม่ขี้จึงคิดจะทำกิจกรรมด้านการจัดการขยะอีก โดยจะเน้นการปลูกจิตสำนึกในการลดปริมาณขยะในพื้นที่และการลดปริมาณขยะจากต้นทาง

(2) วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจถึงพิษภัยของการใช้วัสดุที่ย่อยสลายยาก เช่น พลาสติกและโฟม ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

(3) เป้าหมาย

ประชาชนร้อยละ 60 ของประชาชนทั้งหมดในพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจในการลดปริมาณขยะมูลฝอยจากต้นทาง

(4) พื้นที่ดำเนินโครงการ

เทศบาลตำบลแม่ขี้ จังหวัดพัทลุง

(5) ระยะเวลาการดำเนินโครงการ

กรกฎาคม – กันยายน 2548

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประชาสัมพันธ์ชี้แจงโครงการ
2. ดำเนินโครงการ
3. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

เทศบาลตำบลแม่ขี้

(8) ตัวชี้วัด

ประชาชนใช้วัสดุ เช่น ตะกร้า ถุงผ้า เป็นต้น ในการซื้อของมากขึ้น

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ประชาชนตระหนักถึงปัญหาขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น

(10) งบประมาณ

20,000 บาท

(11) การติดตามและประเมินผล

เทศบาลสำรวจพฤติกรรมของประชาชนเป็นระยะ ๆ ตลอดการดำเนินโครงการ

2.2 แผนรวมกลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 3 ได้มีแผนการปฏิบัติงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย 1 โครงการ ได้แก่ โครงการลดและแปรรูปขยะ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) โครงการลดและแปรรูปขยะ

(1) หลักการและเหตุผล

ปริมาณขยะส่วนใหญ่เกิดแหล่งกำเนิดมาจากชุมชน และขยะที่เกิดขึ้นนั้นส่วนใหญ่เป็นขยะอินทรีย์ ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานหลายหน่วยงานได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการคัดแยกขยะ และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาว กลุ่มที่ 3 พัทลุง จึงคิดจะทำกิจกรรมด้านการจัดการขยะอีก โดยจะเน้นการปลูกจิตสำนึกในการลดปริมาณขยะในพื้นที่และการลดปริมาณขยะจากต้นทาง

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจถึงพิษภัยของการใช้วัสดุที่ย่อยสลายยาก เช่น พลาสติกและโฟม ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อนำขยะอินทรีย์มาแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ
3. ปลูกจิตสำนึกและสร้างการมีส่วนร่วมในการลดและนำขยะกลับไปใช้ประโยชน์

(3) เป้าหมาย

1. มีองค์กรชุมชนที่ทำกิจกรรมด้านการลดและนำขยะกลับไปใช้ประโยชน์
2. ขยะอินทรีย์ถูกนำมาแปรรูปไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

(4) พื้นที่ดำเนินการ

เทศบาลเมืองพัทลุง เทศบาลตำบลป่าบอน เทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ เทศบาลตำบลแม่ขี้ และเทศบาลตำบลปากพะยูน

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

3 เดือน (มิถุนายน 2548-สิงหาคม)

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. พบปะกับแกนนำและเตรียมความพร้อมของชุมชน
2. จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ
3. ทดลองทำกิจกรรมในการคัดแยกขยะเปียกและนำไปทำปุ๋ยอินทรีย์ และน้ำหมักชีวภาพ
4. ประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

เทศบาลเมืองพัทลุง เทศบาลตำบลป่าบอน เทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ เทศบาลตำบลแม่ขรี เทศบาลตำบลปากพะยูน และสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

(8) ตัวชี้วัด

ปริมาณขยะเปียกที่ลดลง ปริมาณปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพที่ได้

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขยะที่เทศบาลต้องนำไปกำจัดมีปริมาณลดลง และมีองค์กรด้านการนำขยะเปียกไปแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ

(10) งบประมาณ

1. การพบปะแกนนำ/ประชาสัมพันธ์เชิญชวน	10,000 บาท
2. การจัดประชุม/ฝึกอบรม	20,000 บาท
3. ค่าวัสดุอุปกรณ์ เช่น ถังน้ำ เครื่องผสมปุ๋ย และกากน้ำตาล	50,000 บาท
4. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	10,000 บาท
5. ค่าจ้าง/ค่าตอบแทน	10,000 บาท
6. อื่นๆ	10,000 บาท
รวมเป็นเงิน	110,000 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

เทศบาลตำบลแม่ขรี และสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จัดคณะทำงานออกไปติดตามประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ

4. กลุ่มที่ 4 ควนขุ่น - ทะเลน้อย

กลุ่มที่ 4 ประกอบด้วย เทศบาลตำบลควนขุ่น เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ องค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง และองค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย

4.1 เทศบาลตำบลควนขุ่น

เทศบาลตำบลควนขุ่น มีแผนด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย คือ โครงการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมารีไซเคิลใหม่และทำปุ๋ยหมัก ซึ่งมีรายละเอียดของแผนดังแสดงต่อไปนี้

1) โครงการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมารีไซเคิลใหม่และทำปุ๋ยหมัก

(1) หลักการและเหตุผล

ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลต่างๆ ได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในเขตเทศบาลตำบลควนขุ่น และทางเทศบาลหาแนวทางในการที่จะนำขยะมาแยกออกเป็น 2 ประเภท คือ ขยะเปียก และขยะแห้ง เพื่อนำเอาขยะที่นำมาใช้ประโยชน์ได้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงานเทศบาลต่อไป

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดขยะที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในแต่ละชุมชนและสามารถสร้างจิตสำนึกให้ราษฎรในเขตเทศบาลได้คัดแยกขยะแต่ละประเภท
2. เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ราษฎรในชุมชนในการนำขยะที่นำขยะมาคัดแยก
3. เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรในชุมชนให้รู้จักการนำปุ๋ยหมักจากการหมักขย่นำมาใช้และลดต้นทุนด้านการเกษตร
4. ทำให้ปริมาณขยะอินทรีย์ที่จะต้องนำไปกำจัด เป็นการลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการกำจัดขยะของหน่วยงาน

(3) เป้าหมาย

เพื่อสามารถลดขยะภายในเทศบาล และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนรู้จักการคัดแยกขยะต่างๆ และนำไปใช้เกิดประโยชน์ต่อไป

(4) พื้นที่ดำเนินการ

ตลาด ส่วนราชการ ชุมชนภายในเขต และรัฐวิสาหกิจ

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

3 เดือน (ตุลาคม – ธันวาคม 2548)

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดเตรียมสถานที่สำหรับการนำขยะไปรีไซเคิลใหม่
2. จัดซื้อหาและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน
3. ประชาสัมพันธ์ ขอความร่วมมือจากแหล่งที่กำเนิดขยะ
4. จัดเวทีประชาคมของแต่ละชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างความเข้าใจในขบวนการในการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์
5. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

เทศบาลตำบลควนขนุน

(8) ตัวชี้วัด

1. จำนวนผู้สนใจทำกิจกรรม
2. ปริมาณขยะมูลฝอยอินทรีย์ที่ลดลง

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาลสามารถลดลงไม่น้อยกว่า 30 %
2. ปุ๋ยหมักที่สามารถนำไปใช้ได้โดยตรงกับพืช
3. เกษตรกรลดต้นทุนในการซื้อปุ๋ยเคมี และสารปรับปรุง

(10) งบประมาณ

1. เครื่องมืออุปกรณ์ การคัดแยกขยะ	30,000 บาท
2. ถังหมักปุ๋ยชีวภาพขนาด 200 ลิตร	3,500 บาท
3. เครื่องสับ และอุปกรณ์	30,000 บาท
รวมเป็นเงิน	65,000 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

ทำแบบสอบถาม ผู้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับผลที่ใช้ผลผลิตเป็นระยะ

4.2 เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ

เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ มีได้จัดทำแผนด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย คือ โครงการคัดแยกขยะจากต้นทาง ซึ่งมีรายละเอียดของแผนดังแสดงต่อไปนี้

1) โครงการคัดแยกขยะจากต้นทาง

(1) หลักการและเหตุผล

เทศบาลมะกอกเหนือ มีปัญหาการจัดการเรื่องขยะเนื่องจากมีขยะอยู่จำนวนมาก พื้นที่ในการกำจัดขยะมีจำกัด เพื่อลดปัญหาจำนวนขยะจึงอยากมีกิจกรรมด้านการกำจัดขยะ ลดขยะและนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์

(2) วัตถุประสงค์

เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำไปกำจัด

(3) เป้าหมาย

1. เพื่อให้ชุมชนมีการคัดแยกขยะ
2. เพื่อให้มีการนำขยะที่มีศักยภาพกลับมาใช้ประโยชน์
3. เพื่อสร้างจิตสำนึกให้แก่นักเรียนและประชาชน

(4) พื้นที่ดำเนินการ

ชุมชนในเขตเทศบาล 5 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนตลาดใหม่ ชุมชนหน้าตลาด ชุมชนหลังสถานี ชุมชนประตูเรือ และชุมชนหัวเขาทอง และโรงเรียน 1 โรงเรียนวัดภูเขาทอง

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

2 เดือน

(6) รายละเอียดโครงการ

ต้องการถังขยะเพื่อแยกประเภทของขยะ 3 ประเภท คือ ขยะรีไซเคิลถังสีเหลือง ขยะอันตรายถังสีส้ม ขยะทั่วไป ถังสีดำ สีละ 100 ถัง รวม 300 ถัง

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

กองการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลมะกอกเหนือ

(8) ตัวชี้วัด

ปริมาณขยะที่จัดเก็บเพื่อนำไปกำจัดลดน้อยลง

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เมื่อมีกิจกรรมร่วมกันจะสามารถลดและนำขยะไปใช้ประโยชน์ได้

(10) งบประมาณ

300,000 บาท

(11) การติดตามและประเมินผล

1. ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมโครงการเข้าร่วมกิจกรรมและให้ความสนใจในการดำเนินกิจกรรม
2. การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนที่ถูกคัดแยกออกมาสู่ระบบการนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่

4.3 องค์การบริหารส่วนตำบลพนางตุง

องค์การบริหารส่วนตำบลพนางตุง มีแผนด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียโดยได้ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย คือ โครงการสร้างจิตสำนึกในการทิ้งขยะ ซึ่งมีรายละเอียดของแผนดังแสดงต่อไปนี้

1) โครงการสร้างจิตสำนึกในการทิ้งขยะ**(1) หลักการและเหตุผล**

ชุมชนพนางตุง – ทะเลน้อย เป็นพื้นที่ริมทะเลมีน้ำท่วมขังปีหนึ่งหลายเดือน สภาพอากาศที่อยู่อาศัยปลูกในรูปแบบบ้านยกพื้นใต้ถุนสูง ใต้ถุนบ้านมีน้ำและโคลนดูแลรักษาความสะอาดลำบาก ประชาชนยังขาดจิตสำนึกในการทิ้งขยะและยังนิยมทิ้งขยะใต้ถุนบ้าน ทำให้เกิดการหมักหมมและเน่าเหม็น หมู่บ้านกลายเป็นแหล่งสะสมล่อแหลมต่อการเกิดโรคระบาด ปัจจุบัน อบต. ทะเลน้อย อบต. พนางตุง ได้จัดทำโครงการดูแลทะเล โดยนำดินที่ได้จากการขุดลอกทะเลน้อยมาถมใต้ถุนบ้าน เพื่อให้มีระดับสูงขึ้น และได้ดำเนินการไปแล้วประมาณร้อยละ 50 ทั้งนี้คาดหวังว่าเมื่อการดำเนินการถมใต้ถุนบ้านเสร็จสมบูรณ์ อบต. ทะเลน้อย และ อบต. พนางตุง จะจะสามารถดำเนินการด้านการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งในระหว่างนี้หน่วยงานทั้ง 2 แห่ง จึงมีแนวความคิดที่จะรณรงค์ปลูกจิตสำนึกในการทิ้งขยะของประชาชน และให้ความรู้แก่ประชาชนในการคัดแยกและการนำขยะกลับไปใช้ประโยชน์

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนทราบถึงข้อเสียของการทิ้งขยะลงใต้ถุนบ้าน
2. เพื่อปลูกจิตสำนึกและส่งเสริมให้ประชาชนทิ้งขยะในภาชนะที่รองรับ
3. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์

(3) เป้าหมาย

พื้นที่หมู่ที่ 1, 2,13 ตำบลพนางตุง และหมู่ที่ 1, 2 ตำบลทะเลน้อย ซึ่งมีสภาพพื้นที่คล้ายกันและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะอาด และมีสุขอนามัย นักท่องเที่ยวสามารถเดินสัมผัสวิถีชีวิตคนในชุมชนได้อย่างประทับใจ

(4) พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ 1, 2,13 ตำบลพนางตุง และหมู่ที่ 1, 2 ตำบลทะเลน้อย

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

มิ.ย – ธ.ค. 2548

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. ประชาสัมพันธ์ชี้แจงโครงการ
3. จัดฝึกอบรม ศึกษาดูงาน
4. ดำเนินกิจกรรม
5. ประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลพนางตุงและองค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย

(8) ตัวชี้วัด

ความร่วมมือจากประชาชนในการทิ้งขยะ และชุมชน (อาคารบ้านเรือน) สะอาดขึ้น สภาพพื้นที่ปราศจากขยะและน่าประทับใจจากนักท่องเที่ยวที่มาศึกษาวิถีของคนทะเลน้อย

(9) งบประมาณ

1. จากพานิชานวี	500,000 บาท
2. อบต.พนางตุง และ อบต. ทะเลน้อย	100,000 บาท
รวมเป็นเงิน	600,000 บาท

(10) การติดตามประเมินผล

อบต. นำเสนอรายงานต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นระยะ

4.4 องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย

องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย จัดทำแผนด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ได้แก่ โครงการสร้างจิตสำนึกในการทิ้งขยะ โดยทำร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง เนื่องจากพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อยจำนวนหมู่บ้าน 2 หมู่บ้าน และมีพื้นที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง จึงทำโครงการร่วมกัน รายละเอียดของแผนดังแสดงในแผนโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลพนาสูง

5. กลุ่มที่ 5 เมืองสงขลา – ใกล้เคียง

กลุ่มที่ 5 ประกอบด้วย เทศบาลนครสงขลา เทศบาลตำบลบ่อตรู เทศบาลตำบลสิงหนคร องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงแส องค์การบริหารส่วนตำบลเขารูปช้าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช และองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าสตน ในการจัดทำแผนของกลุ่มที่ 5 ได้ให้เทศบาลตำบลบ่อตรูเป็นเทศบาลที่มีการดำเนินงาน ซึ่งมีรายละเอียดของแผนดังต่อไปนี้

5.1 เทศบาลตำบลบ่อตรู

เทศบาลตำบลบ่อตรู มีแผนด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย 1 โครงการ คือ โครงการลดและใช้ประโยชน์จากขยะ ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงต่อไปนี้

1) โครงการลดและใช้ประโยชน์จากขยะ

(1) หลักการและเหตุผล

ปัญหาขยะมูลฝอยจากครัวเรือน ตลาดและจากการประกอบอาชีพในปัจจุบัน นับวันยิ่งก่อให้เกิดปัญหาต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งด้านการจัดเก็บ และการกำจัด ทั้งนี้ยังส่งผลถึงปัญหาที่จะตามมาจากการหมักหมมเน่าเสียของขยะ ทั้งทางด้านกลิ่น และเรื่องสุขอนามัยอันเนื่องมาจากการตกค้างของขยะที่ไม่สามารถขจัดได้หมดสิ้นไปในแต่ละวัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องดำเนินการคัดแยก จัดเก็บ และกำจัดขยะอย่างเหมาะสม ดังนั้นการจัดทำโครงการลดและใช้ประโยชน์จากขยะนี้จะเป็นอีกหนึ่งโครงการที่สามารถลดปริมาณขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดปริมาณขยะในครัวเรือน
2. เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บและกำจัดขยะ
3. เพื่อก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากของเสียในชุมชน
4. เพื่อก่อให้เกิดรายได้เสริม

(3) เป้าหมาย

1. ลดปริมาณขยะในครัวเรือน 30%
2. ลดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บและกำจัดขยะ 10%
3. ประชาชนสามารถนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ได้
4. ประชาชนมีรายได้เสริมจากการคัดแยกขยะ

(4) พื้นที่ดำเนินการ

1. เทศบาลตำบลบ่อตรุ (พื้นที่นาร่อง)
2. เทศบาลนครสงขลา
3. เทศบาลตำบลสิงหนคร
4. องค์การบริหารส่วนตำบลเขารูปช้าง
5. องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงแส
6. องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าสตน
7. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช

(5) ระยะเวลาดำเนินการ

1. ระยะสั้น	ใช้เวลา	2	เดือน
2. ระยะยาว	ใช้เวลา	1	ปี

(6) ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
2. ประชาสัมพันธ์โครงการ
3. กำหนดกิจกรรม (การดำเนินกิจกรรมย่อย) คือ
 - 3.1 กิจกรรมการลดขยะเปียกที่เกิดจากตลาด ครัวเรือน และอาชีพ โดยนำมาทำน้ำหมักชีวภาพ
 - 3.2 รณรงค์การคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง
 - สนับสนุนการแยกถังขยะตามประเภทขยะ
 - การรับซื้อขยะแห้งบางประเภท เช่น ธนาคารขยะ
 - ผลิตภัณฑ์ ป้ายโฆษณา กระตุ้นจิตสำนึก

3.3 กิจกรรมตลาดนัดซื้อขายขยะ โดยจัดระบบให้มีการพบปะระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย (แต่ยังมีปัญหากับขยะบางประเภทที่ไม่สามารถทำการซื้อขายได้)

4. ดำเนินกิจกรรม
5. ติดตามและประเมินผล

(7) ผู้ดำเนินโครงการ

เทศบาลตำบลบ่อตรุ

(8) ตัวชี้วัด

ปริมาณขยะที่เทศบาลจัดเก็บลดลง

(9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ปริมาณขยะในครัวเรือนลดลง
2. ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บและกำจัดขยะลดลง
3. มีการใช้ประโยชน์จากของเสียในชุมชนมากขึ้น
4. เกิดรายได้เสริมแก่ประชาชน

(10) งบประมาณ

1. ภาชนะใส่เศษอาหาร เศษผัก วัสดุขุขย จากครัวเรือน (จ้างเหมาโดยใช้ถังสี่รีไซเคิล จำนวน 3,000 ใบ)	300,000 บาท
2. กากน้ำตาล (6,000 ลิตร)	48,000 บาท
3. ตาชั่งกลาง (50 กิโลกรัม)	1,500 บาท
รวมเป็นเงิน	349,500 บาท

(11) การติดตามประเมินผล

ผู้ดำเนินโครงการสำรวจสอบถามผู้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้น โดยสำรวจปริมาณขยะโดยเฉลี่ยก่อน และหลังการดำเนินกิจกรรม

ตาราง ฉ-1 เกณฑ์การพิจารณาจัดลำดับพื้นที่ศักยภาพนำร่องการสาธิต

ปัจจัย	(Weighting)	ระดับปัจจัย	(Rating)	ค่าคะแนนแต่ละปัจจัยของชุมชน (W x R)										
				1.ทต.สะอาด	2.ทต.ปกริภ	3.ทต.พึ่งลา	4.ทต.หาดใหญ่	5.ทต.คลองแห	6.อบต.ท่าข้าม	7.อบต.ฉลุง	8.ทต.ควนเนียง	9.ทต.แม่ขีร์	10.ทต.ควนเขิน	
1. ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น	2.0	ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 8.0 ตัน/วัน	5	10			10	10				10		
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 6.0 ตัน/วัน	4								8			
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 4.0 ตัน/วัน	3											
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 2.0 ตัน/วัน	2		4	4				4				
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น <= 2.0 ตัน/วัน	1								2			2
2. ประสิทธิภาพการเก็บรวบรวมมูลฝอย	1.5	ประสิทธิภาพ <= 85 %	5		7.5	7.5		7.5	7.5	7.5	7.5	7.5		
		ประสิทธิภาพ > 85 %	4											
		ประสิทธิภาพ > 90 %	3	4.5										
		ประสิทธิภาพ > 95 %	2											
		ประสิทธิภาพ 100 %	1				1.5							1.5
3. ลักษณะชุมชน	1.0	ชุมชนอุตสาหกรรม	5											
		ชุมชนการท่องเที่ยวและบริการ	4											
		ชุมชนพาณิชย์กรรม	3			3							3	
		ชุมชนที่อยู่อาศัย	2				2							2
		ชุมชนเกษตรกรรม	1	1	1			1	1	1	1			
4. แนวโน้มความรุนแรงของปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย	1.5	การจัดการแบบเทกอง/เผากลางแจ้ง	5							7.5			7.5	
		การจัดการแบบขุดหลุมฝัง/ไถกลบ	4								6			
		การจัดการแบบฝังกลบ/กึ่งหลักรูขุมมูล	3		4.5	4.5						4.5		
		การจัดการแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	2	3			3	3						3
		การจัดการแบบระบบครบวงจร	1											

ตารางที่ ฉ-1 เกณฑ์การพิจารณาจัดลำดับพื้นที่ศักยภาพนำร่องการสาธิต (ต่อ)

ปัจจัย	(Weighting)	ระดับปัจจัย	(Rating)	ค่าคะแนนแต่ละปัจจัยของชุมชน (W x R)											
				1.ทม.สะอาด	2.ทต.ปริก	3.ทต.พึ่งลา	4.ทต.หาดีใหญ่	5.ทต.คลองแห	6.อบต.ท่าข้าม	7.อบต.คลอง	8.ทต.ควนเนียง	9.ทต.แม่วรี	10.ทต.ควนขัน		
5. ศักยภาพขยะมูลฝอยในการนำกลับมาใช้ประโยชน์	1.5	มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 90.0	5												
		มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 87.5	4										6		
		มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 85.0	3												
		มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 82.5	2												
		มีศักยภาพ น้อยกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 82.5	1	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5			
6. อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์	1.5	อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ <= 5 %	5			7.5	7.5		7.5	7.5		7.5			
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 5 %	4	6				6				6			
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 10 %	3												
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 15 %	2		3										
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 20 %	1												
7. แหล่งรับซื้อวัสดุรีไซเคิล	2.5	อยู่ในพื้นที่และรับซื้อได้ไม่จำกัด	5	12.5	12.5	12.5	12.5	12.5	12.5	12.5		12.5			
		อยู่นอกพื้นที่และรับซื้อได้ไม่จำกัด	4												
		อยู่ในพื้นที่และรับซื้อได้จำกัด	3									7.5			
		อยู่นอกพื้นที่และรับซื้อได้จำกัด	2												
		ไม่มีแหล่งรับซื้อวัสดุ	1												
8. กลุ่มกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียและรักษาสิ่งแวดล้อม	2.5	จำนวน >= 4 กลุ่ม	5								12.5				
		จำนวน 3 กลุ่ม	4												
		จำนวน 2 กลุ่ม	3		7.5										
		จำนวน 1 กิจกรรม	2				5								
		ไม่มีกลุ่มกิจกรรมในพื้นที่	1	2.5		2.5		2.5	2.5	2.5		2.5			

ตารางที่ ฉ-1 เกณฑ์การพิจารณาจัดลำดับพื้นที่ศักยภาพนำร่องการสาธิต (ต่อ)

ปัจจัย	(Weighting)	ระดับปัจจัย	(Rating)	ค่าคะแนนแต่ละปัจจัยของชุมชน (W x R)										
				1.ทต. สะเตา	2.ทต. ปริก	3.ทต. ฟังลา	4.ทต. ทาดใหญ่	5.ทต. คลองแห	6.อบต. ทำข้าม	7.อบต. อดสูง	8.ทต. ความเนียง	9.ทต. แมวี่	10.ทต. ความชนุ่น	
9. สถาบันการศึกษาและศาสนสถานที่มีกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย	2.5	> 4 องค์กร/กลุ่ม	5										0	
		4 องค์กร/กลุ่ม	4											
		3 องค์กร/กลุ่ม	3						7.5					
		2 องค์กร/กลุ่ม	2				5			5	5			
		1 องค์กร/กลุ่ม หรือน้อยกว่า	1	2.5		2.5		2.5						
10. แผนปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย	3.5	แผนปฏิบัติการฯ ดีเยี่ยม (คะแนน > 95%)	5											
		แผนปฏิบัติการฯ ดี (คะแนน > 90%)	4						14		14			
		แผนปฏิบัติการฯ ค่อนข้างดี (คะแนน > 80%)	3			10.5		10.5		10.5		10.5	10.5	
		แผนปฏิบัติการฯ ปานกลาง (คะแนน > 70%)	2	7	7		7							
		แผนปฏิบัติการฯ พอใช้ (คะแนน > 60%)	1											
คะแนนรวม (S)				50.5	48.5	56.0	55.0	57.0	65.5	56.0	67.5	67.0	19.0	
ลำดับพื้นที่ศักยภาพ				9	10	6	8	5	3	6	1	2	14	

ตารางที่ ฉ-2 เกณฑ์การพิจารณาจัดลำดับพื้นที่ศักยภาพนำร่องการสาธิต

ปัจจัย	(Weighting)	ระดับปัจจัย	(Rating)	ค่าคะแนนแต่ละปัจจัยของชุมชน (W x R)											
				11. ทด. ภาวะอากาศเหนือ	12. อบต. พนังสูง	13. อบต. วัฒนน้อย	14. ทด. ปอดตรู								
1. ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น	2.0	ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 8.0 ตัน/วัน	5				10								
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 6.0 ตัน/วัน	4												
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 4.0 ตัน/วัน	3												
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 2.0 ตัน/วัน	2	4	4										
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น <= 2.0 ตัน/วัน	1			2									
2. ประสิทธิภาพการเก็บรวบรวมมูลฝอย	1.5	ประสิทธิภาพ <= 85 %	5				7.5								
		ประสิทธิภาพ > 85 %	4												
		ประสิทธิภาพ > 90 %	3												
		ประสิทธิภาพ > 95 %	2			3									
		ประสิทธิภาพ 100 %	1	1.5	1.5										
3. ลักษณะชุมชน	1.0	ชุมชนอุตสาหกรรม	5												
		ชุมชนการท่องเที่ยวและบริการ	4												
		ชุมชนพาณิชย์กรรม	3												
		ชุมชนที่อยู่อาศัย	2			2									
		ชุมชนเกษตรกรรม	1	1	1		1								
4. แนวโน้มความรุนแรงของปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย	1.5	การจัดการแบบเทกอง/เผากลางแจ้ง	5		7.5										
		การจัดการแบบขุดหลุมฝัง/ไถกลบ	4												
		การจัดการแบบฝังกลบ/กึ่งหลักรูขุขาภิบาล	3	4.5			4.5								
		การจัดการแบบฝังกลบอย่างถูกหลักรูขุขาภิบาล	2			3									
		การจัดการแบบระบบครบวงจร	1												

ตารางที่ ฉ-2 เกณฑ์การพิจารณาจัดลำดับพื้นที่ศักยภาพนำร่องการสาธิต (ต่อ)

ปัจจัย	(Weighting)	ระดับปัจจัย	(Rating)	ค่าคะแนนแต่ละปัจจัยของชุมชน (W x R)																
				11. ทดสอบภาคเหนือ	12. อบต. พนาสูง	13. อบต. ทะเลน้อย	14. ทต. บ่อตรู													
6. ศักยภาพขยะมูลฝอยในการนำกลับมาใช้ประโยชน์	1.5	มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 90.0	5																	
		มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 87.5	4																	
		มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 85.0	3																	
		มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 82.5	2																	
		มีศักยภาพ น้อยกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 82.5	1	1.5	1	1.5	1.5													
6. อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์	1.5	อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ <= 5 %	5		7.5		7.5													
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 5 %	4																	
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 10 %	3																	
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 15 %	2				3													
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 20 %	1	1.5																
7. แหล่งรับซื้อวัสดุรีไซเคิล	2.5	อยู่ในพื้นที่และรับซื้อได้ไม่จำกัด	5	12.5	12.5		12.5													
		อยู่นอกพื้นที่และรับซื้อได้ไม่จำกัด	4																	
		อยู่ในพื้นที่และรับซื้อได้จำกัด	3																	
		อยู่นอกพื้นที่และรับซื้อได้จำกัด	2				5													
		ไม่มีแหล่งรับซื้อวัสดุ	1																	
8. กลุ่มกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียและรักษาสิ่งแวดล้อม	2.5	จำนวน >= 4 กลุ่ม	5																	
		จำนวน 3 กลุ่ม	4																	
		จำนวน 2 กลุ่ม	3																	
		จำนวน 1 กิจกรรม	2																	
		ไม่มีกลุ่มกิจกรรมในพื้นที่	1	2.5	2.5	2.5	2.5													

ตารางที่ ฉ-2 เกณฑ์การพิจารณาจัดลำดับพื้นที่ศักยภาพนำร่องการสาธิต (ต่อ)

ปัจจัย	(Weighting)	ระดับปัจจัย	(Rating)	ค่าคะแนนแต่ละปัจจัยของชุมชน (W x R)																		
				11. คณะภาคเอกชน	12. อบต. พนาสูง	13. อบต. ทะเลน้อย	14. ทต. ปอดู															
9. สถาบันการศึกษาและศาสนสถานที่มีกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย	2.5	> 4 องค์กร/กลุ่ม	5	0	1																	
		4 องค์กร/กลุ่ม	4																			
		3 องค์กร/กลุ่ม	3																			
		2 องค์กร/กลุ่ม	2				5															
		1 องค์กร/กลุ่มหรือไม่มี	1				2.5															
10. แผนปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย	3.5	แผนปฏิบัติการฯ ดีเยี่ยม (คะแนน > 95%)	5																			
		แผนปฏิบัติการฯ ดี (คะแนน > 90%)	4				14															
		แผนปฏิบัติการฯ ค่อนข้างดี (คะแนน > 80%)	3	10.5																		
		แผนปฏิบัติการฯ ปานกลาง (คะแนน > 70%)	2		7	7																
		แผนปฏิบัติการฯ พอใช้ (คะแนน > 60%)	1																			
คะแนนรวม (S)					39.5	45.5	34.0	63.5														
ลำดับพื้นที่ศักยภาพ					12	11	13	4														

ตาราง จ-1 เกณฑ์การพิจารณาจัดลำดับพื้นที่ศักยภาพนำร่องการสาธิต

ปัจจัย	(Weighting)	ระดับปัจจัย	(Rating)	ค่าคะแนนแต่ละปัจจัยของชุมชน (W x R)									
				1.ทม.สะอาด	2.ทต.ปริก	3.ทต.พึ่งลา	4.ทต.หาดใหญ่	5.ทต.คลองแห	6.อบต.ท่าข้าม	7.อบต.ฉลุง	8.ทต.ควนเนียง	9.ทต.แม่ขี้	10.ทต.ควนเข้
1. ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น	2.0	ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 8.0 ตัน/วัน	5	10			10	10				10	
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 6.0 ตัน/วัน	4							8			
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 4.0 ตัน/วัน	3										
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 2.0 ตัน/วัน	2	4	4			4					
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น <= 2.0 ตัน/วัน	1						2				2
2. ประสิทธิภาพการเก็บรวบรวมมูลฝอย	1.5	ประสิทธิภาพ <= 85 %	5	7.5	7.5		7.5	7.5	7.5	7.5	7.5		
		ประสิทธิภาพ > 85 %	4										
		ประสิทธิภาพ > 90 %	3	4.5									
		ประสิทธิภาพ > 95 %	2										
		ประสิทธิภาพ 100 %	1			1.5							1.5
3. ลักษณะชุมชน	1.0	ชุมชนอุตสาหกรรม	5										
		ชุมชนการท่องเที่ยวและบริการ	4										
		ชุมชนพาณิชย์กรรม	3			3						3	
		ชุมชนที่อยู่อาศัย	2			2							2
		ชุมชนเกษตรกรรม	1	1	1			1	1	1	1		
4. แนวโน้มความรุนแรงของปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย	1.5	การจัดการแบบเทกอง/เผากลางแจ้ง	5						7.5			7.5	
		การจัดการแบบขุดหลุมฝัง/ไถกลบ	4							6			
		การจัดการแบบฝังกลบ/กึ่งหลักรูขุมมูล	3		4.5	4.5					4.5		
		การจัดการแบบฝังกลบอย่างถูกหลักรูขุมมูล	2	3		3	3						3
		การจัดการแบบระบบครบวงจร	1										

ตารางที่ จ-1 เกณฑ์การพิจารณาจัดลำดับพื้นที่ศักยภาพนำร่องการสาธิต (ต่อ)

ปัจจัย	(Weighting)	ระดับปัจจัย	(Rating)	ค่าคะแนนแต่ละปัจจัยของชุมชน (W x R)											
				1.ทต.สะอาด	2.ทต.ปริก	3.ทต.พึ่งลา	4.ทต.หาดีใหญ่	5.ทต.คลองแห	6.อบต.ท่าข้าม	7.อบต.คลอง	8.ทต.ควนเนียง	9.ทต.แม่วิว	10.ทต.ควนเนิน		
5. ศักยภาพขยะมูลฝอยในการนำกลับมาใช้ประโยชน์	1.5	มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 90.0	5												
		มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 87.5	4										6		
		มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 85.0	3												
		มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 82.5	2												
		มีศักยภาพ น้อยกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 82.5	1	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5			
6. อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์	1.5	อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ <= 5 %	5			7.5	7.5		7.5	7.5		7.5			
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 5 %	4	6				6				6			
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 10 %	3												
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 15 %	2		3										
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 20 %	1												
7. แหล่งรับซื้อวัสดุรีไซเคิล	2.5	อยู่ในพื้นที่และรับซื้อได้ไม่จำกัด	5	12.5	12.5	12.5	12.5	12.5	12.5	12.5		12.5			
		อยู่นอกพื้นที่และรับซื้อได้ไม่จำกัด	4												
		อยู่ในพื้นที่และรับซื้อได้จำกัด	3										7.5		
		อยู่นอกพื้นที่และรับซื้อได้จำกัด	2												
		ไม่มีแหล่งรับซื้อวัสดุ	1												
8. กลุ่มกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียและรักษาสิ่งแวดล้อม	2.5	จำนวน >= 4 กลุ่ม	5									12.5			
		จำนวน 3 กลุ่ม	4												
		จำนวน 2 กลุ่ม	3		7.5										
		จำนวน 1 กิจกรรม	2				5								
		ไม่มีกลุ่มกิจกรรมในพื้นที่	1	2.5		2.5		2.5	2.5	2.5		2.5			

ตารางที่ ฉ-1 เกณฑ์การพิจารณาราคาลำดับพื้นที่ศักยภาพนำร่องการสาธิต (ต่อ)

ปัจจัย	(Weighting)	ระดับปัจจัย	(Rating)	ค่าคะแนนแต่ละปัจจัยของชุมชน (W x R)										
				1.ทต. สะเดา	2.ทต. ปริก	3.ทต. พังลา	4.ทต. ทาดใหญ่	5.ทต. ดลองแห	6.อบต. ท่าข้าม	7.อบต. อดสูง	8.ทต. ความเนียง	9.ทต. แมวี่	10.ทต. ความชนุ่น	
9. สถาบันการศึกษาและศาสนสถานที่มีกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย	2.5	> 4 องค์กร/กลุ่ม	5										0	
		4 องค์กร/กลุ่ม	4											
		3 องค์กร/กลุ่ม	3						7.5					
		2 องค์กร/กลุ่ม	2				5			5	5			
		1 องค์กร/กลุ่ม หรือน้อยกว่า	1	2.5		2.5		2.5						
10. แผนปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย	3.5	แผนปฏิบัติการฯ ดีเยี่ยม (คะแนน > 95%)	5											
		แผนปฏิบัติการฯ ดี (คะแนน > 90%)	4						14		14			
		แผนปฏิบัติการฯ ค่อนข้างดี (คะแนน > 80%)	3			10.5		10.5		10.5		10.5	10.5	
		แผนปฏิบัติการฯ ปานกลาง (คะแนน > 70%)	2	7	7		7							
		แผนปฏิบัติการฯ พอใช้ (คะแนน > 60%)	1											
คะแนนรวม (S)				50.5	48.5	56.0	55.0	57.0	65.5	56.0	67.5	67.0	19.0	
ลำดับพื้นที่ศักยภาพ				9	10	6	8	5	3	6	1	2	14	

ตารางที่ ฉ-2 เกณฑ์การพิจารณาคัดลำดับพื้นที่ศักยภาพนำร่องการสาธิต

ปัจจัย	(Weighting)	ระดับปัจจัย	(Rating)	ค่าคะแนนแต่ละปัจจัยของชุมชน (W x R)																
				11. ทด. ภาวะทางเหนือ	12. อบต. พนางสูง	13. อบต. เวียงน้อย	14. ทต. ปอดตุ๋													
1. ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น	2.0	ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 8.0 ตัน/วัน	5				10													
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 6.0 ตัน/วัน	4																	
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 4.0 ตัน/วัน	3																	
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น > 2.0 ตัน/วัน	2	4	4															
		ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น <= 2.0 ตัน/วัน	1			2														
2. ประสิทธิภาพการเก็บรวบรวมมูลฝอย	1.5	ประสิทธิภาพ <= 85 %	5				7.5													
		ประสิทธิภาพ > 85 %	4																	
		ประสิทธิภาพ > 90 %	3																	
		ประสิทธิภาพ > 95 %	2			3														
		ประสิทธิภาพ 100 %	1	1.5	1.5															
3. ลักษณะชุมชน	1.0	ชุมชนอุตสาหกรรม	5																	
		ชุมชนการท่องเที่ยวและบริการ	4																	
		ชุมชนพาณิชย์กรรม	3																	
		ชุมชนที่อยู่อาศัย	2			2														
		ชุมชนเกษตรกรรม	1	1	1		1													
4. แนวโน้มความรุนแรงของปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย	1.5	การจัดการแบบเทกอง/เผากลางแจ้ง	5		7.5															
		การจัดการแบบขุดหลุมฝัง/ไถกลบ	4																	
		การจัดการแบบฝังกลบ/กึ่งหลักรูขุขี้บาล	3	4.5			4.5													
		การจัดการแบบฝังกลบอย่างถูกหลักรูขุขี้บาล	2			3														
		การจัดการแบบระบบครบวงจร	1																	

ตารางที่ ฉ-2 เกณฑ์การพิจารณาจัดลำดับพื้นที่ศักยภาพนำร่องการสาธิต (ต่อ)

ปัจจัย	(Weighting)	ระดับปัจจัย	(Rating)	ค่าคะแนนแต่ละปัจจัยของชุมชน (W x R)														
				11. ทดสอบภาคเหนือ	12. อบต. พนาสูง	13. อบต. ทะเลน้อย	14. ทต. บ่อตรู											
6. ศักยภาพขยะมูลฝอยในการนำกลับมาใช้ประโยชน์	1.5	มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 90.0	5															
		มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 87.5	4															
		มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 85.0	3															
		มีศักยภาพ มากกว่าร้อยละ 82.5	2															
		มีศักยภาพ น้อยกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 82.5	1	1.5	1	1.5	1.5											
6. อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์	1.5	อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ <= 5 %	5		7.5		7.5											
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 5 %	4															
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 10 %	3															
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 15 %	2			3												
		อัตราการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ > 20 %	1	1.5														
7. แหล่งรับซื้อวัสดุรีไซเคิล	2.5	อยู่ในพื้นที่และรับซื้อได้ไม่จำกัด	5	12.5	12.5		12.5											
		อยู่นอกพื้นที่และรับซื้อได้ไม่จำกัด	4															
		อยู่ในพื้นที่และรับซื้อได้จำกัด	3															
		อยู่นอกพื้นที่และรับซื้อได้จำกัด	2			5												
		ไม่มีแหล่งรับซื้อวัสดุ	1															
8. กลุ่มกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสียและรักษาสิ่งแวดล้อม	2.5	จำนวน >= 4 กลุ่ม	5															
		จำนวน 3 กลุ่ม	4															
		จำนวน 2 กลุ่ม	3															
		จำนวน 1 กิจกรรม	2															
		ไม่มีกลุ่มกิจกรรมในพื้นที่	1	2.5	2.5	2.5	2.5											

ตารางที่ ฉ-2 เกณฑ์การพิจารณาจัดลำดับพื้นที่ศักยภาพนำร่องการสาธิต (ต่อ)

ปัจจัย	(Weighting)	ระดับปัจจัย	(Rating)	ค่าคะแนนแต่ละปัจจัยของชุมชน (W x R)																	
				11. คณะภาคเอกชน	12. อบต. พนาสูง	13. อบต. ทะเลน้อย	14. ทต. ปอดู														
9. สถาบันการศึกษาและศาสนสถานที่มีกิจกรรมด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย	2.5	> 4 องค์กร/กลุ่ม	5	0	1																
		4 องค์กร/กลุ่ม	4																		
		3 องค์กร/กลุ่ม	3																		
		2 องค์กร/กลุ่ม	2				5														
		1 องค์กร/กลุ่มหรือไม่มี	1					2.5													
10. แผนปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย	3.5	แผนปฏิบัติการฯ ดีเยี่ยม (คะแนน > 95%)	5																		
		แผนปฏิบัติการฯ ดี (คะแนน > 90%)	4				14														
		แผนปฏิบัติการฯ ค่อนข้างดี (คะแนน > 80%)	3	10.5																	
		แผนปฏิบัติการฯ ปานกลาง (คะแนน > 70%)	2		7	7															
		แผนปฏิบัติการฯ พอใช้ (คะแนน > 60%)	1																		
คะแนนรวม (S)					39.5	45.5	34.0	63.5													
ลำดับพื้นที่ศักยภาพ					12	11	13	4													

สรุปผลการสำรวจทัศนคติชุมชนของเทศบาลตำบลควนเนียง

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)		
1-2	19	22.89
3-4	37	44.58
5-6	22	26.51
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	5	6.02
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	7	8.43
2. ปริมาณขยะมูลฝอยในร้านค้า/ครัวเรือน ใน 1 สัปดาห์ (กก.)		
(1) ขยะสด		
0.0 - 2.0	28	33.73
2.1 - 4.0	5	6.02
4.1-6.0	13	15.66
6.1-8.0	13	15.66
8.1-10.0	8	9.64
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	8	9.64
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีขยะสด	8	9.64
(2) เหล็ก		
0.0 - 2.0	6	7.23
2.1 - 4.0		
4.1-6.0		
6.1-8.0	1	1.20
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	2	2.41
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีเหล็ก	74	89.16

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
(3) กระดาษ		
0.0 - 2.0	43	51.81
2.1 - 4.0	5	6.02
4.1-6.0	2	2.41
6.1-8.0		0.00
8.1-10.0	1	1.20
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	3	3.61
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	29	34.94
(4) แก้ว		
0.0 - 2.0	13	15.66
2.1 - 4.0	6	7.23
4.1-6.0	4	4.82
6.1-8.0	1	1.20
8.1-10.0	1	1.20
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	2	2.41
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีแก้ว	56	67.47
(5) พลาสติก		
0.0 - 2.0	63	75.90
2.1 - 4.0	3	3.61
4.1-6.0	1	1.20
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	16	19.28
ครัวเรือนที่ไม่มีพลาสติก		

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
(6) อื่น ๆ (กระป๋อง)		
0.0 - 2.0	4	4.82
2.1 - 4.0		
4.1-6.0		
6.1-8.0	2	2.41
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	1	1.20
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีวัสดุรีไซเคิลอื่นๆ	76	91.57
2.1 การรับรู้ข่าวสารการดำเนินกิจกรรมลดปริมาณขยะในพื้นที่		
รู้	74	89.16
ไม่รู้	8	9.64
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	1	1.20
2.2 การลด/คัดแยกขยะที่ร้านค้าหรือครัวเรือน		
มี	73	87.95
โดยวิธี ขายให้ร้านค้าขายของเก่า		
0.0 - 2.0	30	36.14
2.1 - 4.0	6	7.23
4.1-6.0	10	12.05
6.1-8.0	4	4.82
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	10	12.05
ครัวเรือนที่ไม่มีขาย	13	15.66

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ทำปุ๋ย		
0.0 - 2.0	13	15.66
2.1 - 4.0	2	2.41
4.1-6.0	3	3.61
6.1-8.0		
8.1-10.0	1	1.20
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่ทำปุ๋ย	54	65.06
รวม	73	87.95
นำกลับมาใช้ใหม่		
0.0 - 2.0	12	14.46
2.1 - 4.0	1	1.20
4.1-6.0		
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่นำกลับมาใช้ใหม่	60	72.29
รวม	73	87.95
ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ)		
0.0 - 2.0	1	1.20
2.1 - 4.0		
4.1-6.0	1	1.20
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่ลดการเกิดขยะ	71	85.54
รวม	73	87.95

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อื่นๆ		
0.0 - 2.0	4	4.82
2.1 - 4.0	2	2.41
4.1-6.0	2	2.41
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	4	4.82
ครัวเรือนที่ไม่มีวัสดุรีไซเคิลอื่นๆ	61	73.49
รวม	73	87.95
ไม่มี	10	12.05
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการลด/ตัดแยกขยะที่จะสามารถให้ขยะในท้องถิ่นลดได้		
ได้	75	90.36
ไม่ได้	5	6.02
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	3	3.61
2.4 ท่านคิดว่าจะคัดแยกขยะเพื่อเป็นการลดปริมาณขยะในท้องถิ่นของท่านได้หรือไม่		
ทำได้	75	90.36
โดยวิธี ขายให้ร้านค้าขายของเก่า		
0.0 - 2.0	30	36.14
2.1 - 4.0	7	8.43
4.1-6.0	9	10.84
6.1-8.0	5	6.02
8.1-10.0	2	2.41
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	9	10.84
ครัวเรือนที่ไม่มีขาย	13	15.66
รวม	75	90.36

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ทำปุ๋ย		
0.0 - 2.0	21	25.30
2.1 - 4.0	3	3.61
4.1-6.0	2	2.41
6.1-8.0		
8.1-10.0	1	1.20
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่ทำปุ๋ย	48	57.83
รวม	75	90.36
นำกลับมาใช้ใหม่		
0.0 - 2.0	2	2.41
2.1 - 4.0		
4.1-6.0		
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่นำกลับมาใช้ใหม่	73	87.95
รวม	75	90.36
ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ)		
0.0 - 2.0	2	2.41
2.1 - 4.0		
4.1-6.0	1	1.20
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่ลดการเกิดขยะ	72	86.75
รวม	75	90.36

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อื่นๆ		
0.0 - 2.0	2	2.41
2.1 - 4.0		
4.1-6.0	1	1.20
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	1	1.20
ครัวเรือนที่ไม่มีวัสดุรีไซเคิลอื่นๆ	71	85.54
	75	
ทำไม่ได้	8	9.64
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		

สรุปผลการสำรวจทัศนคติชุมชนของเทศบาลตำบลควนเหียง

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. การทราบข่าวสารการก่อตั้งสถานีรีไซเคิลของอำเภอควนเหียง		
ไม่ทราบ	19	22.89
ทราบ (การประชาสัมพันธ์ของเทศบาล)	63	75.90
ไม่ทราบ/ไม่ตอบ	1	1.20
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสถานีรีไซเคิล		
2.1 เป็นหน่วยงานในการประสานความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดการขยะ	17	20.48
2.2 เป็นแหล่งให้ความรู้กับชุมชนในการคัดแยกขยะเพื่อการรีไซเคิล	20	24.10
2.3 เป็นแหล่งให้ความรู้กับชุมชนในการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางและครัวเรือน	12	14.46
2.4 เป็นหน่วยงานที่ทำการตลาดขยะรีไซเคิลหลังจากที่ชุมชนมีการคัดแยก	27	32.53
2.5 อื่นๆ	1	1.20
ไม่ทราบ/ไม่ตอบ	6	7.23
3. ท่านอยากให้สถานีรีไซเคิลอำเภอควนเหียงมีรูปแบบการบริหารจัดการเป็นอย่างไร		
3.1 กลุ่ม/ องค์กรชุมชน	33	39.76
3.2 กองทุนจัดการขยะของชุมชน	24	28.92
3.3 สหกรณ์ขยะชุมชน	22	26.51
3.4 สมาคม/มูลนิธิ	1	1.20
3.5 อื่นๆ	1	1.20
ไม่ทราบ/ไม่ตอบ	2	2.41

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
4. วิธีการของการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรม		
4.1 เข้าร่วมการอบรม/ประชุม/เรียนรู้	14	16.87
4.2 คัดแยกขยะแล้วส่งขายที่สถานีรีไซเคิล	45	54.22
4.3 ยินดีร่วมทุนกับสถานีรีไซเคิลอำเภอดอนเจียง	18	21.69
1 - 50 บาท		
51 - 100 บาท	14	16.87
101 - 150 บาท		
151 - 200 บาท	1	1.205
201 - 250 บาท		
251 - 300 บาท		
301 - 350 บาท		
351 - 400 บาท		
401 - 450 บาท		
451 - 500 บาท		
501 บาท ขึ้นไป	3	3.615
4.4 อื่นๆ	4	4.82
ไม่ทราบ/ไม่ตอบ	2	2.41
รวม	83	100.00

สรุปผลการสำรวจทัศนคติชุมชนของเทศบาลตำบลควนเนียง

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)		
1-2	26	42.62
3-4	22	36.07
5-6	8	13.11
มากกว่า 6 คนขึ้นไป		0.00
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	5	8.20
2. ปริมาณขยะมูลฝอยในร้านค้า/ครัวเรือน		
ใน 1 สัปดาห์ (กก.)		
(1) ขยะสด		
0.0 - 2.0	14	22.95
2.1 - 4.0	22	36.07
4.1-6.0	1	1.64
6.1-8.0	10	16.39
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	14	22.95
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีขยะสด		
(2) เหล็ก		
0.0 - 2.0	7	11.48
2.1 - 4.0	1	1.64
4.1-6.0		0.00
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีเหล็ก	53	86.89

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
(3) กระดาษ		
0.0 - 2.0	24	39.34
2.1 - 4.0	2	3.28
4.1-6.0	2	3.28
6.1-8.0		
8.1-10.0	3	4.92
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	2	3.28
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีกระดาษ	28	45.90
(4) แก้ว		
0.0 - 2.0	8	13.11
2.1 - 4.0	2	3.28
4.1-6.0	2	3.28
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	1	1.64
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีแก้ว	48	78.69
(5) พลาสติก		
0.0 - 2.0	51	83.61
2.1 - 4.0	6	9.84
4.1-6.0		
6.1-8.0	1	1.64
8.1-10.0	1	1.64
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีพลาสติก	2	3.28

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
(6) อื่น ๆ (กระป๋อง)		
0.0 - 2.0	4	6.56
2.1 - 4.0		
4.1-6.0		
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีวัสดุรีไซเคิลอื่นๆ	57	93.44
2.1 การรับรู้ข่าวสารการดำเนินกิจกรรมลดปริมาณขยะในพื้นที่		
รู้	39	63.93
ไม่รู้	21	34.43
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	1	1.64
2.2 การลด/คัดแยกขยะที่ร้านค้าหรือครัวเรือน		
มี	45	73.77
โดยวิธี ขายให้ร้านค้าขายของเก่า		
0.0 - 2.0	22	36.07
2.1 - 4.0	2	3.28
4.1-6.0	2	3.28
6.1-8.0	1	1.64
8.1-10.0	4	6.56
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	2	3.28
ครัวเรือนที่ไม่มีขาย	12	19.67

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ทำปุ๋ย		
0.0 - 2.0	3	4.92
2.1 - 4.0	1	1.64
8.1-10.0	1	1.64
ครัวเรือนที่ไม่ทำปุ๋ย	40	65.57
	45	
นำกลับมาใช้ใหม่		
0.0 - 2.0	6	9.84
2.1 - 4.0		
4.1-6.0	1	1.64
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่นำกลับมาใช้ใหม่	38	62.29
	45	
ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ)		
0.0 - 2.0	3	4.92
2.1 - 4.0		
4.1-6.0	2	3.28
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	1	1.64
ครัวเรือนที่ไม่ลดการเกิดขยะ	39	63.93
	45	
อื่นๆ		
0.0 - 2.0	10	16.39
ครัวเรือนที่ไม่มีวัสดุรีไซเคิลอื่นๆ	35	57.38
	45	
ไม่มี	16	26.23
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมลด/คัดแยกขยะที่จะสามารถให้ขยะในท้องถิ่นลดได้		
ได้	39	63.93
ไม่ได้	18	29.51
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	4	6.56
2.4 ท่านคิดว่าจะคัดแยกขยะเพื่อเป็นการลดปริมาณขยะในท้องถิ่นของท่านได้หรือไม่		
ทำได้	42	68.85
โดยวิธี ขายเป็นร้านค้าขายของเก่า		
0.0 - 2.0	24	39.34
2.1 - 4.0	2	3.28
4.1-6.0	2	3.28
6.1-8.0	1	1.64
8.1-10.0	2	3.28
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	2	3.28
ครัวเรือนที่ไม่มีขาย	9	14.75
รวม	42	68.85
ทำปุ๋ย		
0.0 - 2.0	3	4.92
2.1 - 4.0	1	1.64
4.1-6.0	1	1.64
8.1-10.0	1	1.64
ครัวเรือนที่ไม่ทำปุ๋ย	36	59.01
รวม	42	68.85
นำกลับมาใช้ใหม่		
0.0 - 2.0	6	9.84
8.1-10.0	1	1.64
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่นำกลับมาใช้ใหม่	35	57.38

รวม	42	68.85
-----	----	-------

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ)		
0.0 - 2.0	5	8.20
2.1 - 4.0	-	-
4.1-6.0	-	-
6.1-8.0	-	-
8.1-10.0	-	-
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	1	1.64
ครัวเรือนที่ไม่ลดการเกิดขยะ	36	59.01
รวม	42	68.85
อื่นๆ		
0.0 - 2.0	8	13.11
2.1 - 4.0	-	-
4.1-6.0	-	-
6.1-8.0	-	-
8.1-10.0	-	-
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	-	-
ครัวเรือนที่ไม่มีวัสดุรีไซเคิลอื่นๆ	34	55.74
รวม	42	68.85
ทำไม่ได้	17	27.87

สรุปผลการสำรวจทัศนคติประชาชนของเทศบาลตำบลแม่ขี้รี

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)		
1-2	17	17.35
3-4	40	40.82
5-6	26	26.53
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	4	4.08
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	11	11.22
2. ปริมาณขยะมูลฝอยในร้านค้า/ครัวเรือน		
ใน 1 สัปดาห์ (กก.)		
(1) ขยะสด		
0.0 - 2.0	77	78.57
2.1 - 4.0	5	5.10
4.1-6.0	2	2.04
6.1-8.0	2	2.04
8.1-10.0	1	1.02
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ไม่มีขยะสด	11	11.22
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
(2) เหล็ก		
0.0 - 2.0	29	29.59
2.1 - 4.0	8	8.16
4.1-6.0	2	2.04
6.1-8.0	2	2.04
8.1-10.0	3	3.06
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	1	1.02
ไม่มีเหล็ก	53	54.08
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
(3) กระดาษ		
0.0 - 2.0	66	67.35
2.1 - 4.0	4	4.08
4.1-6.0	2	2.04
6.1-8.0	3	3.06
8.1-10.0		0.00
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	1	1.02
ไม่มี	22	22.45
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
(4) แก้ว		
0.0 - 2.0	35	35.71
2.1 - 4.0	6	6.12
4.1-6.0	4	4.08
6.1-8.0	1	1.02
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	3	3.06
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ไม่มี	49	50.00
(5) พลาสติก		
0.0 - 2.0	63	64.29
2.1 - 4.0	6	6.12
4.1-6.0	2	2.04
6.1-8.0	1	1.02
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ไม่มี	26	26.53

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
(6) อื่น ๆ		
0.0 - 2.0	17	17.35
2.1 - 4.0	2	2.04
4.1-6.0	1	1.02
6.1-8.0		0.00
8.1-10.0		0.00
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		0.00
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		0.00
ไม่มี	78	79.59
2.1 การรับรู้ข่าวสารการดำเนินกิจกรรมลดปริมาณขยะในพื้นที่		
รู้	70	71.43
ไม่รู้	24	24.49
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	4	4.08
2.2 การลด/คัดแยกขยะที่ร้านค้าหรือครัวเรือน		
มี	71	72.45
โดยวิธี ขายให้ร้านค้าขายของเก่า		
0.0 - 2.0	5	7.04
2.1 - 4.0	3	4.23
4.1-6.0	7	9.86
6.1-8.0	2	2.82
8.1-10.0	3	4.23
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	19	26.76
0.0 - 2.0	5	7.04
2.1 - 4.0	1	1.41
4.1-6.0	1	1.41
6.1-8.0		
8.1-10.0	1	1.41
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	2	2.82

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
นำกลับมาใช้ใหม่		
0.0 - 2.0	8	11.27
2.1 - 4.0	1	1.41
4.1-6.0		
6.1-8.0		
8.1-10.0	1	1.41
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	1	1.41
ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ)		
0.0 - 2.0	5	7.04
2.1 - 4.0	1	1.41
4.1-6.0		
6.1-8.0		
8.1-10.0	1	1.41
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	2	2.82
อื่นๆ (เลี้ยงสัตว์)		
0.0 - 2.0	3	4.23
2.1 - 4.0		
4.1-6.0	1	1.41
6.1-8.0		
8.1-10.0	1	1.41
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	2	2.82
ไม่มี	24	24.49
ไม่ทราบ/ไม่ตอบ	3	3.06

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ได้	94	95.92
ไม่ได้	2	2.04
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	2	2.04
2.4 ท่านคิดว่าจะคัดแยกขยะเพื่อเป็นการลดปริมาณขยะในท้องถิ่นของท่านได้หรือไม่		
ทำได้	85	86.73
โดยวิธี ขายเป็นร้านค้าขายของเก่า		
0.0 - 2.0	8	9.41
2.1 - 4.0	3	3.53
4.1-6.0	6	7.06
6.1-8.0	1	1.18
8.1-10.0	3	3.53
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	9	10.59
ทำปุ๋ย		
0.0 - 2.0	5	5.88
2.1 - 4.0	1	1.18
4.1-6.0	3	3.53
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	2	2.35
นำกลับมาใช้ใหม่		
0.0 - 2.0	5	5.88
2.1 - 4.0	2	2.35
4.1-6.0		
6.1-8.0		
8.1-10.0	1	1.18
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	1	1.18

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ)		
0.0 - 2.0	7	8.24
2.1 - 4.0	2	2.35
4.1-6.0		
6.1-8.0		
8.1-10.0	1	1.18
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	1	1.18
อื่นๆ		
0.0 - 2.0	1	1.18
2.1 - 4.0		
4.1-6.0	1	1.18
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	1	1.18
ทำไม่ได้	3	3.06
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	10	10.20

สรุปผลการสำรวจทัศนคติประชาชนของเทศบาลตำบลแม่ขรี

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)		
1-2	2	2.90
3-4	24	34.78
5-6	31	44.93
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	7	10.14
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	5	7.25
2. ปริมาณขยะมูลฝอยในร้านค้า/ครัวเรือน		
ใน 1 สัปดาห์ (กก.)		
(1) ขยะสด		
0.0 - 2.0	57	82.61
2.1 - 4.0	8	11.59
4.1-6.0	1	1.45
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีขยะสด	3	4.35
(2) เหล็ก		
0.0 - 2.0	32	46.38
2.1 - 4.0	6	8.70
4.1-6.0	3	4.35
6.1-8.0	2	2.90
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีเหล็ก	26	37.68

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
(3) กระจก		
0.0 - 2.0	49	71.01
2.1 - 4.0	6	8.70
4.1-6.0	1	1.45
6.1-8.0	3	4.35
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีกระจก	10	14.49
(4) แก้ว		
0.0 - 2.0	33	47.83
2.1 - 4.0	6	8.70
4.1-6.0	3	4.35
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	1	1.45
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีแก้ว	26	37.68
(5) พลาสติก		
0.0 - 2.0	46	66.67
2.1 - 4.0	12	17.39
4.1-6.0	1	1.45
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีพลาสติก	10	14.49

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
(6) อื่น ๆ (กระป๋อง)		
0.0 - 2.0	4	5.80
2.1 - 4.0	3	4.35
4.1-6.0		
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
ครัวเรือนที่ไม่มีวัสดุรีไซเคิลอื่นๆ	62	89.86
	69	100.00
2.1 การรับรู้ข่าวสารการดำเนินกิจกรรมลดปริมาณขยะในพื้นที่		
รู้	47	68.12
ไม่รู้	22	31.88
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
	69	100.00
2.2 การลด/คัดแยกขยะที่ร้านค้าหรือครัวเรือน		
มี	49	71.01
โดยวิธี ขายเป็นร้านค้าขายของเก่า		
0.0 - 2.0	12	17.39
2.1 - 4.0	13	18.84
4.1-6.0	6	8.70
6.1-8.0	3	4.35
8.1-10.0	4	5.80
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	6	8.70
ครัวเรือนที่ไม่มีขาย	5	7.25

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ทำปุ๋ย		
0.0 - 2.0	20	28.98
2.1 - 4.0	8	11.59
4.1-6.0	6	8.70
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่ทำปุ๋ย	15	21.74
	49	71.01
นำกลับมาใช้ใหม่		
0.0 - 2.0	10	14.49
2.1 - 4.0	7	10.14
4.1-6.0		
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่นำกลับมาใช้ใหม่	32	46.37
	49	71.01
ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ)		
0.0 - 2.0	12	17.39
2.1 - 4.0	3	4.35
4.1-6.0	1	1.45
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่ลดการเกิดขยะ	33	47.82

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อื่นๆ		
0.0 - 2.0	3	4.35
2.1 - 4.0	2	2.90
4.1-6.0		
6.1-8.0	1	1.45
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่มีวัสดุรีไซเคิลอื่นๆ	43	62.31
	49	71.01
ไม่มี	20	28.99
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ		
	69	100.00
2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการลด/คัดแยกขยะที่จะสามารถให้ขยะในท้องถิ่นลดได้		
ได้	66	95.65
ไม่ได้	2	2.90
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	1	1.45
	69	100.00
2.4 ท่านคิดว่าจะคัดแยกขยะเพื่อเป็นการลดปริมาณขยะในท้องถิ่นของท่านได้หรือไม่		
ทำได้	67	97.10
โดยวิธี ขายให้ร้านค้าขายของเก่า		
0.0 - 2.0	12	17.39
2.1 - 4.0	20	28.99
4.1-6.0	7	10.14
6.1-8.0	2	2.90
8.1-10.0	7	10.14
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป	8	11.59
ครัวเรือนที่ไม่มีขาย	11	15.94

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ทำปุ๋ย		
0.0 - 2.0	26	37.68
2.1 - 4.0	10	14.49
4.1-6.0	8	11.59
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่ทำปุ๋ย	23	33.33
นำกลับมาใช้ใหม่		
0.0 - 2.0	17	24.64
2.1 - 4.0	6	8.70
4.1-6.0		
6.1-8.0		
8.1-10.0		
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่นำกลับมาใช้ใหม่	44	63.77
ลดการเกิดขยะ (ไม่สร้างขยะ)		
0.0 - 2.0	13	18.84
2.1 - 4.0	7	10.14
6.1-8.0	1	1.45
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่ลดการเกิดขยะ	46	66.67
อื่นๆ		
0.0 - 2.0	6	8.70
2.1 - 4.0	4	5.80
4.1-6.0		
6.1-8.0	1	1.45
มากกว่า 10.1 กก. ขึ้นไป		
ครัวเรือนที่ไม่มีวัสดุรีไซเคิลอื่นๆ	56	81.16
ทำไม่ได้	2	2.90
ไม่ทราบ/ ไม่ตอบ	69	100.00

สรุปรายงานการประชุมสัมมนา
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา)
วัน พฤหัสบดี ที่ 3 เดือนพฤศจิกายน 2548 เวลา 09.00 – 15.00 น.
ณ ห้องประชุมสมิหลา บี โรงแรมไดอานี อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

1. กำหนดการประชุมสัมมนา

09.00– 9.30 น.	ลงทะเบียน
09.30 – 9.45 น.	รายงานความเป็นมาของโครงการ โดย สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
09.45 – 10.00 น.	เปิดการประชุมสัมมนา โดย ผู้อำนวยการกองแผนงานและประมวลผล กรมควบคุมมลพิษ
10.00 – 10.15 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.15 – 10.45 น.	นโยบายและสถานการณ์ขยะมูลฝอยในประเทศไทย และการจัดการ โดย ผู้อำนวยการกองแผนงานและประมวลผล กรมควบคุมมลพิษ
10.45 – 12.00 น.	ผลการศึกษาโครงการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่น ในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย (ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา) โดย สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.00 น.	ผลการดำเนินกิจกรรมลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ในพื้นที่นำร่อง โดย ตัวแทนการดำเนินกิจกรรมของพื้นที่นำร่อง 2 พื้นที่
14.00 – 15.00 น.	ร่วมแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตอบข้อซักถาม

2. ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา

2.1 กรมควบคุมมลพิษ

1) นายรังสรรค์	ปิ่นทอง	ผู้อำนวยการกองแผนงานและประมวลผล
กรมควบคุมมลพิษ
2) นางสาวนิชานันท์	ทองนาค	รักษาการผอ.ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
กรมควบคุมมลพิษ
3) นางสาววานิช	สาวาโย	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว
4) นายสุนทร	อุปมาณ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว
5) นายไชยา	บุญชิต	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 5
6) นางสาวจิราภรณ์	นวลทอง	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม

2.2 สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1) ผศ.ดร.ดวงรัตน์	มีแก้ว	รอง ผอ.สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง
2) นต.หญิงอุดมลักษณ์	ธรรมปัญญา	คณะทำงานโครงการฯ
3) นางภัทรา	ปรีชาวีรกุล	คณะทำงานโครงการฯ
4) นางพิไลวรรณ	ประพฤติ	คณะทำงานโครงการฯ
5) นายปิยะ	วันเพ็ญ	คณะทำงานโครงการฯ
6) นางสาวจิรลดา	สุทธิตันตยาภรณ์	คณะทำงานโครงการฯ
7) นางสาวปาริชาติ	สุรรัมย์	คณะทำงานโครงการฯ
8) นางสาวจุรีรัตน์	บุญล่วน	คณะทำงานโครงการฯ
9) นายพงษ์ศักดิ์	เย็นอ่อน	คณะทำงานโครงการฯ
10) นายเรืองเดช	วรศรี	คณะทำงานโครงการฯ
11) นางสาวทัศนีย์	เปาวะ	คณะทำงานโครงการฯ
12) นางสาวมะลิวัลย์	พวงมณี	คณะทำงานโครงการฯ

2.3 หน่วยงาน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

1) นายอัครวัฒน์	หิรัญพันธ์ุ์	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16
2) นายวิโรจน์	สธนเสาวภาคย์	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12
3) นายธวัชชัย	ประดิษฐ์อุกฤษฏ์	เทศบาลนครหาดใหญ่
4) นางสาวศร	จันทร์มณี	เทศบาลนครสงขลา
5) นายประสาทศิล	เจริญศักดิ์	เทศบาลเมืองสะเดา
6) นายไพศาล	พลาปิยะพันธ์	เทศบาลเมืองสะเดา

7) นายศักดิ์ดา	มณีนิล	เทศบาลเมืองบ้านพรุ
8) นายสนอง	เกตวงศ์	เทศบาลเมืองป่าดงเบงชาร์
9) นายอโณทัย	อุไรกุล	เทศบาลตำบลคอหงส์
10) นางมณฑา	ไชยงาม	เทศบาลตำบลปรีก
11) นายพิพัฒน์	อนุสาย	เทศบาลตำบลสทิงพระ
12) นางปิยะพร	โยธี	เทศบาลตำบลสิงหนคร
13) นายชูจิตร	ไทรวรรณ	เทศบาลตำบลคลองแห
14) นายศุภกิจ	พงศ์อักษร	เทศบาลตำบลควนเนียง
15) นายทนต์ศักดิ์	อักษรสวัสดิ์	เทศบาลตำบลควนลัง
16) นายชัยชาญ	มุสิกราษฎร์	เทศบาลตำบลพังงา
17) นางวรรณุช	ศรีสุวรรณ	เทศบาลตำบลกำแพงเพชร
18) นายสม	จินดากระบวน	อบต.ทำนบ
19) นายอัษฎา	บุษบงค์	อบต.เชิงแส
20) นายโกสิต	นวลสกุล	อบต. คุเต้
21) นายปริญญา	แพเพชร	อบต.เกาะแต้ว
22) นายอรรถการ	เผือกคง	อบต.ปากอ
23) นายทัตพงศ์	มุสิกะ	อบต. น้ำน้อย
24) นายสมพงศ์	หนูสง	อบต. คุซุด
25) นางมณี	ขุนเนตร	อบต.กำแพงเพชร

2.4 หน่วยงาน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพัทลุง

1) นายนพดล	หมื่นรอด	เทศบาลตำบลแม่ขรี
2) ภัคนันท์	ชนะลิตี	เทศบาลตำบลแม่ขรี
3) จันท์จิรา	กุลเกื้อ	เทศบาลตำบลแม่ขรี
4) นราธิป	หาญรงค์	เทศบาลตำบลแม่ขรี
5) วนิสา	สงวนเขียว	เทศบาลตำบลแม่ขรี
6) ชุมพล	คงอินทร์	สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง
7) นายโอภาส	จันทนชัย	เทศบาลเมืองพัทลุง
8) นายชาญณรงค์	สุวรรณสะอาด	เทศบาลตำบลปากพะยูน
9) ว่าที่ร้อยตรีสุนทร	รุ่งเรือง	เทศบาลตำบลตะโหมด
10) นายสวัสดิ์	วัตรจิกฤต	เทศบาลตำบลเขาชัยสน
11) นายวิจารณ์	ฤทธิโชติ	เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ
12) นายสุรียา	เชื้อช่วยชู	เทศบาลตำบลป่าบอน
13) นส.คันธจุพาลักษณ์	ช.เสมื่อนใจ	เทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ

14) นายรณรงค์	แสงอง	เทศบาลตำบลป่าบอน
15) นายณัฐพร	สุกซุม	เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ
16) นายมะนิตย์	จันทร์ตัน	อบต. พนางตุง

2.5 หน่วยงาน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช

1) นายประหยัด	เสนา	อบจ.นครศรีธรรมราช
2) นางสุจิตรา	ลัดดาอาชชะ	อบจ.นครศรีธรรมราช
3) นายนพดล	ช่วยด้วง	อบต.เกาะเพชร
4) นางสาวชนัญชิตา	ลีลาว์ฒน์	สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช
5) นายเชาวลิต	สถาพรนวงศ์	อบต.ทรายขาว
6) นายทวีวัส	เหลียมมี	อบต.หน้าستن
7) นายวิโรจน์	เตกาจาคำ	อบต.หน้าستن
8) นายอรรถพันธ์	สงพื่อ	อบต.ท่าโทร
9) นายช้อเหด	นิยามศา	อบต.หน้าستن
10) นางสาวปฎิมาพร	จันทร์เมือง	อบต.หน้าستن

เริ่มการประชุมสัมมนา เวลา 09.30 น.

ระเบียบวาระที่ 1 ผศ.ดร.ดวงรัตน์ มีแก้ว (รอง ผอ.สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง)

กล่าวรายงานการสัมมนา

ระเบียบวาระที่ 2 นายรังสรรค์ ปิ่นทอง (ผอ.กองแผนงานและประมวลผล)

กล่าวเปิดการสัมมนาและกล่าวรายงานนโยบาย สถานการณ์ขยะ

มูลฝอยประเทศไทยและการจัดการ สรุปสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้ การให้ประชาชนมีความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมจะต้องทำให้ประชาชนมีกำลังใจชักนำให้เกิดความรู้ โดยมีหลัก 4 ข้อ ได้แก่ 1) ความหวาดหวั่น ต้องทำให้ประชาชนเกิดความกลัว ทำให้ประชาชนเกิดความตระหนกอย่างแรงกล้าที่จะเข้าร่วมโครงการ 2) ศรัทธา คือ การพิสูจน์ว่าการดำเนินกิจกรรมลดและใช้ประโยชน์ของเสียที่ดำเนินการในรูปแบบต่างๆ นั้นได้ผล สิ่งเหล่านี้ทำให้ประชาชนเกิดความศรัทธาว่าสิ่งที่นำเสนอเป็นสิ่งที่ถูกต้อง 3) สัญญาใจ คือ เมื่อประชาชนเกิดความหวาดหวั่น เกิดความศรัทธา เมื่อเกิดปัญหา สามารถเข้ามาปรึกษาหน่วยงานท้องถิ่นที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือกับประชาชน 4) ไปด้วยกัน คือเมื่อประชาชน หน่วยงานท้องถิ่นมีการดำเนินการร่วมกันไปในทิศทางเดียวกันก็จะทำให้การดำเนินงานสำเร็จได้ไม่ยากนัก

ระเบียบวาระที่ 3 นายพงษ์ศักดิ์ เย็นอ่อน (สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง) กล่าวรายงานผลการดำเนินงานโดยเริ่มจากพื้นที่เทศบาลตำบลควนเนียง และตามด้วยเทศบาลตำบลแม่ขรี ดังรายละเอียดที่ปรากฏอยู่ในรายงานหลัก

ระเบียบวาระที่ 4 ผู้แทนดำเนินกิจกรรมจากเทศบาลตำบลแม่ขรีและเทศบาลตำบลควนเนียง กล่าวรายงานผลการดำเนินกิจกรรม ดังสรุปได้ดังนี้

1) เทศบาลตำบลแม่ขรี แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญของเทศบาลตำบลแม่ขรี ได้แก่ ตลาดสด และโรงฆ่าสัตว์ปีก ซึ่งปัจจุบันขยะอินทรีย์จากตลาดและขนไก่จากโรงฆ่าสัตว์ปีก เทศบาลได้คัดแยกเพื่อนำไปทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ ในส่วนขยะมูลฝอยอินทรีย์จากครัวเรือนทางเทศบาลได้จัดทำถังหมักแจกให้กับครัวเรือนเพื่อทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เองในบ้าน นอกจากนี้ยังมีอาสาสมัครที่ดำเนินกิจกรรมช่วยกันรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนช่วยกันคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละบ้าน ซึ่งจากการดำเนินกิจกรรมลดและใช้ประโยชน์ของเสีย เทศบาลฯ สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยได้ประมาณ 3 ตัน/วัน (ปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมดประมาณ 8 ตัน)

2) เทศบาลตำบลควนเนียง มีการดำเนินกิจกรรมลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ซึ่งการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้รับคำแนะนำจากสถาบันฯ อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ การให้ความรู้แก่ประชาชนแล้ว ยังมีการศึกษาดูงานการคัดแยกขยะรีไซเคิล ณ บริษัท วงศ์พาณิชย์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก และนำไปปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่เทศบาล และจากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวทำให้ปริมาณมูลขยะมูลฝอยของเทศบาลลดลงไปประมาณ 2 ตัน/วัน

ระเบียบวาระที่ 5 ข้อเสนอแนะ

1) นายรังสรรค์ ปิ่นทอง (ผอ.กองแผนงานและประมวลผล) กล่าวเกี่ยวกับการแผนการจัดการขยะมูลฝอยแต่ละลุ่มน้ำ คือ โครงการศูนย์ขยะ การจัดการขยะในภาพรวม ซึ่งจะเน้นการคัดแยกขยะที่ต้นทาง โดยอยากให้ผู้แทนจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคนำไปพิจารณาและตั้งการอบรมการดูงาน สร้างเครือข่าย โดยพิจารณาให้ผู้แทนของแต่ละกลุ่มให้มีโอกาสได้มาร่วม เมื่อมีการดูงานต้องมีการทำพันธกรณี ว่ามีเป้าหมายในการทำ อย่างไรบ้าง

2) นายอรรถพันธ์ สงพื่อ (องค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทร) กล่าวเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมลดและใช้ประโยชน์ของเสีย โดยได้รวมกลุ่มกับเทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่ใกล้เคียง โดยจะดำเนินการลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยในเบื้องต้นได้ขอคำแนะนำจากสถาบันฯ ในการดำเนินงานและจะนำรูปแบบที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่นำร่องของโครงการฯ ไปปรับใช้ให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ต่อไป

3) นายวิจารณ์ ฤทธิโชติ (รองนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลมะกอกเหนือ) จากการเข้าร่วมการประชุมสัมมนากับโครงการ และมีแผนฯ จากการประชุมทำแผนโครงการ โดยการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน ซึ่งในการดำเนินการต่อไปทางเทศบาลตำบลมะกอกเหนือ

องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลพนางตุง จะได้รับแรงค้ำให้ประชาชนคัดแยกขยะมูลฝอยต่อไป

4) ว่าที่ร้อยตรีสุนทร รุ่งเรือง (สมาชิกสภา/เลขานุการ เทศบาลตำบลตะโหมด) การดำเนินโครงการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ทางเทศบาลฯ มีความสนใจที่จะดำเนินการทั้งนี้ทางพื้นที่ของเทศบาลตำบลตะโหมดเริ่มประสบกับปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและน้ำเสีย จึงอยากให้ทางสถาบันฯ และหน่วยงานต่างๆ เข้าไปแนะนำและเป็นที่ปรึกษาให้กับทางเทศบาลฯ

ระเบียบวาระที่ 6 แนวทางการดำเนินกิจกรรมให้เกิดความยั่งยืนในพื้นที่นำร่อง

1) เทศบาลตำบลแม่ขรี ได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น และขยายผลไปยังชุมชนต่างๆ โดยเพิ่มอาสาสมัครให้ครอบคลุม เช่น เยาวชน ประชาชน เป็นต้น

2) เทศบาลตำบลควนเนียง การดำเนินกิจกรรมโดยประชาสัมพันธ์โครงการและสร้างเครือข่ายเพิ่มมากขึ้น

ระเบียบวาระที่ 7 ศึกษาดูงานการดำเนินกิจกรรมลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ในพื้นที่เทศบาลตำบลควนเนียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

ปิดประชุมสัมมนา เวลา 15.00 น.

ประมวลภาพกิจกรรมการสัมมนาโครงการ